

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgavebetegnelse | Edition Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Bauditz, Sophus.

Krøniker fra Garnisonsbyen.

2. Oplag.

Kjøbenhavn : C. A. Reitzel, 1892

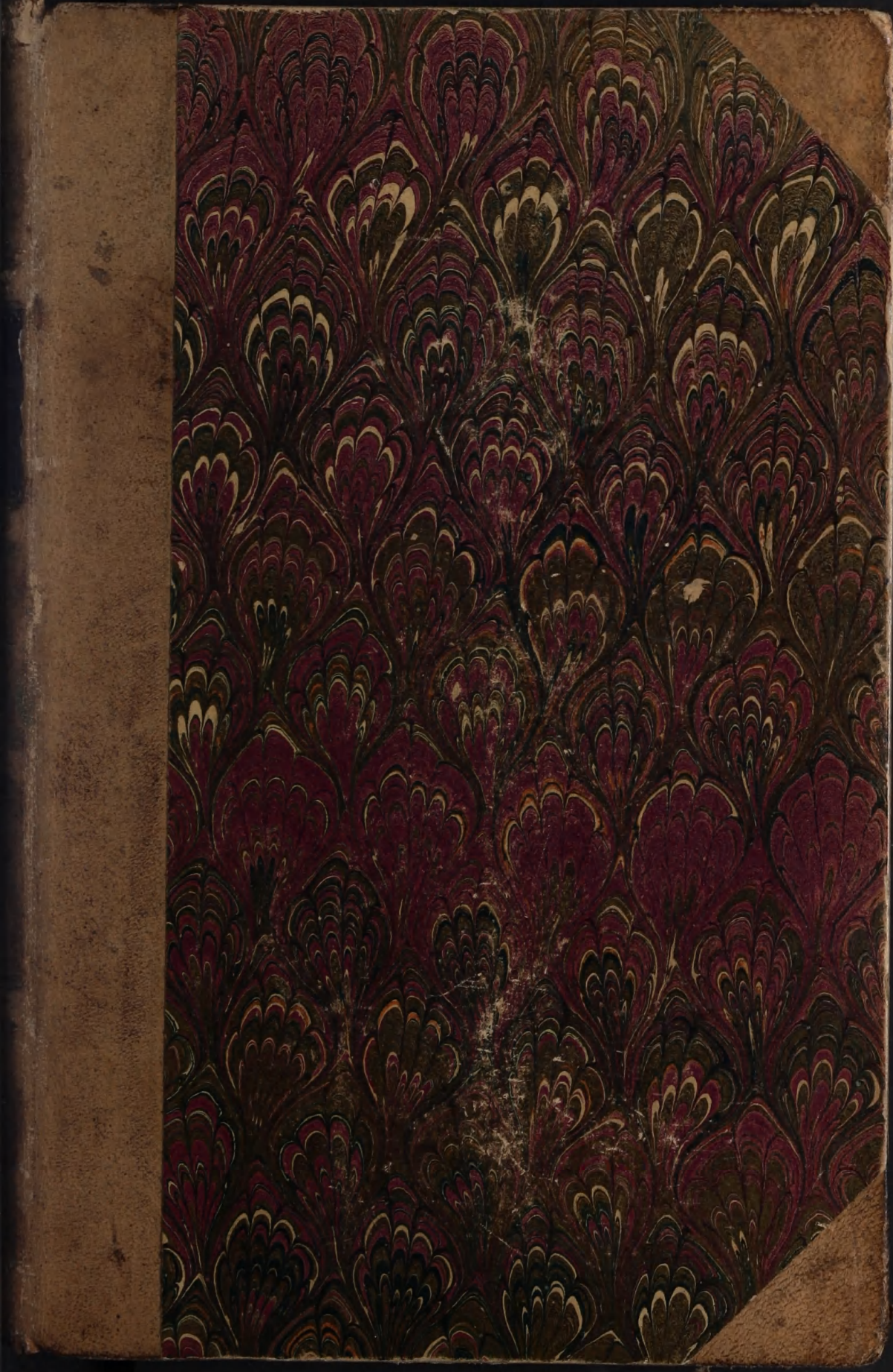
495 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

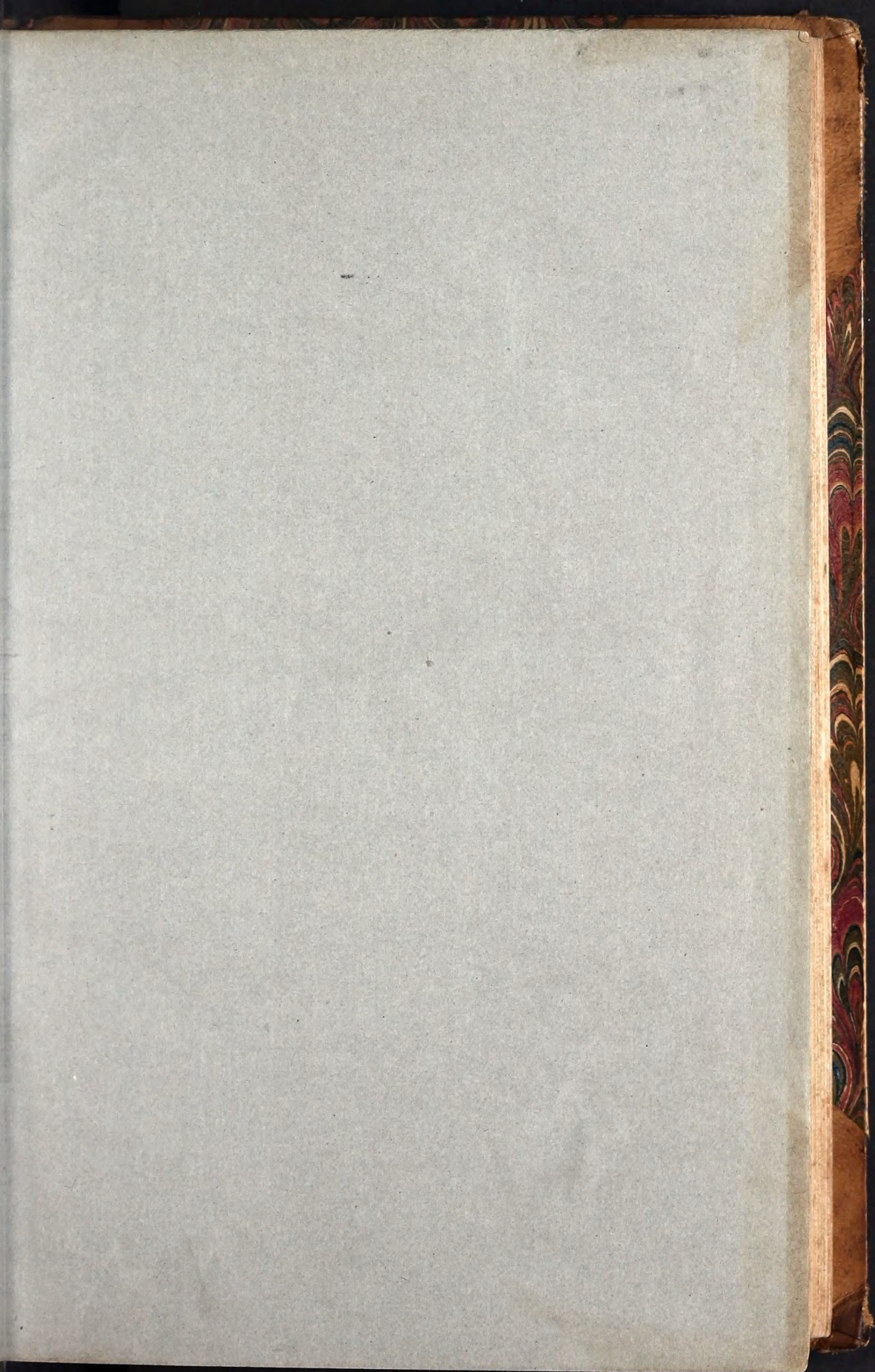
57.-87

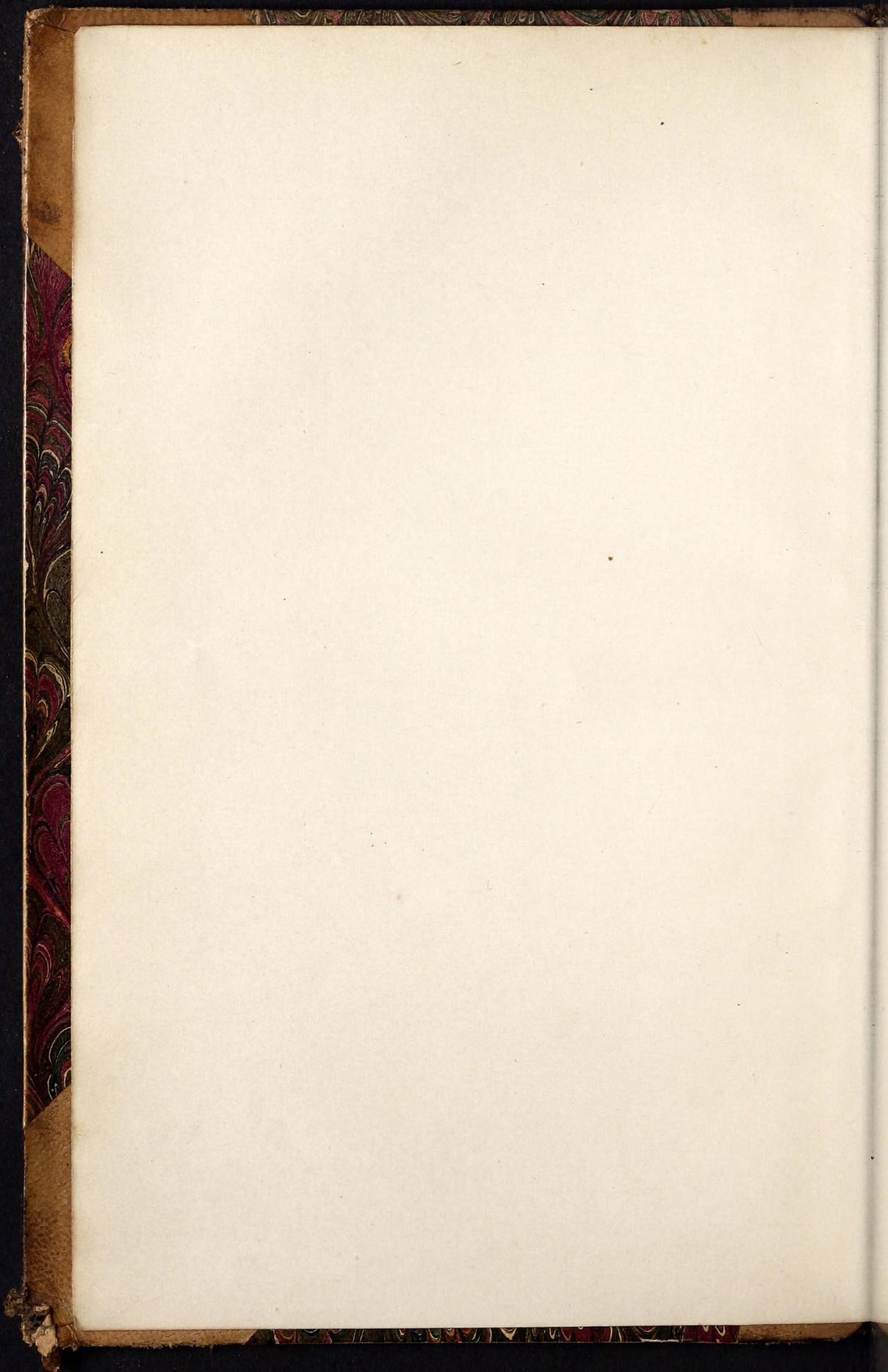
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130020876167

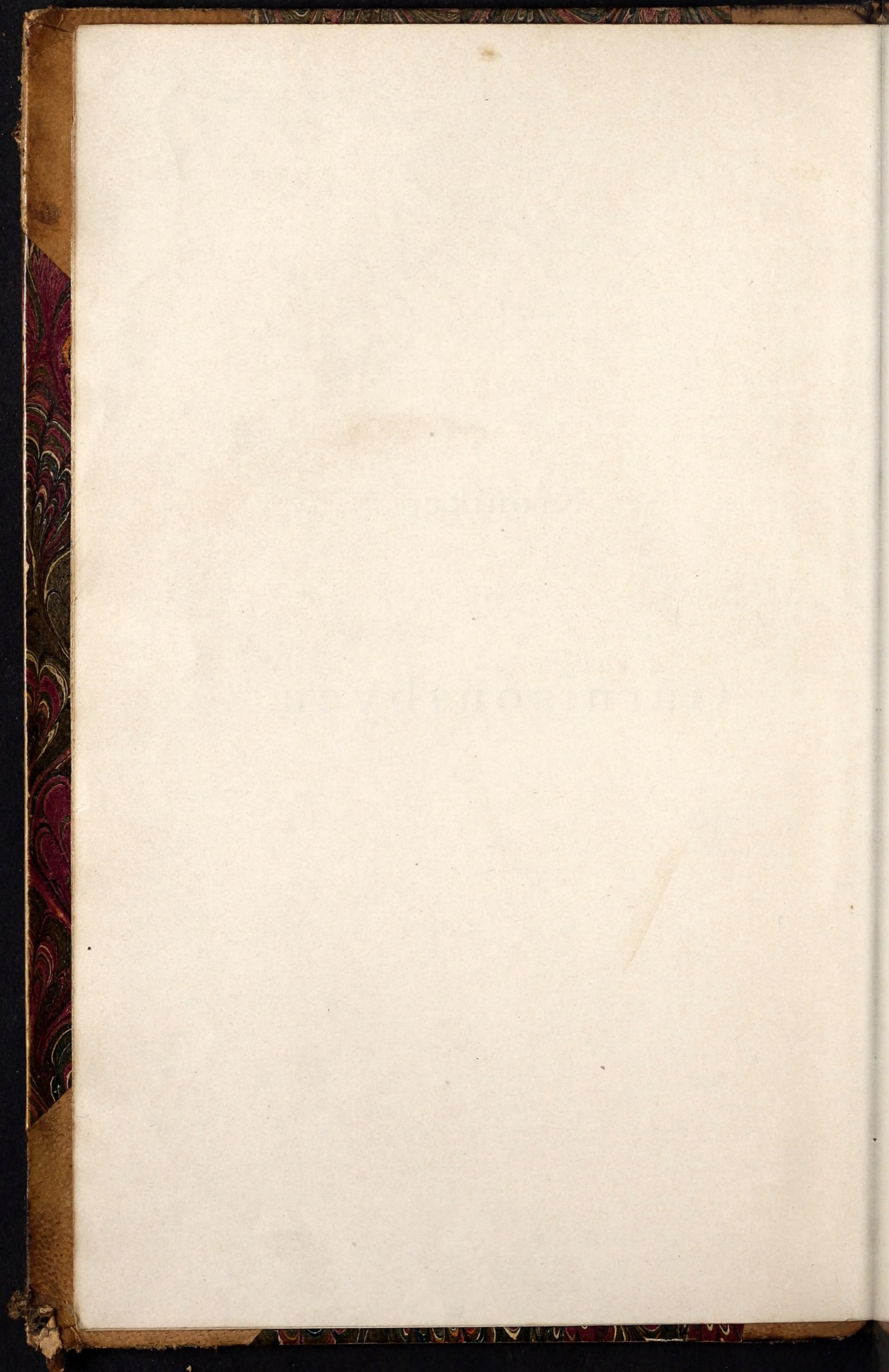

•
Krøniker

fra

Garnisonsbyen.

—••—

Krøniker

fra

Garnisonsbyen.

Af

Sophus Bauditz.

Andet Oplag.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

1892.

Kjøbenhavn. — Bianco Lunos Kgl. Hof-Bogtrykkeri (F. Dreyer)

— „Nu kører vi over Løngangen! Kan De høre, hvor det lyder hult?“

„Hvad for en Løngang?“

„Aa, det er en, som de siger, der i gamle Dage har ført fra Kirken hen til Klosteret, eller hvor det nu er, og her i Kanikegaden bilder de sig ind, at man kan høre, naar der kjøres over den, men Snak er det naturligtvis — hvadbehager!“

Den, som meddelte disse Oplysninger om sin Fødeby, var Agent Schou, og det Publicum, han talte til, bestod af hans to Medreisende i den Diligence, som en af de første Dage i Januar 1862 Klokken Sex om Eftermiddagen kom raslende sydfra ind i en østjydsk Kjøbstad. Agenten havde været i Kjøbenhavn for paa Communens Vegne at forhandle med en af Ministrene om Et eller Andet til Borgerheld sigtende, og da den direkte Dampskibsforbindelse var ophørt paa Grund af Frosten, maatte han tage hjem over Land og havde nu lige fra Fredericia kjørt i Diligence med de to Herrer, der havde samme Maal som han. Man var efterhaanden

bleven rystet sammen, Agenten var utrættelig i at spørge, og omsider havde han faaet alle de Oplysninger om sine Medreisende, som han med Billighed kunde forlange. Den ene af dem var en tyveaarig Lieutenant; han hed Fritz Poulsen, var afgaaet fra Landcadet-Academiet i November, havde siden været paa Gymnastisk Institut og skulde nu melde sig ved det Dragonregiment, som laa i Garnison i Kjøbstaden, for der at gennemgaa Rekrutskolen. Den Anden var en theologisk Candidat Møller, femogtyve Aar gammel; han var lige bleven constitueret som Adjunct ved Latinskolen og skulde tiltræde sin Stilling ved Juleferiens Ophør.

Til Gjengjæld for Lieutenantens og Adjunctens Meddelelser havde saa Agenten — en halvgammel, trivelig Herre med rundt, glat Ansigt, smaa, livlige Øine og et velvilligt Smil om Munden — fortalt Løst og Fast om Byen, hvor han aabenbart selv var en af de stedlige Matadorer, og efter bedste Evne sat sine Medreisende lidt ind i de Forhold, de vilde komme til at leve under, og gjort dem bekendte med adskillige af de Personligheder, de vilde faae mest at gjøre med.

Diligencen rystede og hoppede, som om den var ude i Jordskjælv — Agenten forklarede, at det var, fordi Brolægningen her i Skolegade endnu ikke var rigtig tidssvarende — og saa blæste Postillonen, da de rullede ind paa Torvet og et Øieblik efter holdt foran det statelige „Petersens Hôtel“, hvor hele Stueetagen var oplyst.

„Kan De se, hvad jeg sagde, Lieutenant!“ raabte Agenten. „Der har vi allerede den lange Ritmester — hvadbehager!“

Lieutenanten saae ogsaa ud og opdagede i et af Vinduerne den svære Overkrop af en Officeer i Uniform; i det Samme blev Vogn døren lukket op, Hotellets Gaardskarl i sort Skindtrøie og rødtribet Vest lettede paa Kaskjetten, og de Reisende steg ud, Agenten først.

„Goddag Eskildsen! Goddag, Obel, og glædeligt Nytaar! — Naa, hvordan staaer det? Alt vel? — Jo, jeg har det brillant, men hjælp mig først ud af Pelsen, jeg kan ikke røre mig i den — saadan! — Goddag, Ritmester! Her har jeg en lille Lieutenant til Dem!“

De sidste Ord henvendte Agenten til den Officeer, der først havde vist sig i Vinduet men nu var kommen ud i Porten. Det var en næsten kjæmpe-mæssig Skikkelse med stærkt markerede Træk, krum Næse, mægtige, hængende Knebelsbarter og et noget medtaget Udtryk; han havde lange Ride-støvler og Skridtbeklædning, Snorefrakken var opknappet, og han stod med Kort i Haanden. — „Lieutenant Poulsen formodentlig?“ sagde Ritmesteren, hvis kraftige Bas vilde have passet endnu bedre til Skikkelsen, om den ikke havde haft en noget rusten Klang.

„Til Tjeneste, Hr. Ritmester“, svarede Lieutenanten og rettede sig.

„Ja, saa veed De sagtens ogsaa, hvem jeg er:

Ritmester Ravnghjelm, for Tiden Skoleforstander, saa vi To faaer jo en Del med hinanden at bestille. — Aa, Petersen“, vedblev Ritmesteren og vendte sig til Værten, „sørg for et Værelse til Lieutenanten! — Og saa kommer De vel ned, naar De har gjort Toilette — De kan finde mig i Gjæstestuen, for jeg sidder midt i en Sexogtreds med Districtslægen.“

Dermed trak Ritmesteren sig tilbage, og Lieutenanten gik ovenpaa efterat have sagt Farvel til Agenten.

Adjuncten var der foreløbigt Ingen, som tog sig af, men pludseligt viste der sig i Portens Halvmørke en lang, tynd Skikkelse i en Kawai, der gik ham til Hælene; af Ansigtet var der ikke synderligt Andet at se end et Par Hornbriller og en spids Næse, thi Kavaikraven var slaaet op, og en laadden Hue var trykket ned over Pande og Øren. Skikkelsen gik Adjuncten tæt ind paa Livet, gav et kort Nik og sagde saa i en Tone, der lød forceret barsk og næsten commanderende: „Adjunct Møller, ikke sandt?“ og da Adjuncten vedkjendte sig baade sit Navn og sin Stilling, vedblev den Formummede: „Jeg er Overlærer Jochumsen — Overlærer ved Latinskolen, naturligvis — jeg vilde blot se, om De var med. Imorgen tidlig hører jeg op til Dem. Farvel!“

Ikke saasnart havde Overlæreren vendt Ryggen, før Agenten, hvem det omsider var lykkedes at faae alle Reisetaskerne fordelte mellem sine tjenende

Aander, skyndte sig hen til Adjuncten og hviskede:
„Det var „Onkel“ — hvadbehager!“

„Hvem?“

„Ham, Overlæreren, jeg fortalte Dem om;
Drengene kalder ham jo altid „Onkel“! — Naa, jeg
maa nok se at komme hjem til Mit! Ja, er der
Noget, jeg kan være Dem til Tjeneste med, saa sig
De blot til. Godnat!“

Hjem tridsede Agenten, og op i Hotellet gik
Adjuncten, hvor han fik et Værelse ved Siden af
Lieutenantens og faa Øieblikke efter stod paa Ho-
vedet i Kufferten.

— Da Lieutenanten en Timestid senere kom
ned i Gjestestuen, sad Ritmesteren endnu og spillede
Sexogtreds. — „Jeg skal strax være til Deres Dis-
position, Lieutenant Poulsen“, sagde han, „men jeg
har lovet Doctor Bigum Revanche; De kan jo se
paa Stedets Mærkværdigheder imens!“

Og Lieutenanten satte sig ned og saa sig om
— Meget var der ikke at se efter, det Interessan-
teste var ubetinget Ritmesteren. Et Stykke fra
Bordet sad han og strakte sine lange, skrævende
Ben frem; han lænede sig med Skuldrene til Stole-
ryggen og lagde Hovedet tilbage, saaat Cigaren,
som han stadigt bevægede i den ene Mundvig,
næsten stak lige tilveirs, Kortene holdt han med
begge Hænder foran sig paa Bordet, saa paa dem
med rynket Pande og pustede den ene stærke Røg-
sky ud efter den anden. En graa og brunpletet
Høsehund laa og sov ved hans Fødder, og en

halvtømt Toddy stod paa et lille Bord ved Siden af — det var et moderniseret Billede af en kortspillende Landsknekt, saadan som Caravaggio malede dem.

Pludseligt reiste Ritmesteren sig, kom hen til ham og sagde: „Naa, nu skal vi have Noget at leve af, gode Lieutenant, og iaften er De min Gjæst. — Petersen! Er Bordet istand? — Naa, det var godt! Og De har husket at sørge for en ny Flaske Olie til Hummeren, for den sidste var harsk? — Vel, lad os saa komme til Bords! — Juno, *ici*!“

Ritmesteren og Lieutenanten gik ind i Spisestuen ved Siden af, og medens de lode det gode kolde Bord — specielt Hummeren — vederfares Retfærdighed, fik Juno sig en Tallerken Ben henne ved Buffetten.

„Naa, velkommen til dette Hundehul af en By!“ sagde Ritmesteren, idet han hilste paa sin Gjæst og tømte en Snaps. „Det er en rigtig rar Cognac, jeg har faaet Petersen til at forskrive, ikke sandt? — Skal jeg give Dem et godt Raad, Lieutenant, saa vil jeg forresten raade Dem til aldrig at drikke daarlig Cognac: det fortryder man altid bagefter, og vil De være uhyre fornuftig, saa hold Dem ogsaa fra den gode; det første Raad har jeg altid selv fulgt, men det sidste ikke. — En til, hvad? — Naa, De har Principer — nei, det har jeg sgu ikke Raad til i min Alder! — Men lad mig se lidt paa Dem, nu da den værste Hunger er tilfredsstillet! — Naa, jeg

havde nu tænkt mig Dem ganske anderledes, men det skal De ikke bryde Dem om, for det kan jo være, jeg havde forestillet mig Dem værre, end De er!“

Lieutenanten lo saa meget, som Anstanden til-
lod — det var en rigtig klar, fornøielig Latter —
og Ritmesteren saae særdeles veltilfreds ud. Det
var maaske ogsaa umuligt Andet end foreløbigt at
føle sig tiltalt af Lieutenantens Ydre. Et fint, halv
aristokratisk Ansigt havde han, smalt og lidt blegt;
det sorte Overskjæg var næsten kun en Skygge,
knap stærkere end de skarpt tegnede Bryn, men ud
fra de mørke Øine straaede der en saadan Ungdom
og et saadant Livsmod, at det formelig gjorde godt,
og skjøndt hans hele Skikkelse endnu var spinkel,
tydede den dog paa den vordende Mand.

— „De er meget ung“, sagde Ritmesteren.

„Ja — jeg bliver da tyve Aar.“

„Det vil sige, De er nitten! — Aa, Gud give,
jeg var i den Alder, at jeg ønskede at lægge et
Aar til min Væxt! — Men lad mig nu høre, hvorfor
De egentlig vil være Officeer?“

„Det er det Eneste, jeg har havt Lyst til. Men
Ritmesteren selv —“

„Ja, jeg! Hvorfor blev jeg Officeer? Fordi jeg
naturligvis var gal nok til at gaa med i Otteogfyrre,
og saa blev man hængende — jeg duer forresten
heller ikke til Andet; men hvad er det for et Liv,
man fører i saadan en Afkrog! Der er jo ikke
Andet for, end den ene Aften at hænge her paa

Kroen og spille Sexogtreds med Borgerskabet og den næste Aften at gaa i Klubben og tyre en L'hombre — det Ene er sgu ikke synderlig morsommere end det Andet!“

„Er Ritmesteren da aldrig i Deres Hjem om Aftenen?“

„Mit Hjem? Du hellige Enfold! Har De først seet de Huler, jeg beboer, i deres fulde Nøgenhed, og saa hører Nogen benævne dem et Hjem, saa vil De nok sige, ligesom Napoleon den Store sagde om Polen, da han saae det ved Vintertid: „Og det kalder de et Fædreland!“ — Nei, lad os tale om andre mere fornøielige Materier! Nu imorgen skal De naturligvis se Dem om efter et Logis og melde Dem hos Obersten — ja, De kjender vel Oberst Roager af Omtale? — Naa, ikke videre! Hædersmand til Fingerspidserne, men saa stram Militair, at jeg troer, han ligger med Støvlestropper paa om Natten. Han betragter hele Livet som een, stor Exerceerplads, hvor Alt gaaer efter Reglement og paa Commando — og det gaaer Livet nu ikke altid. — Forresten er han selvfølgelig første og største Mand i Byen, d. v. s. efter Oberstinden — *madame le colonel* — hende kan De glæde Dem til at stifte Bekjendtskab med! Hun sidder paa sin Forhøining ved Hjørnevinduet, seer Alt, hører Alt, og commanderer det Hele. — Men, Død og Pine, er Klokken allerede Ni!“ afbrød Ritmesteren sig selv og sprang op, da man hørte Retraiten blæses ude paa Torvet. „Saa er det nok paa høie Tid, vi kommer ind i den

anden Stue og faaer os noget varmt Dinglevand! Velbekomme, Lieutenant!”

Da de to Herrer havde taget Plads ved et af de smaa Borde i Gjæstestuen og havde faaet sig en Toddy — Lieutenanten udbad sig Rødvind i Steden for Cognac — fortsattes Samtalen paa lignende Maade, som den var ført inde i Spisestuen; Ritmesteren talte, og Lieutenanten hørte efter og lo paa de rigtige Steder — sommetider ogsaa paa de gale.

„De skal nu ikke tro, jeg er saa slem, som jeg lader“, sagde Ritmesteren efterat have leveret en noget nærgaaende Karakteristik af forskellige af Byens ledende Personligheder. „Obersten er som sagt en Hædersmand, *sans peur et sans reproche*, og Regimentets øvrige Officerer er det en Fornøjelse at tjene sammen med: flinke Militaire og gode Kammerater. — Ja, fra flinke Militaire undtager jeg naturligvis Major Duseberg, men ham tager man da heller ikke alvorligt! — De vil vel ikke benægte, at De kjender ham af Omtale?“

„Jeg har rigtignok hørt Majoren nævne“, svarede Lieutenanten og smilte saa meget, som Anstanden tillod.

„Ja, han er storartet!“ vedblev Ritmesteren. „Er Obersten tilknapet, saa er Majoren altid opknapet — Slaabrok og Tøfler er ligefrem hans daglige Uniform! Det er ogsaa en fuldstændig Skjæbnens Ironi, at han er bleven Militair, men det er da ogsaa Militair derefter!“

„Har Major Duseberg dog ikke i sidste Krig vist, at han havde Hjertet paa det rette Sted?“ indvendte Lieutenanten.

„Hjertet paa det rette Sted!“ gjentog Ritmesteren. „Floskler! Hvad vil det sige: Hjertet paa det rette Sted? — Det har det lille Hus nede i Gaarden jo ogsaa! De har formodentlig hørt Tale om, at Majoren i Slaget ved Isted gjorde et Choc med en halv Escadron, og det gjorde han sgu godt, men veed De hvorfor? Fordi han blev commanderet til det, og fordi han var endnu mere bange for sin egen Oberst end for Fjenden! — Nei, født Kriger kan man ikke kalde ham; han lever kun for at spise — han bryder sig ikke engang om at drikke — ja, jeg veed ikke, hvad De synes! — Men der seer jeg min Tro Hr. Jeronimus komme!“

De sidste Ord sagde Ritmesteren med dæmpet Røst, idet Døren gik op, og en undersætsig, tykmavet Herre i civil Dragt trådte ind. Hans runde Ansigt var fuldstændig lidenskabsløst, Øinene saa smaa, at de næsten forsvandt, og det Eneste, man lagde Mærke til, var den kulsorte — øiensynlig sværtede — Knebelsbart, der var klippet tæt af langs Overlæben.

„Gotaften, Gotaften, gote Ritmester!“ sagde Majoren med stærkt udpræget holstensk Accent, og da Ritmesteren derpaa præsenterede Lieutenanten, vendte Majoren sig til denne og sagde: „Na, so! Lieutenant v. Poulsen! Velkommen til Regimentet! Ja, schmukt Vaaben, det Cavaleri, og schmukt Re-

giment! Behagelig Garnisonsby, særdeles behagelig! Gleter mig at se Dem!“

„Majoren kommer da ikke forat tale med mig i Tjenesteanliggender?“ spurgte Ritmesteren.

„Nei, nei, gode Ritmester, det er ganske privat! — Aa, hør, lille Petersen!“

Værten, der havde underholdt et Par af sine liggende, mercantile Gjæster, skyndte sig hen til Majoren, og med halvhøi Stemme sagde derpaa Denne: „Jeg hører, der var Krebsesuppe ved Table d'hôte idag — forholder det sig richtigt?“ og da Petersen overensstemmende med Sandheden bekræftede Rigtigheden af Rygtet, vedblev Majoren: „Saa giv mig en Portion, gode Petersen, men lad der være lidt rigeligt med Haler — jeg gjør meget af Krebsehaler!“ Som en Slags Undskyldning for denne paa et saa fremrykket Stadium af Aftenen noget usædvanlige Bestilling henkastede Majoren til Lieutenanten en Bemærkning om, at „Petersens Hôtel“ var bekjendt for sin delikate Krebsesuppe, og lidt efter sad han med en Serviet om Halsen og fiskede Haler op af en dyb Tallerken.

Lieutenanten, der var træt af Reisen, begyndte at gabe, Ritmesteren opdagede det og sagde: „Naa, saa er det vel bedst at komme hjem til Garnisonen!“ Han tog sin Sabel fra Hjørnekrogen, Juno reiste sig fra Pladsen foran Kakkelovnen, strakte sig og gabede, og efterat have sagt Farvel til Majoren, der fordøiede Krebsesuppen, og venskabeligt trykket

Lieutenantens Haand, fjernede den lange Ritmester sig med tunge Skridt.

Fem Minuter efter laa Lieutenanten i sin Seng og sov ind, da Taarnvægteren raabte Elleve.

Næste Morgen vaagnede Adjunct Møller først Klokken Ni, og saa stod han alligevel ikke op men laa med halvlukkede Øine og betragtede det triste Interieur, som et Hotelværelse med frosne Ruder frembyder. En Banken paa Døren bragte ham imidlertid til Besindelse, og efterat han havde raabt et „Kom ind!“, viste sig i Døren den Skikkelse, som Agent Schou den foregaaende Aften havde kaldt „Onkel“, men som havde præsenteret sig selv under Navn af Overlærer Jochumsen.

„Godmorgen!“ sagde han til Adjuncten i den underlig stødvise Tone, der havde Noget af en Lænehunds Vovvov med sig. „De er nok ikke Morgenmand!“

„Aa, nei — ja, det vil da sige —“

„Geneer Dem endelig ikke for mig, Høistærede: jeg foragter Morgenmænd! Jeg har nemlig aldrig kunnet forstaa, at der skal være noget Fortjenstligt ved at staa tidlig op, for enten skal man op, og saa gjør man jo ikke Andet end sin forbandede Skyldighed, eller ogsaa staaer man op *con amore*, og det er da endnu mindre Noget at rose et Menneske for! — Men kom De nu blot i Klæderne og faae en Kop Thevand eller hvad De ellers nyder

paa denne Tid af Døgnet, saa skal jeg orientere Dem lidt i Byen og følge Dem hen til Rector.“

Medens Adjunct Møller gjorde et skyndsomt Toilette, passiarede Overlæreren nede i Porten med Gaardskarlen, og ved ihærdig Spørgen fik han fuldstændig Rede paa, hvilke Fremmede der laa paa Hotellet, hvem der havde siddet længst i Gæstestuen, og hvis Kuffert det var, der stod inde i Forstuen. Saa kom Møller ned, og mens de to pædagogiske Collegaer vandrede ned ad Torvet, toge de uvilkaarligt ligesom Maal af hinanden.

Den foregaaende Aften havde Møller jo ikke seet Andet af Overlæreren end Hornbrillerne og Næsen, men da dette i Forbindelse med en mørkebrun Knebelsbart, som under Talen ideligt bevægede sig op og ned, netop var det Karakteristiske ved hans Fysiognomi, svarede det allerførste Indtryk ganske til det senere, og da Adjuncten spurgte sig selv, hvorfra han egentlig kjendte hele denne magre Skikkelse med de stortærnede Benklæder og den tilsyneladende saa barske Optræden, blev det ham et Øieblik efter klart, at saadan omtrent pleiede en „Assessor“ at se ud i „Fliegende Blätter“. Det Resultat, Overlæreren kom til med Hensyn til Adjunctens Ydre, kunde i al Korthed, i hans eget lakoniske Pas-Sprog, betegnes saaledes: „Statur middel, Bygning kraftig, blaa Øine, intet Skjæg og svagt krummet Næse.“ En graa, blød Filthat sad tungt paa det lyse, krusede Haar, Gangen var støt, men ikke gratiøs. Det var med en særlig Tilfreds-

stillelse, at Overlæreren, der naturligvis gav sig til at spørge sin Ledsager ud om hans Familie og øvrige personlige Forhold, erfarede, at hans Fader var Lods paa en Ø ved Falster, thi Overlæreren var — foruden alt Andet — Psykolog og Fysiognom, og han havde strax sagt til sig selv, at Adjuncten saae ud som en ægte dansk Type, et Skud af folkelig Stamme.

— „Naa, De er vel glad over, at De er kommen til en i alle Henseender saa behagelig By?“ spurgte Jochumsen. „Er De ikke?“

„Jo—o“ svarede Møller, „jeg har jo selv søgt om at blive constitueret, men det er dog altid med en vis Resignation, man opgiver Hovedstaden og dens aandelige Liv. Min Udvikling —“

„Bah!“ sagde Overlæreren med en ubeskrivelig Lyd, der nærmest kunde betegnes ved, at man tænkte sig en stor Boble dannes mellem hans Læber, og at denne pludseligt sprang med et Smæk. „Aandeligt Liv! Troer De ikke, her er aandeligt Liv, naar man selv skaber sig det? — Udvikling! Troer De, min Udvikling har staaet stille? Nei! Det gjælder kun om, at man har Interesser eller rettere sagt Interesse for Alt! Verden er een stor, levende Organisme, hvori hvert enkelt Led —“

„Det lyder jo næsten som Pantheisme“, sagde Møller med et let Smil, hvori man kunde spore en Smule docerende Overlegenhed og Selvgodhed.

„Er De Grundtvigianer?“

„Aa, ja, skal jeg regne mig til nogen bestemt Retning, saa er det vel nærmest den grundtvigske.“

„Jeg kan ikke udstaa Grundtvigianere!“

„Men De vil dog ikke kunne nægte, at —“

„Jeg ikke! Jeg kan nægte Alt! — Men lad os hellere tale om andre Ting. Det var Byen, vi slap ved. Den har sine store, meget store Fortrin, det vil sige den har naturligvis ogsaa sine Skyggesider, som f. Ex. det militaire Vigtigmageri, der altid søger at brede sig. Det er jo komplet latterligt, at Officererne, der for en stor Del er temmelig uvidende Personer, vil spille op, som om de var Indehavere af Intelligentsen — Gud hjælpe os for Intelligents! Der er nu denne lange Ritmester Ravnhjelm, som De formodentlig saae paa Hotellet iaftes — det er en ren Vagtmesternatur! Han skal have været flink i Krigen, men han burde været skudt samtidig med Fredsslutningen! — Nei, lad os være enige om, at Kundskaber, virkelig Dannelse, er det Eneste, man kan have Respekt for her i Verden; det eneste Aristokrati, jeg taaler, —“

„Ja, undskyld“, afbrød Adjuncten ham, „det kan jeg nu ikke være enig med Overlæreren i: Folkets klare Opfattelse og Folkets dybe Følelse er for mig mere værd end døde Kundskaber.“

„Aa, maa jeg saa ikke præsentere Dem for en Meningsfælle! Seer De den Mand derhenne i den aabne Dør med Kaskjetten paa Hovedet, grønt Forklæde og Smæktøfler? Det er Skomager Andersen. Han veed Ingenting, og han kan Ingenting — ikke

engang bagflikke et Par Støvler — og han bestiller da heller ikke Andet Dagen igjennem end staa i Gadedøren og ryge paa sin Pibe med det revnede Porcelainshoved — skrækkelig Tobak, selvfølgelig — men bestil De et Par Støvler hos ham — for Maal kan han tage — saa skal De høre ham vaase om den næringsdrivende Borgers Slid og Slæb, Menigmands Intelligents og Lærdommens Skadelighed — Idiot! — Forresten er han Medlem af Communalbestyrelsen og gaaer i forreste Geled ved Grundlovsprocessionen — naturligvis! — Er det nu ikke en Skam!“ afbrød han sig selv og standsede pludseligt.

„Hvad for Noget?“

„At Apothekeren endnu ikke har faaet Sneen feiet væk fra sit Fortov, skjøndt den har ligget paa tredie Dag! Men saadan er det: der er ikke Spor af Orden i Byen! Byfogden kan være en meget skikkelig Familiefader i sit Hjem, men Embedsmand — nei! — Her boer jeg!“

Jochumsen pegede op paa en stor Bindingsværks Hjørnegaard, hvor den øverste Etage sprang frem over Stuen, og hvor Bjælkehovederne vare udskaarne; paa en Messingplade ved Siden af Butiksdøren læstes Navnet „Schou“, ikke Andet. — „Ja, Agenten er min Vært“, sagde Overlæreren, „jeg hører, De kjørte sammen med ham igaar. Veed De, om han ogsaa denne Gang har boet paa „Tre Hjorter“ ovre i Kjøbenhavn? — Naa, ikke — jo, han er Byens Matador og en dygtig Kjøbmand, men veed De,

hvad han egentlig er: han er en stor Mand i en lille By, ikke Andet! — Men hvad er det!“ afbrød han igjen sig selv og kilede over paa den anden Side af Gaden. „Jomfru Jensens Hyacinther er allerede sprungne ud! Ja, hun har nu altid Held med sine Blomster ligesom Rector — det er sandt: De skal jo hen til ham, og Klokken er Ti, saa kan vi godt vende og gaa derhen nu.“

Paa Veien til Rectoren standsede Jochumsen kun een Gang forat spørge en Dreng, hvem en lille Køter, som han ikke mente at have seet før, kunde antages at tilhøre, og efter faa Minuters Forløb standsede de udenfor den temmelig uanseelige Rectorbolig, der laa ved Siden af Latinskolen.

„Forstaaer De Dem paa Løgvæxter, Havevæsen og saadant Noget?“ spurgte Jochumsen, da de vare ved at gaa ind ad Porten.

„Nei — ja, det vil sige, jeg har ikke særligt Kjendskab til det, men —“

„Ja, jeg heller ikke — Gud være lovet! — men det vilde have glædet Rector meget. Jeg skal sige Dem, det er egentlig det Eneste, han interesserer sig for — næstefter Latin og Græsk og Skolen naturligvis. Rector Lassen er en prægtig Mand — min personlige Ven gennem mange Aar — men han skal ikke sees ved Vintertid: han skal sees om Sommeren i sin Have, for fra October til April ligger han i Hi og vaagner først, naar Pebertræet blomstrer — naa, kom saa!“

Jochumsen og Møller gik gennem Porten og

Sophus Bauditz: Krøniker fra Garnisonsbyen. 2. Opl. 2

ind i den store Forstue, hvor en af de gammeldags Trapper med lave, brede Trin og massivt Rækværk førte op til første Sal — en af den Slags Trappegange, man indrettede dengang, da man havde Raad til at have Plads og Tid til at fare i Mag. Huset var som uddød, der høstes ikke en Lyd, og man fik ligesom en Forestilling om, at hvis Nogen pludseligt vilde give sig til at tale her, saa maatte det blive stilfærdigt, med dæmpet Røst: man maatte uvilkaarligt stemme sin Tone efter Omgivelserne. Halvmørkt var der overalt, for Vinduerne vare fyldte med Potteplanter, og naar man kom ind i Dagligstuen, slog der En en Duft af Potpourri imøde fra den svære, treetages Jernkakkellovn med de bibelske Relieffer. Og Stuen selv svarede til Potpourriduften: der var kun faa Møbler — sortbrunt Mahogni med gul Indlægning i stive, regelrette Former — og Enhver kunde strax se, at paa den Plads, hvor de nu stode, der havde de staaet siden de bleve flyttede herind. Et af Marshall's Klaverer med tynde Ben og gulnede Tangenter stod i det ene Hjørne, og bag et Sybord ved Vinduet ud til Gaden sad en ung Pige i graa ulden Kjole og syede — ogsaa hun saae ud, som var hun glemt i Stuen fra Frederik den Sjettes Tid.

„Godmorgen, Lise!“ sagde Jochumsen, og den unge Pige reiste sig, gik rolig hen til ham og sagde med et venligt Smil: „Godmorgen, Onkel!“

„Adjunct Møller — Frøken Lassen!“ præsenterede Jochumsen, og Rectoratteren gav Møller

Haanden, saae paa ham med sine kloge, graa Øine og sagde: „Velkommen til Byen!“

„Jeg behøver vel ikke at spørge, om Fa'er er hjemme?“ sagde Jochumsen.

„Ja, han er inde i sit Værelse — værsgod!“ og dermed aabnede den unge Pige en Dør, lod Overlæreren og Adjuncten gaa ind og fulgte selv efter.

Hylder med gamle Bøger fra Gulv til Loft, Blomster i Vinduerne og ved den ene Væg et tarveligt Skrivebord — det var Studereværelset. Rectoren, en mager, lidt krumbøiet Skikkelse i graa Slobrok, med hvidt Halstørklæde og en lang Pibe i Munden sad ved Skrivebordet med Ryggen til de Indtrædende, reiste sig langsomt, satte Piben og bød venligt men forlegent Adjuncten Velkommen, efterat Jochumsen havde præsenteret ham. Rectoren saae ud til at være tresindstyve Aar, havde et kjønt, nobelt Ansigt med graasprængt Fuldskjæg, og ved Siden af det Keitede, næsten lidt Sky i hans Fremtræden havde han ganske det samme Præg som Datteren af altid at have levet i en Verden, hvor Lidenskaben kun kjendtes af Navn.

Samtalen gik besværligt og med hyppige Pauser. Man talte ganske naturligt mest om Skolen, og Rector forhørte sig om, hvorvidt Adjuncten tidligere havde undervist i Historie; Jochumsen holdt Conversationen igang, naar den truede med at gaa helt istaa, og af og til viste den unge Pige ved en stilfærdig Bemærkning, at hun var lige saa orienteret

med Hensyn til Schemaet og Disciplenes Standpunkt som Faderen selv. Tilsidst syntes Emnet: Skolen foreløbig udtømt, og Møller begyndte at tale om den strenge Vinter, hvorpaa Rector sukkende citerede det Horatsiske:

Jam satis terris nivis atque dirae —

og udtalte sin Bekymring for de sidst oculerede Roser, der vel vare beskyttede saa godt som muligt med Granris men dog let kunde tage Skade alligevel. Da Jochumsens Pibe var røget ud, reiste han sig og sagde Farvel, Møller gjorde ligesaa, og Rectoren følte sig øiensynligt lettet, da Besøget var forbi.

— „Frøken Lassen er vel ganske ung?“ sagde Adjuncten, da de igjen gik ude paa Gaden.

„Ung?“ gjentog Jochumsen. „Hun har aldrig været ung! Saa langt tilbage, jeg kan huske, har hun været meget fornuftigere end alle vi Andre tilsammen, og havde Lassen ikke hende, saae det galt ud for ham baade med Skolen og Huset og Haven — hun er som en Moder for ham.“

„Men hun er da meget ung alligevel?“

„Ja, lad mig se — hun er fyldt sytten Aar, men naar man aldrig har kjendt nogen Moder —“.

„Rector er Enkemand?“

„Ja, hans Kone døde, da Lise blev født. Det var naturligvis en ren Feiltagelse, at Lassen overhovedet blev gift — det ligger ikke for ham, han mangler aldeles erotisk Genialitet — og Gud skal vide, hvordan egentlig det Pige-barn er groet op i hans Have — naa, der er nok den nye Lieutenant!“

Dette sidste Udraab gjaldt Lieutenant Poulsen, som i fuld Gala med Hjelm og Skærf under Kappen kom ud fra Hotellets Port. Møller og han, der jo vare Bekjendte fra Diligencen, hilste paa hinanden, Lieutenanten blev præsenteret for Jochumsen, og et Øieblik efter skiltes de alle Tre: Jochumsen forat vende hjem, Møller forat gaa op paa sit Værelse, og Lieutenant Poulsen for at styre efter Oberstens Bolig.

— Det var ikke til at tage feil af, hvor Obersten boede, thi nede i Søndergade, foran en net, men aldeles uinteressant Hjørnegaard, kneisede to Skilderhuse, og to Dragoner skuldrede Carabinerne, da Lieutenanten med stram Holdning skridtede ind ad Porten. Oppe paa første Sal stod en Ordonnants ved Døren, Lieutenanten nævnede sit Navn, blev meldt og traadte i næste Nu med bankende Hjerte ind i sin Chefs Værelse.

Oberst Roager, en smuk, elegant Officeerstype, stod midt i Stuen. Lieutenanten meldte sig til Tjeneste, og Obersten ønskede ham med et Par Ord Velkommen til Regimentet. — „De veed, min Hr. Lieutenant“ sagde han, „at det Regiment, jeg har den Ære at commandere, kan se tilbage paa en smuk og ærefuld Fortid, og jeg er selvfølgelig altid forvisset om, at enhver ny Officeer vil vise sig Regimentet værdig. De har desuden det Held at faae en saa dygtig Skoleforstander som Ritmester Ravn-hjelm — jeg kan altsaa kun ønske Dem til Lykke! Ogsaa Garnisonen er behagelig, men det er jo af mindre Betydning: en Soldat staaer sig bedst ved

altid at betragte sig selv som værende paa Feltfod og ved ikke at leve sig for meget sammen med sine civile Omgivelser. — Men De ønsker formodentlig ogsaa at melde Dem hos min Hustru — Jørgen!“

Ind marscherede Oppasseren, og Obersten vedblev, henvendt til denne: „Gaa over og meld Oberstinden, at Secondlieutenant v. Poulsen udbeder sig den Ære at maatte præsentere sig for hende!“

Oppasseren kom et Øieblik efter tilbage og meldte, at Oberstinden tog imod, Obersten aabnede en Dør og lod Lieutenanten gaa gjennem en stor, kold „Sal“, hvor der var stribet Shirtingsovertræk paa Møblerne og Tarlatan om Lysekronen, saa bankede han paa den næste Dør, lod atter Lieutenanten gaa først og præsenterede: „Secondlieutenant v. Poulsen! — Min Hustru! — Mine Døtre!“ hvorpaa han uden at være traadt over Tærskelen trak sig tilbage efterat have rakt Lieutenanten Haanden.

Den Hjørnestue, hvori Damerne opholdt sig, dannede saa skarp en Modsætning som vel muligt til Oberstens Værelse: her var baade Tepper og Portiører, Møbler i Overflod, daarlige Lithographier paa Væggene, Bøger med Guldsnit paa Bordet, Flygel i det ene Hjørne og Fuglebure i det andet. Paa en Forhøining under det midterste Vindue tronede en aldrende, temmelig pyntet Dame med sorte Krøller, Høgenæse og mørke, stikkende Øine, der altid ligesom speidede efter Bytte; en sort Silkekjole slog Folder, hvor der skulde være Figur, og i en

lang Halskjede af Guld hang en Lorgnet. Nedenfor Forhøiningen sade i malerisk arrangeret Gruppe Døtrene, af hvilke den ældste, Frøken Minna — en moden Skjønhed mellem Tyve og Fyrre — saae temmelig afjasket ud, hvilket — som Lieutenanten senere erfarede af Ritmesteren — formodentlig kom af, at hun i de sidste ti Aar var bleven bestilt til alle Baller samtidigt med Regimentsmusikken, medens den yngre, Frøken Astrid, havde et ganske kjønt og friskt Udseende.

Lieutenanten hilste paa Damerne, Oberstinden betragtede ham gjennem sin Lorgnet og sagde med en fornem Haandbevægelse: „Behag at tage Plads! — De har endnu ikke faaet en Bolig?“

Nei, Lieutenanten boede endnu paa „Petersens Hôtel“.

„Ja, vi saae Dem komme ud derfra!“ sagde Frøken Minna.

„Vi kan se helt op til Torvet i Vinduesspeilet, det er saa morsomt!“ tilføjede Frøken Astrid, men modtog et irettesættende Blik af Oberstinden. — „Hvem var den Herre, som fulgtes med Overlærer Jochumsen?“ spurgte Frøkenen videre uden at ænse det moderlige Vink.

Lieutenanten besvarede Forespørgslen, og Oberstinden sagde: „Naa, den nye Adjunct! Han skal nok navnlig læse Historie. Blot det nu maa være en begavet Mand, der kan blive en Akkvisition for vor By, thi i Provinsen trænger man bestandigt til ny Tilførsel af Intelligents. Særligt vi Damer, der

ikke har vor bestemte ydre Virksomhed, maa jo selv skabe os vor aandelige Synskreds, leve i den og have nok i den. Roager lever for Regimentet og opholder sig jo mest i sit eget Værelse, men her, i denne fredelige Hjørnestue, lever mine Døtre og jeg for Musik og Læsning uden at bekymre os om den Verden, der rører sig udenom.“

„Der kommer Ritmester Ravnghjelm!“ udbrød Frøken Minna, der under Moderens Foredrag hele Tiden havde holdt Øie med Vinduesspeilet.

„Han kommer neppe her op“, svarede Oberstinden, „i alt Fald gjælder hans Besøg kun din Fader, mit Barn, og ikke os — Ritmesteren sætter jo desværre ikke synderlig Pris paa Dameselskab, virkeligt Dameselskab mener jeg!“

Begge Døtrene sloge Øinene ned og antog vistnok selv, at de rødmede, hvorfor Lieutenanten ogsaa fandt det mest passende at se ned.

„Kjender De Ritmester Ravnghjelm?“ spurgte Oberstinden og fæstede et inkvisitorisk Blik paa sin Gæst. —

„Ja, Ritmesteren var saa elskværdig at —“

„Ja, han kan være meget elskværdig, ogsaa mod Damer“, vedblev Oberstinden, „og Roager sætter Pris paa ham som en dygtig Officeer, men han er rigtignok ikke den Mand, jeg kunde ønske, at en Yngre tog til Forbillede — tvertimod! Ritmester Ravnghjelms Privatliv er desværre af den Natur, at det ikke egner sig til Omtale i mine Døtres Nærværelse!“

I Løbet af den halve Time, Audientsen endnu varede, lykkedes det Moder og Døtre i Forening at faae Lieutenanten spurgt ud om Alt, som han paa nogen Maade kunde og vilde give Oplysning om, og om adskilligt Andet desuden, og efterat Oberstinden dernæst til Gjengjæld havde karakteriseret de fleste af Byens militaire og civile Honorationes, af hvilke Ingen slap ubarberet bort under Ragekniven, udtalte hun Haabet om, at han vilde finde et Hjem i hendes Hus, og erklærede sig villig til at være en moderlig Raadgiver for ham, saaledes som hun altid havde været det for de yngre Officerer overhovedet. Da Lieutenanten stod paa Dørtærskelen, anbefalede Oberstinden ham endnu at lade vaske hos Trompeter Rubeks Kone, eftersom Trompeteren var temmelig forfalden, og Konen havde mange Børn; derpaa fik han omsider Lov at gaa og vandrede saa ad „Petersens Hôtel“ til, fulgt gennem Vindues-speilet af tre Par speidende Øine.

Om Eftermiddagen Klokken henad Sex hentede Overlærer Jochumsen Adjunct Møller for efter Aftale at føre ham hen til Klubben. — „Det er naturligvis meget blandet Selskab, man træffer der“, havde Jochumsen sagt, „til Dels ganske udannede Personer, men eet Sted maa man jo have, hvor man kan læse Aviserne og skjændes med sine Medmennesker, derfor er det bedst, jeg indproponerer Dem endnu iaften; men Stemmeret paa Generalforsam-

linger har De ikke, førend De er bleven ordentlig indballoteret, det maa De huske!”

Fra Torvet dreiede de ind i den smalle Bispegyde — en Smøge, hvor To ikke kunde gaa ved Siden af hinanden — og saa kom de ud i den noget mere anseelige Kanikegade, men her var det neppe til at stride sig frem mod Stormen. Bidende Frost var det, og Sneen væltede ned, stak som fine Naale i Øinene og fløi som skummende Bølger hen over de toppede Brosten. Ruderne i Butiksvinduerne vare tilfrosne, og det tarvelige Lys indenfor tegnede sig kun som en bleg Theatermaane paa de gnistrende Ispalmer, saaat det udefra ikke var til at afgjøre, om det var en Urtekræmmer eller en Manufacturhandler, der her havde opslaaet sine Pauluner. Gik Døren op, benyttede en hel lille Sne-drive, der havde ligget paa Lur ved Tærskelen, sig strax af Leiligheden til at smutte med ind, og i en Krog af Butiken saa man da under en osende Lampe en søvnig Krambodsvend eller en halvvoxen Pige, der krøb sammen under et uldent Shawl. Portene klaprede, Lygterne klirrede, og oppe paa Taget gav Fløiet sig, naar det hvinede rundt om sin Tap — det var et Hundeveir.

„Her er det!” sagde Jochumsen og førte Møller ind i en gammeldags Bygning. Ude i Forstuen rystede de Sneen af Overtøiet, Jochumsen skilte sig af med sine Galoscher, og saa gik de gennem det forreste Rum, Læsestuen, ind i Spilleværelset ved Siden af.

Her spilledes der Kort ved tre forskellige Borde, og Jochumsen oplyste med dæmpet Røst Møller om, hvem de mere celebre Spillere vare. Partiet henne i Hjørnet ved Kakkelovnen var det fineste: det var Kammerherrens Eftermiddags-Whist, der begyndte Klokken Sex præcis og sluttede Klokken Otte. Kammerherre von Liebau, en smuk, yderst soigneret gammel Herre, var Centrum i Kredsen, og hans Medspillere vare Obersten, Byfogden og Toldforvalteren. Ligeoverfor dem sad Agent Schou og spillede L'hombre med Majoren og to mere fremragende Borgere.

Jochumsen, der foragtede Kortspil, opfordrede nu Møller til et Parti Schak, og medens de to Pædagoger sade fordybde i Brætspillet, kom der efterhaanden flere og flere Klubgjæster, deriblandt Ritmester Ravnhjem, som havde indproponeret sin nye Lieutenant og strax trak ham ind i Billardværelset, hvor en forvaaget lille Markør, der saae aldeles ud som en Confirmand, hidtil havde ført en ensom og uforstyrret Tilværelse.

Da Ritmesteren havde vundet tre Partier, gik han og Lieutenanten tilbage til Spilleværelset.

— „Vil De se rigtig paa Kammerherren“, hviskede Ritmesteren, „det er ham, der er Oberstens Makker. Kan De tænke Dem en bedre Type paa en *grand seigneur* fra den gamle Tid! Se, hvor den graa Knebelsbart er pleiet, og hvor det sorte Atlaskes Halstørklæde skinner omkap med Diamantbrystnaalen! Saadan skal man være barberet, det

er en Kind at kysse paa — og De kan tro, han har faaet Kys i sine yngre Dage! — Gammel Kurmager endnu forresten, saa det er en Lyst at se! Gentleman til Fingerspidserne, men Kammerherre von Liebau er da ogsaa det Fineste, vi har i Byen: han giver den ligefrem Relief. Gammel tysk Adel, først tjent i Garden til Hest — han skal have været en fix Rytter — og senere Hofmand: det er hans Carrière. Nu lever han her som gammel Pebersvend med en Kakadue og en Tjener, spiller sin Whist i Klubben om Eftermiddagen og har een Gang om Ugen fast Tarokparti, altid hjemme hos sig selv; han sidder i øverste Stol ved alle Begravelser, har Fruen til Bords ved alle Selskaber og er Vinkjender som ingen Anden. Saasnart han bryder op, maa De præsenteres for ham. — Men jeg glemte jo at fortælle Dem, hvordan han egentlig er landet her! Seer De, det fortælles almindeligt — men indestaa for det kan jeg naturligvis ikke — at Hans Majestæt en Nytaarsdag bad ham fungere som jourhavende Kammerherre i Grevindens Forgemak; Majestætens Ønske var selvfølgelig en Befaling, men Kammerherren mødte civil, og da Kongen senere — efter høiere Ordre — spurgte ham, hvorfor han havde gjort det, svarede den Gamle, at han havde været bange for at plette sin Uniform, og saa fik han *consilium abeundi* og flyttede her-til. — Saa, nu gør de den sidste Rubber op, nu skal jeg forestille Dem!“

Præsentationen fandt Sted, og med Anstand

som en Hofmarschal og med et forbindtligt Smil, der næsten kunde bibringe En den Tro, at den gamle Herre i lang Tid havde ventet paa at gjøre den unge Lieutenants Bekjendtskab, rakte han denne Haanden og sagde ham et Par venlige Ord.

Lidt efter gik Agenten, og saa hilste alle Borgerne; derpaa gik Obersten, og saa reiste alle Officererne sig, men da Kammerherren brød op, blev der en almindelig Skraben med Stolene, og Alle uden Undtagelse bøiede sig for ham, da han, venligt og elegant hilsende til begge Sider, gik igjennem Stuerne.

— „Snobberi!“ brummede Jochumsen til Møller. „Man skulde virkelig tro, at den Sølvpop var Noget, saadan som man skaber sig for ham!“

„Men Overlæreren reiste sig jo ogsaa selv!“

„Saa? — Ja, det har været ganske tilfældigt,“ svarede Jochumsen — „Schak!“

Majoren lod sig bringe en Gang Skinke med Grønlangkaal, og Skomager Andersen bestilte en Snaps Genever og eet Stykke Smørrebrød, halvt med Lax og halvt med hollandsk Ost — han var en stor Økonom — Ritmesteren, Lieutenanten, Jochumsen og Møller spiste koldt Bord, og omsider var Klokken Elleve. Ritmesteren blev og spillede Billard med den lille Markør, men de tre Andre gik hjem, Lieutenanten og Adjuncten Begge overvældede af det store Antal Bekjendtskaber, de i Dagens Løb havde stiftet — ganske paa samme Maade som Læseren efter første Kapitel af en stor Roman, naar der er

bleven præsenteret en hel Mængde Figurer for ham, som han først efterhaanden skal lære at kjende, og som han i Begyndelsen har Besvær med at holde ude fra hinanden.

— Veiret var uforandret, de vadede gennem Snedriverne, og der vexledes derfor heller ikke noget Ord før henne paa Torvet, hvor Jochumsen maatte henkaste et: „Godnat, Maaløv, det er grimt Veir!“ til den patrouillerende Vægter, som i sin snepudrede Kabuds og med det lange, hvide Skjæg hængende ned over Munderingen saae ud som en Personification af selve Vinteren.

„Grimt Veir, ja, det skal Overlæreren rigtignok have Ret i!“ lød Maaløvs hæse Røst, der mindst af Alt syntes at egne sig til geistlig Sang. „Det er næsten ikke til at raabe mod Stormen!“

„Her er en Firskilling til at klare Røsten med,“ svarede Jochumsen, og under Vægterens Taksigelser skiltes han fra sine Ledsagere udenfor Hotellets Port.

Den syvende Januar, Dagen efter Helligtrekonger, begyndte Skolen. Det var bidende koldt, man æltede i Sne, og de eneste Fodgjængere, der i den graa, triste Morgen saaes paa Gaderne, vare Lærere og Disciple. Der laa Skolen, den lange, mørke Bygning omme bag Kirken, prangende med sit stolte „*Non scholæ sed vitæ discimus*“ over Hovedindgangen med de dobbelte Døre; men Dørene til Visdommens Tempel vare lukkede, de aab-

nedes kun ved høitidelige Leiligheder, og til daglig Brug gik Alle, Lærere som Disciple, ind ad Porten og over Pladsen.

Møller var kommen tidligt, men ved sin Indtræden i Skolegaarden fandt han dog allerede Jochumsen, der havde Inspection paa Pladsen, og som derfor nu, da der var Sne, fandt det nødvendigt at vaage over Rudernes Sikkerhed. Møller sagde Godmorgen, og Jochumsen brummede Noget, der ved velvillig Fortolkning gjerne kunde antages for en Gjengældelse af Hilsenen, men nogen Conversation var det ikke muligt at faae igang med ham, eftersom han altid var yderst morgengnaven. Møller blev imidlertid alligevel lidt ude paa Pladsen, saae paa, at Drengene sloges med Sneboldte, og tog et foreløbigt Syn over de Omgivelser, blandt hvilke han efter al Rimelighed skulde tilbringe en længere Tid.

Den ene Langside af Pladsen begrænsedes af Skolebygningen, den anden af Gymnastikhuset, Pedellens diminutive Bolig og et Plankeværk, bag hvilket Rectorens Have laa; den ene af de korte Sider vendte med en Mur ud til det Stræde, fra hvilket man kom ind igjennem Porten, den anden stødte op til Rectorboligens Gaard, med hvilken der var Forbindelse gjennem en Dør i Muren, og denne Vei, gjennem Rectorgaarden, brugtes gjerne af de Disciple, der kom for sent, eftersom det stundom virkelig kunde lykkes at smutte bagved Jochumsens Ryg, naar han, efterat der var ringet, stod posteret ved Porten for at attrapere Synderne.

Midt paa Pladsen kneisede et stort Lindetræ med Bænke omkring, og disse udgjorde for Øieblikket en Fæstning, bag hvilken en halv Sneg af de større Drengene havde forskanset sig, og hvorfra de udsendte en Regn af Projectiler over Angriberne. Det var ganske morsomt at lægge Mærke til den forskjellige Maade, paa hvilken ikke blot ankommende Drengene men ogsaa Lærerne gik over Pladsen: medens nemlig Jochumsen roligt vandrede op og ned uden blot at tænke sig Muligheden af, at en Sneboldt kunde ramme ham, og medens Møller værdigt traadte i hans Fodspor, var der andre Lærere, som med Kraven smøget op over Ørene skyndte sig ind i Bygningen, og da Rector gjennem den lille Dør kom ud paa Pladsen, listede han ængsteligt langs Huset, skjærmet af den sacrosancte Række Ruder.

Paa Slaget Otte ringede det. Den første Lyd af Skoleklokken efter en Ferie har jo altid en egen melankolsk Klang — allermest maaske efter en Juleferie, naar Haabet om at sne inde paa Landet er glippet — og denne Gang lød Ringningen oven i Kjøbet i første Øieblik som en sprukken Klemten fra et forfaldent Ligkapel, eftersom Klokken var helt dækket af Sne; men det var jo kun et kort Nu, saa var Sneen rystet af, og Klokken sendte sin skjærende Dissonants ud over Pladsen. Et Par forsinkede Sneboldte fløi endnu, men Jochumsen skyndte paa Efternølerne, og et Par Minuter senere vare Lærere og Disciple samlede oppe i Solennitetssalen til Lovsang.

Salen var stor, men ikke imponerende — navnlig ikke i Morgenens Halvmørke. Midt paa Gulvet stode et Par Rækker Bænke, betrukne med rødt, mølædt Klæde, til Brug for Honoratiores ved Translocationer og andre Skolefester, i den ene Ende var en Talerstol, og paa Siderne af denne hang Portraiter af tidligere, fortjente Rectorer. Byens Organist, der var Skolens Sanglærer, præluderede paa det lille Orgel, og saa lød igjennem Rummet Ingemanns „I Østen stiger Solen op“ sunget af halvandet Hundrede Barnerøster, mere eller mindre rene og mere eller mindre i Overgang, men Stemning var der alligevel over den simple Morgenandagt, og i denne gjorde det end ikke noget Skaar, at en af de større Dreng, der aldrig kunde holde Takt men altid kom bagefter, trak saa længe paa det sidste Ord „Paradis“ i Slutningsstrophen, at man hørte hans „radis“, efterat alle Andre vare forstummede.

Nu skyndte man sig til Klasserne, og Jochumsen, der havde lovet at vise Møller til Rette, fulgtes ned ad Trappen med ham. Udenfor et af Klasseværelserne, hvorfra der lød en infernalsk Støien, standsede Jochumsen, aabnede Døren og raabte: „Vil I være rolige! — Hvem skal I have?“ — „Hr. Lind!“ lød det i Kor. — „Naa“, brummede Jochumsen, „vær saa blot stille, Hr. Lind kommer strax!“ og idet han vendte sig til Møller, tilføiede han: „Ham har De jo endnu ikke truffet, vel? Han har Fransk gjennem alle Klasser, ligesom jeg har Tysk.

Altid kommer han for sent, for han har altid den foregaaende Aften truffet onde Mennesker, der har forledt ham til at drikke daarlig Punsch, og daarlig Punsch kan han slet ikke taale. De skal høre ham udtale Fransk: der er ikke en indfødt Pariser, der taler saa fransk som han! Hans Ulykke er nemlig, at han for nogle Aar siden virkelig har været i Paris, og det spolerede aldeles hans Udtale, — naa, der er han endelig! — Godmorgen, Adjunct Lind!“

Den saaledes Tiltalte, en midaldrende Mand med rundt Bonvivantansigt, hvor de sorte Moustacher vare spidsede som Syle *à la* Napoleon den Tredie, hilste med den høie Cylinderhat, saaledes som kun en Vicomte hilser en Marquis paa et Provinstheater, henkastede derefter en traditionel Bemærkning om, at der vist maatte være ringet for tidligt, og præ-senterede sig selv for Møller, hvorpaa han forsvandt i den ventende Klasse.

„Nu skal jeg følge Dem hen til fjerde Klasse“, sagde Jochumsen og gik videre ned ad den lange Gang.

„Derinde mangler de nok ogsaa en Lærer!“ sagde Møller, da de passerede en Klasse, ud fra hvilken der lød en forvirret Blanding af Latter, Raaben og Hamren.

Jochumsen kigede ind ad den lille Glasrude men gik strax videre og svarede, som var det den naturligste Ting af Verden: „Nei, de har Tegning med Hr. Engel — saadan lyder Tegning altid!“

Omsider standsede de udenfor fjerde Klasse, og Jochumsen havde allerede Haanden paa Dørgrebet, da han vendte sig om og med dæmpet Røst sagde til Møller: „Jeg vil give Dem et godt Raad: lang strax i første Time En eller Anden en ordentlig Lussing ud; det er ganske ligegyldigt, hvem der faaer den, og om der er Anledning til det eller ei, men det sætter En hurtigt paa den rette Fod med Drengene. Jeg gjør det altid, naar jeg faaer en ny Klasse! — Skulde der ellers være Noget iveien, saa er jeg ved Siden af.“

Møller gik ind i fjerde Klasse, satte sig paa Kathederet og mønstrede Drengene og Værelset. Det sidste var der ikke noget Mærkeligt ved, det saae ud som alle andre Klasseværelser: nogle Landkort paa de gule Vægge, en sort Kasse med storkløvet Bøgebrænde ved Siden af Kakkelovnen, bemalede Borde og Bænke, et Skab og fire Olielamper med grønne Blikskjærme under Loftet — man læste jo ogsaa om Eftermiddagen fra Tre til Fem. Møller tog fat og gennemgik et Afsnit af Sagnhistorien; han syntes selv, det lykkedes ham rigtig godt at interessere Drengene for det, han fortalte, og inden han vidste af det, ringede det — den første Time var forbi.

Inde i Lærerværelset hilste Møller paa dem af sine Colleger, som han tidligere havde truffet, og blev forestillet for et Par andre. Henne i det mørkeste Hjørne sad Tegnælæreren, den melankolske Hr. Engel, og viskede Blyantsstøv af Fingrene. Han

var et Stykke af en miskjendt Kunstner, sad i smaa Kaar og saae altid ud, som om han gjorde Verden en Undskyldning for sin Existens; Ingen kunde mindes nogensinde at have hørt hans Stemme i Lærerværelset undtagen een Gang, da Rector var kommen til at træde ham paa Foden, thi da havde Hr. Engel strax reist sig op og sagt „Om Forladelse!“ — Matematiklæreren, Hr. Lose, var en stor, kraftig Mand med mørkt Fuldskjæg, vide Benklæder og kort Jakke, i hvis Lommer han gjerne begravede sine store Hænder, der slog haardt til, naar de slog — Drengene kaldte ham derfor ogsaa „Hr. Lauge med den tunge Haand“; han havde i Embeds Medfør regelmæssig Kridtstøv paa Ærmerne, gik med nedfaldende Skjortekrave og det bløde, sorte Halstørklæde bundet i en flot Sløife med lange Ender, saa at han i det Hele nærmest saae ud som en tysk Bursch, hvilket imidlertid ikke forhindrede ham fra at være ivrig nationalliberal. Denne politiske Trosbekjendelse bragte ham til stadigt at tørne sammen med sin forresten gode Ven, Helstatsmanden Adjunct Søltoft, Lærer i Naturhistorie, og naar de to Colleger i Frikvarteret trak henholdsvis „Fædrelandet“ og „Flyveposten“ op af Lommen, var dette Signalet til et hidsigt Skjænderi, som ganske vist standsede i det Øieblik, Klokken lød, men ufravigeligt fornyedes, saasnart Timen var forbi. Lose buldrede op og talte sig strax varm, Søltoft irriterede Fjenden ved sin Ro og ved smilende Opfordringer til endelig ikke at blive hidsig. Var Rector

tilstede ved Begyndelsen af en saadan Skjærmydsel, listede han skyndsomst af for ikke at blive tvungen ind i Discussionen, hvorimod Jochumsen oftest stillede sig op og hørte paa Skjænderiet med synlig Interesse; stundom afæskede en af Parterne ham ogsaa hans Votum, men ved dette var der den Mærkelighed, at han den ene Dag gjerne kunde sige det stik Modsatte af, hvad han havde udtalt den foregaaende, og dette kaldte han selv „at være hævet over Partierne“.

I den følgende Time passerede der ikke Møller Andet, end at han, følgende Jochumsens Raad, langede den nærmest siddende Dreng en retskaffen Lussing ud. Da han var kommen op paa Kathederet og greb efter det der liggende officielle Penneskraft, brændte han nemlig sine Fingre eftertrykkeligt paa det nederste Stykke Messingblik, eftersom man her i Klassen havde forsøgt sig i den, navnlig overfor en ny Lærer, ikke usædvanlige Sport, der kaldtes „at varme Kathederpenneskabet“, hvilket skete paa den Maade, at Ordensduxen i Løbet af Frikvarteret anbragte det nævnte Stykke Statsinventarium paa Kakkelovnen, hvorfra det først, naar Klokken ringede, lagdes tilbage paa Kathederet. Lussingen, der blev givet og taget i Taushed, gjorde imidlertid sin Virkning, og Timen forløb til gjensidig Tilfredshed for Lærer og Disciple.

I det derpaa følgende, saakaldte „store“, Frikvarter Klokken Ti trak Jochumsen Møller fra Lærerværelset ud i Gaarden, forat han skulde over-

være den høitidelige „Daab“, som altid gik for sig den første Gang, man havde ordentlig Sne. Disciplene i de to øverste Klasser — syvende A og B — der havde Lov til at blive i Klasseværelset i Frikvartererne, og som ellers holdt paa dette Privilegium som Adelen paa sine helligste Prærogativer, gave selv Møde nede paa Pladsen; et Par Skovle bleve laante hos Pedellen, og i faa Minuter var der dannet en Snebunke med Hul i Midten, stort nok til, at en Dreng kunde skjules deri. De arme Djævla, der vare „nye“ i Skolen og derfor ikke tidligere „døbte“, puttedes nu en efter en ned i Hullet, man skovlede Sne over dem, og først naar der var bleven klappet tre Gange paa den kolde Grav, maatte Synderen vise sig, hvorpaa han blev modtaget med en Hagl af Sneboldte fra alle Kanter. Møller syntes egentlig nærmest, at denne Leg var noget brutal, men Jochumsen lod til at finde den ganske naturlig og at more sig rigtig godt. — „Saa De, hvor flinkt den smaa Hans Peter teede sig?“ sagde han pludseligt meget interesseret til Møller, da en trettenaarig Dreng efterat have reist sig af Graven uforknytt gav sig til at gaa løs paa nogle af de nærmest staaende store Dreng og gav dem Sneboldtene igjen med Renter. „Ja, De kjender ham nu ikke, men —“

„Jo, jeg gjør“, sagde Møller med et Smil — det var nemlig ham, der havde faaet Lussingen i forrige Time — „men jeg veed rigtignok ikke, hvad han hedder.“

„Det er en Søn af Pastor Knudsen ude i Ordrup“, vedblev Jochumsen, „en af mine Ungdomsvenner, tidligere Adjunct her ved Skolen og Svoger til Rector. Drengen er ogsaa i Huset hos sin Onkel — vil De se: der sidder saamænd Lise oppe i Vinduet og seer paa sin Fætters Daab!“

Jochumsen nikkede op til den unge Pige, Møller hilste, og saa forsvandt hun bag Urtepotterne.

— „Naa, frisk Mod, Aron!“ raabte Jochumsen, da en lang, opløben Dreng skulde til at gaa i Sne-graven og saa mindre modig ud. — „Han er, som De formodentlig kan se, af den mosaiske Trosbekjendelse“, vedblev Jochumsen halvhøit til Møller, „og derfor fritagen for at deltage i Religionstimerne. Forresten er han en Søn af Marchandiser Meyer og Brodersøn af min rigtige Livjøde, Isac Meyer — ja, ham kjender De jo endnu ikke, men han er god! — Saa, lad det nu være nok!“ Disse sidste Ord vare henvendte til Drengene, som bombarderede Aron, men i det Samme ringede det, og Sneglæderne vare foreløbigt forbi.

„De har en Mellemtime nu, husker jeg“, sagde Jochumsen til Møller; „det har jeg ogsaa, men idag gider jeg ikke gaa hjem — hvad har De tænkt paa at tage Dem for?“

„Jeg skulde vel hen at have lidt Frokost.“

„Frokost!“ gjentog Jochumsen. „Ingen i Verden laver en bedre Kaffe end Madam Jensen — det er Pedellens Kone — og hun har Wienerbrød fra Franskbager Slambæk: det er det bedste i Byen.“

De skal naturligvis gjøre som jeg og faae Kaffe derfra, kom bare med!“

Dermed førte Jochumsen Møller over til den lille Pedelbolig, og staaende i Forstuen kaldte han: „Jensen!“

Jensen, en net, ældre Mand, der snarere saae ud som en pensioneret Postmester end som en Pedel, viste sig indenfor fulgt af sin trivelige Halvdal, der saae ud som et pillet Æg. — „Det er Adjunct Møller“, sagde Jochumsen, og baade Pedellen og hans Kone hilste venligt. „Han vil gjerne have Kaffe og Brød ligesom jeg bragt over i Lærerværelset — jeg har rost Deres Kaffe stærkt, gode Madam Jensen!“

Madam Jensen smilede over hele Ansigtet og opfordrede indstændigt de to Lærere til at gaa indenfor, idet hun samtidigt aabnede Døren til en Stue, der bogstavelig skinnede af Properhed; hvide, hækledede Stykker laa over Bord og Kommode, og paa det nyskurede Gulv krydsede en Labyrinth af Voxdugsstrimler hinanden som lige saa mange vildsomme Stier.

„Nei, Tak, Madam Jensen, bring blot Kaffen over i Lærerværelset, naar den er færdig, og husk, at jeg helst vil have een Snegl og een Brioche — saa viser jeg Adjunct Møller Gymnastiksalen imens.“

— „Det lader til at være flinke Folk“, sagde Møller, da de gik over Pladsen.

„Flinke Folk — ja, det er næsten for lidt sagt! Han og hun er de hæderligste Mennesker i denne

Verden! Vil De tænke Dem, Jensen har oven i Kjøbet taget to Svigerinder til sig — Gud skal vide, hvor de Allesammen faaer Plads i det Oldenborrehus! — og han holder sin eneste Søn i Latinskolen, Friplads naturligvis, men alligevel! — Naa, nu skal jeg præsentere Dem for en Collega, De ikke har seet før: Gymnastiklæreren, Krigsassessor Staal. Gammel Underofficeer og lidt aflægs — men husk endelig, at han er Krigsassessor!“

Selv om Møller ved Indtrædelsen i den rummelige Gymnastiksal havde kunnet glemme Titelen, saa skulde den Tale, som Krigsassessoren netop var ifærd med at holde, da nok have mindet ham om den. Med Ryggen til Døren, og uden derfor strax at lægge Mærke til de Kommende, stod den værdige Gymnastiklærer, en stivbenet gammel Herre med sort Halsbind, rød Næse og rullende Øine, foran en af de større Drengene, der havde Maske og Huggert i Haanden og saae meget sønderknust ud.

— „Naa, saa vi saae ikke, at vores Lærer gik forbi os igaar nede i Munkegade!“ begyndte den Gamle. „Og derfor lod vi være at hilse — naa, saaledes! — Det er ikke Tilfældet i din Hals, Sørensen, vi saae det meget godt!“

„Nei, Hr. Staal, jeg saae Dem virkelig ikke“, forsikrede Drengen.

„Hr. Staal!“ gjentog Gymnastiklæreren og rullede endnu mere forfærdeligt med Øinene. „Hvem siger han „Hr.“ til? Har Hans Majestæt, vor aller-naadigste Konge, skriftligt kunnet kalde mig „Os

elskelige Krigsassessor“, saa kan saadan en snottet Hvalp — Hanlaban, som han er! — vel ogsaa, hvad?“ Og Svap! Svap! dermed fik Synderen et Par velmente Lussinger og derefter Tilladelse til atter at træde ind i Geledet. Modsætningen mellem den rolige, næsten overdrevent høflige Tone, i hvilken Assessoren begyndte, og den mindre urbane Slutning, som røbede Vagtmesteren af den gamle Skole, morede i høi Grad Jochumsen; det gik aabenbart Assessoren, som det gaaer saa mangan Sanger: han kunde nok begynde med at intonere ulasteligt, men holde Kammertonen helt igjennem, det formaaede han ikke. Møller blev præsenteret for Assessoren, der atter strax var den fine Mand og tilbød at lade „de Herrer Colleger“ se en Prøve paa Contrahugning, men disse beklagede at maatte renoncere, da Kaffen ventede. — Kaffen indtoges, og Madam Jensens Nectar og Franskbager Slambæks Wienerbrød paaskjønnedes efter Fortjeneste, Møller læste en Time endnu, og saa var hans første Skoleformiddag til Ende, han havde haft sin Debut.

— „Hvordan er den nye Lærer?“ spurgte en af Drengene en anden paa Hjemveien.

„Han driver en brillant Lussing!“

„Ja, men hvordan er han ellers?“

„Det veed jeg ikke, det maa Tiden vise!“

Og det Samme tænkte Jochumsen, da han gik hjem.

— Et Par Dage efter mødte Møller om Morgen, da han gik til Skole, sin Reisefælle, Lieutenant Poulsen.

— „Naa, De skal først møde til Appel nu!“ sagde Denne. „En anden En har været oppe Klokken Fem, det, kan De tro, er drøit!“ Men Lieutenantens fornøiede Smil syntes forresten at tyde paa, at han ikke følte sig synderlig trykket hverken af den tidlige Opstaaen eller af noget som helst Andet. — „Boer De endnu paa Hotellet?“ spurgte Lieutenanten.

„Nei, jeg har faaet to meget ordentlige Værelser henne hos en Skomager Andersen i Løngangsstræde — og De?“

„Jeg boer hos Apothekeren henne paa Torvet, der, hvor Vinduerne staaer aabne. Kommer De ikke en Gang op og seer, hvordan jeg har det? — Gud veed forresten, naar det skulde være!“ afbrød Lieutenanten sig selv og lo, „for jeg er aldrig hjemme, jeg er hele Dagen paa Kasernen. — Naa, jeg maa nok hjem at blive vasket og faae en Bid Frokost, Klokken Ni skal jeg stille igjen. Farvel!“

Naar Lieutenant Poulsen sagde, at han aldrig var hjemme, saa var dette næsten bogstavelig sandt; Rekrutskolen var begyndt den femte, og en Rekrut har jo aldrig en ledig Time. Aftenen før den store Dag havde Ritmester Ravnghjelm spillet et Parti Billard med ham i Klubben, og da det var endt, havde han sagt: „Naa, min gode Lieutenant, imorgen gaaer det løs! De synes formodentlig, som saa mange Andre, at jeg har været for indladende og for aabnemundet, kort sagt for gemytlig, overfor en ganske

grøn Secondlieutenant, men det er nu en Gang min Maneer: jeg finder, at man udenfor Tjenesten gjerne kan være Menneske ved Siden af at være Ritmester i Dragonerne. Men imorgen er jeg Skoleforstander, og De Rekrut, og der vil fra min Side ikke blive gjort anden Forskjel paa Dem og alle de Andre, end at jeg naturligvis stiller større Fordringer til en vordende Befalingsmand end til en almindelig Rekrut — husk det. Og glem saa ikke, at jeg har raadet Dem til i den første Tid at ride med et Par Vaskeskinds Underbenklæder: saa bliver De ikke gennemreden. — Naa, paa Gjensyn!“

Dagen efter mødte alle de Indkaldte, af hvilke Halvdelen vare Holstenere, paa Rekrutskolen, kom i Nummer, fik Munderingsstykkerne udleverede og stuvede med et Suk det civile Tøi tilside. Næste Morgen Klokken Sex begyndte Staldtjenesten, og i god Tid stillede Lieutenanten paa Kasernen.

Denne, som laa i en smal, afsides Gade, saae udefra hverken anseelig eller synderlig militair ud; en gammel Bindingsværksbygning var det, og bag de smaa Ruder opdagede man blommede Gardiner, Urtepotter og Fuglebure — her boede nemlig de gifte Underofficerer. Aabnedes den tunge, dobbelte Port, blev Indtrykket imidlertid strax militairt, thi saa fik man Øie paa den lyseblaa Portvagt, og lod man Blikket glide længere ind, ind i den lange Gaard, saae man et Glimt af de store Kastanietræer, under hvilke Posten og Vandingstrugene havde deres Plads. Til Venstre laa den lange, lave Staldbygning, til

Høire en toetages Sidefløi, hvis nederste Etage optoges af Fægtesalen, Brandstuen og Marketenderiet, medens Belægningsstuerne vare ovenpaa. Den fjerde Side af Gaarden afsluttedes langt borte af et Plankeværk med spidse Pigge, og gjennem en Port kom man herfra ud til Ridebanen, som gik lige ned til Fjorden, og her laa ogsaa det skumle Ridehus, hvis tjærede Bræddevægge gave det Udseende af et simpelt Vareskur.

Staldtjenesten begyndte. Tranlygterne brændte trevent og oplyste kun den nærmeste Kreds, saaat man i første Øieblik knap nok kunde skimte de to Rækker Heste, som begyndte at blive urolige i Spiltovene; den inspectionshavende Officeer og Underofficererne commanderede Rekruterne i de lange, hvide Kitler paa Plads, gave den allerførste Anvisning til „Hestens Røgt og Pleie“ og bandede, snart paa Dansk og snart paa Tysk — begge Dele lige velment og lige flydende.

Ikke ringe Spænding havde der hersket mellem Rekruterne angaaende Spørgsmaalet om, hvilken Stamhest, der vilde blive hver Enkelt tildelt; af det ældre Mandskab og af Underofficererne havde man nemlig allerede den foregaaende Aften hørt en Del af Hestene faae deres Skudsmaal: Nummer Fjorten var ligefrem berygtet — den skulde i Løbet af eet Aar have skamslaaet tre Rekruter — Ritmesterens sorte Vallak, „Pluto“, der maalte sine elleve Kvarteer og tre Tommer, var kilden og næsten ikke til at strigle, og Trompeter Rubeks Skimmel var en Rædsel

for enhver Staldvagt: den slog sig løs ved alle Leiligheder, ganske som dens Herre.

Lieutenant Poulsen var imidlertid ligefrem stolt over sin Hest: en blankbrun Hoppe med Blis, lidt klodset men ualmindelig kraftig bygget og lydende Navnet „Claus“. Hans Sidemand, en kjæmpestærk jydsk Smed, der viste sig at hedde Veilby efter sit Hjemsted, havde derimod faaet den berygtede Nummer Fjorten, men han var ligeglad: „A tinker wal, A ska ku tummel ham“, sagde han med et lunt Smil. „A haar nok sku et dem, som waa slimmer!“ Og det viste sig ikke at være Pral, for Veilby kom udmærket godt ud af det med Nummer Fjorten og pleiede senere saa jevnligt at sige: „Han haar heisen en gue Faastand, faa han ka faanimm, te A æ hans Øvermand!“ Lieutenanten sled i det med Straavisk, Strigle og Kardætsk; i Begyndelsen vilde det ikke rigtigt gaa, og Claus saae formelig misbilligende, syntes han, paa sin nye Herre, men saa gav Smeden ham efter et: „Mæ Faalow, Hr. Løgt-nant!“ en velvillig Haandsrækning, og det hjalp.

I den første Tid gik Dagene temmelig ensformigt. Efter Staldtjenesten kom Appellen — populært kaldet Renlighedsparaden — og saa vexlede Theori og Praxis Dagen igjennem, indtil der om Aftenen blev affodret. Saa gik Lieutenanten hjem, tog regelmæssigt en Avis og begyndte lige saa regelmæssigt at gabe efterat have læst en Spalte eller to, hvorpaa han gik i Seng og sov de Retfærdiges Søvn; drømte han, var det i Reglen kun om Claus eller en af

Underofficererne, og skjøndt han aldrig havde hørt „Den hvide Dame“, sang det dog inden i ham: „Hvilken Fryd, jeg er Soldat!“ Han levede sig ind i den lille Verden, som han for en Tid var helt henvist til, kastede ikke et Blik ud over Kasernens Mure, og havde ikke en Tanke, der strakte sig ind i Fremtiden — han levede paa en Maade Barndoms-aarene om igjen, de lykkelige Barndomsaar, da man handler efter Commando og uden Ansvar.

Og snart fik Alt i den lille Verden en særegen Interesse for ham. Det kneb jo nok undertiden at holde Øinene aabne, naar det var „Theori“, der doceredes, og man saa i Løbet af en hel Time maatte høre halvhundrede lidet harmoniske Røster gjentage Krigsartiklernes Ord om Soldatens Pligter, men saa var der Voltigering og Hugning inde i Fægtesalen — den store Fægtesal, hvis eneste kunstneriske Prydelser vare Kongens Buste og det kolererede Kobber af Oberst Engelsteds Enekamp med de to Kosakker — og saa var der Ridning, i Begyndelsen ganske vist kun paa Dækken og med Trense, men han red jo paa Claus, sin egen Hest, og i Reglen mødte Ritmesteren selv ved Undervisningen i Ridning.

Ritmesterens Ankomst gav altid Liv i Kasernen. Hans første Gang var regelmæssigt til Stalden; Juno, der ellers fulgte ham i Hælene, løb i Forveien hen i Spiltovet til Pluto og logrede venskabeligt med Halen, og i samme Øieblik vrinskede Pluto, for naar dens Herre kom, vankede der et Stykke Sukker.

Staldvagten rystede og bævede, naar Ritmesteren viste sig, thi Intet undgik hans Opmærksomhed, og havde En eller Anden forseet sig, var den lange Ritmester ikke blid; Haanden sad noget løs paa ham, men ikke desto mindre var der neppe gaaet to Dage, førend alle Rekruterne — Holstenere saavel som Jyder — elskede deres Ritmester og gjerne vare gaaede i Ilden for ham. Han var strengt retfærdig men ikke bange for at være gemytlig, og mærkede han, at det kneb for en Karl, stak han jevnligt en Mark til ham. Med Sabelen slæbende efter sig gik han gennem Gaarden, inspicerede stundom Øvelserne i Fægtesalen, hvor man lærte Begyndelsesgrundene af Sablens Brug efter den velbekjendte, med Kridt tegnede Stjerne, saa efter, om Bordene vare renskurede i Marketenderiet, og endte saa regelmæssigt i Ridehuset. Det var jo i og for sig ikke altid lige morsomt i timevis at skulle parere Commandoen: „Rid en lille Volte — Marche!“ navnlig ikke, da de gamle Heste kunde Exerceerreglementet bedre end Rekruterne og derfor strax af sig selv udførte Vendingen, og det var heller ikke særlig behageligt for Vedkommende, naar Ritmesteren efter et tordnende: „Saml den Hest bedre!“ lod, som om han vilde opmuntre Dyret med den lange Chambrière og saa i Stedet kom til at give Rytteren et Rap med den, men naar der i Modsætning hertil lød et: „Det var Ret, Smed!“ saa straaledede den stærke Jyde af Glæde, og Lieutenant Poulsen

kunde leve flere Dage paa et anerkjendende Ord fra sin Chef.

— „Jeg vil ikke se nogen af mine Folk gaa over Gaarden“, havde Ritmesteren sagt en af de allerførste Dage, „det har en Rekrut aldrig Tid til: en Rekrut løber!“ og Følgen heraf var, at man ideligt hørte de klaprende Tøfler smække mod den toppede Stenbro og bestandigt saae en Sværm af hvide Kitler med hurtige Bevægelser skubbe sig frem mellem hverandre. Kun i Spisetiderne faldt der lidt Ro over Kasernen, men ved Frokost og Aftenstid var der dog en stadig Trængsel og Uro inde i Marketenderiet henne ved den lille Luge med det malede Bræt foran; indenfor viste Jomfru Brodersen, Vagtmesterens Datter, sit fornøiede Ansigt og udleverede med lige Velvillie mod Alle og ikke uden Bevidsthed om sin egen Uimodstaaelighed de rekvirerede Spise- og Drikkevarer lige fra det almindelige flækkede Surbrød til den noget sjeldnere forekommende „Bitter“, der kostede tre Skilling men ogsaa ansaaes for et Arcanum mod enhver indvortes Svaghed. Var der endelig affodret om Aftenen, samledes Mandskabet en kort Stund inden Sengetid i Brandstuen, og her kunde man da jevnligt høre Holstenerne synge gamle tyske Soldaterviser som: „O, Strassburg, o, Strassburg, Du wunderschöne Stadt“ eller „Schier dreiszig Jahre bist Du alt“, Viser, der saavel ved Ord som ved Melodi dannede en underlig Modsætning til Jydernes mindre militaire men mere drastiske Lyrik.

Skoleunderofficererne kom Lieutenanten strax paa en god Fod med og, forsaavidt der overhovedet var Tid til Reflexion, morede han sig med at iagttage de forskjellige Typer. Først var der Vagtmester Brodersen, Jomfruens Fader. Han var en Kjæmpeskikkelse — næsten lige saa svær som Smeden — med stort, brunt Skjæg, der hang ham ned over Brystet; inderlig godmodig og noget magelig var han: „lidt mere af en Marketender end af en Underofficer“, sagde Ritmesteren om ham. Berideren, Vagtmester Bonde, havde været paa Manègen og interesserede sig væsentlig kun for den høiere Ridning, hvorfor det ogsaa var Gjenstand for en stadig Discussion mellem ham og Vagtmester Brodersen, om en Dragon nærmest burde uddannes til Skolerytter eller Campagnerytter — Bonde holdt naturligvis ubetinget paa det Første.

Den originaleste Skikkelse var dog Trompeter Rubek. Fed — ikke svær — var han, og i et blegt, oppustet Ansigt sad en rød Næse over et kort, studset Overskjæg; han kunde desværre ikke siges fri for at drikke — endogsaa temmelig stærkt — men skjøndt han nok oftere havde staaet paa Nippet til at faae sin Afsked, havde dog altid Ritmesteren holdt sin Haand over ham, efter Sigende fordi Trompeteren var en ivrig og dygtig Jæger, hvad der i hans Chefs Øine var en stor Anbefaling. Saae man Rubek civil — hvad der jevnligt skete, eftersom han baade ved Baller og i Byens Theater tracterede Contrabassen — vilde en Fremmed sikkert have

antaget ham for en musicerende Spækhøker, og hans Optræden var i det Hele saa civil som muligt: han inddelte saaledes regelmæssigt Rekruterne i dem, der lode vaske hos hans Kone, og dem, der ikke gjorde det, og Lieutenant Poulsen havde derfor en høi Stjerne hos ham, eftersom Lieutenanten, følgende Oberstindens Raad, strax havde betroet Madam Rubek sit Linned. Med de mange Børn havde det aabenbart ogsaa sin Rigtighed, thi sjældent eller aldrig viste Trompeteren sig i Kasernegaarden uden at være fulgt af en Flok lasede Unger, og dog gik der det Sagn, at Ingen nogensinde havde seet hele hans Familie paa een Gang, eftersom mindst eet Barn altid var henne at hente en Pægl hos Brændevinsbrænderen i Munkegade.

— Tiden gaaer hurtigt, naar den gaaer ensformigt, og inden Lieutenanten vidste af det, var der forløbet sex Uger: han var færdig med Rekrutskolens „Første Klasse“.

— „Hvordan tegner Secondlieutenant Poulsen?“ spurgte Obersten Ritmester Ravnghjelm, da de en Aften mødtes i Klubben.

„Han bliver en flink Rytter“, svarede Ritmesteren.

„Naa, og forresten?“

„Det tør jeg endnu ikke have nogen Mening om, men at være en flink Rytter er jo allerede meget for en Dragonofficer!“

Og det gav Obersten Ritmesteren Ret i.

— Det var en Formiddag midt i Februar. Størstedelen af Latinskolens Lærere nøde Madam Jensens Kaffe og Franskbager Slambæks Wienerbrød, men der var Uro i Leiren og ivrig Discussion. Denne Gang var det dog ikke nogen politisk Controvers mellem den mathematiske Adjunct Lose og hans naturhistoriske Collega, Adjunct Søltoft; det var „indre“ Anliggender, og det var Jochumsen, der havde sat Sindene i Bevægelse. Om Aftenen skulde der nemlig i Klubben stemmes om et Forslag fra Bestyrelsen gaaende ud paa, at der i Haven anlagdes en lukket Keglebane, og dette Forslag bekjæmpedes paa det Ivrigste af Jochumsen, dels fordi han naturligvis foragtede Keglespil, dels fordi han af Princip altid var imod en hvilken som helst Bestyrelse og overhovedet benyttede enhver Leilighed til at opponere. Som rimeligt var, søgte Jochumsen derfor nu blandt sine Colleger at hverve Stemmer imod Keglebanen, men han havde ikke Held med sig: Rector, som var Medlem af Klubben men aldrig kom der, havde han forgjæves søgt at overtale til at give Møde, Krigsassessor Staal fandt, at Keglespil som styrkende Armmusklerne ubetinget maatte foretrækkes for Billard, og de to Modstandere, Lose og Søltoft, vare for en Gangs Skyld enige, idet de Begge sluttede sig til Krigsassessoren. Kun i Møller fandt Jochumsen en Meningsfælle, idet den unge Adjunct var mest tilbøielig til at stemme imod Keglebanen af hele to Grunde: dels fordi han antog, at Støien fra den maatte kunne høres ind i Læsestuen, dels fordi han

ikke holdt af Noget, der gik ind under Begrebet „Gjøg!“.

Jochumsen blev ivrigere og ivrigere. — „Det er mig aldeles ufatteligt“, udbrød han tilsidst, „at voxne Mennesker kan finde Tilfredsstillelse i noget saa Idiotisk som at trille en Kugle lige ud ad et Bræt!“

„Lige ud ad et Bræt!“ raabte Adjunct Lind. „*Au contraire*: Kuglen skal sættes i Høire og skrues ud!“

„Ja, jeg er heldigvis ikke saa grundig inde i Keglespillets Teknik, at jeg kan benytte mig af dets Terminologi!“ svarede Jochumsen overlegent, og saa ringede det. Men Jochumsen var saa oprørt, at han maatte have Hævn, og han fik den.

I flere Dage havde der saa smaat været Tale om Maanedsløv blandt Drengene, men Ingen havde havt Mod til at bede officielt om det, da man var saa nær op ad Fastelavn, og naar En og Anden havde følt sig for med snilde Spørgsmaal til „Onkel“, havde denne barsk afvist Spørgeren, og saa vidste man, at der ikke var noget Haab. Som Jochumsen i det Hele var den, der i Virkeligheden styrede Skolen, saaledes var det nemlig ogsaa ham, der afgjorde, om man skulde have Maanedsløv, og Rector vovede ikke at give nogen Eftermiddag fri paa egen Haand. Kun een Gang, for adskillige Aar siden, havde Skolens Øverste, da han netop skulde prikle Levkøier om, givet Maanedsløv paa en Dag, hvor Jochumsen

ingen Eftermiddagstimer havde, men det gjorde han aldrig mere, og det vidste Drengene naturligvis godt.

Stor blev derfor Forbauselsen, da Jochumsen umiddelbart efter det nævnte Frikvarteer stak Hovedet ind i den ældste Klasse, hvor han slet ikke læste, og i en forholdsvis fortrolig Tone sagde: „Jeg hører, I tænker paa Maanedsslov!“ Skjøndt Ingen havde tænkt paa det, havde Duxen dog den Aandsnærværelse at svare, at man rigtignok gjerne vilde bede om det, hvis o. s. v. — „Ja“, sagde Jochumsen, „jeg troer ikke, Rector vil være aldeles utilbøielig til at give fri, naar I kommer høfligt og beskedent og slaaer paa, at det er Skøiteføre.“

„Men sjette Klasse vil vist ikke være med til at bede“, sagde En, „for de har en Time fri i Eftermiddag.“

„Er det Jer, der er ældste Klasse, eller er det dem?“ spurgte Jochumsen foragteligt og lukkede Døren haardt i efter sig, og nu vidste hele Klassen, at man vilde faae Maanedsslov, blot man bad om det.

I næste Frikvarteer hørtes da ogsaa høirøstede Raab af alle de Mindre, der havde faaet Ordre af de Store til at brøle, og Jochumsen, der ellers holdt strengt paa, at man ikke skreg op ude paa Pladsen, lod aabenbart, som om han aldeles ikke hørte det. Rector var letsindig nok til at vise sig ved Vinduet, men da de oprørske Røster i samme Nu lode høiere, trak han sig skyndsomst tilbage og havde øiensynligt isinde at prøve paa ubemærket at smutte gennem Laagen ind i Rectorgaarden — en Manøvre, han

oftere med Held havde benyttet under lignende Omstændigheder; hans skumle Hensigter opdagedes imidlertid itide, og hele Skolen med Undtagelse af sjette Klasse, der jo ikke vilde have fri den Dag, styrtede hen til den ene Ende af Pladsen og holdt Udfaldsporten besat.

To af ældste Klasse nærmede sig med blottet Hoved, og under forventningsfuld Taushed fremsatte de deres Ønske. Rector trippede forlegent om, gned sine Haandflader mod hinanden og saae spørgende hen til Jochumsen. Denne gav et svagt Nik, der modtoges med øredøvende Jubel af Drengene, og derpaa svarede Rector, at han i Betragtning af det gode Skøiteføre vilde give efter for den almindelige Stemning og lade Skolen have fri om Eftermiddagen, men han ventede, at man ikke sløiede af med Lectier eller Stile til den følgende Dag, og at man vilde være forsigtig med Skøiteløbningen og navnlig ikke løbe over Strømmen nede ved Mølle dammen, hvor Isen altid var usikker.

I Løbet af mindre end to Minutter vare alle Drengene ude af Skolen, og med en Mine som en Triumfator traadte Jochumsen ind i Lærerværelset. Sagen var nemlig den, at hverken Adjunct Søltoft eller Adjunct Lind havde Eftermiddagstimer den Dag, og hvad de to Adjuncter ikke allerede vare forbitrede over Maanedsløven, det bleve de derfor, da Jochumsen med et venligt Smil gav dem den skadefro Afskedshilsen: „Nu kan de Herrer jo bruge Eftermiddagen til at agitere for deres lukkede Keglebane! Farvel!“

Møller fulgtes hen ad Gaden med Jochumsen; lidt foran dem gik Adjunct Lind med Hatten paa Snur. — „Abekat!“ brummede Jochumsen, og da Møller ikke sagde Noget, tilføiede han yderligere: „Fransk Abekat!“ hvilket nærmest maatte opfattes som Superlativ af Substantivet. — „Se, hvor han slaaer ud med Armene,“ vedblev Jochumsen, „se blot paa den Hilsen, han leverer Kammerherren!“

Og det var virkelig ogsaa ganske morsomt at lægge Mærke til Forskjellen mellem de to Hilsener, der saaledes vexledes mellem Adjuncten og den gamle Kammerherre von Liebau, som i sin lange Pelsfrakke og med den guldknappede Stok i Haanden var ude at gaa sin regelmæssige Formiddagstur, paa hvilken han aldrig forsømte at hilse op til Rectorboligen, hvor Lise paa den Tid altid sad ved Vinduet; thi medens Adjuncten nærmest lignede en civil Provinsskuespiller, var der over Kammerherrens forbindtlige, næsten overdrevent høflige Hilsen en virkelig Grandezza, og en Hattemager vilde have glædet sig ved at se Solen spille i Form af et Timeglas paa den soignerede Hattepul.

„Kan De se, hvad Forskjel der er paa vor Collega og Kammerherren?“ spurgte Jochumsen. „Ikke? Jo, der er ganske den samme Forskjel som mellem et Olietryk og et rigtigt Maleri! — Goddag, Obel! — Det er Conditoren i Kanikegade,“ tilføiede han forklarende.

— „Det er egentlig mærkeligt, hvor stærkt et Præg vort Land, til Trods for Reformationen, har bevaret

af Katholicismen“, sagde Møller. „Byen har jo f. Ex. baade Kanikegade, Bispegyde og Munkegade.“

„Men det Interessanteste er da, at vi ogsaa har et Løngangsstræde“, bemærkede Jochumsen. — „Veed De, at der har været en Løngang?“

„Ja, det fortalte Agenten mig strax, da vi kom kjørende med Diligencen.“

„Agenten! Bah! Hvad veed han om den Ting! — Det er nu ikke for det: vi Andre veed heller ikke, hvor den har gaaet, men der er en Tradition for, at den skal have ført fra Kirken hen til det gamle Helligaandshus. Men veed De, hvad jeg troer? Jeg troer, den har ført hen til det gamle Kloster eller Hospitalet, som det nu hedder. Har De været der?“

„Nei, endnu ikke.“

„Det maa De se, det er høist interessant!“

„Aa, Middelalderen interesserer mig nu ikke særligt.“

„Det var sgu da høist mærkeligt! — Men den Løngang er forresten ikke langt fra at irritere mig: den er her, men hvor er den? Man gaaer og træder paa Hemmeligheden uden at ane det! — Jeg kan egentlig ikke udstaa Hemmeligheder!“

Disse Jochumsens sidste Ord vare Sandhed, men Sandhed med Modification: Tingen var, at Alt, hvad der blot smagte af det Hemmelighedsfulde, netop havde en eiendommelig Tiltrækning for ham, og han helmede ikke, før han havde faaet Rede paa det; han samlede ligefrem paa Hemmeligheder, paa

store som paa smaa, i Byen og i Skolen, og han ærgrede sig, som kun en Samler kan, naar der var en Lacune i hans Musæum. Onde Mennesker kaldte ham simpelthen nysgjerrig, men selv paastod han, at han havde Interesse for Alt, fordi hans Valgsprog var det klassiske: *Nil humani a me alienum*.

— „Se op til Oberstens, Møller!“ udbrød Jochumsen pludseligt, da de kom forbi Hjørnet af Søndergade. „Nu sidder Oberstinden paa sin Forhøining, som Odin paa Lidskjalf, seer Alt og hører Alt. Men for Øieblikket er hun nok alene: hun har formodentlig udsendt sine Ravnedøtre, Hugin og Munin, eller hvad de hedder, forat de kan rapportere hende Resten. — Infam gammel Heire! Æsthetisk, eller rettere hysterisk, Hun-Krakiler — kjender De den Race? Ikke! Ja, saa bed Vorherre bevare Dem for hendes nøiere Bekjendtskab! — Farvel, Møller! — Men, hør, bi lidt! Kom hen til mig Klokken Fem og drik Eftermiddagsthe, saa kan vi følges ad i Klubben!“

„Ja, Tak!“

„Farvel!“

Lidt før Fem kom Møller anstigende og vilde gaa ind ad Porten i Kjøbmandsgaarden, hvor Jochumsen boede, men han blev standset i Farten af Agenten, der netop var ifærd med at gaa ud. — „Goddag, Goddag, Adjunct!“ raabte den lille, trivelige Matador, som idag i endnu høiere Grad end

ellers lignede en lidt moderniseret Klokke Link. „Naa, De skal vel op til Overlæreren — ja, lad bare ikke ham vente! Jeg skal i Communalbestyrelsen. Vi skal skjændes om, hvad den nye Vei bag ved Gasværket skal hedde; det bliver en værre Discussion, hvadbehager! — Farvel, Farvel, Adjunct!“ Og dermed satte Agenten afsted i sin sædvanlige, jevne Luntetrav — han havde, lige saa lidt som Rekruterne, Tid til at gaa — men Møller begav sig op paa første Sal til Jochumsen.

I Døren mødte han en halvvoxen Dreng. — „Nu husker Du altsaa at læse godt over paa de Præpositioner, der styrer baade Accusativ og Dativ“, sagde Jochumsen, „og saa sætter Du selv nogle Feil til i Stilen, det kan Du vel nok?“

„Jo, Hr. Overlærer, og mange Tak!“ svarede Drengen.

„Farvel! — Naa, kom indenfor, Møller!“ sagde Jochumsen, „og læg fra Dem! — Det var Pedellens Anton, der gik! Han er lige saa hæderlig som Forældrene, men noget Sproggeni er lille Jensen ikke, derfor hjælper jeg ham af og til med Tysken. — Og veed De, hvad jeg gjør mere?“ vedblev Jochumsen med dæmpet Røst og saae uhyre snedig ud. „Jeg snyder en Gang imellem med ham i latinsk Stil: jeg skriver den, og han sætter Feil til, forat det ikke skal være altfor tydeligt, men De maa naturligvis aldrig lade Dem mærke med det overfor Rector, hører De? Det er selvfølgelig ikke ganske rigtigt paa en Maade, men Herregud, Jensens er

saa skikkelige Folk, og der er nu Ingenting i Verden, der glæder dem mere end et mg? i latinsk Stil — værsgod at sidde ned!“

Denne Opfordring var i og for sig slet ikke saa let at følge, thi skjøndt Jochumsen beboede to meget rummelige Værelser, var der dog saa opfyldt i dem begge af alt muligt Skrammel, at endogsaa de fleste Stole vare optagne. Sagen var, at Jochumsen, der jo havde Interesse for Alt, ogsaa samlede paa Alt, og derfor aldrig kasserede Noget men systematisk gjemte det. I et Hjørne af Stuen laa der saaledes en mægtig Stabel af omhyggeligt sammenbundtede Aviser: det var de ti sidste Aargange af „Amtstidenden“; paa en Hylde stod Cigarkasser uden Laag med forskellige Paaskrifter, og Møller erfarede senere, at i en af dem opbevaredes fundne Knapper, i en anden de — i Regelen ubrugelige — Knive, der vare konfiskerede paa Skolen; i en Krog fandtes et helt Knippe udtjente Spadserstokke, og paa Tobaksbordet var der indrettet et helt Invalidhotel for defekte Piber og Cigarrør.

„Min Bogsamling finder De her!“ sagde Jochumsen og pegede, ikke uden Stolthed, paa en Reol, hvor der stod et Par Hundrede gamle Bøger.

„Det er nok mest tyske Bøger?“ sagde Møller.

„Det er det“, svarede Jochumsen.

„Her staaer Goethes Faust!“

„Det er mit Yndlingsværk“, sagde Jochumsen med en Betoning, som om han selv havde skrevet Bogen.

„Goethe — han er jo en ren Hedning!“

„Har De læst hans Faust?“

„Ikke helt, men jeg veed“ —

„Naa, saaledes! Det morer Dem maaske ikke selv at have en Mening?“

„Man kan jo ikke overkomme Alt.“

„Værsaagod, De maa gjerne laane min Faust til at hjælpe paa Deres Dannelse og Udvikling med!“

„Nei, Tak, jeg troer ikke —“

„Hvad troer De ikke?“

„At det vil forandre min Mening.“

„Men, Herregud, De har jo ingen!“

„Ja, men jeg troer ikke — eller, rettere sagt, jeg er sikker paa, at det ikke vil have fjerneste Betydning for min Dannelse eller for min Udvikling at læse Faust — jeg har ingen Brug for den. Har man vundet en fast Livsanskuelse, saa er dog vel i det Væsentlige Ens Udvikling afsluttet, man er færdig og behøver ikke at —“

„Færdig!“ brølede Jochumsen. „Ja, De er færdig! Er Deres Udvikling afsluttet, saa gaa hen og hæng Dem strax, Mand! Det vilde jeg da gjøre!“

„Ja, jeg mener naturligvis ikke“ — begyndte Møller, men Jochumsen afbrød ham strax med et kategorisk: „Jo, De gjør! Det er netop det, De gjør! — Færdig, det er mageløst at høre!“ og det er ikke godt at vide, hvorledes Samtalen egentlig vilde have endt, hvis den ikke var bleven afbrudt ved en gjentagen, stiltærdig Banken paa Døren.

„Kom ind!“ tordnede Jochumsen, og ind traadte med slæbende Gang en duknakket Mandsling i en lang Frakke, med halvskafte Støvler udenpaa Benklæderne og med Hatten under Armen. Alt paa ham var graat: Klæderne, Hatten, det lange Skjæg, de spillende Øine, — ja, selv Ansigt og Hænder havde en eiendommelig, graalig Tone.

„Det er Isac — Isac Meyer!“ sagde Jochumsen, der med eet syntes at have gjenvundet hele sin Rolighed. „De veed nok, han er Onkel til den lille Tyveknægt Aron i fjerde Klasse!“

Møller havde ikke behøvet Jochumsens Ord for at være paa det Rene med den Indtrædendes jødiske Afstamning; denne viste sig tydelig nok, ikke blot i den ægte orientalske Profil og det ligesom søgende Blik, men i hele Figurens Habitus og i enhver af hans Bevægelser.

„Har De Hvederne, Isac?“ spurgte Jochumsen.

„Jo, jo, de er her, Hr. Overlærer“, svarede den nye Gæst og halede en Pakke op af en uhyre Lomme.

„Isac køber hver Eftermiddag varme Hveder til mig hos Franskbager Slambæk“, forklarede Jochumsen Møller, „og saa henter han med det Samme „Amtstidenden“ henne paa Trykkeriet — derved faaer jeg den en Timestid før. — Fik De „Amtstidenden“, Isac?“

„Værsaagod, Hr. Overlærer“, lød Svaret, og frem kom Avisen af en Inderlomme. „Her er den broderede Vest, der skulde repareres“, tilføjede Isac og

trak en ny Pakke op af en ny Lomme — aldrig havde Møller seet et Menneske med saa mange og saa dybe Lommer.

„Isac besørger mine smaa Commissioner for mig“, vedblev Jochumsen, stadigt forklarende, „men han tager naturligvis sine Procenter!“

„Jo, jo, naturligvis, Hr. Overlærer!“ svarede Isac og smilte fornøiet.

„Ja, De snyder mig formodentlig glubende, Isac, og saa faaer De alligevel gratis Thepottvand hver Eftermiddag — naa, sid ned!“

Jochumsen skjænkede The, og alle Tre nøde Drikken med varme Hveder til.

— „Det er forresten en rar Dreng, Deres Brodersøn, den smaa Aron!“ sagde Jochumsen pludseligt til Isac. „Veed De, hvad han har gjort forleden?“ — Nei, det vidste Isac ikke. — „Jo, vist veed De saa, men jeg skal gjøre mig en Fornøielse af at fortælle det alligevel. Han havde fundet en hel Mængde gamle Uniformer oppe paa Loftet — hans Fader er Marschandiser“, bemærkede Jochumsen til Møller — „og saa sprættede han alle Knapperne af forat bruge dem til at spille om og tuske bort. Det er en rigtig haabefuld Yngling!“

„Nu, ja“, svarede Isac, „jeg har nok hørt derom. Men Toldforvalterens lange Rækel af Søn, hvad gjorde han? Han sprættede ogsaa Knapperne af sin Faders Stadsuniform og spillede med dem, men han tabte dem — min Brodersøn har ikke tabt!“

„Nei, det vil jeg tro, det ligger ham naturligvis

i Blodet at tjenè! — Men hvordan gaaer det egentlig med Deres egen Geschäft, Isac!“

„Nu, ja, hvordan gaaer det, Hr. Overlærer? Jeg lever, og min gamle Søster Sara lever — hvad kan en gammel, fattig Jøde forlange mere?“

„Bah! Fattig! De tjener jo Penge som Græs ved Deres Giftblander! — De maa vide, Møller: Isac har sit Laboratorium ovre i Baggaarden — det maa De se, det ligner en Alchymists Hule! — og der laver han Røgelsemænd og Fluegift, Mavebitter og Skjønhedsvand, Barbeersæbe og Stangpomade, Altsammen imellem hinanden; men det gjør heller ikke Noget, om han skulde tage feil af Krukkerne og f. Ex. give En Fluegift i Steden for Mavebitter, for den Fluegift, han destillerer, den er saamænd meget uskyldig! Derimod troer jeg nok, det vilde gaa Fluerne ilde, hvis de gik paa Mavebitteren — huha! — men det vogter de sig sgu nok for: det er jo intelligente Dyr!“

„Nu, ja, Hr. Overlærer, Smag og Behag er jo saa forskjellig“, sagde Isac sagtnodigt.

„Men De bruger da aldrig selv Noget af Deres Djævelskab? Mavebitteren har De saamænd aldrig smagt, og hvad Sæben angaaer — naa, det er sandt: Sæbe bruger de aldrig af Princip!“

„Overlæreren er nu altid saa skjemtfuld!“ sagde Isac beskedent til Møller og smilte over hele Ansigtet, som om der var sagt ham en stor Behagelighed.

— „Hvordan vilde De nu stemme iaften, Isac,

hvis De var Medlem af Klubben?“ spurgte Jochumsen. „For eller imod Keglebanen?“

„Nu, ja, Hr. Overlærer, hvordan jeg vilde stemme? — Jeg vilde slet ikke stemme!“

„Det er ganske som Rector!“ bemærkede Jochumsen. „Men hvorfor vilde De ikke stemme?“

„Nu, seer De, Hr. Overlærer: der er gode Mennesker, reelle Mennesker, som vil have den Keglebane; og der er ogsaa gode, reelle Mennesker, som ikke vil have den Keglebane — hvorfor saa blande sig i det? Jeg spiller ikke med Keglekugler, men vil de Andre, hvad gjør det saa mig?“

„De er formodentlig ikke Politiker, Hr. Meyer?“ sagde Møller.

„Nei, Hr. Adjunct, jeg er ikke Politiker — det er min Politik! Frederik den Sjette, det var en klog Mand og en god Mand — god imod vores Folk — og i hans Tid har jeg været med til at skrive under paa Petitioner, som vi gav ind til Stænderforsamlingen, men nu — hvad skal man nu petitionere om? Vi har jo Frihed — alt for megen Frihed!“

„Man kan aldrig have for megen Frihed!“ indvendte Møller.

„Ja, undskyld, at jeg sagde det, Hr. Adjunct, jeg forstaaer mig naturligvis ikke paa det!“

„Alt forladt, Isac!“ svarede Jochumsen. „Skulde man kun tale om, hvad man forstod sig paa, saa blev Verden jo den bare Visdom, og det var ikke til at holde ud! — En lille Kop endnu, Isac?“

„Nei, mange Tak, Hr. Overlærer, men hvis det nu maatte være mig tilladt at gaa, saa —“

„Ja, værsgod, gaa De bare! Men De kommer vel imorgen?“

„Undskyld, Hr. Overlærer: ikke imorgen. Imorgen er det Sabbath!“

„Naa, ja, saa iovermorgen. Farvel, Isac!“

Ikke saasnart var Isac vel ude af Døren, førend Møller, der havde følt sig ubehagelig berørt under hele den foregaaende Samtale, reiste sig op og sagde: „De maa ikke tage mig det ilde op, Overlærer Jochumsen, men hvor kan De nænne at haane den gamle Mand saadan?“

„Hvad for Noget?“ raabte Jochumsen. „Haane Isac — jeg troer, De er gal! Isac er jo en af mine allerbedste Venner, en af dem, jeg daarligst kan undvære, og desuden er han den hæderligste Forretningsmand, der kan tænkes!“

„Ja, jeg troer naturligvis gjerne, at det ikke er tilsigtet fra Deres Side“, vedblev Møller, „men det er da umuligt Andet, end at Manden maa føle sig krænket over den Maade, De behandler ham paa. Gudbevares, han finder sig i det — jeg havde nær sagt med kristelig Taalmodighed — men, hvorfor finder han sig i det? Fordi han er fattig og —“

„Hoho!“ lo Jochumsen. „De er aldeles vild paa Karethen! For det Første maa De vide, at Isac kan købe baade Dem og mig og de fleste af Adjuncterne — naa, det vil nu i og for sig ikke sige saa meget — men han er ligefrem en velhavende

Mand. Han begyndte ganske vist som en fattig Stodder med at gaa rundt i Byen og paa Landet og sælge sit Djævelskab, men naar han gjør det endnu, saa er det kun af gammel Vane, for hans væsentligste Forretning bestaaer i at opkjøbe Huder og Hør og sælge Foderstoffer og kunstig Gødning for Agenten. Og for det Andet vil jeg sige Dem, at Isac, naar han er her i Byen, slet ikke kan undvære hverken sit Thevand eller den venskabelige Overhaling, som jeg regelmæssigt giver ham. Er jeg en Dag ikke oplagt og ikke gider trække ham op, saa bliver han formelig ulykkelig og troer, jeg er syg. — Nei, De kan være ganske rolig: Isac og jeg har nu holdt ud med hinanden i en halv Snes Aar, og Ingen af os kan undvære den Anden. — Aa, undskyld, maa jeg blot se i „Amtstidenden“ et Øieblik!“

„Amtstidenden“ maatte være interessant, thi pludseligt klarede Jochumsens Ansigt op, og mens han læste ivrigt, dampede han stærkere og stærkere af den lille Shagpipe og blæste Røgskyerne fra sig med et lydeligt Smæk, hvilket altid var et ubedrageligt Tegn paa, at han var stærkt optagen eller følte sig ualmindelig tilfreds. — „Læs den Artikel!“ sagde han til Møller og rakte ham Bladet.

„Hvilken?“

„Den med Overskrift „Forlangt Indrykkelse“, nederst paa Siden.“

Møller løb Artiklen igjennem og fandt, at det var en Henvendelse til Communalbestyrelsen i An-

ledning af den Sag, der samme Aften skulde behandles: Spørgsmaalet om Benævnelsen af den nye Vei bagved Gasværket; man havde foreslaaet, at den skulde hedde „Rasmussens Vei“ efter den tidligere Borgermester, men Indsenderen hævdede, at der var langt mere Grund til at kalde den „Randrups Vei“ efter den afdøde Postmester, dels fordi dette Navn lød bedre end det vulgære „Rasmussen“, dels fordi Postmesteren havde indlagt sig store Fortjenester af Byens Forskjønnelse.

„Hvad siger De til det?“ spurgte Jochumsen.

„Aa, jeg veed saamænd ikke; jeg synes, det er ganske ligegyldigt, hvad Veien kommer til at hedde.“

„Ligegyldigt!“ gjentog Jochumsen halvt indigneret. „Der er overhovedet Intet i Verden, der er ligegyldigt! — Men finder De i alt Fald ikke, at den Artikel har Næb og Kløer, hvad?“

„Jo, den er saamænd hvas nok!“

„Kan De tie?“

„Ja, det kan jeg godt.“

„Det er mig, der har skrevet Artiklen!“

„De? Skriver De i „Amtstidenden“?“

„Ja, af og til, om vigtigere communale Anliggender — aldrig om Politik. Jeg har nu forresten ogsaa en særlig Bagtanke med mit Forslag: det vil ærgre Postmesteren!“

„Han er jo død!“

„Ja, den forrige! Men den nuværende lever sgu da, og det vil ærgre ham at se Formandens

Fortjenester drages frem. Jeg har nu et Horn i Siden paa ham af en bestemt Grund.“

„Hvorfor det?“

„Aa, nærmest fordi jeg ikke kan faae ham til at anbringe en Brevkasse her paa Huset. Det er det mest rationelle Sted for en Brevkasse i hele Byen, men han vil ikke — blot fordi jeg ønsker det — og jeg har dog skrevet om det i Avisen.“

„Saa, har De det.“

„Jeg synes, De siger det saa underligt, gode Møller! Maa jeg spørge, kan De tænke Dem et naturligere Sted for en Brevkasse?“

„Det var slet ikke Brevkassen, jeg tænkte paa, men jeg beundrer, eller, rettere sagt, jeg kan egentlig ikke forstaa, at De gider spille Deres Tid paa alle de ligegyldige Smaating!“

„Naa, saa det kan De ikke! Man skulde maa-ske efter Deres Katekismus ikke have Spor af Interesse for sine Omgivelser — det var en net Kristendom: Jo, den Kreds, man er sat i, den skal man virke for — det er min Religion! Og man skal ikke fornemt lægge Hænderne i Skjødets og *von oben herab* se ned paa sine Medmenneskers Færden!“

„Det er virkelig heller ikke min Mening“, indvendte Møller, „men det kommer an paa, hvad det er, man tager sig af. Deres Opposition mod Keglebanen f. Ex., den finder jeg meget naturlig.“

„Naa, det gjør De! Det var jo rart!“

„Ja, for dels troer jeg, som sagt, at den vil

forstyrre os inde i Læsestuen, dels er den hele Spillen Kegler mig imod.“

„Hvorfor det?“

„Af samme Grund som den er Dem ubehagelig, antager jeg.“

„Ja, hvorfor er den mig ubehagelig, maa jeg spørge! Det kunde virkelig mere mig at vide det?“

„Efter Deres egne Udtalelser i Formiddags maa jeg antage, at det berører Dem ubehageligt at se unge Mennesker — og gamle med — tilbringe deres Tid med unyttigt Gjøg, naar der dog ligger saa megen Alvor og venter paa at tages op“, svarede Møller roligt.

„Hvor gammel er De?“ spurgte Jochumsen.

„Femogtyve Aar.“

„Ikke ældre! Man skulde tro, De var Halvfjers! De skulde gifte Dem med Rectors Lise: hun har heller aldrig været ung, saa de maa passe brillant for hinanden!“

„Men Herregud, Overlærer Jochumsen“, sagde Møller aldeles consterneret, „De sagde jo selv i Formiddags —“.

„Bah! Hvad sagde jeg? Jeg var imod den Keglebane, hovedsagelig fordi det er den Receptsmører, den Doctor Bigum, der har hittet paa det, og saa fordi Adjunct Lind, den Abekat, er saa ivrig for den, men De maa da endelig ikke tro, at jeg er bornert nok til at stemme imod den af de samme Grunde som De!“

„Saa skulde De virkelig stemme for den!“ sagde Møller noget haanligt.

„Troer De maaske, jeg er bange for det! Troer De, jeg er doctrinair nok til stædigt at holde paa en Mening, fordi jeg tilfældig er kommen til at forsvare den? Nei, saa kjender De mig ikke! Hellere end at ansees for en Philister — hvad De, med Deres Tilladelse, er — vil jeg dog gaa paa Keglebanen: nu stemmer jeg for den!“

„Er det virkelig Deres Alvor? De maa jo komme til at staa i et høist mærkeligt Lys!“

„Hoho, slap det derud! De vilde altsaa i mit Sted ikke have Courage til det Omslag! De vilde være bange for Deres Renommée! Men det er jeg ikke, og jeg skal sige Dem hvorfor: fordi jeg er en helstøbt Karakter, en Personlighed — og det er De ikke, skjøndt De jo selv troer, De er „færdig“, som De saa træffende udtrykker Dem! Folk her i Byen kjender mig og veed, at, naar jeg foretager mig Noget, saa har jeg mine Grunde, gode Grunde for det! — Ja, undskyld, at jeg som Vært selv siger det: nu maa vi gaa i Klubben, men af Hensyn til mig behøver De ikke at møde og stemme imod Bestyrelsens Forslag!“

„Jeg troer ogsaa hellere, jeg vil blive hjemme og skrive nogle Breve.“

„Ja, gjør De det! — Godnat, Møller!“

Mens Jochumsen gik i Klubben, hvor det efter en kort, vægtig Tale lykkedes ham baade at forbause sine Colleger og at sætte den lukkede Keglebane igjennem, gik Møller hjem til sin Bolig hos Skomager Andersen. Han tændte en Pibe, skrev et Brev og læste et Par Sider i en Bog, men saa faldt han i Tanker. Tingen var, at han begyndte at føle sig lidt trykket her i Byen og begyndte at tvivle om, at Adjunctstillingen ogsaa var det Rette for ham — og det havde han dog nyligt været ganske paa det Rene med. Grunden til, at han følte sig trykket, var forresten ikke, at han savnede Selskab — Ensomheden var han vant til: først i Barndomsaarene hjemme paa den lille Ø, hvor Faderen var Lods, og hvor det havde været hans bedste Fornøjelse at seile med ham, siden i Latin-skolen, hvor han som en underlig kantet En havde haft svært ved at slutte sig til Kameraterne og stadigt været paa sin Post overfor de „fine“ af dem, og endelig ogsaa i Studenteraarene, da han paa Regentsen havde levet mest for sig selv og seet temmelig overlegent paa alt det „Gjøg“, hvormed de fleste af Studenterne spildte en Del af deres Tid. Han havde imidlertid ikke haft ubetinget godt hverken af sin Isolering eller af sin tidlig udviklede Evne til at staa paa egne Ben, thi han havde faaet en Følelse af at kunne være sig selv nok og var kommen til at overvurdere sig selv, sine Evner og sin Fremtid. Præst, som den gamle Fader saa gjerne vilde have, han skulde være, tænkte han i

alt Fald foreløbigt ikke paa at blive — som han selv sagde, fordi han nærede Betænkeligheder ved at være Embedsmand i den danske Folkekirke, men i Virkeligheden vistnok fuldt saa meget, fordi han havde en Forestilling om at være skabt til noget Høiere — hvad vidste han endnu ikke.

Saa havde han søgt og faaet Embedet som Adjunct i den jydsk By, og der havde foresvævet ham Noget om at spille en Rolle i Kjøbstaden — det var jo lettere der end i Hovedstaden — høine dens aandelige Niveau ved at holde folkelige Foredrag for alvorlige Mænd og lyttende Kvinder og ved at vække den opvoxende Ungdom til mandig, nordisk Tænkemaade og Handling. Men dette var dog maaske ikke saa let, som han havde tænkt sig; der var aandelig Død i Byen, Provst Schmidt prækede ikke levende Kristendom, Lærerne ved Skolen var der Meget at sige paa, og selve Skolen, den sorte Skole, havde han egentlig ikke noget godt Øie til, eftersom det jo var den døde Bogstavlærdom, man der dyrkede — hvilket imidlertid ikke forhindrede ham fra at tampe Drengene, naar de ikke kunde deres Lektier, for det havde han altid kunnet, da han gik i Skole. Officererne vare naturligvis storagtige — det havde Jochumsen Ret i — og Borgerne vare, saa vidt han da havde mærket, uimodtagelige for andre Interesser end de rent communale — hvor og hvordan skulde han bedst begynde sin reformerende Virksomhed?

Havde Nogen imidlertid spurgt ham, hvilken

aandelig Næring han egentlig tiltroede sig Evne til at kunne byde, vilde han dog maaske være kommen i nogen Forlegenhed, thi Møller var for det Første ikke nogen original Natur, der kunde give af sit Eget, men kun paa de Omraader, hvor han havde en Anden, som han ansaae for en Autoritet, at støtte sig til og laane Tanker og Meninger fra, kun der følte han sig sikker; og dernæst vare selve de Enemærker, indenfor hvilke han overhovedet havde Interesser og Kundskaber, temmelig begrænsede, han følte ingen Trang til at udvide dem men holdt sig med en vis Stædighed indenfor dem. Naar han saaledes havde sagt til Jochumsen, at Middelalderen ikke tiltalte ham, saa var det bogstavelig Sandhed: Middelalderen var ham for romantisk og for lidet nøgtern, og det kunde heller ikke falde ham ind ved at læse „Faust“ muligvis at udsætte sig for Paavirkning af nye Tanker, der kunde bryde den engang dragne Kreds. Derimod kunde han f. Ex. atter og atter læse de gamle islandske Sagaer; her var sjældent noget Romantisk, men Alt berettedes saa simpelt, saa enkelt som muligt, dem havde Grundtvig elsket, og Lodssønnen følte sig vel ogsaa uvilkaarligt selv ligesom i Slægt med Sagaens Skikkelser.

— Naa, man kan jo imidlertid blive træt af Alt, selv af islandske Sagaer, og det blev Møller den Aften. Han trængte mod Sædvane til Mennesker, men hvor skulde han gaa hen — i Klubben gad han ikke være og paa Hotellet endnu mindre!

Dør om Dør med Møller boede Skomagerens Pensionairer. Da det var begyndt at gaa tilbage med Forretningen, fordi Andersen aldrig tog sig Andet til end at staa i Gadedøren, patte paa en Pibe og klage over den næringsdrivende Borgers Slid og Slæb, havde Madamen, der var en mere energisk Natur, averteret i „Amtstidenden“, at tre à fire Disciple, der skulde frekventere Latinskolen, kunde faae luftige Værelser, nærende Kost og moderligt Tilsyn. Avertissementet gjorde sin Virkning, for hun fik tre Disciple, og skjøndt Værelsernes Luftighed var problematisk og den „nærende“ Kost temmelig sløi, saa bleve Drengene dog hos hende og trivedes brillant — dengang havde man endnu ikke opfundet Skolehygieinen. Det moderlige Tilsyn indskrænkede sig til, at Madamen imellem viste sin magre Skikkelse inde paa Værelserne — hvilket altid efterlod en mindre tiltalende Lugt af harsk Haarolie — og dette skete kun forat bruge Mund, naar de store Latinere havde drillet hendes egen haabefulde Pode, den syvaarige Marius, hos hvem det mest Karakteristiske var en afgjort Utilbøielighed til at pudse sin Næse og en sørgelig Forkjærlighed for under snøftende Tuden at fremsætte sit Valgsprog: „Jeg siger det til min Moder!“

De tre Disciple, der boede hos Skomagerens, vare Præstesønnen Jørgen Helmer, der gik i 7de B og havde sit eget Værelse, samt to Dreng fra fjerde Klasse, der vare Contubernaler. Den ene af dem hed Ole Hansen og var Søn af en Gaardmand,

den anden var en Doctorsøn og hed Jacob Leth; Bondesønnen var solid til det Yderste, flink og flittig, hvorimod Doctorens Stamherre var yderst letsindig, hvad Læsning til Skolen angik, men modsatte Naturer enes jo tidt allerbedst, og de kom rigtig godt ud af det med hinanden.

Den Eftermiddag havde der efter Skøiteløbningen været talrigt Besøg paa Contubernalernes Værelse; fjerde Klasse havde nemlig latinsk Hjemmestil til næste Dag, og da Ole var Klassens bedste Latiner, benyttede man jevnligt den Fremgangsmaade, der eufemistisk kaldtes at „skrive Stil sammen“, d. v. s. man gik hjem til Ole og skrev af efter ham. Naturligvis maatte man selv sætte Feil til — ligesom lille Jensen — men dette var jo Noget, som ogsaa de mindre Begavede kunde lære, og man havde efterhaanden faaet en ligefrem forbausende Færdighed i at beregne Bommerterne saaledes, at det samlede Indtryk af Stilen omtrent svarede til Forfatterens virkelige Standpunkt. Ved saadanne Leiligheder var der visse Stamgjæster, som mødte regelmæssigt, ikke blot forat faae den latinske Stil skrevet men tillige for uhindret at kunne ryge, hvad der i Reglen var forbudt hjemme, og til saadanne Stamgjæster hørte Rectors Neveu Hans Peter, den lille Aron og Apothekerens Carl.

Da man var færdig med Stilen og havde drøftet Lærernes Underfundighed og Latterligheder tilstrækkeligt, var Skomagerens Marius meget beleiligt kommen ind paa Værelset. Det havde længe været

en yndet Sport at sende ham i Byen og faae ham til inde paa Apotheket at forlange for to Skilling Pukkelblaat eller for tre Skilling Lusefrø, og skjøndt Marius efterhaanden havde lært, at der altid var noget Muggent med de mærkelige Ting, han skulde hente, og derfor altid stod med Dørgrebet i Haanden, parat til at kile af, naar Provvisoren kom efter ham, kunde han dog ikke modstaa den Skilling, der lovedes ham for at udføre Commissionerne. Nu havde imidlertid hans Moder paa det Strengeste forbudt ham at gaa i Byen efter Nogetsomhelst for Latinerne, og man maatte derfor hitte paa en ny Spas. Den opfindsomme Hans Peter spurgte derfor Marius, om han nogensinde havde seet en Helhest, og da Marius, i nøieste Overensstemmelse med Sandheden, benægtede dette men samtidigt ytrede Ønsket om at faae sin manglende naturhistoriske Kundskab suppleret, havde man ude paa Gangen puttet Madamens sorte Livkat ind i et Par gamle Buxer og bundet disse til foroven, hvorpaa den saaledes ad kunstig Vei fremstillede Helhest var bleven sluppen ind til Marius, som strax var stukken i at tude og var løben ned til sin Moder forat sladre.

Det var jo Altsammen meget fornøieligt, men da En saa foreslog, at man skulde lave Æggesnaps, og Alle erklærede sig villige hertil, viste det sig desværre, at Ingen havde Penge. Den sparsommelige Ole mente rigtignok at kunne skaffe *nervus rerum*, for han havde i lang Tid omhyggeligt samlet

Tobakssauce i en Trepægleflaske i den faste Tro, at Apothekeren gav en Rigsort for Flasken, men da Carl oplyste ham om, at hans Fader virkelig ikke købte saadant noget Svineri, og, for yderligere at give sine Ord Vægt, spurgte, om han maaske ogsaa troede, de købte Ørevox henne paa Apotheket, saa glippede alle paa Tobakssaucen byggede Forhaabninger.

Derpaa havde man henvendt sig om et Laan til Aron, der, til Trods for sin Protest, alligevel antoges at have Penge, men Aron havde virkelig heller ingen. Tidligere havde han tjent mangan god Skilling i Skolen, dels ved at sælge noget aparte Klatpapir, dels ved at skaffe naturhistoriske Gjenstande til Samlere, men da man havde opdaget, at Klatpapiret ikke var Andet end Onkel Isacs Fluepapir, og da Indholdet af en Flaske, der var udgivet for „Gjeddeæg i Spiritus“, viste sig at være gule Ærter i Vand, havde man efterhaanden fattet en ikke ganske uberettiget Mistillid til Arons Varer og undte ham ikke mere nogen Fortjeneste. Rigtignok laa han i Underhandlinger med Doctor Bigums Søn om Købet af den Bændelorm, som Morten Bech med den stærke Appetit almindeligt antoges at gaa med, og Aron haabede at kunne tjene godt paa Dyret, naar det engang kom, men denne eventuelle Profit var jo dog ikke Noget, som man kunde laane Ingredientserne til en Æggesnaps paa, og man var derfor lige vidt.

Doctorsønnen fra Landet, Jacob Leth, der hidtil

havde ligget paa Ryggen og slugt en Roman af Marryat — hans erklærede Yndlingsforfatter — fik imidlertid pludseligt en lys Idee. — „Jeg slaaer sgu dog aldrig noget op i mit latinske Lexicon“, sagde han, „og vil jeg gjøre det, kan jeg jo laane Oles. Gider En af Jer gaa hen og sælge Lexiconet til Bogjøden, saa giver jeg Æggesnaps rundt!“

Dette ædelmodige Tilbud var naturligvis strax blevet modtaget med Jubel, og Aron sendt afsted dels forat afslutte Handel med „Bogjøden“ — der forresten slet ikke var nogen Mosait — dels forat besørge de nødvendige Indkjøb. Kopper og Skeer laantes hos Madamen, og snart sade fire Drengene og rørte omkap — Jacob Leth havde betinget sig, at en Anden skulde røre hans Æg, for han selv gad ikke.

Pludseligt gik Døren op, og Jørgen Helmer — han, der var i 7de B. — kom ind i Slobrok og med lang Pibe. — „Æggesnaps!“ sagde han overlegent. „Gud veed, hvor I gider bruge Jeres Penge til det søde Stads! — Lad mig smage, om den er ordentligt rørt!“ Og saa tog han en forsvarlig Skefuld. „Hør, hvem af Jer er god til at læse Skrift?“ vedblev han. — Almindelig Taushed, for de Mindre vidste godt, hvad Spørgsmaalet betød. Jørgen havde nemlig en skreven Oversættelse til Xenofons Apologi, en af den Slags, der gaa i Arv fra Hold til Hold, og naar han vilde skynde sig med Lektierne, pleiede han at lade en af Drengene læse høit af Oversættelsen, mens han selv fulgte med i den græske Text; dette morede

imidlertid ikke de Mindre, og derfor blev der, som sagt, almindelig Taushed. — „Du skal faae Lov imens at ryge af min anden lange Pibe, Ole“, vedblev Jørgen, „den med Peberrøret. Kom saa, og I Andre maa gaa: jeg vil have Ro til at læse!“

Ole parerede Ordre, Æggesnapsene bleve spiste, og de Fremmede gik. Men en halv Timestid senere, da Plato var „tyret“, som det hed, kom der Selskab inde paa det andet Værelse; det var tre af Jørgens Kamerater, der skulde spille L'hombre. De fik Piberne tændt og Bordet rykket ud, Spillet begyndte. Men det gik ikke for sig i Stilfærdighed: de raabte op og lo, de sloge i Bordet og klappede i Hænderne, naar En fik sig en Række Nolobeter, og al den Gemytlighed lød endnu gemytligere ind i Naboværelset, hvor Møller sad og trængte til Medmennesker. — Hvad om han gik ind og fik sig en Passiar med dem? Han havde allerede reist sig halvt op, men saa kom han til at tænke paa, at det dog maaske ikke var rigtigt, at han som Lærer udenfor Skoletiden søgte Selskab med Disciplene — Møller var nemlig ikke fri for den lidt plebeiiske Fornemmelse, at man altid burde holde paa sin Værdighed og passe paa ikke at blive overseet her i Livet — men da han atter havde overveiet Sagen, kom han til det Resultat, at da det dog ikke var hans Disciple — Møller læste ikke i de to ældste Klasser — saa kunde der vel ikke være Noget i Veien for, at han gik ind til dem, og da han samtidigt kom i Tanker om, at han maaske gennem Samtale kunde

paavirke dem og høine deres aandelige Niveau, var hans Beslutning fattet: han reiste sig, gik ud paa Gangen og bankede paa Døren til Discipelværelset.

„Kom ind!“ raabte Værten, Jørgen Helmer, der sad med Ryggen til Døren og derfor ikke kunde begribe, hvorfor hans tre Medspillere pludseligt fore op fra Stolene og toge Piberne af Munden.

„Godaften“, sagde Møller, „bliv blot ved at ryge, jeg er vant til Røg!“

„Vil De ikke sidde ned, Hr. Møller!“

„Tak, jeg vilde egentlig kun spørge, om jeg ikke kunde faae en Fjer til at rense min Pibespids med.“

Nei, Fjer havde man ikke, men en af Spillerne snoede en lang Orm af Klatpapir, og faa Øieblikke efter var Adjunctens Pibespids saa ren, som man kunde forlange; han takkede og lavede sig til at gaa — ikke overdrevent hurtigt — men saa sagde Jørgen Helmer, der følte sig som Vært: „Vil De ikke sidde ned, Hr. Møller?“ og Møller sagde strax: „Jo, Tak!“ tog Plads paa Jørgens Stol og fik efter en kort Parlamenteren Disciplene til igjen at tage deres Piber, og medens de fire Rygere hidtil havde dampet noget forskrækkeligt — „pulset“, som det, betegnende nok, kaldtes i deres Sprog — nøiedes de nu med at nippe smaat til Røgen — det var en ganske uvilkaarlig Subordinationsfølelse. Hvad der var værre, var imidlertid, at Conversationen truede med at gaa helt istaa, og Møller begyndte alt for tydeligt at mærke, at han var kommen til Uleilighed.

„Jeg forstyrrede dem nok i Spillet“, sagde han derfor.

„Aa—aa, det gjør saamænd ikke Noget“, lød det i Kor, men Tonefaldet var ikke rigtig troværdigt.

„Det var saamænd godt for Jørgen, at han blev afbrudt“, sagde Den, der havde snoet Ormen, „for han var lige ved at blive Codille!“

„Saa, var han det“, svarede Møller. „Ja, jeg har ikke Noget imod L'hombre — tvertimod, jeg spiller selv, blot ikke Kjøbenolo, det er der for Meget at risikere ved — men jeg synes alligevel, de maatte kunne bruge i alt Fald en Del af deres Fritid bedre end til at spille L'hombre.“

„Ja—aa, ja — men Whist er saa høitidelig!“ indvendte en blegnæbbet udseende Fyr, der hidtil ikke havde sagt Noget. Det var den lille Baron Plauen, der regelmæssigt imponerede Kameraterne, og for den Sags Skyld hele Byen, ved strax, naar Ferien begyndte, at blive afhentet i Landauer, der med Blinkere, Kusk og Tjener holdt udenfor Skoleporten. Aldrig saasnart havde den lille Baron henkastet denne Bemærkning, før Byfogdens Søn øieblikkeligt gjentog den; han var skikkelig, ubegavet og flittig, men allerede en hel Del Snob: samlede paa adelige Segl, klistrede op ad den smaa Plauen og var som et Ekko af ham.

„Ja, det var nu ikke min Mening at opstille nogen Rangforordning for de forskjellige Slags Kortspil“, svarede Møller smilende, „men jeg mente blot, at de maatte kunne — har de ældre Klasser her i

Skolen ikke nogen Forening!“ afbrød han pludseligt sig selv og fik en lys Idee.

Nei, det havde de da ikke. — Og saa blev Møller veltalende og forklarede, at de ældste Disciple i andre Latinskoler havde en Forening, hvor de kom sammen en Aften om Ugen — i Reglen om Lørdagen — skiftedes til at holde Foredrag, øvede sig i Declamation og Discussion og udgave et Blad, der circulerede mellem Medlemmerne.

Tilhørerne bleve interesserede, og Møller foreslog dem at stifte en saadan Forening snarest muligt. Det tilstedeværende Firklover erklærede sig ogsaa strax parat til næste Dag at conferere med Kameraterne, men hvor skulde Foreningen samles?

I et af Skolelokalerne mente Møller og tilbød at tale med Rector om Sagen.

„Ja—a, mange Tak“, sagde den forstandige Jørgen, „men hvis Adjuncten først vilde tale med Overlærer Jochumsen, saa kunde vi jo altid bagefter selv gaa til Rector.“

Ogsaa det lovede Møller, og da han efter en fortsat, længere Drøftelse af Foreningens Maal og Virkemaade skiltes fra Disciplene, vare begge Parter lige tilfredse. Møller syntes, at han var kommen godt igang med at opfylde sin Mission — han vilde vist i en saadan Forening faae et taknemmeligt Publicum at holde Foredrag for — og Jørgen Helmer erklærede til de Andre, at den nye Adjunct lige godt ikke var den Bedste, han havde tænkt sig; den lille Baron supplerede denne Udtalelse med den noget

respektstridige Bemærkning, at det med en Forening, det havde sgu hverken Rector eller nogen af de andre Kraftidioter fundet paa, og Byfogdens Søn sluttede sig strax uden Forbehold til denne Opfattelse.

— I Løbet af de følgende Dage lykkedes det Møller at vinde Jochumsen for sin Idee, og Rector gav altsaa ogsaa strax sit Samtykke. Foreningen constitueredes, man vedtog en Række drakoniske Love, og til Aabningsmødet var Møller indbudt og holdt et Foredrag om vore hedenske Forfædres Gudsdyrkelse. Der havde været nogen Dissens angaaende Foreningens Navn, idet et Parti vilde have, at den skulde hedde „Balder“, et andet foreslog „Heimdal“, men de, der holdt paa „Heimdal“, seirede, og Organet kom saaledes ganske naturligt til at hedde „Gjallerhornet“. Et enkelt Medlem, der altid skulde være vittig, foreslog, at man som et Minde om Foreningens først foreslaaede Navn, skulde kalde Bladet „Rabalderhornet“, men denne Udtalelse vakte almindelig og berettiget Indignation, og Vedkommende idømtes enstemmigt en Mulkt af fire Skilling til „Heimdals“ Kasse.

I den gamle Kaserne gik Alt sin rolige, ensformige Gang: der blev striglet og pudset, hugget og redet, Trætøflerne klaprede paa Stenbroen, Jomfru Brodersen viste sit kjønne Ånsigt bag den lille Lüge, og Trompeter Rubeks Børn kørte stadigt med Glas-karethen. Og dog var der baade Afvexling og

Fremgang, Noget, som imidlertid kun de Indviede formaaede at se. Holstenerne begyndte at lære Dansk — de mere Begavede kunde allerede bande ganske flydende — Dækken og Trense var nu et overvundet Standpunkt: man red paa Sadel og med Candar, og i Slutningen af Marts tog Ritmesteren fat paa at indøve „Bravering“ med de Flinkere af Holdet.

Braveringen — Enkeltmands Kamp mod Enkeltmand, hvor det gjælder om at benytte Pistol og Sabel i rette Øieblik, og hvor man ridende i „Slangegange“ snart søger og snart undgaaer Modstanderen, alt eftersom Chancerne ere for eller imod En — ansaaes i alt Fald dengang for den bedste Prøve paa en Dragons Vaabenfærdighed og Dygtighed som Rytter, og et smukkere militairt Skuespil, en Øvelse, der mere minder om Riddertid og Turneringer, kan der vel vanskeligt tænkes.

Hvor det dreiede sig om at lægge den størst mulige Kraft og Udholdenhed for Dagen, var den stærke Smed paa den berygtede Nummer Fjorten stadigt den Bedste af alle Rekrutterne, men hvor det kom mere an paa Smidighed, Hurtighed i Bevægelserne og Conduite, hævdede den unge Lieutenant ubetinget første Plads, hvorfor han da ogsaa, til Ritmesterens store Tilfredsstillelse, udmærkede sig særligt i Bravering. De to Sidemænd i Geledet, Smeden og Lieutenanten, afgave ogsaa et frugtbart Discussionsemne for den staaende Strid mellem Berideren, Vagtmester Bonde, og Overvagtimester

Brodersen om Spørgsmaalet Skolerytter contra Campagnerytter: Berideren holdt naturligvis paa Lieutenanten, Overvagtimesteren paa Smeden.

Sidst i Marts blev det Ruskveir med Sydvest; man hørte om de første Snepper, og saa kom der Uro over Ritmesteren: han red jevnligt ud til de forskjellige Herregaarde, hvor han var en velset Gjest. I graa Dragt, med Bøssen hængende over Skulderen og med Juno sjokkende bagefter, travede han afsted paa sin Pluto, men Uniformen var i den Grad sammenvoxet med hans Person, at det slet ikke klædte ham at være civil: „Saa træder det *rude* endnu tydeligere frem!“ sagde Oberstinden om ham. For en mindre kraftig Natur end hans maatte disse Jagtture forresten være temmelig anstrengende: ofte red han i den tidlige Morgenstund et Par Mil — og han skaanede ikke Pluto — gik saa paa Jagt, saa længe det var lyst, spiste og drak stærkt, spillede Kort Natten igjennem og red saa tilbage om Morgen, forat han kunde overraske Folkene ved Staldtjenesten.

— „Saa for Fanden!“ sagde han en Formiddag til Lieutenanten. „Nu havde jeg lovet Jægermesteren at komme ud til Billeskov og skyde hans Snepper paa Lørdag, og saa bliver man bedt til Obersten! — Ja, De skal jo ogsaa med! — Det er nedringet Theparade! — Naar man saa endda havde nogen Fornøielse af, at den er nedringet, men om Husets Døtre i alt Fald gjælder sgu accurat det Samme, som den salig Consistorialraad hjemme pleiede at

sige, naar han var saa uheldig at faae Ryggen af Kalkunen: „Ben og atter Ben!“ — Gid Fanden havde den Rout!“

Lørdagen kom, og alle Byens Honoratiores mødte hos Obersten, ogsaa Civile — det var, hvad Obersten selv kaldte „blandet Service“. Møblerne havde afført sig deres Sirtses Betræk inde i Salen — den, som Jochumsen pleiede at kalde „Ginnungagab“, fordi den symbolsk betegnede det svælgende Dyb, der til daglig Brug rugede mellem Oberstens spartanske Parolstue og Oberstindens elegante Hjørneværelse — og snart stod man her stuvet som Sild i en Tønde.

Kammerherre von Liebau fik sig en Whist med de tre Værdigste af Selskabet, men ellers var der ikke Tale om Andet end at staa. Oberstinden og den ældste af Døtrene forlystede Gjæsterne med en firhændig Sonate — Ritmesteren paastod, at de havde valgt den længste, forat de dog selv kunde sidde ned saa længe — og derpaa blev Møller anmodet om at læse Noget høit af „Fiskerjenten“.

Møller var bleven indført i Huset af Adjunct Lind, der stadigt læste Fransk med Døtrene, og Møller fandt — til Jochumsens Forargelse — at det var et intelligent og behageligt Hus. Hvor „folkeligt“ end Møller optraadte, var han nemlig ikke ganske ufølsom for at komme i „fint Selskab“, og det var med en ikke ringe Tilfredsstillelse, han, efter omhyggeligt at have børstet sin Kjole og bundet sin Halsklud, havde kastet et prøvende Blik paa sin

sortklædte Person og fundet Helheden ulastelig. Møller læste altsaa høit og morede i alt Fald sig selv, og saa blev Klokken omsider Ti: Souper'en serveredes.

Inde i Spisestuen stod der Fade med Salater og Gelée — „let Cavaleri“, som Major Duseberg kaldte det; man raslede med Tallerkener, Knive og Gafler og lod, som om man spiste, Herrerne spildte Vin ned ad Damernes Kjoler, og Obersten, der saae ud, som om det Hele ikke kom ham ved, legede aabenbart „komme Fremmede“ i sit eget Hus.

Henad Elleve brød man op. — „En charmant Aften, min Naadige!“ sagde den gamle Kammerherre og kyssede Oberstinden paa Haanden. „Kun beklager jeg, at jeg ikke ret nød godt af Musiken, jeg sad saa langt borte. Og den unge Adjunct, hvad han nu hedder, skal ogsaa have læst meget godt op — noget Norsk troer jeg. Naa, det beklager jeg nu mindre, jeg ikke fik hørt: man lærte ikke Sproget i min Tid, og jeg har ikke senere faaet det Forsømte indhentet. Den anden unge Mand, som jeg for første Gang seer i Deres Hus, Lieutenant Poulsen, synes jeg meget godt om; han tiltaler mig endogsaa mere end almindeligt! — God rolig Nat, og Tak for den charmante Aften!“

Nede paa Gaden mødtes Majoren, Ritmesteren og Lieutenanten. — „Det var en munter Aften!“ sagde Ritmesteren til Lieutenanten.

„Ja, jeg morede mig brillant!“ forsikrede Denne.

„Morede De Dem!“ raabte Ritmesteren. „Nei,

det er sgu dog næsten for galt! Hvordan Fanden har De baaret Dem ad med det! Men, forat tale om noget Andet: jeg er saa sulten, saa Tarmenskriger i Livet paa mig!“

„Jeg, Gut forbande mig ogsaa!“ brummede Majoren. „Men vi kan da komme ind paa „Petersens Hôtel“ endnu, Himlen være lovet!“ tilføiede han med en næsten andægtig Taknemmelighed mod Forsynet, der har indrettet Alt saa viseligt.

„Ja, naturligvis maa vi have Noget at leve af“, svarede Ritmesteren. „Lad os blot skynde os!“

Inde paa „Petersens Hôtel“ var der allerede samlet en Del af Aftenens Gjæster — man sagde almindeligt, at Værten ligefrem indrettede sig paa en større Om sætning, naar der havde været Souper hos Obersten — og henne i et Hjørne sad Jochumsen og Møller.

— „Staaende Souper!“ udbrød Jochumsen forbitret. „Det ligner Obersten, det stive Skilderhus! Jeg vil ogsaa give staaende Souper! Det er den mest økonomiske Selskabelighed, der eksisterer — det vil sige, den er, Fanden ikke, økonomisk for Gjæsterne, for de maa senere i dyre Domme tilfredsstille deres umættelige Hunger, men for Værten — han maa jo ligefrem kunne lægge Penge op ved den Forretning: man faaer Ingenting at spise og Ingenting at drikke — det kan da ikke koste synderligt! — og Udgifter til Tjenerskab er der ikke engang, for Herrerne agerer jo Opvartere! — Jeg er ligefrem indigneret!“

Omsider blev Hungeren tilfredsstillet, og Jo-

chumsen sagde Farvel til Møller ude paa Torvet. — „Husk, der er Lærermøde imorgen Eftermiddag!“ raabte han efter ham og vendte sig umiddelbart efter med et: „Godaften, Maaløv, hvad er Vinden?“ til Vægteren, der altid syntes at gro op af Brostenene, naar Jochumsen kom sent hjem.

„Den er svær at synge imod“, svarede Ordenens natlige Vogter lettende paa Kabudsen, „og man har ikke mere den Stemme, man har havt!“

„Saa lad være med at synge — jeg har faaet mere end Musik nok for iaften! Men der er fire Skilling; drik saa et Par Snapse til, skjøndt Spiritusen naturligvis allerede staaer lige saa høit oppe i Halsen paa ham som paa et Barometer, der staaer paa „Bestandigt“! Drik sig en Donner, det veed man da, hvad er, og tak sin Gud, at han ikke har været til staaende Souper! — Godnat Maaløv!“

Og dermed gik Jochumsen hjem efterladende Vægteren i dybsindige Betragtninger over det høiere Selskabslivs Mysterier.

— „Pastor Knudsen er i Byen!“ sagde Adjunct Lind næste Morgen til Jochumsen i det andet Fri-kvarteer.

„Har De talt med ham?“

„Nei, men jeg saae hans Vogn kjøre ind i Agentens Gaard.“

„Naa, saa seer vi ham nok her paa Skolen i Løbet af Formiddagen. — Lassen, din Svoger er i

Byen“, vendte han sig til Rectoren, „Du beder ham naturligvis med iaften efter Lærermødet!“

Pastor Knudsens gamle Caleschevogn med de velnærede Brune for og med Niels Kusks skjæggede Ansigt under en sølvtresset Hue var kjendt i hele Byen, og dens Ankomst vakte altid Glæde og Forventninger i forskellige Kredse. Først og fremmest glædede naturligvis Sønnen Hans Peter sig, og dernæst Svoger Rector og Lise, for hvem Onkelens Besøg var en af de faa men stadige Adspredelser i hendes stille Liv; Jochumsen, der tilbragte alle sine Ferier i Præstegaarden, blev ogsaa oplivet, naar hans gode Ven pludseligt viste sig, og et Par af de ældre Lærere vare Dus med Præsten fra den Tid af, da han selv havde været Adjunct ved Skolen. Forbindelsen med denne havde han da heller aldrig helt afbrudt: han passede altid, til Trods for de mange Ærinder, han ufravigeligt havde at besørge, at gjøre en Svip ind i Lærerværelset, naar der var Frikvarteer, og ved Examen var det en fast Regel, at han een Dag var Censor i Religion og Græsk.

Foruden de nærmere Interesserede var der ogsaa rundt omkring i Byen en hel Mængde Ansigter, der kom til Ruden, naar Præstens Vogn fra Ordrup raslede gennem Gaderne; Niels Kusk saaes nemlig altid noget efter Ankomsten at begive sig paa Vandring med en hel Mængde Pakker og Kurve, og naar han omsider vendte tomhændet tilbage, sad der adskillige gamle Jomfruer og fattige Enker og glædede sig ved en Snøs Æg, en Spegepølse eller

et Stykke frisk Smør. Saa var der endelig ogsaa dem, der nærede endnu større Forhaabninger og saa smaat sade og ventede paa at blive hentede ud til Ordrup, thi Præstegaarden var et sandt Gjæstfrihedens Paulun, hvor der næsten altid var liggende Fremmede, og hvor man forstod at hjælpe sig med Pladsen, som man kunde.

I det følgende Frikvarteer kom Pastor Knudsen ganske rigtigt, og hans Ankomst satte strax Liv i Lærerværelset. Jochumsen modtog ham med et fornøiet: „Naa, er Du der, Du gamle Sjælesørger!“ Rector klappede venligt sin Svoger paa Skulderen og saa dobbelt saa mild ud som ellers, Krigsassessoren rettede sig, Adjunct Søltoft slap „Flyveposten“, og selv Tegnelæreren vovede sig halvt ud af den Krog, som han syntes at have forpagtet paa Livstid.

Præsten, en midaldrende Mand med et fornøieligt, aabent Ansigt, saa ud som en Landsbypræst skal se ud, naar han kommer til Byen: han havde naturligvis baade sort Frakke og hvid Halsklud, Galoscher og Paraply — kort sagt: „daglig Uniform“, som Jochumsen kaldte det. — Præsten spurgte sin Svoger, hvordan Hans Peter havde det. — Jo, Tak, han havde det godt. — Men hvordan det gik i Skolen — det Spørgsmaal var henvendt til Jochumsen. — Ja, Jochumsen kunde jo desværre ikke egentlig rose Hans Peter: han viste sørgelig ringe Interesse for tysk Formlære, og i de andre Discipliner var han nok ikke meget bedre; „men han mulede en stor Dreng i sjette Klasse ordentlig

af i forrige Frikvarteer“, tilføjede Jochumsen, „og det gjorde han brillant, hvis det kan fornøje Dig!“ Naa, det glædede naturligvis ogsaa Præsten at høre, at Sønnen artede sig vel, og saa gik man over til at tale om andre Materier.

„Du kommer altsaa til mig iaften, Knudsen, efter Lærermødet?“ spurgte Rector.

„Ja, Tak, Svoger, jeg var forresten ogsaa kommen uden Indbydelse!“

— „Seer Du op til mig Klokken Tolv, naar jeg kommer fra Skole?“ spurgte Jochumsen.

„Nei, Tak, Du, det har jeg alt for mange Commissioner til at kunne indlade mig paa: Mo'er og Pigebørnene er jo ikke med idag, og de har betroet mig at besørge en Masse Indkjøb — foruden hvad jeg selv har at udrette — vil Du se en Dosmerseddel af en Størrelse!“

Op tog Præsten en lang Liste, og Jochumsen læste. — „Hvad skal Du hos Agenten?“ spurgte han.

„Aa, jeg skal have mange Ting: Kløverfrø og Rapskager og salpetersurt Superfosfat“ — Præsten havde selv Avlingen og var ivrig Landmand — „og desuden —“

„Ja, Tak, det er godt“, afbrød Jochumsen ham, „men hvad gør Du i Klosteret?“

„Aa, det er Jomfru Ginge, Du veed.“

„Hun er jo forrykt!“

„Ja, rigtig klog er hun nok ikke, men hun piber mine Præstekraver.“

„Naa, saaledes. Men Obel — hvad er det for en Obel?“

„Conditoren.“

„Conditoren! Det er meget godt! Ham skriver Du ogsaa op! Troer Du virkelig, Du kunde glemme at faae dine to smaa Posteier og et Glas Portvin, selv om Du ikke skrev ham op! Du er naiv, Knudsen — eller ogsaa er det Durkdrevenhed!“

Klokken ringede, Frikvarteret var forbi, og Præsten skyndte sig ud i Byen.

— Om Eftermiddagen var der altsaa Lærermøde; man samledes Klokken Sex, og Rector gav Cigarer. Først bleve Dimittendernes Chancer drøftede, og saa gik man over til 7de B; Jørgen Helmer fik i det Hele et godt Skudsmaal, og om den lille Baron, der ellers ikke blev rost, bemærkede Adjunct Lind, at han havde en for en indfødt Dansk ualmindelig smuk Udtale af Fransen.

„Gud bevares, hvor det er mig ligegyldigt!“ brummede Jochumsen.

„Hvadbehager!“ foer det ud af den gallomane Adjunct.

„Ingenting!“ svarede Jochumsen, og saa gik man videre og naaede forholdsvis hurtigt fjerde Klasse. — Adjunct Lose bemærkede i al Almindelighed, at Klassen var svag i Mathematik, og dette gav øieblikkeligt Adjunct Søltoft Anledning til at fremsætte en Hypothese om, at den mindre Flid og mindre Fremgang rimeligvis skyldtes Exemplet fra oven, „for naar de ældste Disciple stiftede en Forening

— „Tyr“ eller „Thor“, hvad den nu hed — og brugte deres Tid til Discussion og Declamation, saa var det intet Under, om de mindre sløiede af; men det var vel forresten kun en Affødning af Tidens almindelige liberale Tendens og dumme Politiseren.“ Adjunct Lose begyndte at blive rød i Kammen, Møller rømmede sig, og Rector blev urolig paa Stolen — ved denne Leilighed kunde han jo ikke godt forsvinde — men det truende Uveir drev dog over, og man gik videre i Forhandlingen.

Efterat man med Sorg havde dvælet ved Jacob Leths fast utrolige Dovenskab, der, som Rector træffende bemærkede, nu gik saa vidt, at han bogstaveligt aldrig slog et Ord op i sit latinske Lexicon — Rector kunde jo ikke vide, at han var lovligt undskyldt — fik Aron Ros for mere end almindelige algebraiske Anlæg, og saa kom man til lille Jensen, Pedelsønnen.

Det var aabenbart, at alle Lærere uden Undtagelse betragtede lille Jensen som Skolens Barn, for hvem de vare som en Slags Formyndere, thi skjøndt en Udenforstaaende strax af de forskjellige Udtalelser vilde have faaet et bestemt Indtryk af, at hverken Evner eller Kundskader vare synderlig store, vilde man lige saa hurtigt være kommen paa det Rene med, at Alle søgte at give deres Dom en saa mild Form som muligt. Rector maatte endogsaa med Glæde bemærke, at lille Jensen i den senere Tid stundom ligefrem havde forbauset ham med sine latinske Stile — her puffede Jochumsen Møller i

Siden og blinkede til ham -- og det saa meget mere, som det var tydeligt, at han ikke havde faaet Hjælp af Kameraterne men brugte egne Vendinger, der vel ikke vare klassiske -- her udstødte Jochumsen et dæmpet „Bah!“ — men dog vidnede fordelagtigt om Tænksomhed og selvstændigt Arbeide.

Hans Peters Standpunkt gled man forholdsvis let hen over, dels fordi det saa jevnligt blev drøftet i Lærerværelset om Formiddagen, dels fordi man i det Hele godt kunde lide ham; de Udtalelser, der faldt, vare imidlertid ikke smigrende, og kun Krigs-assessoren, der ellers var stum Bisidder i Lærermøderne, fandt sig foranlediget til at give ham det bedste Vidnesbyrd for Flid og Dygtighed i Gymnastik.

— Paa samme Tid som Hans Peters aandelige Person var under Debat i Lærerværelset, sad han selv ovre i sit Værelse i Rectorboligen og læste. Døren gik op, og hans Kusine Lise kom ind. I en Fart forsvandt den Bog, han læste i, og nu laa *De bello Gallico* foran ham: men Lises milde Øine saae skarpt: hun stak Haanden ned i Bordskuffen og fremtog *Corpus delicti* — det var Coopers „Den sidste Mohicaner“.

„Hans Peter, dog!“ sagde hun bebreidende. „Nu havde Du dog saa bestemt lovet mig, at Du idag selv vilde læse din Latin og slaa Gloserne op, og saa sidder Du og læser Morskab. Du er rigtig en styg Dreng!“

„Du er en vigtig Tøs!“ svarede Hans Peter. „Du er kun tre Aar ældre end jeg, men man skulde

tro, Du var min Bedstemoder! Du ligner „Spjat-Cecilie“, Lise!“

Denne Sammenligning var nu ikke smigrende, eftersom bemeldte Dame var en gammel, tandløs Kjælling, der solgte „Stanglakrits“ og Frugt, som hun efter en almindelig udbredt Tradition købte umoden og „laa“ moden i sin Seng, men Lise lod, som om hun ikke hørte Injurien og vedblev roligt: „Du har vel slet ikke læst paa Cæsar?“

„Nei, det veed Gud, jeg ikke har! — Du har jo ikke slaaet Gloserne op til mig!“

Lise sukkede og sagde resigneret: „Naa, kom saa med Lexiconet!“ hvorpaa hun gav sig til at slaa Ordene op og dictere Fætteren dem.

Hans Peter holdt nemlig Lise i en Slags privat Slaveri, og det Tyranni, hvormed Onkel Tom og hans sorte Stalbrødre i sin Tid bleve behandlede, var for Intet at regne mod den Mishandling, som hun var Gjenstand for. Det var nemlig ikke nok med, at hun maatte slaa Gloser op for Hans Peter, skrive hans Stile og høre ham i Udenadslektierne, men for overhovedet at faae ham til at bestille Noget, maatte hun mangan Gang købe hans gode Villie med en af Faderens Cigarer eller ved at love at fortie en eller anden begaaet Dødssynd — Noget, der kunde pine den ærlige Lise længe efter.

„*Consilium, consilii*, Raad, Raadslagning“, dicterede hun. — „Du skriver jo ikke!“

„Jo, nu skriver jeg. Men veed Du, hvad „jeg reiser“ hedder paa Græsk, Lise?“

„Nei, men siden Du veed det, er der formodentlig noget Uartigt ved det!“

„Det hedder —“

„Hans Peter, jeg vil ikke høre det! Siger Du det, gaaer jeg min Vei og lader Dig selv om det Hele!“

Denne Trusel hjalp: Hans Peter tav. Latinen blev læst, og hun hørte ham i Historie; nu var der kun Geometri tilbage.

„Det er ogsaa skidt, at Du ikke kan Mathematik, Lise“, sagde han. „Du skulde lære det, saa kunde Du hjælpe mig med at regne mine Opgaver: nu faaer jeg næsten altid slet af Hr. Lose!“

Og Lise var ikke langt fra i dette Øieblik at bebreide sig selv, at hun ikke kunde Mathematik og derved blev halvt medskyldig i Fættens daarlige Karakterer; hun lagde kjærligt sin Arm om hans Hals, saae ham ind i Øinene og sagde: „Hvor kan Du nænne det mod din Fader at være saa doven! Jeg vil sige Dig, han var meget bedrøvet idag!“

Hans Peter bestræbte sig for at se ud, som om dette Factum var ham noget af det Ligegyldigste, der tænkes kunde, og svarede: Ja, hvorfor skal jeg studere? Det er jo Fader, der vil have det!“

„Hvorfor Du skal studere!“ gjentog Lise aldeles forbauset, thi hun kunde overhovedet ikke tænke sig nogen anden Vei i Verden end den, der gik gennem Latinskolen. „Hvad vilde Du ellers?“

„Til Søs!“ svarede han uden at betænke sig. „Over til Amerika!“ — for „Den sidste Mohicaner“ havde allerede gjort sin Virkning.

„Hans Peter dog! Tænk, om din Moder hørte Dig tale saadan! Nu har Du ogsaa lige siden Efter-aaret gaaet og snakket om, at Du vilde spare en Rigsdaler sammen i Karakterpenge og købe en Azalea til hendes Fødselsdag i Pintsen, og Du har kun en Mark!“

Dette var at tage Hans Peter paa det ømme Sted: han fik Taarer i Øinene. — „Jeg veed godt, det er en Skam, Lise“, sagde han, „men jeg kan ikke faae ug'er nok til en Azalea inden Pintse, selv om jeg baade er flittig og snyder. — Kan Du ikke laane mig Pengene?“

Lise blev strax rørt og svarede: „Du veed, din Fader har forbudt mig at laane Dig Penge, men nu skal jeg sige Dig Noget: vil Du hjælpe med at grave i Haven og holde Bedene rene for Ukrudt mellem Paaske og Pintse, saa skal jeg se at faae din Onkel til at give Dig to Skilling om Dagen for det. Vil Du det?“

„Ja, det vil jeg!“ svarede Drengen, og saa var den Sorg slukket.

— Det officielle Lætermøde var forbi, men det fortsattes paa sædvanlig Vis ovre i Rectorboligen, hvor Pastor Knudsen stødte til. Lise var ikke blot en elskværdig Værtinde men ogsaa en fortræffelig Husmoder, og man lod den udmærkede forlorne Skildpadde vederfares Retfærdighed, roste hendes Kræmmerhuse med Flødeskum og tog stærkt til sig af den lumske Melkepunsch. Bordet hævedes, og man fortsatte Symposiet inde i Studereværelset.

Rector havde selvfølgelig ikke Begreb om at være Vært, men Ingen var dog gladere end han, naar han kunde samle sine Lærere hjemme hos sig, naar Tobaksrøgen fyldte Rummet, Glassene tømtes, og Sang og Tale vexlede. Saa sad han ganske stille i en Krog og nød Situationen — Hr. Engel sad altid i Krogen ligeoverfor — og faldt da En eller Anden paa at istemme „*Gaudeamus igitur*“ eller „Lad den skrantende Magister“, saa kunde han endogsaa blive saa smittet af den almindelige Gemytlighed, at han selv brummede med og markerede gal Takt med Foden.

Ud paa Aftenen trak Præsten ham ind i Dagligstuen forat faae ham til at love, at han og Lise vilde komme ud til Ordrup i Paasken, men det Løfte holdt det haardt at afpresse ham, og først efterat Præsten indtrængende havde forestillet ham, at det egentlige Foraarsarbejde i Haven jo først kunde begynde efter Ferien, gav han halvt modstræbende efter.

„Du kommer da som sædvanligt?“ sagde Præsten lidt efter til Jochumsen.

„Ja, naturligvis!“

„Og hør, veed Du hvad: jeg synes egentlig rigtig godt om den nye Adjunct.“

„Hm!“ svarede Jochumsen.

„Ja, hvad mener Du med det Hm?“

„Grundtvigianer!“

„Saa? Det har jeg ikke mærket. Men, Herregud, selv om saa er — jeg havde nok Lyst at

bede ham med ud i Paasken; man trænger somme-
tider til at tale med en yngre Collega. — Troer Du,
han vil komme?”

Dette Spørgsmaal indlod Jochumsen sig ikke
paa at besvare men rettede derimod et andet til
Præsten, idet han sagde: „Hvor skal han ligge?
Din Svoger skal vel have det blaa Gæstekammer?”

„Ja, jeg havde rigtignok tænkt at spørge Dig,
om han ikke kunde ligge inde i Dit Værelse.“

„Hm!“ brummede Jochumsen atter. — „Han
seer mig stærkt ud til at snorke — det gjør alle
Grundrvigianere!“

„Aa, Passiar! Det er en af dine sædvanlige
Paradoxer!“

„Ja, vi kan jo høre ad. — Aa, Møller, maa jeg
tale et Par Ord med Dem!“ raabte Jochumsen, og
da Møller kom hen til ham, trak han ham afsides
og spurgte saa uden nogensomhelst Indledning:
„Snorker De?”

„Nei, ikke det, jeg veed af!“

„Godt, jeg vil tro Dem paa Deres Ord — saa
er De bedt ud til Ordrup Præstegaard i Paasken!“

Og saadan fik Møller den Invitation.

For Jochumsen var det at reise ud til Ordrup
altid en Begivenhed, der krævede længere Tids For-
beredelser, eftersom han medførte de utroligste Ting,
som han tænkte sig Muligheden af at kunne faae
Brug for.

Der var for det Første Lecture. Jochumsen læste næsten aldrig — han holdt sig til sine tyske Klassikere, som han kunde udenad — men skulde han paa Landet, forestillede han sig strax, at det kunde blive Regnveir hele Tiden, og derfor medførte han en Bunke Bøger, der altid kom uaabnede tilbage.

Saa var der Skrivematerialier. Jochumsen skrev aldrig to Linier, naar han kunde undgaa det, men ikke desto mindre anskaffede han til hver Ferie en lille Flaske af Isacs bedste Blæk, som han regelmæssigt forærede Præsten, uden at den havde været trukken op.

Dernæst var der Medicamenter. Jochumsen var aldrig syg, men han kunde jo dog blive det, og det var en betryggende Følelse at vide, at man i paakommende Tilfælde kunde kurere sig selv; derfor anskaffede han altid saadanne Arcana som Brus-pulvere, skaaren Rhabarberrod, Kamferdraaber og Rigabalsam, og med disse Apothekersager kvak-salvererede han til stor Glæde for sig selv og de Indfødte i Ordrup, der efterhaanden havde vænnet sig til at betragte Overlæreren som en habil og erfaren Medicus. Naar det endnu tilføies, at han altid medførte et Utal af smaa Piber med dertil hørende Tobak, egen Hovedpude, tre, fire Spadserestokke og Fiskeredskaber af den forskjelligste Art, vil man forstaa, at baade han selv og hans Factotum Isac havde nok at gjøre i de nærmeste Dage før en saadan Reise.

— „Hvad vil De?“ spurgte Jochumsen derfor ogsaa temmelig gnavent, da han midt under Indpakningen fik Besøg af Møller.

„Aa, jeg vilde blot spørge, om Overlæreren troer, det er nødvendigt at tage sort Kjole med til Ordrup.“

„Gudbevares, hvor det er ligegyldigt!“ lød Svaret.

„Nei, det er det nu alligevel ikke“, vedblev Møller, „for Tøiet lider altid en Del ved at pakkes ind og ud“.

„Lad saa Kjolen blive hjemme da, i Guds Navn! Jeg tager ingen med — jeg hader denne latterlige Beklædningsgjenstand!“

„Ja, men hvis vi skulde blive bedt ud, eller hvis der skulde komme Fremmede, og de Andre mødte i Kjole, saa —“

„Ja, hvad saa?“

„Saa vilde det dog være mig ubehageligt at —“

„Tag saa Kjolen med, for Fanden!“

Og det erklærede da ogsaa Møller efter moden Overveielse, at han vilde, men Jochumsen mumlede et foragteligt „Aandelig Plebeier!“ da Døren lukkede sig efter Adjuncten, og i den nærmeste Tid efter kunde man jevnligt høre ham betegne sin Collega som en „komplet Skræddernatur.“

— „Har I nu Alting med?“ spurgte Jochumsen sine Medreisende Onsdagen før Skjærtorsdag, da de sade paa Vognen. — Jo, det mente de. — „Er min lille brune Kasse kommen med?“

„Ja, den er i Magasinet“, forsikrede Niels Kusk.

„Naa, køj saa, i Guds Navn!“ Og saa kjøj de.

— „Er der kjønt ude ved Ordrup?“ spurgte Møller.

„Om der er kjønt?“ svarede Jochumsen. „Det er mig virkelig ikke muligt at svare paa et saadant Spørgsmaal! Om en Egn er kjø eller ikke kjø, beroer jo aldeles paa et rent subjectivt Skjø. Jeg kan kun svare paa, om jeg finder den kjø eller ei, og naar jeg for mit Vedkommende føler mig tiltalt af Ordrup, saa er det aldeles ikke, fordi der er Mark og Skov og Mose, Eng og Hede — det er mig komplet ligegyldigt — men fordi jeg kjender hver Ledstolpe og hver bjæffende Køter derude; jeg føler mig med andre Ord hjemme i Ordrup, det er Tingen!“

Og heri havde Jochumsen Ret, thi hans Liv og Tankegang concentrerede sig ligefrem om to forskjellige Centra: Købstaden og Ordrup, og som i Virkeligheden Intet var ham ligegyldigt inde i Byen, saaledes havde han ogsaa Interesse for Alt ude paa Landet; han fulgte med Tilvæksten i Familierne og Gaardenes Besætning, han gik rundt og snakkede løs om Mergling og Halvbrak, om Svenskharve og Radsaaning, og medens han, naar han var hjemme, tordnede og galede, hver Gang han blev bedt i Selskab, var det ham ude i Ordrup en ren Svir at blive bedt til Bryllup og Begravelse, og ved saa-

danne Leiligheder udfoldede han en Elskværdighed og Gemytlighed som aldrig ellers.

— Kjøreturen gik hurtigt; Hans Peter fik, til Trods for Rectors Protest, Lov at tage Linerne, Jochumsen spurgte Niels Kusk ud om Egnens seneste Begivenheder, Møller converserede Lise, og et Par Timer, efterat de havde svinget ud af Byen rullede de ind ad den smalle Aabning mellem Præsteboligen og Kirkegaarden, hvor Storken allerede stod paa Taget og mønstrede de Kommende; Ænderne fore skræppende og baskende med Vingerne til Side for Vognen, Lænkehunden gjøede rasende og lod, som den hverken kjendte de Brune eller Hans Peter, og i Døren viste sig fire Hoveder tilhørende Præsten, hans Kone og deres to Døtre.

— „Goddag, min egen Dreng! Vær forsigtig, naar Du træder paa Hjulet! Ræk mig din Taske, Lise, saadan! — Nei, lad mig hjælpe Dig, ellers kommer Du aldrig ud af Fodposen!“

Den, der saaledes førte Ordet, var den lille, trivelige Præstekone, og Den, som hun absolut maatte hjælpe ud af Fodposen, var hendes Broder, Rectoren, der, naar han kom ud af de vante Folder, altid havde endnu vanskeligere end ellers ved at staa paa egne Ben.

„Det var kjønt af Dem, at De vilde komme med, Adjunct Møller!“ sagde Præsten. „Velkommen til Ordrup!“

„Goddag, søde Lise!“ sagde begge Præstedøtre i Kor og kyssede Kusinen.

— „Naa, kom De med mig, Møller“, sagde Jochumsen, „vi skal jo være Contubernaler.“

„Ja, undskyld, gode Jochumsen“, indvendte Præstekonen, „De kan ikke gaa gennem Spisestuen denne Gang, for der ligger de tre Pigebørn; vi har Spisestue i Havestuen, og Fa'ers og mit Soveværelse er Dagligstue, saa De maa finde Dem i at gaa gennem det blaa Gjestekammer, naar De skal ind til Dem selv!“

Jochumsen brummede ganske svagt men blev forresten ikke synderlig overrasket, thi da der i Ordrup Præstegaard altid var Fremmede og i Reglen nogle Stykker flere, end der egentlig var Plads til, fulgte det af sig selv, at der stadigt flyttedes og lavedes om paa Stuerne; de to eneste Rum, der aldrig rørtes, vare Præstens Studerekammer og Jochumsens Værelse — de betragtedes som uangribelige.

Efterat have gjort det nødvendige Toilette samledes Alle i den til Spisestue udnævnte Havestue, og man tog fat paa den solide Aftensmad. En Eiendommelighed ved Husets Orden var, at Præsten altid pludseligt fik travlt med Et eller Andet, saasnart der blev kaldt til Bords, og derfor altid kom et Par Minuter for sent; Jochumsen havde tidt givet Ondt af sig over denne Uskik, men det hjalp ikke: Præsten lo kun og blev ved med at faae travlt.

„Aa, værsaagod at tage til Takke!“ sagde Præstekonen. „De maa undskylde, at jeg ikke har Andet at byde paa!“ — hun gjorde altid Undskyld-

ninger for alt Muligt, og det hvad enten der var Grund til det eller ei. — „Tag lidt Skinke, Jochumsen, det veed jeg, De kan lide. — Og De har slet Ingenting, Adjunct Møller! Husk, De er paa Landet, og lad, som De var hjemme!“

„Hold Dig nu blot rolig, Mo’er, vi skal nok sørge for os selv“, sagde Præsten, men hans Ord frugtede ikke mere, end at Mo’er umiddelbart efter fløi op for hviskende at spørge, om Hans Peter ikke vilde have mere Røræg, og da Hans Peter besvarede Spørgsmaalet velvilligt bekræftende, straaledede hendes Moderøie af Glæde og Stolthed over Sønnens Appetit.

Efter Aftensbordet trak Præsten sig tilbage til Studerekammeret, og de Andre til Dagligstuen. — „Aa, undskyld“, sagde Præstekonen til Møller, da han var lige ved at sætte sig, „men det er rigtig nok Jochumsens Stol!“

Saa satte Møller sig hen i Hjørnesofaen til Lise og Præstedøtrene, og efterhaanden blev hans Conversation livligere og livligere. Naar Møller kom i en ny Kreds, begyndte han nemlig altid med at føle sig usikker og vovede sig aldrig for langt ud; han mindede i saadanne Øieblikke om Drengene, naar de ville prøve, om Isen kan bære: den ene Fod beholde de inde paa Land, men med den anden stampe de — først forsigtigt, siden stærkere og stærkere — paa den skjøre Flade, og naar de saa endelig have overbevist sig om, at der ikke er nogen Fare, saa slippe de Fodfæstet paa Land og

begive sig dristigt ud paa Isen. Saaledes og ikke anderledes bar ogsaa Møller sig ad: i Begyndelsen sagde han ikke Meget og følte sig for, men da han mærkede, at Mine og Frederikke var et taknemmeligt Publicum, blev han mere og mere høitalende og endte med paa Opfordring at læse op af „Nordens Guder.“

— Jochumsen sad i sin egen Stol og røg af en lille Pibe, smækkede med Læberne og kigede i en Avis, medens Rector talte med sin Søster og spurgte, hvordan de sidst oculerede Roser havde overstaaet Vinteren, og om Auriklerne havde Knopper.

„Det er uhyre interessant!“ udbrød Jochumsen pludseligt og lagde Avisen. „Nu skal Du høre, Knudsen — naa, det er sandt, han studerer!“

„Hvad er det, Jochumsen?“ spurgte Rector.

„Aa, det er Noget, Du ikke forstaaer Dig paa eller i alt Fald ikke har Interesse for.“

„Nei, hør nu, Jochumsen, nu er det dog for galt, som De taler!“ udbrød den lille Pæstekone og blev helt rød i Hovedet, thi var der noget Væsen, hun beundrede, saa var det hendes Broder Rectoren, og hun havde en instinktmæssig Fornemmelse af, at han i Reglen trængte til at tages under Armene. „Vil De øieblikkeligt sige min Broder, hvad det er, han ikke forstaaer sig paa!“ vedblev hun.

„Det vilde blive for vidtløftig en Opregning“, svarede Jochumsen ironisk.

„Aa, De skal ikke fordreie mine Ord, De veed meget godt, hvad jeg mener!“

„Vil Du nu være skikkelig, Onkel Jochumsen!“ sagde Lise henne fra Sofaen — midt inde i Thors Eventyr hos Utgardeloke.

„Ja, I kan selv læse det i Avisen, værsgod! Det er ikke Andet end en Beretning om, at der er fundet gamle katholske Frescomalerier under Kalkpudsen i Rindom Kirke — det er jo tæt herved: I skal se, der er ogsaa Kalkmalerier her i Ordrup! Det er høist interessant!“

— „Vi har faaet et sort Lam inat“, bemærkede Præstekonen; hun lod ikke til at have mere tilovers for Middelalderen end Møller.

„Det maa jeg se!“ erklærede Jochumsen og reiste sig.

„Nei, vent til imorgen: nu er der jo mørkt i Stalden!“

„Naa, ja, lad gaa! — Hvad Nyt ellers her paa Egnen?“

„Aa, jeg veed saamænd ikke. — Jo, de siger, Stine er bleven forlovet.“

„Stine? Hvad for en Stine?“

„Herregud, Jochumsen, Stine, der tjente her som Stuepige!“

„Nei, er hun bleven forlovet!“ udbrød Jochumsen med et Tønefald, der tilkjendegav den dybeste Interesse. „Med hvem?“

„Ja, det kan jeg ikke huske; han er ikke her fra Byen.“

„Men De maa da alligevel vide, hvem det er?“

„Nei, jeg har saamænd glemt det.“

„Glemt det!“ gjentog Jochumsen brummende. „Gud veed, hvordan man kan gaa hen og glemme, hvad man hører!“

— „Maa jeg tale to Ord med Dem?“ sagde Præstekonen et Øieblik efter, og Jochumsen reiste sig strax resigneret og gik ind i Spisestuen med hende. Det var nemlig en Eiendommelighed ved den brave Præstekone, at hun altid skulde tale i Enrum med En eller Anden, men det, hun betroede Vedkommende, var i Reglen af den Beskaffenhed, at hun lige saa godt kunde have sagt det høit, og det, Jochumsen nu fik at vide, var da heller ikke Andet, end at hun havde redt til Møller med Dyne, men at han godt kunde faae to Tepper i Stedet, hvis han maatte foretrække det. Møller sov imidlertid sødeligt under sin Dyne, og hans Contubernal erfarede aldrig, om han snorkede, for Jochumsen faldt regelmæssigt først i Søvn.

— „Lig nu ikke og snak for længe, søde Børn!“ sagde Præstekonen til Lise og sine Døtre, „men husk, at I skal tidlig op imorgen — hører I! Godnat, Børn!“ Og dermed gik hun, vel vidende, at der ikke var synderlig Udsigt til, at den moderlige Formaning vilde frugte, thi for Mine og Frederikke var det selvfølgelig en Begivenhed, et Pust fra en anden Verden, at faae Kusinen ud i Præstegaarden, og der var altid saa Meget at spørge om, at man nødvendigvis maatte tage Natten til Hjælp.

De to Præstedøtre lignede hinanden som to Draaber Vand: lavstammede og buttede vare de,

hørgult Haar og vandblaa Øine havde de begge To, og hvad der gjorde det endnu vanskeligere for Fremmede at kjende Forskjel paa dem, var den Omstændighed, at deres Tankegang, Interesser og Maade at være paa var ganske ens: Mine mente altid det Samme som Frederikke, og Frederikke det Samme som Mine, og sagde Mine Noget, endte hun næsten ufravigeligt sin Udtalelse med et: „Ikke sandt, Rikke?“ ligesom Frederikke pleiede at indanke sine Domme for en høiere Instans ved lige saa ufravigeligt at ende med et: „Ikke sandt, Mo'er?“ De vare ferme i Huset, og for Alt, der angik Eggen, havde de en levende Interesse og en saa detailleret Sagkundskab, at end ikke Jochumsen fandt det under sin Værdighed jevnligt at indhente Oplysninger hos dem. Selv gjorde de, hvad de kunde, for altid at være *à jour* med, hvad der foregik, og det var saaledes en fast Regel, at i alt Fald een af dem hver Eftermiddag gjorde et lille Løb ned til Degnekonen, der boede paa Hjørnet af Hovedlandeveien og Biveien og derfor antoges at være mere med i Tidens Rørelser; hos hende fik man Besked om Alt, hvad der ikke var naaet til Præstegaarden, og den af Søstrene, der havde været paa Excursion, afgav ved Hjemkomsten samvittighedsfuldt Rapport om det Erfarede.

Med Kjøbstaden havde de kun ringe Berøring, og kom de derind en Gang hveranden Maaned, var det tydeligt at se, at de befandt sig paa et dem fremmed Territorium: de løftede ikke Blikket fra

Brostenene og holdt sig saa tæt op til hinanden, som om de vare bange for at blæse omkuld. Kun paa et eneste Omraade strakte deres Interesser og deres Viden sig ud over Ordrup Sogns Horizont, og det var paa Modens: de holdt Modejournal, som de studerede igjennem fra Ende til anden, og skjøndt det var Synd at sige, at de fik for mange nye Kjoler om Aaret, lykkedes det dem dog ved ihærdig Flid stadigt at forandre saaledes om paa dem, at de altid vare moderne, men tilsidst var der — som Præsten pleiede at sige — rigtignok heller ikke Andet end Fiskebenene tilbage af den oprindelige Dragt.

Lise havde taget sin Kjole af, og Kusinerne undersøgte den omhyggeligt, men desværre var der intet Nyt eller Fix ved den — Lise forargede dem jevnligt ved sin Ligegyldighed for Modens Fordringer. Men saa kom Mine til at se paa Lise selv, som hun stod derhenne ved Sengen med det askeblonde Haar faldende ned over Skuldrene og med Armene løftede over Hovedet, og skjøndt ingen af Præstedøtrene vistnok havde noget klart udviklet Begreb om kvindelig Skjønhed, udbrød Mine dog uvilkaarligt: „Nei, hvor Du er sød, Lise!“ og foer hen og kyssede hende, hvorpaa Frederikke gjorde det samme.

Lise blev helt rød i Hovedet og værgede sig lempeligt mod Kusinernes Beundring, men et Øieblik efter udbrød Frederikke tilsyneladende aldeles umotiveret: „Nei, hvad Adjunct Møller dog er for en nydelig Mand, og saa opmærksom!“

„Ja, Fader siger ogsaa, at han vist er dygtig i Skolen“, svarede Lise.

„Aa, det er ikke det, jeg taler om“, sagde Frederikke, „men Du er nu altid saa rædsom fornuftig!“ Mine var to og Frederikke tre Aar ældre end Lise, men ikke desto mindre betragtede de sig Begge som betydelig yngre end hun.

„Tænker Du aldrig paa at blive gift, Lise?“ spurgte Mine, da de alle Tre vare komne i Seng, og Lyset var slukket.

„Nei“, lo Lise, „det gjør jeg saamænd ikke! Gjør Du?“

„Nei — ikke saadan — men her er jo heller ingen unge Mennesker paa Egnen. Det er en ganske anden Sag med Dig, der boer i Byen, hvor man seer saa Mange.“

„Ja, hvem seer jeg egentlig: Fader omgaaes jo kun Lærere — vil Du have, jeg skulde tage Onkel Jochumsen?“

„Nei — men Adjunct Møller!“

„Aa, jeg troer, Du vil! Han tager virkelig heller ingen Notits af mig paa den Maade — han taler da meget mere med Jer!“

„Gud, hvor kan Du sige det, Lise!“ udbrøde begge Søstrene, men der klang en egen Glæde gennem deres Ord, og hele Natten drømte de smaa Præstedøtre om Møller og „Nordens Guder“ — selv i Drømme, fulgtes Mine og Frederikke troligt ad.

Næste Morgen var Jochumsen tidlig oppe og ude at inspicere Localiterne. Det var koldt og blæsende; Solen skinnede nok af og til gennem Drivskyerne, og Crocus og Pebertræ blomstrede i Haven, men paa Nordsiden af Tage og Gjærder laa der endnu snespættede Pletter, og i Gadekjæret svømmede store Flager af snavset, porøs Is. Skaden havde travlt i den store Poppel — det var tredie Aar, den byggede ovenpaa samme Rede, og der var snart et halvt Læs Kvas deroppe — ude fra Brakmarken hørte man Viben skriges sit klagende „U—uit“, som om den fortrød, at den var kommen saa tidligt, og paa Kirketaget stod Storken og kneb-rede, men det lød nærmest, som om den klaprede med Næbet af Kulde og længtes tilbage til Ægyptens Nilgryder.

Jochumsen var gnaven: Kulde og daarligt Veir i det Hele taget betragtede han som en Fornærmelse, og ved Morgenkaffen havde han derfor allerede benyttet Leiligheden til at holde et af sine Yndlingsforedrag om, at Benævnelsen „Foraar“ var et af de Ord, som man kritik- og tankeløst sydfra havde optaget i det danske Sprog uden at gjøre sig klart, at den til Ordets svarende Realitet aldrig eksisterede her til Lands — lige saa lidt som f. Ex. „Maikirsebær“. — Præsten smaalo og trakteredes imens de to Stuekatte med Kaffe og Fløde i en Underkop, men Præstekonen blev ulykkelig og begyndte strax at gjøre Undskyldninger for Veiret —

det var jo Noget, der sorterede under hende som Værtinde.

Nu begyndte det at ringe sammen, Præsten kom i Ornat, og lidt efter vandrede hele Præstegaardens Besætning ad den lille Laage ind mellem Gravene paa Kirkegaarden, hvor de Fleste af Menigheden stode og ventede og venligt hilsede deres Sjælesørger, hans Familie og hans Gjæster. Jochumsen var ogsaa med. Han var ellers ikke nogen Kirkens Mand, og Præsten sagde jevnligt til ham: „Du har fast Stol i Dagligstuen, ikke i Guds Hus!“ men paa de store Høitider hørte han dog imidlertid regelmæssigt een Gang sin Ven præke — „det skylder man Gjæstfriheden“, mente han.

Gudstjenesten gik, som den pleiede i Ordrup: Pastor Knudsen var ingen stor Prædikant, men han talte jevnt og varmt, og det store Fortrin havde han, at Menigheden nu i en halv Snes Aar havde kjendt ham og vidste, at deres Præst udenfor Kirken var den Samme som paa Prækestolen.

— „Naa, hvad synes De saa!“ spurgte Jochumsen Møller, da de gik fra Kirke, og var allerede forberedt paa at komme med adskillige kritiske Bemærkninger, hvis Møller, som han forudsatte, skulde udtale sig rosende. Men da Møller i Stedet for at komme med Lovtaler svarede:

„Ja, det er jo ikke godt for mig at have en bestemt Mening efter kun een Gang at have været i Kirke her, men at dømme efter Psalmesangen

synes der rigtignok ikke at være meget Liv i Menigheden“, — saa raabte Jochumsen:

„Liv! Bah! Vil De maaske have, Menigheden skal springe Buk paa Kirkegaarden med deres Præst i Spidsen? Det vilde vist mere Biskoppen at se det Liv! Nei, jeg ynder ikke Geistligheden — det skal Ingen beskylde mig for, skjøndt jeg selv er theologisk Candidat med et temmelig stort Laud, og dengang var man mere kneben med Laud'er, end man nu er! — men jeg gad nok se den Præst i Kongeriget Danmark med tilhørende Bilande, der bedre udfylder sin Stilling end min Ven Knudsen! Gudbevares, han kan have sine store Feil — jeg er ikke blind for mine Venners Skrøbeligheder — og han har f. Ex. ikke Spor af, hvad jeg kalder politisk Overbevisning, men som Præst er han hævet over enhver Ros! — Ikke Liv i Menigheden! Vaas! — Det er netop en meget livlig Menighed!“

Møller opgav strax al videre Discussion, og Resten af Dagen forløb fredeligt. Man spiste den traditionelle „Ni Slags Kaal“ med forlorne Æg, Præstekonen gjorde mange Undskyldninger, fordi Prinsessebuddingen ikke havde hævet sig tilstrækkeligt, men da Lise fandt den udmærket og bad om Opskriften, blev Tanten synlig beroliget. Jochumsen aflagde om Eftermiddagen forskellige Besøg i Byen, Rector skrev til Pedel Jensen, at han skulde tage Granrisene af de høistammede Roser, og Mine og Frederikke slugte hvert Visdommens Ord, der flød fra Møllers veltalende Læber — han var aabenbart

ikke ganske ufølsom for den Beundring, han var Gjenstand for.

Langfredag passerede der ikke noget Særligt. Møller var nu saa meget hjemme i Præstegaarden, at Fruen to Gange havde ham afsides forat betro ham Noget — den ene Gang forat spørge, om han kunde spise skidne Æg næste Dag, den anden Gang for at bede ham passe paa, at hendes Broder ikke kjedede sig — og hendes Færd syntes at virke smittende, for da Skolelæreren kom til Eftermiddagskaffe, trak Jochumsen af med ham og havde en længere Conference med sin landlige Collega. Om Aftenen sang Møller nogle Sange — han havde en stærk, men uskolet Stemme — og da een af dem var svensk, gav dette Præsten Anledning til at spørge ham, om han var Skandinav. — Ja, naturligvis var Møller Skandinav. — Præsten opponerede: han var nok nationalliberal, men Skandinav — nei! Sverige havde saamænd aldrig gjort os noget Godt, og senest havde det taget Norge fra os: det var da egentlig ingen Grund til Kjærlighed fra vor Side!

Hertil bemærkede Jochumsen, at dette bornerede Standpunkt var en naturlig Følge af Præstens komplette Mangel paa høiere politisk Indsigt — han, Jochumsen, var ganske vist ikke nationalliberal, men Skandinav, det var han — og da Møller tillod sig at udtale sin Forundring over denne mildest talt mærkelige Inkonsekvens, erklærede Jochumsen med urokkelig Alvor men til stor Glæde for Præsten, at ingen af de Tilstedeværende syntes at have Begreb

om „Inkonsekvensens Konsekvens“, men det havde han, og dette Udtryk blev i lang Tid efter et bevinget Ord i Præstegaarden.

Om Aftenen blev Præsten inde i Dagligstuen — der fulgte jo ingen Helligdag efter — og medens Rectoren blev converseret af sin Søster, fik han sig en theologisk Passiar med Møller. De vare temmelig uenige, men i al Fredsommelighed, og da Præsten tilsidst sagde: „Ja, det kan nu være meget godt, Adjunct Møller, men hvad er egentlig Deres egen, personlige Mening om Tingen?“ saa lo Jochumsen hult som en Natravn og sagde hen for sig selv: „Han har s'gu ingen, naar han ikke har læst eller hørt sig til, hvad en *bonus paterfamilias* har at mene desangaaende.“ — Men det hørte Møller ikke.

— Om Lørdagen var Veiret bedre. Rector citerede stille fornøiet:

Solvitur acris hiems grata vice veris et Favoni —
og Jochumsen brummede som Svar Faust's:

Vom Eise befreit sind Strom und Bäche
Durch des Frühlings holden, belebenden Blick!

hvorpaa han vendte sig til Præsten og sagde: „Viis saa i Guds Navn Møller din Plantage, Knudsen, for han skal naturligvis se den! Jeg gaaer med, og Lassen ogsaa!“

Det var Præsten mere end villig til, thi „Plantagen“, som den kaldtes, var hans Stolthed. Det var nogle Lyngbakker, et godt Stykke fra Byen,

som han for en halv Snes Aar siden havde begyndt at tilplante med Naaletræer, og skjøndt Alle dengang rystede paa Hovedet og erklærede, at der aldrig kom grøn Gren paa de Bakker, saa trivedes dog Granen og Fyrren, og allerede i adskillige Aar havde Præstegaarden faaet sine Juletræer fra „Plantagen“.

— „Du skulde nu alligevel hellere have plantet Ædelgran“, sagde Jochumsen med Overbevisningens Styrke, „eller Bjergfyr — *Pinus Montana* — de voxer meget hurtigere!“

„*Principio, arboribus varia est natura arandis*,“ bemærkede Rector — han vilde dog sige Noget og minde om, at han ogsaa kunde sin *Georgica*, som han for Tiden var ifærd med at oversætte, men denne Gang tog Ingen Notits af hans Citat, for Præsten vendte sig til Jochumsen og sagde: „Det har Du jo ikke Begreb om!“

„Jeg ikke! Bah! Er der Noget, jeg interesserer mig for og har Forstand paa, saa er det netop Plantning og Landbrug!“ erklærede Jochumsen med Sikkerhed — det var jo i det Hele en af hans mange Eiendommeligheder at forstaa sig særligt paa det, der i Øieblikket var Tale om. „Men Du — Du har i Virkeligheden ikke Begreb om Landvæsen! Der gaaer Du f. Ex. Aar efter Aar hen og saaer toradet Byg i Steden for sexradet, og ethvert Barn maa jo dog kunne regne ud, at det sexradede accurat giver tre Gange saa meget som det toradede! — Jeg ikke Forstand paa Landbrug — det er mageløst!“

Præsten lod efter dette Foredrag over den høiere

Agricultur sin Ven beholde det sidste Ord og sagde til Møller: „Ja, seer De, gode Adjunct, det kan saamænd gjerne være, at Menigheden, naar jeg er død og borte, snart vil glemme deres gamle Præst, men saa staaer der dog en lille Skov af ranke Stammer her oppe paa Bakkerne, og det er det Monument, jeg allerhelst vil have.“

— „Nu gaaer jeg!“ sagde Jochumsen.

„Hvorhen?“ spurgte Præsten.

„Ned til Smeden at blive barberet — Farvel!“
Og dermed gik Jochumsen.

Man skulde spise Frokost Klokken Elleve, men der kom ingen Jochumsen. Man ventede et Kvarteer, og man ventede en halv Time — han udeblev stadigt. Præstekonen blev ængstelig og forestillede sig strax, at Jochumsen var gaaet ud at fiske Gjedder med Hans Peter i Birkemosen, og at de Begge vare druknede, men denne Hypothese viste sig at være uholdbar, i alt Fald for Hans Peters Vedkommende, thi denne haabefulde Yngling sad ude i Kjøkkenet og spiste pisket Æg. Men Jochumsen! Han var jo ellers Præcisheden selv!

Ved at sende Hans Peter ned til Smeden erfares det, at Jochumsen ganske rigtigt havde været der, var bleven barberet og havde spurgt om Nyt, men at han for over en Time siden var gaaet bort efterat have laant en Hammer — „Hvad han skulde bruge den til?“ — Ja, det vidste Smeden ikke. — „Og hvor han kunde være gaaet hen?“ — Det vidste Smeden heller ikke. Heldigvis havde Marie

Sykone seet den Forsvundne skraa over Christopher Jørgensens Græsmark, og nu var der ingen Tvivl længer: Jochumsen maatte være hos Skolelæreren.

Præsten, ledsaget af Rector, gik selv derhen og spurgte efter sin Gæst. — „Jo“, svarede Skolelæreren noget forlegen, „Overlæreren havde været hos ham.“ — „Hvor han saa var nu?“ — „Ja, han var vist i Kirken.“ — „I Kirken!“ — „Ja, Overlæreren havde Aftenen i Forveien bedt Skolelæreren om at faae Nøglen, og for en Time siden var han bleven lukket ind.“

Præsten rystede paa Hovedet og satte strax Kurs efter Kirken, og da han nærmede sig denne, hørtes indefra regelmæssige, skarpe Hammerslag. De to Svogere saae forbausede paa hinanden, aabnede Døren til Vaabenuset og traadte ind. Men hvad de ikke havde været forbausede, det bleve de: oppe paa en Stige, der var støttet til Korvæggen, hang Jochumsen, og med Smedens Hammer bearbejdede han Hvælvingen, saa Kalkpudset røg om ham, og han selv saae ud som en Melmand.

„Men hvad i al Verden tager Du Dig dog til?“ udbrød Præsten.

„Jeg?“ svarede Jochumsen og lod Hammeren synke. „Jeg leder efter gamle Frescomalerier, men der er ingen — jeg troer, jeg vil opgive det!“ Og dermed gik han ganske roligt ned ad Stigen, tilsyneladende med den bedste Samvittighed af Verden.

„Jeg troer, Du er smaatosset!“ sagde Præsten. „Du kan være glad ved, at Kirken dog skulde hvidtes

til Sommer, for ellers havde Du sandelig faaet en ordentlig Regning!“

„Bah!“ svarede Jochumsen. „Bagatel! — Men nu har jeg da været i Kirke baade for Paaske og Pintse med!“

— Første Helligdags Aften fik Pigebørnene igjen Møller til at synge; han sang da blandt Andet „Paaskeklokken kimed mildt“, og Jochumsens Bas brummede Omkvædet med.

„Ja, det var en trist Paaske dengang!“ sagde Præsten. „Jeg husker endnu, som det var igaar, at Sognefogden mødte mig udenfor Lars Andersens Gaard og gav mig den første Efterretning om Slaget; siden fik vi at høre, at Veimandens eneste Søn var falden. Naa, Vorherre hjalp jo siden, og det var stolte Dage, der fulgte efter.“

„Men ikke for Civilister“, bemærkede Jochumsen.

„Blot vi ikke maa faae Krig igjen“, sagde Rector, „jeg synes, det seer saa truende ud. Krig er saa ubehagelig: Alting kommer ud af sine vante Folder, og der er ikke Ro til Noget.“

„Ja, sommetider har et Folk nu netop godt af at komme ud af de vante Folder“, indvendte Præsten. „Det var dog en deilig Tid, Treaarskrigen! Og da Troppe-erne kom hjem — hvem glemmer nogensinde det!“

„Hm“, brummede Jochumsen, „Officererne blev saa vigtige!“

„Men de havde da ogsaa Noget at være det af“, sagde Præsten. „Og de vil heller ikke gjøre Forventningerne til Skamme næste Gang.“

„Næste Gang møder hele det danske Folk ved Thyras Grænsevold!“ declamerede Møller. „Lad saa Tysken knuse Panden mod den!“

„Ja, Danevirke er jo nok bleven en Del forstærket siden sidst“, sagde Præsten, „men jeg har forresten hørt sige, at der burde gjøres meget Mere end det. Man skulde forberede sig ordentligt i Fredens Dage, ellers kan det gaa, som det gik Kjøbenhavn i 1807.“

„Nei“, indvendte Møller, „man skal ikke binde det levende Værn bag Vold og Mur: det hæmmer kun dets Bevægelser, og saa gaaer det Hæren, som det gik Goliath, der ikke kunde røre sig for den tunge Rustning. Vi skal være som David, der forstod at bruge Slingen og fældede Kjæmpen!“

„Er De ikke saa god at gjentage det Vaas en Gang til?“ bad Jochumsen. „Jeg samler nemlig ogsaa paa Floskler!“

Men Møller svarede ikke Noget, han var krænket, og Mine og Frederikke vare enige om, at Onkel Jochumsen blev mere og mere utaalelig.

— Saa kom omsider Afreisens Dag. Præstekonen og begge Døtrene stode i to Timer paa Hovedet i Hans Peters Kuffert, og Moderen gav imens Sønnen forskjellige Formaninger og gode Raad: han maatte ikke kaste Underbuxerne, fordi der kom en Smule Varme i Luften, endelig være flittig og ikke tage Wienerbrød paa Credit hos Peddellen. Lise fik adskillige Commissioner for Mine og Frederikke i Retning af at købe de mest hete-

roge Ting hos Manufacturhandler Svendsen, der netop „solgte ud“, Præsten bad Jochumsen om at se hen i „Klosteret“ til Jomfru Ginge og minde hende om, at han trængte haardt til de to Pibe-kraver, Rector gik og passede paa en sjelden Geraniumaflægger, han havde faaet af Degnekonen, og i sidste Øieblik gik Fruen i Enrum med Møller forat betroe ham, at han var velkommen, naarsomhelst han igjen havde Lyst til at komme til Ordrup. Om-sider var dog Alt færdigt, Præsten sagde sit: „Kjør saa i Guds Navn, Niels!“ og de Brune svingede ud mellem Stuehusets Gavl og Kirkegaarden.

Ikke saasnart var Vognen imidlertid kommen udenfor Gaarden, før Jochumsen raabte et tordnende „Holdt! Jeg har glemt Noget!“ og med en Behændighed, man ikke skulde have tiltroet ham, sprang han ned fra Hjulet, stormede ind til Præstekonen og raabte: „Jeg glemte at sige Dem, at nu veed jeg, hvem det er, Stine Stuepige er bleven forlovet med: Smeden sagde, at det er med en Musikant fra Veilby! -- Farvel, og Tak for den Gang!“

Og dermed løb Jochumsen tilbage og entrede op paa Vognen, og et Par Timer efter vare Ferie-gjæsterne hjemme i Byen.

Tiden gik, ikke præget af synderlig store eller opsigtsvækkende Begivenheder, men dog skete der jo, dengang som nu, stadigt Noget, der for en Stund satte Sindene i Bevægelse og drog en Streg under

en eller anden Dato i Almanaken. I Latinskolen begyndte man saa smaat at tænke paa den forestaaende Examen, Rekruterne hængte dobbelt i, Foreningen „Heimdal“ sluttede sine Møder med et Foredrag af Adjunct Møller om Wergeland og den folkelige norske Digtning samtidigt med, at Klubbens lukkede Keglebane indviedes, og Jochumsen smilede overlegent og hemmelighedsfuldt som en Sfinx, naar man udpegede ham som Forfatter til en skarp og velskreven Artikel i „Amtstidenden“ om den meningsløse Fordeling af Byens Brevkasser, hvilken Artikel var underskrevet „Flere Borgere“.

— Det blev Foraar, rigtigt Foraar. Vel mærkes dette ikke i Byen som paa Landet, men for Den, der vilde se, var der dog Foraarstegn nok. I Skolegaarden var Linden helt sprungen ud, og den store, lysegrønne Krone løftede sig kuplet op fra den sorte Stamme; Drengene spillede Langboldt og Klink, Jochumsen anlagde bredskygget, grovtflettet Straahat, og ovre i Gymnastiksalen havde Krigs-assessoren under Skraastangen faaet ophængt en Indretning, der nærmest mindede om Torturkamrenes „*Corda*“; Dreng efter Dreng heisedes op, horizontalt svævende i Luften, og under Commandoen „En—To—o—Tre!“ indviedes han saaledes i Svømmekunstens Theori og nød paa Forhaand hele Vandskrækkens pikante Kildren i Mellemgulvet. Inde i Rectorhaven stode Auriklerne i Flor, Tulipanerne svaiede for enhver Luftning og klinkede med de skjøre, brogede Blomsterbægre, Hans Peter lugede

troligt forat tjene sin Rigsdaler til Moderens Fødselsdag, og Rector og Lise gik stille rundt og glædede sig over, hvor godt de høistammede Roser tegnede. Oppe paa Torvet var der en evig Skrigen af de mange Alliker, der svævede om Kirketaarnet, og Den, der saa godt, kunde opdage de skaldede Unger, som nysgjerrigt kigede ud ad Glamhullerne og hvæsedde efter Føde. Ude paa den gamle, nedlagte Kirkegaard for Enden af Kanikegade, hvor Ask og Hyld, Katost og Snerle fik Lov at gro, som de vilde, mellem de sunkne Grave og de hældende Kors, der samledes Smaafolks Børn om Aftenen og legede; Drengene klatrede op ad Træstammerne, hvis Bark efterhaaaden var slidt hel blank, knækkede Grenene og faldt ned og slog sig, alt imens Smaapigerne dansede og sang paa de gamle Gravstene, hvor Indskriften for længst var udvisket.

Selv i Kasernegaarden, hvor man ellers ikke havde Tid til at give Agt paa Aarstidernes Vexlen, kunde der være formelig Foraarsstemning, og kom man derind ved Middagstid, naar Vagtmester Brodersens Duer svirrede i Luften, naar Stæren fløitede paa Taget, og Katten slikkede Solskin paa Plankeværket over den dampende Mødding, saa var det en formelig Idyl, der paa ingen Maade forstyrredes ved, at man jevnligt kunde se gamle Isac staa inde under Kastanietræerne og sælge Pudsevox og Barbeersæbe til de hvidkitlede Rekruter.

— Det var en Eftermiddag i Begyndelsen af Juni. Oberstinden havde Migraine og laa paa Chaise-

longuen, men en af Døtrene sad oppe paa Lid-skjalf og meldte, hvem der passerede Signalstationen eller blot viste sig i Vinduesspeilet. — „Nei, Mo'er, Rectoren er kommen ud med Lise!“ lød det pludseligt, og denne Efterretning var saa usædvanlig, at Oberstinden helt glemte Migrainen og i en Fart kom op paa Forhøjningen for med egne Øine at overbevise sig om, at Datteren ikke havde taget feil. Rector kom nemlig i Reglen ikke udenfor Skolens og Havens Enemærker, og naar han en sjelden Gang imellem fik den høie Cylinderhat og den lange Paletot paa og med Lise under Armen vandrede gennem Byen, saa var det tydeligt at se, at han følte sig usikker i de fremmede Omgivelser. Ikke ulig en Kat, der ved høilys Dag er kommen ud paa Gaden, listede han helst langsmed Husene, og „Udgangstøiet“, som Jochumsen kaldte det, gav ham et helt andet Præg; man opdagede let, at det ikke var hans sædvanlige Paaklædning, paa samme Maade, som man strax kjender en Sømand, der iført Landgangstøiet gjør en Runde paa den faste Jord.

Forat Rector overhovedet skulde bekvemme sig til at gaa ud, maatte der være noget Særligt, der tiltrak ham: enten en udsprungen *Lilium auratum* henne hos Apothekerens, en ny Sending Aurikler hos Gartner Petersen eller andet Lignende. Hvad der denne Gang havde bevæget ham til at forlade sin Have, var da ogsaa kun Efterretningen om, at den store Kastanie i Klostergaarden stod i fuld Blomsterpragt; den forsømte han aldrig noget Aar

at se, og paa Veien til Klosteret var det altsaa, at han opdagedes fra Signalstationen.

Idet han og Lise fra Søndergade traadte ud paa det lille Torv, der officielt hed „St. Knuds“ men i daglig Tale altid benævnedes Kludetorvet, standsede de pludseligt. Her var nemlig for Øieblikket hvad man i Byen kaldte Opløb, d. v. s. fem, sex Mennesker stode i en Klump og saae paa en Syvende, der stampede stærkt i Stenbroen, og rundt omkring i Vinduer og Døre viste der sig Ansigter, som med synlig Interesse iagttog Optrinet paa Torvet.

Rector, der selvfølgelig var umaadelig ængstlig for Alt, der blot lignede Spektakler, trak i Lise og vilde have hende om ad en Sidegade, men hun smilede blot og sagde: „Men Fader, det er jo —“

„Ja, jeg seer det, min Pige, en fuld Mand, men Drukkenskab er saa styg.“

„Nei, Fader, se Dig dog for: det er jo Onkel Jochumsen!“

„Jochumsen! Ja, jeg troer virkelig ogsaa — Herregud, hvad har han nu for!“

Fader og Datter nærmede sig Begge uden Frygt til Den, som foranledigede Sammenstimlingen af Folkemasserne, men Jochumsen var fremdeles saa optagen af paa forskjellige Steder at stampe i Stenbroen, at han ikke opdagede de Kommende, før de stode lige ved Siden af ham, og selv da hilste han ikke paa dem men spurgte blot ivrigt: „Kan I høre, hvor det lyder hult!“

„Hvad lyder hult?“

„Løngangen naturligvis! Det har altid anet mig, at den maatte gaa fra Kanikegade til Klosteret, og nu er jeg overbevist derom! Hør blot! — Du veed, Lassen, jeg roser mig ikke af ret Meget i denne Verden, men er der Noget, jeg har, saa er det en fin Sporsans! — Men hvad kan det nytte“, tilføiede han i en mere nedstemt Tone, „Communalbestyrelsen lader naturligvis ikke foretage Undersøgelser, for de Ignoranter, der har Sæde i den, mangler jo complet historisk Interesse! Det er ligefrem latterligt, at en Person som f. Ex. Postmesteren, denne kassable Diligencehest, skal være med til at styre Byens Anliggender — complet latterligt!“

„Vil Du ikke med?“ spurgte Rector, der, skjøndt han ikke længere nærede nogen Frygt for Klammeri paa Grund af den formentlig drukne Mand, dog alligevel følte sig ilde ved at være Gjenstand for saa Manges Opmærksomhed.

„Ja, hvor vil Du hen?“

„Jeg vil til Klosteret.“

„Død og Pine, det havde jeg nær glemt! Der skal jeg jo ogsaa hen!“

„Vil Du virkelig ogsaa hen at se Kastanien!“ udbrød Rector glad overrasket.

„Bah! Kastanie eller Pæretræ, det er mig lige meget! — Nei, jeg skal hen og rykke Jomfru Ginge for din Svogers Pibekraver.“

„Jomfru Ginge“, sagde Lise, „er hun ikke —.“

„Jo, hun er“, svarede Jochumsen resolut. „Hun er gal! Hun er bange for Mandfolk — men“, tilføjede han hviskende til Rector, „jeg troer forresten nok, hun kan sige om Mandfolkene, ligesom Procuratoren i „Soldaterløier“ siger om Fruentimmerne: „Jeg har sgu kjendt dem ganske godt i min Ungdom!“ — Troer Du ikke, Lassen, hvad?“

Men herom troede Rector aldeles Intet; han misbilligede kun i Taushed Jochumsens frivole Tale, og da de kom til Klosterets Port, skiltes de ad, Fader og Datter forat se paa Kastanietræet, Jochumsen forat søge Jomfru Ginge.

„Klosteret“, som nu var en Stiftelse for gamle og svage Mennesker — navnlig for Saadanne, der engang havde kjendt forholdsvis gode Dage — havde oprindeligt tilhørt Dominicanerne og i svundne Dage været rigt og vidt bekjendt, hvorom da ogsaa baade Bygningernes Størrelse og det hele Anlæg endnu tydeligt vidnede. Traadte man ind ad den lille Dør, der nu almindeligt brugtes som Indgang, stod man i den lange, østre Korsgang, hvor der selv paa den varmeste Sommerdag slog En Kølighed imøde; de oprindelig aabne Spidsbuer paa Ydervæggen vare vel tilmurede, og de smaa, blyfattede Ruder passede bedre til Klimaet end til Stilen, men Hvælvingskapperne vare fuldstændigt bevarede, og naar Sollyset faldt ind og tegnede sine lysende Firkanter enten paa den grønspættede, kalkede Væg eller paa Gulvet med de brunrøde Munkesten og de blaagraa Gravfliser, saa var der en eiendommelig,

dæmpet Farveharmoni og en eiendommelig Stemning over den gamle Korsgang.

Kun enkelte, særlig begunstigede af Klosterets Bøboere havde Eneværelse — en fordums Munkecelle — og til disse hørte Jomfru Ginge. Jochumsen var allerede ved at banke paa hendes Dør, da en halvgammel Mand med rødt Ansigt og graa Skjægstubbe rakte ham en klam Haand og med en Røst, der paa een Gang var usikker og pathetisk, udbrød: „Velkommen, Hr. Overlærer, Velkommen i disse engang hellige Haller! Men er det virkelig Deres Agt, at bryde Jomfruburet — ja, hun hedder jo Jomfru Ginge, he, he! Ak, De skulde have kjendt hende for en Snes Aar siden eller mere: et stort Talent, en Stemme og et Blik, yppige Former og egen Garderobe fra inderst til yderst — og nu, hvad er hun nu? En knækket Lilie! Og hvad er jeg?“

„De er fuld, Bertram“, svarede Jochumsen roligt men venligt.

„Fuld? Ak, nei, Hr. Overlærer, det tillader mine mere end beskedne Kaar mig sandelig ikke! Jeg er maaske anfugtet, det nægter jeg ikke, men det kommer af, at Agent Schou, den værdige Mand, da jeg fortalte ham, at det idag just var femogtyve Aar siden, jeg havde min første Debut, skjænkede to Glas Pebermyntelikør for mig og senere, da jeg havde declameret for ham, end yderligere tracterede med gammel Mjød. — Ak, ja, havde jeg blot aldrig betraadt de Brædder, der betyde Verden, Hr. Over-

lærer, saa havde jeg ikke nu været et Vrag men siddet som en agtbar Borger og som Fader til en Flok af muntre, legitime Børn! — Rigtignok havde jeg saa formodentlig været uden Berøring med Livets ideelle Magter, med det Spirituelle —.“

„Ja, bare De havde, Bertram, for naar man nu hører Brændevinsbrænderens Dør gaa, kan man da være vis paa, at det enten er Dem eller et af Trompeter Rubeks Børn!“

„Misund mig ikke de fattige Draaber, lærde Hr. Overlærer! Betænk, hvad det maa være for en Mand, der som jeg har spillet store Roller —.“

„Store Roller!“ gjentog Jochumsen, hvem det morede at faae Bertram ivrig. „Bah! „Tvende Bevæbnede“ eller „Anden Tjener hos Baron“, formodentlig!“

„Tjener!“ raabte den gamle Skuespiller foragteligt. „Aldrig! Nei, da jeg reiste i Provinserne med Didriksens Selskab, spillede jeg Greven af Essex, Præsidenten i den hemmelige Ret, Sortebroder Knud og saadant Noget! — Ak, ja, det var andre Tider dengang!“

„Har De spillet sammen med Jomfru Ginge, Bertram!“

„Om jeg har! Hun var storartet! Mandkjønnet laa for hendes Fod, hvor hun kom, og nu, — nu piber hun Præstekraver og hækler Blonder, er mandfolkesky og ikke ganske rigtig i Hovedet — *sic transit soli Deo gloria!* — Men veed De, hvad

jeg kunde have været? Jeg kunde have været gift med hende, kunde jeg!”

„Ja, hvis hun havde villet!”

„Nei, hvis jeg havde villet, Hr. Overlærer! Men jeg sælger mig ikke! — Aa, jeg kunde fortælle Dem Noget, en stor Hemmelighed!”

„En Hemmelighed!” raabte Jochumsen og saae paa den Gamle som en Kat, der har faaet Øie paa en Fugl. „En Hemmelighed! Frem med den!”

„Ja, jeg kunde fortælle, Hr. Overlærer, men veed De, hvad jeg gjør? — Jeg holder ren Mund, jeg siger Ingenting!”

„Her er en Mark, Bertram, gjør Dem en glad Aften!”

„Tusind Tak, Hr. Overlærer! Veed De, hvad jeg nu gjør? — Nu følger jeg Deres gode Raad og gjør mig en rigtig glad Aften — og saa holder jeg ren Mund alligevel! — Farvel, Hr. Overlærer! Hils Jomfru Ginge fra hendes gamle Kunstbroder!”

Dermed stavrede Hr. Bertram af, efterladende Jochumsen temmelig forbitret, ikke saa meget over Tabet af Marken, som fordi han var gaaet glip af en Hemmelighed, der altsaa nu manglede i hans Samling. Han dundrede arrigt paa Døren, en spæd Stemme svarede „Kom ind!” og han stod nu Ansigt til Ansigt med Jomfru Ginge, som han ellers kun kjendte fra Gaden, hvor hun jevnligt saaes smykket med Rester af fordums Pynt og i Reglen med en Del Drenge efter sig, som vare ubarmhjertige nok til at gjøre Løier med det stakkels Fruentimmer.

Ikke saasnart opdagede Jomfruen, at det var en fremmed Mandsperson, der stod i hendes Celle, før hun trak den store Sirtses Kysehat, som hun altid gik med inden Døre, ned for Øinene og vendte sig halvt bort, men Jochumsen havde dog faaet saa meget seet af hende, at han kunde spore Rester af svunden Skjøhed i det magre, blege Ansigt, som indrammedes af et Par lange, sorte Hængekrøller. Han forrettede sin Commission, fik Præstens Pibe-kraver og betalte dem, men forgjæves bestræbte han sig for at indlede en Conversation med Jomfruen: hun svarede kun med Enstavelsesord og vendte sig hele Tiden saa vidt muligt bort, saaat han snart maatte opgive at faae en Samtale igang og gik uden at have udvidet sin personalhistoriske Kundskab.

Om Aftenen vidste Jochumsen ikke rigtigt, hvad han skulde gjøre af sig selv, og saa bestemte han sig for at gaa hen til Rector og slaa en Passiar af med ham: „Ikke fordi det morer mig“, sagde han til sig selv, „tvertimod, men Lassen trænger til imellem at tale med et Mandfolk og stives lidt af, og jeg er jo nærmest til det.“

Hvor Jochumsen skulde søge Rector, vidste han naturligvis, og uden at spille Tiden med at spørge sig for hos Pigen gik han derfor strax over Gaarden, aabnede den lille Laage og traadte ind i Haven.

Udefra skulde Ingen let ane, hvor kjøn den lille Plet var, og hvilken Blomsterpragt, der her

udfoldede sig Sommeren igjennem, thi forat hindre Indkig og saa vidt muligt stænge sig helt ude fra den larmende, ubehagelige Verden udenfor havde Rector faaet sat et Plankeværk om Haven til alle Sider. I lange, lige Bede, indfattede af lave Boxbomkanter, dyrkedes her en Uendelighed af Blomster: Ranunkler, Anemoner og Aurikler vare særligt yndede, men mest Vind blev der dog lagt paa Roser, af hvilke der vist fandtes halvhundrede forskellige men helst ældre, velkjendte Sorter, thi det kostede altid Rector en vis Overvindelse at prøve noget Nyt, saavel paa Havevæsenets som paa alle andre Omraader.

I det ene Hjørne var et Lysthus, hvor Aristolochia'ens store Blade dannede et tæt Tag, der baade holdt Solen ude og værnede mod mangan Byge, og herinde sad Lise og syede. Rector selv gik i graa Slobrok og med lang Pibe i Munden omkring mellem Bedene og bøiede sig hvert Øieblik forat tage et Ukrudt, der var undgaaet Hans Peters Opmærksomhed, eller for nærmere at betragte en Knop paa Roserne, men skjøndt Piben ideligt kom iveien, naar han bukkede sig, faldt det ham ikke ind at tage den af Munden — udenfor Skoletiden kunde han i det Hele ikke tænke sig Tilværelsen uden Pibe. Gangene vare sirligt belagte med grovt, graat Grus og fremhævede derved end mere den sorte, kraftige Muld, hvis Farve tydeligt nok viste, at den havde været dyrket med Omhu i lange, lange Tider: det var da ogsaa et Sagn, der nød almindelig Tiltro,

at Haven engang havde været enten Bispernes Rosengaard eller Nonnernes Kirkegaard, og vist var det i alt Fald, at et Cranium, der for nogle Aar siden var fundet, da Rector skulde plante en ny, høistammet Rose, og som nu var indlemmet i Skolens Samling, altid blev kaldet „Abbedissen“, ikke alene af Disciplene men ogsaa af Adjunct Søltoft.

— „Godaften, Lassen!“ raabte Jochumsen.
„Godaften, Lise!“

„Nei, se Godaften, Jochumsen, det var kjønt af Dig at komme! — Aa, Lise, hent en Pibe til Jochumsen! — Har Du ikke Lyst at se lidt paa Roserne?“

„Nei!“ svarede Jochumsen uden Betænkning.
„Saa vil jeg dog hellere sidde ned og snakke om Skolen!“ Han vidste nemlig af mange Aars Erfaring, at Rector ikke havde flere end to Samtaleemner: Haven og Skolen, og af dem foretrak Jochumsen ubetinget det sidste. Med sjelden Taalmodighed hørte han nu i en halv Times Tid paa Rectors Bekymringer, brummede sit „Abekat!“ da Adjunct Linds Upræcished kom paa Tale, rystede misbilligende paa Hovedet, da det oplystes, at Hans Peter ikke havde Begreb om, hvad en afhængig Spørgesætning var, og lod til ganske at dele sin Foresattes Anskuelse om, at Skolen aldrig havde haft saa daarligt et Hold Dimittender som iaar, og at Artium derfor rimeligvis vilde blive en complet Skandale. Omsider blev det dog Jochumsen for meget, og da Lise havde reist sig forat hente en Lampe, sagde

han pludseligt til Faderen: „Troer Du egentlig, det morer Lise at høre paa den pædagogiske Conversation?“

„Ja, hvorfor skulde det ikke more hende? Hun har jo saa megen Interesse for Skolen!“

„Bah! Interesse for Skolen! Nei, lad Du hende komme ud at se Lidt af Verden — det er jo et skrækkeligt Liv for en ung Pige!“

„Hvor kan Du dog sige det, Jochumsen! Lise lever jo saa lykkeligt og fredeligt her og savner Intet!“

„Pyt! Du er maaske skabt til at leve bag et Plankeværk, men det er hun sgu ikke! — Hun har maaske oven i Kjøbet erotisk Genialitet!“

„Hvad er det, Jochumsen?“

„Det er Noget, Du ikke forstaaer Dig paa, Lassen! — Jeg, for den Sags Skyld forresten heller ikke! — Men, hvorum Alting er, saa kan Du være ganske vis paa, at hun en skønne Dag sætter over Plankeværket, og væk er hun!“

„Det forbyde Gud! Hun er en sart Plante, der ikke taaler at plantes om i fremmed Jordbund.“

„Aa, maa jeg være fri for dine Podemester-Sammenligninger!“ raabte Jochumsen, og saa blev Discussionen afbrudt ved, at Lise kom tilbage med den tændte Lampe.

— „Nu er Klokken Ti!“ sagde Jochumsen lidt efter, da man i den stille Aften hørte Regimentsmusikken blæse Retraiten foran Oberstens Hus. „Nu kan Du gaa i Seng, Lassen, saa gaaer jeg i Klubben

og faaer mig et Parti Schak. Godnat! — Men hvor er Lise?”

Lise var nærvæd og dog langt borte. Hun stod oppe paa den lille Høi i det ene Hjørne af Haven, hvorfra man kunde se ud over Fjorden, og mens hun lod Blikket følge Maanebroen paa den blinkende Flade, gik Tankerne endnu længere, baarne af Re-traitens sidste Toner. — „Lise!“ kaldte Rector. „Lise! Hvor er Du henne? Kom dog og sig Godnat!“

Først ved det sidste Ord var det, som hun vaagnede, løb hurtigt ned ad Høien og sagde Godnat til Jochumsen. Men Denne vendte sig til Rectoren og sagde:

„Kan Du se, Lassen: hun kigger allerede ud over dit Plankeværk!“

Den 6te Juli begyndte Examen paa Rekrutskolen. De fire Escadronscommandeurer, Skoleforstanderen og de Officerer, der vare Lærere, fungerede som Dommere, og desuden mødte Obersten og Majoren som Tilskuere ved flere af Prøverne. Ritmester Ravnghjelm præsenterede selv Bravering og sluttet Exercits, og Examen faldt rigtig godt ud. Selv Obersten anerkjendte villigt, at det i det Hele var et dygtigt og vel udlært Hold; kun betroede han Majoren, at Pudsningen vistnok kunde være bedre, og benyttede samtidigt Leiligheden til at fremsætte sin Yndlingspaastand, at „den Escadron, der pudser bedst, ogsaa slaaes bedst“ — hvilken Theori stod

saa temmelig i Modstrid med Ritmesterens Anskuelser, idet Denne altid hævdede, at det for en Dragon egentlig kun kom an paa at have absolut Herredømme over sin Hest og at kunne bruge sin Klinge.

Lieutenant Poulsen bestod som Nummer Et og fik 190 Points — 204 var det Høieste, der overhovedet kunde naaes; Nummer To blev den stærke Smed, og han vilde være bleven Nummer Et, hvis han ikke havde faaet en temmelig daarlig Karakter i Renlighed, hvilket Fag ikke kunde siges at være hans stærke Side.

Skoleexamen overværedes ogsaa aarligt *honoris causa* af En til foruden de Nævnte, og det var af den gamle Major Bruschi, almindeligt kaldet „den perennerende Forglemmigei“, fordi han, skjøndt forlængst afskediget, altid viste sig i den lyseblaa Dragonuniform og med levende Interesse fulgte Begivenhederne ved sit gamle Regiment. Kjøen var han ikke: en noget undersætsig men herkulisk Skikkelse, hjulbenet, kortklippet rødt Haar, rød busket Knebelsbart — omtrent som Peder Jernskjæg i „Hjortens Flugt“ — og store Guldørenringe. Han havde 1815 været med det danske Trophecontingent i Frankrig og siden med stor Bravour deltaget i den slesvigske Treaarskrig, og om sine Meriter fra den Tid havde han et levende Minde gaaende rundt i Byen, nemlig Trompeter Rubek. Trompeteren var i en Fægtning bleven afskaaren og omringet af kurhessiske Husarer, men Majoren havde i bogstavelig Forstand hugget ham ud, og det var derfor for-

staaeligt nok, at den gamle Officeer aldrig saa paa Trompeteren uden at føle en vis Stolthed. Det var imidlertid en dyr Passion, thi Trompeter Rubek, der naturligvis aldrig kunde komme ud af det med Lønningen, slog Majoren den ene Plade efter den anden og havde forstaaet at bibringe sin fordums Chef en Følelse af, at havde han hugget ham fri — hvilket han jo kunde have ladet være med — saa havde han ogsaa derved paataget sig en Slags Forpligtelse til stadig Understøttelse. — Kort efter Krigen var Majoren bleven afskediget, ikke fordi hans udmærkede Egenskaber som Feltsoldat manglede Paaskjønnelse, men fordi det af og til ligesom rablede lidt for ham. Første Gang, dette havde vist sig, var allerede efter Slaget ved Bov, da han uden Videre vilde have skudt en Insurgent — forhenværende dansk Officeer; kun med stor Møie blev han afholdt fra at gjøre det, og det var ham endnu bestandigt ufatteligt, at man ikke havde Lov til at skyde „saadan en mensvoren Hallunk“ ned som en Hund. Efterhaanden bleve Anfaldene hyppigere og hyppigere, og nu var han, som sagt, afskediget, men til Trods herfor vedblev han i Ydre som i Indre at være Officeer og betragtede sig endnu bestandigt som hørende til sit gamle Regiment. Han holdt Hest, som han selv fodrede og striglede og red som en Berider, der tilrider en Remonte, han fulgte Regimentet paa Marschture og overværede hyppigt Øvelserne paa Exerceerpladsen, og saasnart en Dragon gjorde Honneur for ham, tiltalte han ham

ufravigeligt med et høit: „Goddag, Kamerat!“ Til daglig Brug levede han mere end tarveligt og afholdende, men engang imellem kunde han til vedkommende Officeers Fortvivlelse falde paa at tractere Vagtmandskabet og sig selv med Punsch, og det kunde han ikke taale: saa fik han en af sine Paroxysmer og kom stundom i en ren Bersærkegang, der imidlertid aldrig gik ud over Andre end ham selv. Hyppigst havde han dog imidlertid saa meget Herredømme over sig, at han kunde sende Bud til Barbeer Ketelsen, og naar Denne da fik ham aareladt i Tide, undgik han Bersærkegangen og laa kun en Dag eller to udmattet efter Anfaldet. Men saa var han i nogen Tid efter menneskesky og i høieste Grad skamfuld; han trak Uniformen af og viste sig i en gammel graa Frakke, gik udenfor Byen og hjalp Veimanden med at slaa Skjærver, hyppede Kartofler for en Bonde eller kulegravede et Stykke Jord — det var hans Bod. Havde han levet i gamle Dage, var han bleven Munk, ikke af dem, der sad og prentede latinske Bøger med valne Fingre, men af dem, der ryddede Skoven og skabte Agerlandet. Godmodig og velvillig var han — alle Børn nikkede ogsaa mildt til den gamle Rødskjæg — og let at røre som Faa: hørte han blot Regimentsmusiken spille, eller saae han Standarten blive hentet, fik han strax Taarer i Øinene, og det var en fast Regel, at den gamle Major græd, som han var pisket, naar han ved Paraden paa Kongens

Fødselsdag mødte i fuld Gala og raabte Hurra for Hans Majestæt.

Allerede i længere Tid havde Major Bruschi ved Øvelserne lagt Mærke til Lieutenant Poulsen og jevnligt vexlet nogle Ord med ham, men da nu Examen var overstaaet, gik han hen til den unge Officeer, tog ham med begge sine Hænder om Hovedet, trykkede et Smækkys paa hver af hans Kinder og sagde rørt: „Gud velsigne Dem, Kamerat! De har præsteret den smukkeste Ridning, jeg har seet i mange Aar, og naar den gamle Major siger det, saa kan De stole paa, det er sandt!“ Og der var flere end En, som mente, at Lieutenant Poulsen havde Grund til at være mere stolt af denne Hyldest end af sine 190 Points.

— Næste Eftermiddag mødtes Kammerherre von Liebau og Major Bruschi paa Torvet, hilstes venskabeligt og fulgtes lidt ned ad Søndergade. De respecterede gjensidigt hinanden i høi Grad, men der kunde vanskeligt tænkes to større Contraster, og Modsætningen imellem dem traadte allerede tydeligt frem i deres forskjellige Maade at føre sig paa: Kammerherren bevægede sig altid roligt og med rank Holdning, som om det var Hoffets glatte Gulve, han gik paa, Majoren derimod luntede helst af i Smaatrav ligesom Agenten og kom derved gjerne et Skridt eller to foran sin Ledsager. Hvert Øieblik maatte de Begge hilse, thi Alverden kjendte dem jo, men medens Majoren slog ud med Haanden og raabte et Par venlige Ord, førte Kammerherren

den blankt skinnende Cylinderhat i en langsom Bue ud fra Kroppen og bøiede Hovedet med et forbindtligt Smil, lige høflig overfor Alle. Var det en Dame, der passerede forbi, blev Smilet dog endnu forbindtligere, og støttende sig til den guldknappede Stok kunde han hyppigt staa stille og dreie Hovedet om efter hende.

„Det slaaer dog til, hvad jeg altid har tænkt, gode Major“, sagde Kammerherren, da de havde hilst paa Lise, „min Yndling, den lille Rectordatter, bliver en meget smuk Pige. Og jeg troer ogsaa, hun har, eller i alt Fald faaer, en charmant Figur. Skade kun, at hun altid er saa skrækkeligt klædt — en Venus vilde jo blive travesteret i den Dragt! Men vor gode Rector er neppe den Rette til at vejlede en ung Dame med Hensyn til smagfuld Paa-klædning. Disse Dragter af Sirts og Uld er i det Hele meget uheldige: der er i Virkeligheden kun eet Stof, der passer for en Dame, det er Silke. Silken er aristokratisk beleven og følger omhyggeligt Legemets Former og Bevægelser ligesom et discret Accompagnement; de andre Stoffer er plebeiiske: de vil keitet og stivt gjøre sig selv gjældende og være fremtrædende, men mangler dog aldeles Evnen dertil. — Har De ikke ogsaa lagt Mærke dertil, gode Major?“

Majoren maatte imidlertid tilstaa, at han sandelig aldrig havde tænkt over det, men da de i det Samme kom forbi Lieutenant Poulsen, der straalende fornøiet hilste paa dem, udbrød han begeistret: „Det er Ungdom! De skulde have seet den Ridning, han

præsterede ved Skoleexamen — superbt, siger jeg Dem! Det er en ung Mand, jeg kan lide at se paa!”

„Ja“, svarede Kammerherren, „ogsaa jeg har med Fornøielse lagt Mærke til hans hele Apparition; den er baade elegant og beskeden, kort sagt: han er Kavaleer — Noget, som desværre bliver sjeldnere og sjeldnere.“

„Der er ikke een af Premierlieutenanterne ved Regimentet, der har det Sæde som han!“ sagde Majoren med Overbevisningens Sikkerhed.

„Han vil blive farlig for mere end eet Kvindehjerter!“ vedblev Kammerherren. — „Men hvad er det! Lieutenant Poulsen gik jo ind til Barbeer Ketelsen — *fi donc!* At lade et fremmed Mandfolk fingerere sig i Ansigtet med en klam Haand! Det bør han ikke: en Kavaleer maa kunne barbere sig selv, ikke sandt, gode Major?“

„Ja, det er sandelig ogsaa det mest økonomiske! — Men Hilledød, jeg maa hjem at give gamle Asta hendes Foder: det var Synd, om hun skulde vente! Farvel, kjære Kammerherre!“

„Farvel, gode Major!“

— Medens de to Gamle gik hver til Sit, sad Lieutenanten og skulde barberes, og just som han var indsæbet, kom Jochumsen. Lieutenanten og han hilste paa hinanden, men vexlede forresten ingen Ord, og Jochumsen maatte derfor nøies med at kige i „Amtstidenden“ og læse de locale Avertissementer om igjen. Nogen hurtig Barbeer var den gode Ketelsen ikke, men han var Byens Poet og nød som

saadan en vis kvalificeret Agtelse; han plantede jevnligt sine Gravblomster i „Amtstidendens“ magre Bede, og ved Grundlovsfesten skrev han regelmæssigt en à to Sange, der voldte ham uforholdsmæssig stor Uleilighed, eftersom han var aldeles umusikalsk og derfor ikke godt kunde lave Sangene saaledes, at de kunde synges, men da han havde en musikalsk Svend, maatte denne altid fløite Melodien, medens Principalen digtede, og ved denne Samarbeiden pleiede der at komme et høist fortræffeligt Produkt for Dagens Lys.

Aldrig, syntes Jochumsen, havde dog Ketelsen smølet saadan som idag, og idag havde Jochumsen netop travlt, for han vilde ud at fiske. Men Alting faaer jo en Ende, og omsider reiste Lieutenanten sig, hilste og gik, hvorefter Jochumsen indtog hans Plads.

„Det er varmt“, begyndte Barberen.

„Ja, meget varmt“, indrømmede Jochumsen.

„Og den gamle Vognmand Stub, der blev begravet idag: han maatte da dø, enten han vilde eller ei!“

„Ja, det vil jeg sgu da haabe!“

„Hvorfor det, Hr. Overlærer?“

„Jo, for ellers var han jo bleven levende begravet!“

„Naa, saadan — aa, ja, det forstaaer sig. — Men, hvad jeg vilde sige, han, Lieutenant Poulsen, der gik, han har nok staaet sig saa storartet til sin Examen.“

„Saa, har han det. — Det er forresten en fed Examen, den: enhver Bondeknold kan jo slippe igjennem den!“

„Ja, aa, ja, det forstaaer sig, men Lieutenanten var nok saa dygtig, at Obersten kyssede ham paa Munden for Fronten af hele Regimentet, da den var overstaaet.“

„Obersten? — Vaas!“

„Ja, saa var det den gamle Major.“

„Det er muligt! — Den Lieutenant Poulsen, er han forresten en Søn af —“

„Nei, han er ikke!“

„De veed jo ikke, hvad jeg vil spørge om, Ketelsen! Jeg mener, om han er Søn af —“

„Ja, men det er han ikke!“

„Hvad er det for noget Vaas! Han har sgu da vel baade Fader og Moder ligesom andre civiliserede Mennesker!“

„Nei, han har ikke, Hr. Overlærer, ingen af Delene!“

„Det maa jeg sige, det er et Naturfænomen! Er han da saadan, mir nichts dir nichts, groet op i en Have ligesom en anden Løgvæxt?“

„Nei, det er han ikke, men han er født paa Fødselsstiftelsen, og hverken han selv eller nogen Anden har Begreb om, hvem der er hans Forældre.“

„Det er jo i allerhøieste Grad interessant!“ raabte Jochumsen og reiste sit indsæbede Ansigt op fra Stoleryggen. „Men hvor veed De det fra, lille Ketelsen?“

„Aa, jeg veed det fra min Kones Søskendebarn, som har tjent i Kjøbenhavn i den Familie, hvor Lieutenanten var som Barn, inden han kom ind paa Academiet.“

„Men hvem har taget sig af ham? Hvad har han levet af?“

„Ja, det har vel enten hans Fader eller Moder, for gjennem en Procurator faaer han hver Termin udbetalt Renterne af en Kapital, der er sat ud for ham.“

„Det bliver jo interessantere og interessantere! Og han veed virkelig ikke selv —“

„Nei, ikke det Mindste! — Men vil Overlæreren ikke sidde stille, for ellers —“

„Au, for Fanden, der gav De mig en ordentlig Flænge!“

„Ja, men det var ikke min Skyld! Nu skal jeg stryge Riften med lidt Alun, saa stopper Blodet strax.“

Faa Øieblikke efter var Jochumsen ude paa Gaden, i høieste Grad opfyldt af, hvad han havde hørt. — Ja, var det ikke det, han altid havde sagt: man traadte paa Hemmeligheder, hvor man saa gik! Der var Løngange under alle Huse, det gjaldt blot om at finde Døren! — Hvem skulde forresten have troet, at den lille Lieutenant Poulsen var en saa interessant Person! Ja, Jochumsen mente nok at kunne erindre, at han strax havde syntes, at Lieutenanten var en net, beskeden ung Mand — af en Dragon-officeer at være — og jo mere han tænkte over

det, desto klarere stod det ham ogsaa, at han i Grunden lige fra første Færd af havde næret en eiendommelig, latent Interesse for ham. — Det var egentlig underligt, næsten ligefrem galt, at han ikke allerede havde sørget for at lære den unge Lieutenant nærmere at kjende! Han trængte jo netop dobbelt til, at Nogen tog sig af ham, han trængte til intelligent Omgang — hvor skulde han faae den fra! — Jo, fra ham, Overlærer Peter Jochumsen! Han vilde nu tage sig af den Forældreløse, og han vilde — om muligt — se at skaffe ham baade Fader og Moder! — Tænk, om det kunde lykkes! — Og hvorfor ikke? Det skulde lykkes!

Saa optagen var Jochumsen af, hvad Barberen havde fortalt ham, at han endogsaa et Øieblik tænkte paa at lade være med at tage ud at fiske, men da det ikke stod ham selv klart, hvad der egentlig var vundet ved at renoncere paa Fisketuren, og da Isac efter Ordre allerede havde gravet Orme paa Agentens Tømmerplads, besluttede han at blive ved sin første Bestemmelse, og et Kvarteer efterat have forladt Barbeerstuen saaes han i hvid Lærredsfrakke og med Medestang over Skulderen vandrende ud ad Nørregade til den gamle Mølle.

Jochumsen var ivrig Fisker, men han var ivrigere, end han var heldig, thi det var saare sjeldent, at han fik Andet end et Par Skaller eller Flirer. Han ansaae imidlertid sig selv for en stor Fisker — „Fiskeri er en af de faa Ting, jeg virkelig forstaaer mig paa“, pleiede han at sige — han anskaffede alle mulige

nye, snedige Redskaber og raadførte sig jevnligt i Tvivlstilfælde med en „Handbuch der höhern Angelkunst“. — Den Eftermiddag havde han imidlertid endnu mindre Held med sig end ellers, og ikke saa meget som en lumpen Skalle fik han: de sloge rundt omkring i Mølledammen, og de snappede paa en underfundig Maade Ormen af Krogen, men ingen havde Tilbøielighed til at blive hængende.

Han var lige ved at opgive det Hele for den Dag, da han pludseligt saa et Hoved komme op under Broen, og dette Hoved med tilhørende Krop viste sig at være Hans Peter, som et Øieblik efter stod ved Siden af sin Lærer med et ikke lille Knippe anstændige Aborrer i Haanden.

„Naa, saa Du har Tid til at drive hele Eftermiddagen væk med at fiske!“ sagde Jochumsen, ikke uden Paavirkning af den menneskelige Følelse, der kaldes Misundelse. „Og det lige før Examen! Du maa have en smuk Samvittighed! — Men hvor har Du forresten faaet alle de Aborrer fra?“

„Nede fra Baghullet.“

„Hvor har Du da siddet?“

„Naturligvis under Broen: det ene Stigbord er sat for, og man kan staa ganske tørt nede i Aalekisten.“

„Det var som Fanden! — Men hvordan kommer man da derned?“

„Det er nemt nok! Naar man bare holder i Rækværket med begge Hænder, kan man støtte Foden mod en Sten, og længere nede er der en Krampe at tage fat i.“

Jochumsen saae ned men havde, nærsynet som han var, ikke rigtig Mod paa at begive sig afsted — „Du kan hjælpe mig, Hans Peter“, sagde han, „bære min Stang og vise mig, hvor jeg skal sætte Fødderne“.

„Nei, det kan jeg ikke, Onkel Jochumsen, for jeg maa skynde mig hjem at læse.“

„Aa, Snak, det jager vel ikke saa meget!“

„Jo — det er saadan en svær tysk Stil, Du har givet os for til imorgen.“

„Vaas! Det er jo ikke Andet end de simpleste Exempler til Indøvelse af Conjunctivens Brug. — Kom nu!“

„Ja, maa jeg saa vente med at levere Stilen til næste Gang?“

Jochumsen saae til Aborrerne, og Jochumsen var svag nok til at lade sig bestikke. — „Lad saa for en Gangs Skyld være med at levere den Stil! — Du lærer dog aldrig tysk Syntax! Men saa maa Du sige til de Andre, at Du har havt Mavepine eller saadant Noget — kom nu!“

Lodset af Hans Peter, der strax efter gik, sad Jochumsen snart nede i Aalekisten under Broen og, støttende sig til den tætte Jernrist, der vendte ud til „Baghullet“, havde han lige faaet kastet ud i dette, netop paa det Sted, hvor Aborrerne bed, da han hørte Stemmer ovenover. Han lyttede: det var Ex-Skuespiller Bertram og et andet Hospitalslem, der i en efter Tonefaldet at dømme allerede meget løftet Stemning havde sat sig paa Rækværket og

tømte en Pægl sammen. Jochumsen blev ærgerlig over Støien, men denne syntes dog ikke at afholde Fiskene fra at bide, thi det røde Flaad begyndte at hoppe paa den mørke Vandflade, og han skulde lige til at trække op, da der i det Samme lød dun-drende Hovslag paa Broen. Jochumsen kigede op over Aalekisten: det var Lieutenant Poulsen, der red sig en Tur. Dagen i Forveien vilde denne Opdagelse have gjort Jochumsen endnu mere opbragt, end han allerede var, paa den militaire Stand i Almindelighed og Lieutenanten i Særdeleshed, men saa stor var hans Interesse bleven for den unge Mand, at han med Resignation fandt sig i, at Aborren — og det var naturligvis en stor, for det var alle de Fisk, Jochumsen ikke fik — gik fra Snøren, og med et ligefrem venligt Blik fulgte han den travende Rytter. Han skulde just til at kaste ud igjen, da hans Opmærksomhed i det Samme blev optagen af Selskabet ovenpaa, og han hørte med den mest levende Interesse følgende Samtale:

„Hvad er jeg nu, Didriksen? Sig mig det?“ Det var Bertram, der talte til sin Collega, og Jochumsen var lige ved at raabe op: „De er naturligvis fuld, Bertram, ganske som sædvanligt!“ men inden han kom med dette Svar, der som en Afgrundens Røst formodentlig aldeles vilde have overvældet den fordums Kunstner og afskaaret Jochumsen fra at høre Mere, svarede Spørgeren heldigvis sig selv ved at sige: „Jeg er et Vrag, Didriksen! — Jo, jeg er,

modsig mig ikke! Men veed Du, hvad jeg kunde have været? Jeg kunde have været hans Fader!“

„Hvis Fader?“

„Hans — den kjønne Lieutenants!“

„Ja, for Alderens Skyld kunde Du have været det!“

„Ogsaa ellers, Didriksen, det vil sige, hvis jeg var kommen først! Ja, jeg kunde ogsaa være bleven det senere!“

„Hvad er det for noget Sludder, Bertram?“

„Jo, hans Stedfader!“

„Naa, ja, hvis Du havde giftet Dig med hans Moder, men hun vilde vel ikke?“

„Jo, Didriksen, men jeg vilde ikke! Bertram har aldrig solgt sin Ære!“

„Aa, naar Du kunde have faaet Noget for den, saa var Du da godt gal, om Du ikke havde solgt den, for den havde da aldrig været synderlig værd! — Hvem var ellers det Fruentimmer?“

„Den Hemmelighed tager jeg med mig i Graven, Didriksen!“

„Aa, Fanden heller! — Men tag nu Benene med Dig til Klosteret, det er snart Nadvertid!“

Dermed stavrede de To af, men Jochumsen straaledede over hele Ansigtet, og da han med megen Besvær igjen var kommen op af Aalekisten, gik han hjem med en Mine saa stolt og hemmelighedsfuld som en *Pontifex maximus*, og ved sig selv sagde han: „Nu har vi nok allerede en Moder til den lille Lieutenant, og naar vi nu blot hitter Faderen, har

han to Forældre — accurat ligesom andre skikkelige Mennesker.

Det er en Selvfølge, at Jochumsen allerede næste Formiddag søgte at forfølge sin Seir ved atter at aflægge et Besøg i Klostret, men dette faldt temmelig uheldigt ud. Jomfru Ginge vendte sig strax om, da han traadte ind i hendes Celle, og da han begyndte at indlede en Samtale, og Jomfruen mærkede, at den ikke dreiede sig om Pibekraver, tav hun bomstille, slog bagud med Hænderne og udstødte kun imellem Ordene: „Gaa sin Vei, Mandfolk!“

Omsider indsaae Jochumsen, at her Intet var at gjøre, og han søgte derfor Bertram, men heller ikke hos ham var han heldigere: den fordums Kunstner begyndte nemlig strax efterat have fremsat sit Sædvanlige: „Hvad er jeg nu, Hr. Overlærer? Et Vrag!“ med at vrøvle om sin dramatiske Fortid, og efterhaanden virkede de indtagne Spirituosa saa overvældende paa ham, at han ikke var til at faae et fornuftigt Svar af.

Et Dagen efter foretaget Forsøg paa at faae ham i Tale om Morgenens, naar han endnu var forholdsvis ædru, ledte heller ikke til noget Resultat, thi saa var Bertram mut og blev let grov, og Jochumsen indsaae, at det vilde blive meget vanskeligt at træffe Vedkommende netop paa det Punkt af Rusen, hvor han var meddelsom og hverken morgengnaven eller overstadig drukken; han besluttede

derfor ad anden Vei at søge Bekræftelse paa den mærkelige Meddelelse, han havde faaet ved at combinere Bertrams første Udtalelse med, hvad han havde opsnappet nede i Aalekisten, og foreløbigt se at indlede et nøiere Bekjendtskab med Lieutenant Poulsen.

Hertil syntes at frembyde sig en god Leilighed faa Dage efter, Grundlovsdagen. Denne feiredes altid med Taler, Sang, Musik og Dans i den nærliggende Skov, men Deltagerne i den „alvorlige“ Del af Festen — der forresten mangan Gang kunde være fornøielig nok — samledes paa Torvet og droge afsted i Procession. Nu var der imidlertid en Del af Byens Honoratiores, der af forskjellige Grunde ikke deltog i Grundlovsfesten men nok vilde se Processionen, og de pleiede da om Eftermiddagen at ligge i Vinduerne i „Petersens Hôtel“. Til dem hørte ogsaa Jochumsen, og da han vilde gaa ind ad Hotellets Port, saa han Lieutenanten og Ritmester Ravnghjelm i det ene Vindue. Ritmesteren, der lige havde afgivet Posten som Skoleforstander, var bleven Chef for fjerde Escadron, og Lieutenanten havde havt den Glæde at blive commanderet til Tjeneste ved denne.

Det ærgrede Jochumsen at se sin tilkommende Protegé i det Selskab, og han mumlede indvendigt sit: „Vagtmesternatur! Lugter formeligt af Stalden!“ men han gjorde dog saa megen Vold paa sine Følelser, at han hilste forholdsvis høfligt paa Ritmesteren og ganske overordentlig venligt paa Lieutenanten.

„Naa, De skal heller ikke med i Skoven idag, gode Overlærer?“ spurgte Ritmesteren.

„Nei!“ svarede Jochumsen. „Det kunde ikke falde mig ind!“

„Mig sgu heller ikke! Jeg begriber overhovedet ikke, at Nogen gider gaa ud og raabe Hurra for en Lap Papir, men jeg troede, De skulde ud at høre paa Deres Collega?“

„Naa, Møller!“

„Ja, saadan er det nok, han hedder. Han skal jo tale for Skandinavismen eller Slesvigholstenerne eller hvad det nu er. — De er maaske Skandinav?“

„Det kommer an paa, hvad man forstaaer ved at være Skandinav!“

„Men Nationalliberal er De da vel ikke?“

„Mit politiske Ideal er den oplyste Enevælde!“ svarede Jochumsen med Høihed.

„Ja, gid Fanden havde Skjørteregimentet! — Enevældigt er det rigtignok, men oplyst —“

Her blev Conversationen afbrudt ved, at Musikken begyndte at blæse op, og Processionen satte sig i Bevægelse. Det var Regimentsmusikken, der spillede, men den havde streng Ordre til at møde civil, da Obersten nærmest betragtede Grundlovsfester som en Slags revolutionaire Folkeopløb og egentlig vilde have fundet det mest passende, om Dragonerne ved saadanne Leiligheder vare blevne consignerede i de respective Brandstuer for mulige Tilfældes Skyld. Den eneste Officeer, der officielt deltog i Festen, var da ogsaa Major Duseberg —

ligeledes civil — og hans Deltagelse skyldtes mindre politiske Grunde end Udsigten til det rigelige og prisbillige Festmaaltid, der ud paa Aftenen serveredes i Skovpavillonen. Men med Undtagelse af de Militaire vare ellers omtrent alle Samfundsklasser ligeligt repræsenterede, og en stolt Procession var det. I Spidsen, lige efter Musiken, gik den lille Borgmester i den store Uniform med høi, stiv Krave og saae ud som en Protocol i Kvart, der var indbunden i Folio, og ved Siden af ham kneisede de to ældste Medlemmer af Communalbestyrelsen: Procurator Jespersen og Skomager Andersen; den Førstnævnte kaldtes almindeligt, naar han da ikke selv hørte paa det, for „Garveren“, eftersom han antoges at flaa sine Medmennesker noget mere end strengt nødvendigt, og han saaes i Reglen kjørende i en Enspænder med en lille, mager Pillik for, som efter Folketroen kun fodredes med Skjøder og Panteobligationer. Skomageren havde maattet lægge det grønne Skjødskind, Smæktøflerne og Piben men saae accurat lige saa misfornøiet ud med Tilværelsen som ellers, og man kunde tydeligt læse paa hans Ansigt, at han ogsaa idag fandt, at den næringsdrivende Borger sled sig op i Samfundets Tjeneste. Nu svingede Processionen om ad Skolegade, og her viftede Madam Andersen og Marius, hvis Næse lige var bleven pudset, til Familiefaderen, stolte af at se ham Side om Side med Borgmesteren.

Om Aftenen samledes en Del af Officererne i Skoven, og Jochumsen blev, til almindelig Over-

raskelse og i Kraft af „Inkonsekvensens Konsekvens“ siddende sammen med dem. — „Han er sgu alligevel en ganske gemytlig gammel Krybbebider!“ sagde Ritmesteren anerkjendende. „Vi maa se at holde paa ham. — Nu skal vi have en Bolle Punsch, gode Overlærer!“ — Nei, det kunde Jochumsen aldeles ikke indlade sig paa, for han kunde slet ikke taale Punsch. Men saa kom han heldigvis i Tanker om, at han forleden, da han i en Bog havde læst en Notits om, at man ved at spise tre bitre Mandler kunde sikre sig mod alle ubehagelige Følger af Drik, strax havde ladet Isac købe et helt Kræmmerhus, som han for mødende Tilfældes Skyld gik med i Lommen; han listede derfor hen bag et Træ, spiste for en Sikkerheds Skyld fire bitre Mandler og drak herefter megen varm Punsch.

Mandlerne maa imidlertid ikke have været bitre nok, for næste Morgen vaagnede Jochumsen med dundrende Hovedpine og havde en ubestemt Erin- dring om at være bleven fulgt hjem af Lieutenant Poulsen, der med megen Omhyggelighed havde taget sig af ham. Den Dag faldt der to slet'er og tre mdl'er i Tysk, og da Jochumsen om Aftenen fik „Amtstidenden“ og læste Referatet af Møllers Tale, fik han ligefrem Ondt — men om det var af Talen eller af de bitre Mandler, blev aldrig oplyst.

Indbydelsesskriftet til Latinskolens Examen var det Aar i blaat Omslag — man var altid meget

spændt paa, hvilken Farve det vilde faae — og indeholdt Begyndelsen af en Oversættelse af Virgils *Georgica* forfattet af Rector selv. Læsningen paa Skolen ophørte, og i Hjemmene repeteredes der paa Kraft. Selv Jacob Leth fik et Anfald af Samvittighedsnag og købte sit latinske Lexicon tilbage af Bogjøden — hvilket han rigtignok kun sattes istand til ved at sælge baade „Midshipman Easy“ og „Scalpjægerne“ — og desuden udarbejdede han en særdeles detailleret Liste over, hvor meget han dagligt skulde repetere af hvert Fag forat komme igjennem det hele Pensum — en Læseplan, som han ogsaa samvittighedsfuldt fulgte i to Dage: saa opgav han det Hele, da der var alt for mange Huller, og da det dog ikke kunde blive til Noget, besluttede han at lade helt være med at repetere — en Beslutning, som han lod til at befinde sig meget vel ved.

Dimittenderne læste i Reglen sammen, To og To, røg en Masse Tobak og consumerede dagligt en Masse Capitler af Herodot og Livius; Nogle vare Morgenmænd og begyndte at læse ved Daggry, Andre foretrak at sidde oppe til langt ud paa Natten, men hvor forskjelligt man end ordnede sig, var Spændingen og Spændigheden dog den samme, og selve Anstrengelsen havde som Noget udenfor det Sædvanlige sin egen Charme. Lise sled i det med Hans Peter og opdagede med Rædsel, at han kunde endnu mindre, end hun havde troet, og Rector var baade høitidelig og ængstelig til Mode ved Tanken

om, at Undervisningsinspecteuren havde meldt sig som Censor.

Saa kom den skriftlige Examen. Det var et høitideligt Øieblik, naar Ministeriets store Segl blev brudt, og de trykte Opgaver bleve delte rundt. Man stirrede og stirrede paa dem og var lige ved at læse sig blind, men Tiden maatte jo ikke spildes, og saa tog man fat. Uhret laa foran paa Bordet, og nervøst fulgte man Visernes Gang: nu var der gaaet een, nu to Timer, og lige vidt var man i Grunden. Saa sendte man bekymrede Blikke rundt i Værelset og prøvede, om det ikke skulde være muligt at se, hvad Sidemændene havde skrevet; en Enkelt havde været fræk nok til at skrive nogle af de mest courante trigonometriske Formler op paa sine Manschetter og listede sig til at kige paa dem, men det var naturligvis ikke dem, han havde Brug for, og han var lige vidt. Saa kom de sidste fem Minuter, hvor man febrilsk læste igjennem, hvad man havde skrevet, saa slog Uhret, og saa maatte man jo aflevere, hvadenten man var færdig eller ei.

Mundtlig Examen begyndte. Pedel Jensen og Familie skurede og feiede, som om der aldrig havde været gjort rent i Skolen før, der blev lagt grønt Multum over Examensbordene, og Adjunct Søltoft fik travlt oppe paa den naturhistoriske Samling, hvor udstoppede Fugle og Dyr i Spiritus bleve tagne frem af Skabene, Skeletterne støvede af og „Abbedissens“ Cranium vasket.

Rector mødte i Udgangstøiet nede ved Damp-

skibet forat modtage Undervisningsinspecteuren, og det var vanskeligt nok at afgjøre, om Rector eller Dimittenderne vare mest bange for ham; den store Mands venlige Optræden satte imidlertid strax Mod i de Forknytte, og da han i det Hele erklærede sig særdeles vel tilfreds med Examen og gav En ug i Latin, skjøndt der var begaaet to smaa Feil i Extemporal-Oversættelsen saa var han den populære Mand i Byen.

Provsten var altid Censor i Dansk, Pastor Knudsen een Dag i Religion og Græsk, Major Duseberg i Tysk og Apothekeren i Naturhistorie, og da denne Sidste altid medbragte de Planter, der forelagdes ved Prøven i Botanik, var det en betydelig Fordel, at man omtrent paa Forhaand vidste, hvad hans Have kunde præstere.

Nede i Skolegaarden kunde man i Reglen se en Gruppe Disciple — Dimittenderne i Kjole og hvidt Slips — staa og vente paa at faae Karaktererne meddelt, og varede det lidt længere end beregnet, var man strax paa det Rene med, at der maatte have staaet en haard Strid mellem Censorer og Examiner, af hvilke de Førstnævnte altid antoges at være de strengeste — navnlig før Frokost.

Jochumsen befandt sig i Examenstiden altid i en permanent Tilstand af Indignation, og dette skyldtes udelukkende den Omstændighed, at han var nødt til at optræde i Kjole. — „Kan man tænke sig noget Latterligere og Uskjønnere end dette Klædningsstykke!“ sagde han Aar efter Aar. „En sort Trøie

med to tilsyede Haler, og den skal voxne Menne-
sker, som ikke er Opvartere, gaa rundt i! Ja, naar
det endda er til Middag eller Aften, saa i Guds
Navn — man maa jo til en vis Grad følge Modens
Daarskaber — men fra Morgenstunden af at skulle
trække om i det Liberi, saa Hundene gjør ad En
— aa, det er oprørende!“

Enkelte Forældre mødte ogsaa til Examen, men
det var ikke Mange, thi deres Sønner frabade sig
i Reglen paa det Bestemteste Æren af deres Nær-
værelse. En af dem, der mødte regelmæssigt, var
Skomager Andersen, som fandt det stemmende baade
med sin Stilling som Medlem af Communalbesty-
relsen og som Værge for sine Pensionairer at over-
være disses Præstationer; han sad og hørte paa det
Hele med stor Andagt, og da Rector under Exami-
nationen af Jacob Leth tilsidst fortvivlet udbrød:
„Men veed Du da virkelig ikke, hvad *équité* hedder i
Præsens Optativ?“ saa rystede ogsaa Skomageren
paa Hovedet og saae inderlig forarget ud over, at
en saa tyk Uvidenhed overhovedet var mulig.

Hver Dag gav Rector Examensfrokost for Cen-
soror og Lærere, og ogsaa ved disse Leiligheder
var det en Fornøjelse at lægge Mærke til, hvorledes
den forskjellige Individualitet afspeilede sig i de For-
skjelliges Optræden: Major Duseberg trancherede
con amore Oxefilet'en og huggede ind paa Skinken,
som gjorde han sit Choc fra Slaget ved Isted om
igjen, Jochumsen følte sig som Vært og optraadte
som saadan, og den stilfærdige Hr. Engel, som vir-

kelig havde faaet det Meste af Blyantsstøvet af Fingrene, sad paa det ene Hjørne af en Stol og spiste af lutter Beskedenhed ikke Andet end Radiser til Rugbrød med tyndt Smør paa.

Saa kom det sidste Artiumsfag, og alt eftersom „Studenterne“ En for En traadte ud fra det grønne Bord, trak de den fra Madam Thrane i Kjøbenhavn forskrevne Hue op af Baglommen, satte den stolt paa Hovedet og følte sig for første Gang i Livet som Russer. Rectors Lise sad i et aabent Vindue, der vendte ud til Skolegaarden, og var i saa stærk Spænding som Nogen; thi Feddersen, Skolens Lys og hidtilværende faste Dux, havde været uheldig i Naturlære og skulde nu have blankt ug i Historie forat redde sin Udmærkelse. Men Feddersen fik sit ug, og Lise gik fra Vinduet med lettet Sind.

Omsider blev ogsaa den øvrige Examen endt, og man naaede til Translocationen. Oppe i Solenitetssalen var der stuvet fuldt og smeltende varmt. Disciplene stode op, klassevis ordnede, men de højere Embedsmænd — Obersten og Amtmanden i Uniform — øvrige Honoratiores, Lærere, Forældre og Værger sade ned paa de rødtbetrukne Bænke. Rector besteg Kathederet og meddelte Examens Udfald. Hver Gang han begyndte et nyt Afsnit af sin Beretning med et: „Fra fjerde til femte Klasse opflytted“, gik der en bølgende og hviskende Bevægelse gennem en vis Del af den ungdommelige Tilhørerkreds, saaat det var let at se, hvor vedkommende Klasse havde sin Plads, men noget trættende

blev jo Beretningen ved de ideligt gjentagne Vendinger som: „Jacob Leth opflyttes, men paa Prøve“, „Aron Meyer ligeledes, skjøndt han er meget svag i latinsk Stil“, og dobbelt trættende og uendelig lang forekom den selvfølgelig dem, der stode paa Springet til at styrte afsted med en hel, lang Sommerferie foran sig. Efterat de statistiske Meddelelser vare endte, holdt Rector endnu en kort Parentation, og her talte han sig ligefrem op: al Forlegenhed syntes at være skudt af ham som en Snogeham, og det var baade kjønt og hjerteligt, hvad han sagde om Forholdet mellem Skølen og Hjemmet.

Endelig slog Forløsningens Time, og saa hurtigt blev Solennitetssalen aldrig tømt som lige før Sommerferien: man stormede ned ad Trapperne, som gjaldt det om ikke at spille et eneste Minut af den kostelige Fritid, stormede ud i det Fri, udenfor Skolens kvalme Mure, hvor allerede en hel Række Kjøretøier ventede forat føre Drengene til de forskjellige Hjem. Her holdt Baronens Landauer med Kusk og Tjener, med pletteret Seletøi, Vaaben og Blinkere, og den lille Stamherre satte sig fornemt op tilligemed Byfogdens Søn, der endelig havde gnedet sig en Invitation til. — „Farvel, Farvel!“ lød det fra ungdommelige Røster, Piskene knaldede, og Vognene rullede hen over den ujevne Stenbro.

Rector var dog ikke helt færdig endnu. Det var en Tradition, at Studenterne samledes inde i hans Have for der at faae deres Testimonium. Lise gik rundt og bød dem Vin og Kransekage,

Rector formanede dem til ogsaa senere i Livet at gjøre deres gamle Skole Ære og til endelig ikke at træde i Bedene, og ved Afskeden bød han selv hver Enkelt en Cigar — det første, rigtige Tegn paa, at der af Skoledrengens Puppe var flagret en rask Student, der nu skulde nyde Rusaarets Sommerfugleliv.

Men ogsaa denne Ceremoni fik Ende, og faa Minuter, efterat Studenterne havde forladt Haven, sad Rector i Lysthuset i Slaabrok og Morgensko; Lise bragte ham en lang Pibe, og han nød i Tankerne den Lykke at kunne leve en hel, lang Maaned i og for sin Have, kun af og til syslende med Oversættelsen af *Georgica*, hvis det skulde falde i med Regnveir.

Men det blev ikke Regnveir, bagende Sommervarme blev det, og det fik de at føle, der ikke havde kunnet eller villet forlade Byen. Til dem hørte Jochumsen og Møller. Jochumsen var naturligvis ventet i Præstegaarden men havde bestemt erklæret ikke at kunne komme i de første otte Dage paa Grund af lige saa vigtige som uopsættelige Forretninger, og Møller syntes, mærkeligt nok, slet ikke at tænke paa at tilbringe Ferien hos sin Familie. — „Jeg seer maaske nok et Par Dage hjem til min Fader“, havde han sagt til Jochumsen, „men De kan jo nok tænke Dem, at han og jeg ikke har Noget at tale om i længere Tid ad Gangen: min

Fader er en hæderlig gammel Lods, men høiere Interesser mangler han aldeles, og jeg —“

„Naa, og De?“

„Ja, jeg vil hellere blive i Byen; maaske tager jeg ogsaa lidt ud til Ordrup, Pastor Knudsen vil gjerne have mig derud.“

„Ja, for mig gjerne — men jeg vil ikke have Dem i mit Værelse: De snorker, Møller!“ Og dermed havde Jochumsen vendt ham Ryggen og mumlet: „Bah! Høiere Interesser! — Vaas! Erasmus Montanus op ad Dage!“

De „lige saa vigtige som uopsættelige“ Forretninger, der forhindrede Jochumsen fra strax at komme ud i Præstegaarden, bestode dels i, at han som sædvanligt skulde lægge Schemaet for det kommende Skoleaar, dels i at han yderligere vilde se at forfølge Lieutenantens Familieforhold. Hvad Schemalægningen angik, saa endtes dette Arbeide paa en Dagstid, skjøndt Jochumsen høitideligt havde erklæret til Rector, at det mindst vilde tage en Uge, og ved en Række snedige Combinationer lykkedes det ham at skaffe sig selv fri for en hel Del Eftermiddagstimer og at drille Adjunct Lind med rigelige Morgentimer, som Denne af visse Grunde ikke kunde udstaa.

Familieundersøgelserne fik ogsaa en foreløbig Afslutning. Jochumsen havde spurgt ud og intrigeret, corresponderet og combineret, og som Resultat fremgik, at Lieutenant Poulsen ganske rigtigt var født paa Fødselsstiftelsen i Juni 1842, men om

hans Herkomst var der fra Stiftelsens Side selvfølgelig ingen videre Oplysninger at vente, eftersom der i vedkommende kgl. Anordning jo udtrykkeligt er paalagt alle denne Institutions Embedsmænd den mest ubetingede Taushed. Derimod havde Jochumsen faaet oplyst, at Jomfru Ginge allerede i November Maaned 1841 pludseligt havde forladt Didriksens Selskab, som dengang gav Forestillinger i Odense; at hendes sidste Rolle havde været Louise i „Kong Salomon og Jørgen Hattemager“, og at Bertram havde havt Engagement ved samme Selskab. Senere var hun ikke optraadt og var for ca. ti Aar siden havnet her som Lem i Klosteret. Dette vilde maaske ikke have været Meget at bygge paa for en Anden, men for Jochumsens sangvinske Temperament var det foreløbigt mere end nok, og han betragtede fra nu af Maternitetsspørgsmaalet som fuldstændig løst og mente at kunne sætte al Kraft ind paa at klare Paternitetsskjærene.

Nu kunde han forsaavidt gjerne have reist ud til Ordrup strax, men han havde sine egne Planer med Lieutenant Poulsen og besluttede derfor at blive et Par Dage til. Foreløbigt gik han i Klubben forat træffe Lieutenanten, men Lieutenanten var oppe hos Ritmester Ravnghjelm, og dette var gaaet saaledes til.

Ritmesteren laa den varme Sommeraften i aabent Vindue og røg sin Cigar, alt Andet end gladelig stemt: han vilde have været paa Andejagt i Ulstrup Mose, men Juno havde overrasket ham med om

Formiddagen at bringe fem krøllede Hvalpe til Verden, og saa blev der naturligvis ikke Noget af Andejagten. Nu laa Juno inde under Skrivebordet, og pludseligt vendte dens Herre sig om og saae misbilligende paa den. — „Ja, hvor kunde Du gaa hen og gjøre mig den Ærgrelse, gamle Tøs!“ sagde han. „Bliver Du da aldrig fornuftig! Og hvad er det saa for Afkom, Du sætter i Verden: krøllet og spættet ligesom Melmandens „Bankør“ henne paa Hjørnet! Hvor gider Du indlade Dig med den væmmelige Køter, det er jo en complet Mesalliance!“ Og Juno saae inderlig skamfuld ud og smækkede forlegent med Halen paa Gulvet, ret som om den bestemt vilde love aldrig at gjøre det mere. Saa vendte Ritmesteren sig igjen om og saae ned ad Gaden — nei, det var ikke til at holde ud!

Saadan en varm Sommeraften i en lille By, naar alle Vinduerne staa aabne, naar grisede Børn lege paa Gaden, naar Slagteren staaer i Døren mellem de fluebesatte Lammefjerdinger og tørrer Sveden af Panden med sit hvide, fedtede Ærme, naar Mopperne ligge paa Fortovet og gispe af Varme, og Luften er mættet med forgjemt Madlugt, Uddunstning af Rendestene og Duft fra Spekhøkeren — den er heller ikke tiltalende. Gaa ud kunde Ritmesteren ikke, for han havde uheldigvis givet sin Oppasser Lov til at blive borte til Klokken Ti, og før han havde druknet Hvalpene, vilde han dog ikke forlade Juno. — Naar der saa endda vilde komme et Menneske hen ad Gaden, som man kunde

faae op! — Der traskede Barberen af. — „Hei, Ketelsen, hvor skal De hen?“ — „Hen at aarelade Major Brusck, Hr. Ritmester!“ — „Naa, har han nu faaet et Anfald igjen! Hils den Gamle fra mig!“ — Der kom Procuratoren kjørende med sin documentædende Rallik — han havde naturligvis været paa Landet og gjort Udpantning! — Der luntede Agenten af med roende Arme og hilste venligt op — Herregud, et Menneske til at tale med! Alle fjerde Escadrons Heste for et Menneske! — Saa, endelig! Der kom Lieutenant Poulsen! — „Lieutenant Poulsen! Aa, hør lidt! Kom op og hold Juno og mig med Selskab, vi kjeder os saa skrækkeligt, begge To!“

Saa var Lieutenanten naturligvis gaaet op til Ritmesteren, og nu sad han i det største af de Værelser, som Ritmesteren saa bestemt havde vægret sig ved at kalde et „Hjem“, og nægtes kunde det heller ikke, at noget Uhyggeligere maatte være vanskeligt at finde. Enhver kunde strax se, at det var „møblerede Værelser“, udstyrede med tilfældig sammenstykket Bohave; Væggenes eneste Prydelse var et Par Bøsser og en slidt Jagttaske, nogle Lithografier af Frederiksborg Stutteris Hopper og „Den dobbelte Kjøreskole“ fra Cirkus Renz — allesammen hængende skjævt — og i det ene Vindue stod en udgaaet Nerium og et Par triste Cactus.

— „Det var rigtig rart, De kom her om ad Munkegade, Lieutenant Poulsen — aa, tag Dem selv en Cigar, de staaer derhenne! — Det var som

Fanden: Juno knurrer ikke engang ad Dem, skjøndt hun ligger med Hvalpe!“

„Aa, jeg pleier at være gode Venner med alle Hunde!“

„Ja, det lader næsten til det! — Men, hvad jeg vilde sige: det var Pokkers heldigt, at De kom idag, for naar jeg har bestemt at ville paa Jagt og bliver forhindret i det, saa er Humøret sort!“

„Er Ritmesteren ivrig Jæger?“

„Ja, havde jeg ikke havt den Passion, saa var jeg sgu for længe siden gaaet helt *ad undas* i dette Hundehul! — Vil De sige mig, hvad skulde jeg nu tage mig til iaften, da jeg ikke kan gaa fra Juno? Man kan da ikke lægge Cabaler hele Dagen!“

„Ja, jeg veed ikke — læse f. Ex.!“

„Læse! — Ja, Gud velsigne Dem, jeg har ligget to Timer i Vinduet og læst alle de Skilte, jeg kan se, baade forfra og bagfra, men det er alligevel ikke rigtig morsomt i Længden, for den eneste oplivende Læsning her i Gaden er Værtshusholderens Skilt derhenne, hvor der staaer: „P. M. Jensen. Værthusholder og Keglebane samt Udsalg af Spiritusjosa.“ — Det er mig en Gaade, hvor den Mand kan overkomme alt det!“

„Men læser Ritmesteren da aldrig Andet?“

„Jo, Kundgjørelser for Arméen!“

„Nei, jeg mener, om —“

„Naa, Vers og Poesi, og saadant Noget? Nei, Vorherre bevares. Det forstaaer jeg mig ikke paa! — Veed De, hvad det Eneste er, jeg har syntes

var Poesi? --- Det var sgu Krigen! Det er Løgn og Sludder, at Krig er Myrderi og Barbari og Fanden og hans Oldemoder! Krig, det er Historiens og Livets Poesi — ja, undskyld, om jeg bliver høitragende! — men man skjønner sgu først rigtig paa, at man lever, Aftenen efter en Slagdag! — Naa, De skal nu ikke være bange! De kommer ogsaa nok i Krig, gode Lieutenant, for, skjøndt jeg ikke forstaaer mig mere paa Politik end den Cactus der — som det, i Parenthes sagt, endnu ikke er lykkedes mig at faae Livet af — saa kan jeg dog nok se, at Situationen ikke er videre holdbar.“

„Ja, blot vi maatte faae Krig!“ udbrød Lieutenanten.

„Det er vist, hvad Provst Schmidt vilde kalde et fromt og ægte kristeligt Ønske!“ bemærkede Ritmesteren. „Naa, men foreløbigt har vi jo Fred og maa se at indrette os, som vi kan. — Hvad har De tænkt at faae Tiden til at gaa med, gode Lieutenant?“

„Ja, man skulde vel se at komme ind paa Høiskolen engang.“

„Høiskolen!“ gjentog Ritmesteren næsten forskrækket og reiste sig halvt op i Stolen. „De er altsaa ligefrem energisk! Det var som Fanden! Det har jeg dog ikke været! Jeg har været ung og gemytlig, og ganske kjøn har jeg nok ogsaa været — det var der da i det mindste dem, der sagde — men energisk, det har jeg sgu dog aldrig været! — Naa, det gaaer nu nok af Dem, naar De først

har været et Par Aar i dette Hundehul af en By — saa bliver De med Guds Hjælp ligesom jeg! — Ja, det er ikke, fordi jeg mener, at De skal tage mig til glørværdigt Exempel — tvertimod! — men det kommer nok ganske af sig selv ligesom graa Haar og Gigt. — Aa, vær saa god at række mig en frisk Cigar — Tak! Jeg har sgu egentlig ikke Raad til at ryge den Cigar, men da jeg overhovedet ikke har Raad til Nogetsomhelst, saa veed jeg ikke, hvorfor jeg skulde begynde med at slaa af netop paa Cigarerne, vel? — Hør, spiller De Sexogtreds? — Ikke! Ja, det maa De lære! Vil De tage Kortene henne i Bordskuffen, saa skal jeg — aa, nei! Nei, lad dem hellere ligge!“

„Men Ritmesteren tilbød jo —“

„Ja, jeg gjorde saa, men „wir haben uns bedacht“, gode Lieutenant!“

Lieutenanten saae noget forundret ud, men Ritmesteren vedblev med et godmodigt Smil: „Jeg skal sige Dem, mig har Holmblads Psalmebog ikke gjort Gavn — derfor vil jeg heller ikke være Den, som lærer Dem at læse efter den. — De kan dog se, jeg er ikke saa slem en Ungdommens Forfører, som jeg har Ord for at være, saa Deres Forældre kan uden Frygt betro deres Søn til min faderlige Omsorg!“

„Jeg har ingen Forældre!“ sagde Lieutenanten pludselig alvorlig.

„Om Forladelse! Det veed jeg jo!“ svarede Ritmesteren — han var forresten det eneste Menneske

i Byen, til hvem Lieutenanten havde betroet sig om sine personlige Forhold; ellers vidste man kun, at han var adopteret af den Sagfører, i hvis Hus han havde tilbragt sin Barndom. — „Men har De ingen Forældre, saa har De til Gjengjæld den uhyre Fordeel ikke at skulle holde sammen paa Familiesølvtoiet — det har jeg skullet, og det, kan De tro, er svært!“

Lieutenanten lo, Samtalen kom igjen i det forrige lette Spor, og da Oppasseren kom Klokken Ti, og Ritmesteren gik i Klubben med sin Gjæst, betroede Denne strax sin specielle Ven Lieutenant Arup, at han havde havt det uhyre morsomt hos sin Escadronschef.

— Den følgende Dag var forsaavidt ogsaa en Mærkedag for Lieutenanten, som han efter forudgaaet høitidelig Indbydelse drak Eftermiddagsthe hos Jochumsen. Præcis Klokken Fem stillede Lieutenanten, og Overlæreren førte ham med en vis Høitidelighed ind i sine Værelser. — „Det er første Gang, De betræder min Leilighed“, sagde han, „men jeg haaber ikke, det bliver sidste!“

„Ja, jeg har jo rigtignok været her en Gang før,“ bemærkede Lieutenanten smilende, „men da var her mørkt!“

„Hvad for Noget? Været her før!“ brummede Jochumsen.

„Ja, den Aften efter Grundlovsfesten.“

„Naa, den Gang!“ svarede Jochumsen og brød kort af, men et Øieblik efter tilføiede han i en faderlig

docerende Tone: „Kjender De ogsaa det Husraad med at spise bitre Mandler, naar man vil kunne drikke *ad libitum*? — Ikke? Ja, saa vil jeg bestemt fraraade Dem at prøve det, for det duer aldeles ikke; jeg blev ligefrem daarlig af de bitre Mandler den Aften, meget daarlig — hvad De maaske selv bemærkede. — Naa, men der har vi Isac!“

Isac kom med Hvederne og „Amtstidenden“, og Isac blev præsenteret. — „Han er min Livjøde“, forklarede Jochumsen, uden at hverken han eller Isac syntes at finde nogetsomhelst Anstødeligt ved denne Betegnelse. „Tiderne er daarlige, og man maa indskrænke sig paa alle Punkter, men den ene Luxus: at holde Livjøde, troer jeg dog endnu at kunne tillade mig! — Værsgod en Kop The, Isac! Hvad siger De til at være i Selskab med en Officeer: det Krigerske ligger nok ellers ikke hverken for Dem eller Deres Nation!“

„Nu, Hr. Overlærer, hvad jeg siger om Officerer? — Jeg siger, at mange af vores Folk har gjort god Geschäft med Officerer, og den store Ritmester har altid ladet mig handle paa Kasernen, og han har nikket venskabeligt til den gamle Jøde midt paa Torvet — den Ritmester er en god Mand!“

„Ja, det er han!“ forsikrede Lieutenanten med Overbevisningens Varme.

„Hvor kan det forresten være, at det Krigerske slet ikke ligger for Deres Folk?“ vedblev Jochumsen.

„Nu, Hr. Overlærer, hvem siger, at det ikke

ligger for dem? — Var ikke den Judas Maccabæus en stor General?”

„Aa, jo — for sin Tid! Men nu havde hans Taktik naturligvis været forældet — han havde sgu aldrig stormet Malakoff Taarnet eller vundet ved Solferino!”

„Naar De siger det, Hr. Overlærer, saa havde han det ikke — Tak for Thevand!” Og dermed lagde Isac Theskeen tvers over den tømte Kop og reiste sig forat gaa.

„Undskyld mig et Øieblik!” sagde Jochumsen til Lieutenanten og vendte sig til Isac. — „Hør nu, De gamle Levit, jeg reiser jo paa Landet imorgen, vil De altsaa huske, at jeg forinden faaer Rhabarberdraaberne og en Flaske Rigabalsam og hundrede Bruspulvere — men ordentligt indpakkede, saa de ikke bliver fugtige!”

„Jo, vel, Hr. Overlærer!”

„Og vil De saa sørge for, at jeg dagligt — hører De: dagligt — faaer „Amtstidenden“ sendt ud til Ordrup, for Præsten holder kun „Dagbladet“, og det kan man dog virkelig ikke nøies med — Farvel, Isac!”

Imens havde Lieutenanten seet paa Bogreolen, og Jochumsen benyttede derfor strax Leiligheden til at tale om sit værdifulde Bibliothek. — „Har De læst Meget? spurgte han.

„Nei, ikke Meget. Paa Academiet var der ikke Tid til det, og her —“

„Men „Faust“ har De da vel læst?”

„Nei!“

„Vil De laane den?“

„Ja, mange Tak!“

„Naa, De er altsaa ikke „færdig“, hvad?“

„Jeg veed ikke rigtig, hvad —“

„Aa, der var en Anden, som jeg tilbød „Faust“, men han var „færdig“ baade med sin Uddannelse og sin Livsanskuelse og hele Resten — det er De altsaa ikke?“

„Nei!“ lo Lieutenanten. „Jeg er vist knap begyndt!“

„Og De har endnu Noget tilbage at lære!“

„Ja, omtrent Alt! — Jeg har da ogsaa kjøbt en Cornet à piston og er begyndt at lade Stabs-trompeteren lære mig at blæse paa den — jeg kan ikke tænke mig noget Morsommere end at kunne blæse Cornet!“

„Naa, ja — aa, ja — hver Mand sin Lyst! — Kan De lide Mjød?“

„Jeg har aldrig smagt det!“

„Saa skal De saamænd prøve det med det Samme! — Au! Flasken er tom! — Men veed De hvad: De skal faae Mjød ude i Velding Kro — den er berømt over hele Jylland!“

„Men hvordan skal jeg komme til Velding Kro?“

„Ridende, kjørende eller gaaende, ganske som De behager! Nu skal De høre: kan De ikke faae nogle Dages Permission?“

„Jo, det kan jeg maaske nok.“

„Skal De besøge Deres Familie?“

„Jeg har desværre ingen!“

„Ikke det!“ svarede Jochumsen med ypperlig forstilt Overraskelse, og saa fortalte Lieutenanten ganske kort og ganske simpelt, hvad hans Vært i Forveien vidste.

„Nei, vil man se!“ sagde den gamle Hykler. „Hverken Fader eller Moder! — Men saa kan De jo netop udmærket tage nogle Dage ud til Pastor Knudsen i Ordrup!“

„Pastor Knudsen i Ordrup? Jeg kjender ham jo slet ikke!“

„Ja, men jeg kjender ham!“ svarede Jochumsen med Værdighed, „og hvem jeg indbyder, er velkommen i Ordrup Præstegaard!“

„Ja, Tak, men —“

„Ingen jamen!“ tordnede Jochumsen. — „De holder maaske ikke af at være paa Landet?“

„Jeg har saamænd egentlig aldrig været udenfor Byen!“

„Bravo! — Men De holder maaske ikke af Præster? Det gjør jeg heller ikke — som Regel — men min Ven Knudsen danner en Undtagelse, en hæderlig Undtagelse, saa selv om De ellers ikke —“

„Jeg, bevars! Hvor kan De dog tro, at jeg — men jeg har forresten heller aldrig været sammen med en Præst før!“

„Heller ikke med Præstedøtre?“

„Aldrig!“

„Bravo! Det er udmærket! De er som en *tabula rasa*, som et ubeskrevet Blad, paa hvilket

Livet først skal skrive sin Krønike! — Naar kan De komme?”

„Ja, jeg kan vel nok faae Permission, naar det blot er før Exerceertiden, men —“

„Ingen Indvendinger! Der er Ingenting at gjøre Ophævelser over! Ganske vist er der naturligvis allerede en Del flere Gjæster i Præstegaarden, end der, strengt taget, er Plads til, men En mer eller mindre gjør jo hverken til eller fra — De kan ligge i mit Værelse!”

„I Deres Værelse?”

„Ja, i mit Værelse! De kan da nok begribe, jeg har mit eget Gjæstekammer i Præstegaarden — snorker De?”

„Nei, det troer jeg ikke!”

„Saa meget desto bedre!”

„Men jeg kan dog virkelig ikke tage imod —“

„At ligge i mit Værelse? Jo, vist kan De saa! — Men forat berolige Deres fine Fornemmelser, saa skal De faae en skriftlig Indbydelse fra Præsten *in optima forma* — jeg skal dictere ham den!”

Og dermed var den Sag foreløbigt i Orden.

Næste Dag reiste Jochumsen til Ordrup medbringende sit sædvanlige Forraad af Bøger, Medicamenter, Fiskeredskaber o. s. v. Præsten havde travlt med at faae sit Hø ind — han var selv nede paa Engen — Mine og Frederikke, der baade kunde

rive og binde, vare i fuld Activitet sammesteds, og Fruen betroede Jochumsen, at de neppe fik det sidste Læs ind før Aften.

„Godt!“ svarede han. „Saa gaaer jeg mig en lille Runde alene, recognoscerer Terrainet og seer, hvad Nyt der er kommet — det vil jeg i Grunden allerhelst gjøre paa egen Haand — Farvel saa længe!“

Og dermed gik Jochumsen, først til Smeden og saa en halv Snes andre Steder, saaat han, da han endelig kom tilbage, vidste mindst lige saa Meget som Mine og Frederikke, naar de havde været nede hos Degnekonen ved Hovedlandeveien.

Ved Aftensbordet viste det sig, at der foruden de sædvanlige Gjæster var et Par ældre Tanter — Gud maa vide, hvis Tanter det egentlig var — en Veninde af Døtrene og to af Hans Peters Kamerater: „lille Jensen“ og Apothekerens Carl. Præsten fik som sædvanligt travlt, da der blev kaldt til Bords, Jochumsen brummede, og Præstekonen gjorde de obligate Undskyldninger for Anretningens Tarvelighed.

Efter Aftensbordet kom der mere Ro over det Hele, og Alle samledes udenfor Havestuedøren i det store Lindelysthus, hvor Jochumsen naturligvis ogsaa havde sin egen Stol. — „Han har fast Stol overalt herude, undtagen i Kirken!“ sagde Præsten forklarende til en af Tanterne, men da Tanten saae alt for forfærdet ud ved at høre om en saadan Ugudelighed, skyndte Jochumsen sig behændigt at lede Conversationen ind paa et andet Emne ved at bemærke,

at Skræderen jo var flyttet, og ved at spørge, hvorhen han egentlig var flyttet.

„Han boer saamænd i Madam Jensens forrige Leilighed“, svarede Præstekonen.

„Hvor er hun da flyttet hen?“

„Gud, har De ikke seet det, Jochumsen! Hun boer jo i det lille Hus ved Veien, ligeoverfor Kirken.“

„Madam Jensen!“ gjentog Jochumsen. „Jordemoderen?“

„Ja, vist saa!“

„Det er meget praktisk!“ sagde Jochumsen. „Saa kan hun jo sidde ved Vinduet og blot holde Øie med Storken oppe paa Kirketaget: saa veed hun da altid, naar hun skal i Praxis!“

„Jochumsen, vil De være artig!“ hviskede Fruen. „Husk paa, her er unge Piger til Stede!“

Denne hendes Mindelse var forresten i Øieblikket temmelig overflødig, eftersom Mine og Frederikke vare helt optagne af for Veninden at udmale alle Møllers fremragende Egenskaber og forberede hende paa hans Komme. — „Men naar kommer Adjunct Møller egentlig?“ vendte Mine sig pludseligt til Jochumsen.

„Det veed jeg virkelig ikke — jeg imødeseer heller ikke den Snorkemaskines Ankomst med synderlig velvillige Følelser!“

„Fy, Onkel Jochumsen, at tale saadan! Adjunct Møller er en nydelig Mand!“

„Smag og Behag er forskellige, min Pige: naar han sover, er han i alt Fald ikke kjøn, for han ligger

med aaben Mund, saa man kan se ham helt ned i Maven! — Men det er sandt, Knudsen, det havde jeg nær glemt at fortælle Dig: Du faaer Fremmede i næste Uge!“ Og saa fortalte han som den naturligste Ting af Venden, at han havde bedt Lieutenant Poulsen, men tilføiede, at det dog maaske var bedst, Præsten selv skrev et Par Ord til ham. Det var Præsten ogsaa i høi Grad villig til, og det voldte kun Præstekonen nogle Øieblikkes Bekymring, inden hun blev klar over, hvor hun skulde lægge Lieutenanten, men saa kom hun i Tanker om, at Møller, hvem man jo ventede snart, kunde ligge hos Jochumsen, indtil Lieutenanten kom, men saa maatte Møller, der jo allerede var halvt hjemme, tage til Takke med „Skolen“ ovenpaa, og Lieutenanten ligge hos Jochumsen, hvis Denne da ikke havde Noget imod det. — Nei, det havde Jochumsen ikke — tvertimod — og saa var den Indkvartering ordnet.

— „Den Lieutenant Poulsen“, sagde Præsten, „er det en Søn af —“

„Nei, det er ikke!“ svarede Jochumsen benyttende sig af Barbeer Ketelsens tidligere Udtryksmaade, og da Præsten saa kom med ganske den samme Vending, som Jochumsen tidligere var kommen med, havde Denne den Fornøielse at kunne spille Barberens sidste Trumf ud og sige:

„Han er aldeles ikke Søn af Nogen!“

Hviskende betroede han nu sin gamle Ven, at Lieutenanten hverken havde Fader eller Moder, men tav derimod stille med sin egen Opdagelse af Ma-

ternitetsforholdet, eftersom han altid rugede over sine Hemmeligheder, som en Samler over sine Sjældenheder. Da han senere ogsaa gjorde Præstekonen den samme Meddelelse, bevirkede dette, at hun paa Forhaand omfattede den ventede Gæst med inderlig Medlidenhed og Velvillie. — „Herregud, hverken Fader eller Moder!“ udbrød hun og fik Taarer i Øinene — hun tænkte naturligvis strax paa, hvor tungt det vilde være, om hendes egen Hans Peter var stillet paa lignende Maade. „Den stakkels Lieutenant!“

„Bah! Stakkel!“ indvendte Jochumsen. „Han er ikke mere Stakkel end vi Andre! Alle Mennesker har i Virkeligheden ganske det samme Maal af timelige Goder og Chancer, de er blot forskellige: En er bleven Lieutenant, en Anden Skolemester — begge Dele kan jo have sine Fortrin — En har mange Penge og en daarlig Mave, en Anden har Fordøielsen i Orden men Svindsot i Portemonnai'en — det er Hip som Hap!“

— „Mine!“ sagde Frederikke. „Det er den nydelige Lieutenant, vi saae i et Vindue i „Petersens Hôtel“, sidst vi var i Byen. — Troer Du, han kommer i Uniform, Onkel?“

„Det antager jeg“, svarede Jochumsen og vendte sig derefter til Præsten for i en hviskende Tone at henlede hans Opmærksomhed paa, at det dog for alle Eventualiteters Skyld var bedst at holde et vaagent Øie med Døtrene, naar der kom en Lieutenant i Huset. Præsten lo og mente, at det ikke

gjordes nødt, for baade Mine og Frederikke vare jo velopdragne Piger med en bly Fremtræden og faste Principer, men ikke saasnart hørte Jochumsen det sidste Ord nævne, før han foer op som en Raket og raabte: „Principer! — Vaas! — Troer Du, Principer staaer for en lyseblaa Uniform — nei, min Ven!“ og derpaa vendte han sig roligt om til Drengene og sagde: „Hans Peter og I Andre: vil I huske at sørge for Frøer imorgen tidlig, saa gaaer vi ned og fanger Gjedder i Birkemosen efter Frokost! — Og naar I nu har faaet Rødgrøden til Livs, saa skulde I gaa i Seng — I er søvnige! — Godnat, Dreng!“

— Tiden gik glimrende for Jochumsen den Sommerferie, og han var paa Færde tidligt og silde, hjemme og ude, handlende, oplevende og iagttagende: han samlede uhyre Kvantiteter af Perikum til at sætte paa Brændevin, var ualmindelig heldig med Gjeddefiskeriet og stod Fadder til Sognefogdens første Barn med den anden Kone; Smeden havde faaet en ny Barbeerkniv, der næsten slet ikke tog Noget af Huden med, og Jochumsens private Stikkelsbærbuske — han havde naturligvis ogsaa sine egne Buske ude i Kjøkkenhaven, som ingen Anden turde røre — vare ualmindelig vellykkede.

Saa kom Møller, og Modtagelsen var fra Jochumsens Side temmelig kølig. Jochumsen havde nemlig efterhaanden seet sig gal paa ham, og da Jochumsen kun kjendte Yderlighederne og altsaa kun kunde elske eller hade, fulgte det omtrent af sig selv, at Manglen paa Kjærlighed næsten blev

ensbetydende med Had, og at Jochumsen ærgrede sig over Alt, hvad Møller foretog sig, og for en Ordens Skyld skjændtes han med ham om Alt — inclusive Veiret.

I et Par Dage havde det været Regn, og Præstekonen, som vidste, at Jochumsen selv stod paa Storm, naar Barometret stod paa Ustadigt, havde gjentagne Gange gjort mange Undskyldninger for det daarlige Veir; nu begyndte det imidlertid at klare op, og med vanlig Freidighed paastod derfor Møller om Aftenen, da de skulde gaa i Seng, at det ubetinget vilde blive Tørreveir om Natten, og at de derfor godt kunde lade Vinduet staa. Jochumsen paastod naturligvis det Modsatte, dels fordi han virkelig mente det, dels forat være af en anden Mening end Møller, men da Denne haardnakket holdt paa sin engang udtalte Veirspaadom, endte Jochumsen Discussionen med at sige: „Gudbevares, De er jo altid saa klog — lad saa Vinduet staa aabent inat, men det kommer til at gaa ud over Dem selv, for Deres Seng staaer jo lige under det! — Godnat!“

Næste Morgen vaagnede Jochumsen først og saae strax til Vinduet; Rullegardinet var nede, men i den smalle Aabning mellem Gardinet og Karmen viste sig en Solstrime, der tydede paa alt Andet end Regn — det lod altsaa desværre til, at Møller havde faaet Ret! I næste Nu hørte han imidlertid henne fra Vinduet en tydelig, hvislende Lyd som af fin, tæt Regn, der med Blæst slaaer mod Ruden — saa havde dog han, Peter Jochumsen, havt Ret, og

stolt raabte han over til den endnu sødt slumrende Møller: „Hører De! Det regner! Og De, kloge Hoved, lovede godt Veir!“

Møller, der blev vaagen i en Fart, reiste sig op i Sengen, saae ud og svarede: „Regn! — De kan jo se, hvor Solen skinner!“

„Nok muligt! Men De kan vel høre Regnen!“

Møller lyttede efter — ja, det lød virkelig som Regn, og hurtigt fik han Rullegardinet op — nei, det var det deiligste Sommerveir, man kunde ønske sig!

„Men hvad i al Verden er det da“ — Jochumsen foer ud af Sengen — „det syder og regner jo henne i Vindueskarmen!“

„Det er den!“ svarede Møller og rakte Jochumsen en Karduspapirs Pakke, der pludseligt tog paa at hvæse som en Kat med Killinger. „Jeg veed ikke, hvad det er — er det Deres?“

„Bruspulverne!“ raabte Jochumsen rasende. „De er vaade allesammen, og det er Deres Skyld, for det har altsaa dog regnet inat!“

„Ja, hvorfor har De lagt dem i Vinduet!“

„Fordi det er mit Værelse, hører De: mit Værelse, og her har jeg Lov til at gjøre, som jeg vil! — De skulde lægge Dem op paa „Skolen“ strax, hører De!“

„Ja, naar Lieutenanten kommer.“

„Ikke før?“

„Nei!“

„Ja, ja, som De vil, gode Møller!“ svarede Jochumsen venligt, men for Enhver, der kjendte ham,

var det aabenbart, at han pønsede paa en frygtelig Hævn, og den udeblev ikke.

— „Hvordan har De sovet, Møller?“ spurgte Jochumsen næste Morgen sin Contubernal.

„Aa, jeg har ikke lukket et Øie siden Klokken Fire!“ lød det ærgerlige Svar.

„Ikke det?“ sagde Jochumsen deltagende. „Hvor kan det være?“

„De fordømte Fluer har ikke ladet mig have Ro et Øieblik. De er nærved at æde mig op!“

„Saa? Mig har de ikke generet!“

„Det er jo umuligt!“

„Ja, enten er jeg ikke saa appetitlig som De, eller ogsaa er det vel, fordi Deres Seng staaer under Vinduet!“

„Hvad skulde det kunne gjøre?“

„Det veed jeg ikke — men De kan jo flytte ovenpaa!“

Møller vilde imidlertid endnu ikke give tabt og erklærede derfor, at han blev, men da han den følgende Morgen ligeledes blev vækket Klokken Fire, foretrak han endelig „Skolen“, og trods al Grublen og al Spørgen erfarede han aldrig, at det mærkelige Fænomen med Fluerne, der holdt sig til den ene Seng, kun skyldtes Jochumsens lige saa snedige som discrete Anvendelse af lyst Puddersukker paa Gulvet.

Lieutenanten havde faaet Indbydelse, Lieutenanten havde faaet Permission, og Lieutenanten kom.

Dagen i Forveien havde Mine og Frederikke travlt med at bage Jødekager og Vanillekranse, Kiks og Tvebakker, ganske som om det havde været lige før Jul, og da den store Dag oprandt, saae man fra den tidlige Formiddag Præstedøtrene i lyse, stivede Kjoler og med Forventningen præget i deres runde Ansigter. Jochumsen gik hvert Kvarteer op paa Kirkegaarden, hvorfra man havde en vid Udsigt over Egnen, Præsten havde efter sin Families indtrængende Formaninger maattet bekvemme sig til at kaste Slaabrokken, og kun Møller spadserede rundt med en rolig, maaske lidt overlegen Mine og viste, at han betragtede den hele Staahei som sig uvedkommende.

Endelig opdagedes der en Støvskey østerpaa, man hørte Hovslag, og udenfor Sognefogdens Gaard parerede en Dragonofficeer, fulgt af sin Oppasser, Hesten og spurgte om Vei.

Faa Øieblikke efter red Lieutenanten ind i Præstegaarden, Ænder og Høns fore rappende og hvæsende til Side, Lænkehunden gjøede sig endnu mere hæs, end den var, og efterat Jochumsen havde brølet et tordnende „Velkommen!“ gjentog Præstefolkene det i en mere stilfærdig men lige saa hjertelig Tone.

Lieutenanten sprang af Hesten og paalagde Oppasseren at ride tilbage med den, naar den havde faaet et Foder, hilste belevent paa hele Forsamlingen og sad faa Minuter efter og drak Chokolade og spiste Vanillekringler. Først nu viste Møller sig, og Præsten vilde til at præsentere, men Lieutenanten

standsede ham midt i det ved at give Møller Haanden og sige: „Her behøves saamænd ingen Præsentation, vi er jo gamle Bekjendte!“

„Ja—a, forsaavidt vi kom til Byen i samme Diligence!“ svarede Møller tørt.

Da Chokoladen var nydt, vilde Jochumsen lægge Beslag paa sin Protegé og vise ham Byens Mærkværdigheder, men det fik han ikke Lov til, for da det var bleven oplyst, at Lieutenanten aldrig i sit Liv havde været oppe i et Kirsebærtræ, havde Mine og Frederikke strax tilbudt at vise ham paa rette Vei til et saadant, og det varede da ikke længe, før man saae to Præstedøtre, een Veninde og een Lieutenant oppe i det store Kirsebærtræ, hver staaende paa sin Gren. Møller var fulgt med derhen, og Møller havde egentlig ogsaa nok Lyst til at være med, baade for Kirsebærrenes og for Selskabets Skyld, men Møller betænkte i Tide, dels at det kunde skade hans Værdighed som Lærer, om Hans Peter og de andre Drengs saae ham oppe i Træet, dels at hans Benklæder let kunde lide ved Klatringen, og derfor foretrak han at blive nede og ærgre sig over al den Fjasen og al den barnagtige Latter, der lød over Hovedet paa ham. — Nei, hvor de dog lo, og hvoraf? Af Alt og af Intet: de lo, naar To greb efter samme Gren, og naar En tabte et Bær ned i Nakken paa Møller, Mine lo, naar Frederikke lo, og Frederikke lo, naar Mine lo, Veninden lo med, fordi det var saa morsomt, og Lieutenanten lo høiest af dem Alle.

Og den Latter bredte sig efterhaanden i Dagens Løb fra Kirsebærtræet ud over den ganske Præstegaard, og hvor Latteren lød, der kunde man være vis paa at træffe Lieutenanten. Det var nemlig hurtigt bleven opdaget, at han aldrig havde været rigtigt paa Landet før, og heraf fulgte med Nødvendighed, at Mine og Frederikke maatte vise ham rundt og forklare ham den hele Bedrift; de vare i Melkekjælderens og i Bryggerset, paa Stænget og i Kostalden, de gjorde Visit i Hønsarhuset og ved Andedammen, i Loen og i Borgestuen, og da de omsider bleve færdige med denne Farten om, erklærede Lieutenanten, at nu turde han godt paatage sig Bestyrelsen af en større Landeiendom, for nu var han grundigt inde i det Hele. Siden fik han fat paa Drengene, der viste ham de bedste Stikkelsbær, sprang Buk med dem og løb omkap med dem, kort sagt: han var som et Føl, der er sluppen ud paa Marken, som en Hønses hund, der efter den lange, døde Tid seer sin Herre tage Bøssen ned fra Væggen og veed, at nu begynder Jagten igjen.

Jochumsen blev ligefrem jaloux, og Jochumsen var nærved at blive fornærmet over at se sig tilsidesat, men Humøret steg igjen, da han lige efter Middag fik Lov til at trække af med Lieutenanten og præsentere ham for Ordrups Honoratiores, lige fra Sognefogden og Smeden til Madam Jensen, der boede ligeoverfor Kirken.

Der var formelig Rift om den nye Gjæst: Præstekonen fik ham i Enrum ude i Forstuen og betroede

ham, at hun havde tænkt paa Kartoffler med Løg-sauce til Aften og udbad sig til Gjengjæld hans fulde Fortrolighed med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt han antog at kunne lide denne Ret, og da Svaret faldt tilfredsstillende ud, kom Præsten og opfordrede Lieutenanten til at gaa en Tur i Marken med ham og se hans „Plantage“ oppe paa Bakkerne. Der reiste sig imidlertid en energisk Protest mod dette Forslag, baade fra Jochumsens og Pigebørnenes Side, og Mine og Frederikke udbrøde i et bebreidende: „Hvor kan Du tro, det morer Lieutenant Poulsen, Fa'er!“ men da Lieutenanten bestemt erklærede, at han netop uhyre gjerne vilde i Marken, fulgtes han, Præsten og Møller ad.

— „Det er min Rug derhenne“, sagde Præsten. „Ja, den er vel ikke saa svær som den, De er vant til at se paa Sjælland, men her paa Hedegrænsen kalder vi den nu ganske god.“

Lieutenanten forsikrede, at han aldrig havde seet bedre Rug, og det havde han ganske Ret i, for, naar han skulde være ærlig, havde han nok neppe tidligere seet paa en Rugmark paa anden Maade end som paa en bølgende Flade, der var grøn om Foraaret og gul om Sommeren.

„Nu kommer vi til min Stolthed!“ vedblev Præsten. „Seer De, paa de Bakker, vi nu gaaer op ad, var der, da jeg kom hertil, ikke Andet end Lyng, og nu er der tyve Tønder Land tilplantet med Naaletræer og Birk — jeg har selv plantet hvert eneste Træ. Som De seer, trives de meget godt,

saa min Eftermand kan gaa i Skygge, hvor jeg gik i Sol. — Ja, Plantningssagen er nu min Kjæphest — Hver har jo sin! — for vilde blot hver Gaardmand gjøre, som jeg har gjort, saa forsvandt Heden i Løbet af en Menneskealder.“

„Men vilde det ikke egentlig være Synd?“ sagde Lieutenanten. „Den ensomme, mørke Hede, som jeg forresten aldrig har seet, men som man læser saa Meget om hos Blicher, har den ikke ogsaa sin Skjønhed og sin Poesi?“

„Et lille Land som vort har ikke Raad til den Luxus at holde gold Jord!“ sagde Møller.

„Aa, nei, saamænd“, indrømmede Præsten, „det kan der være Noget i. — Men De skal nok faae Deres Lyst styret“, henvendte hen sig til Lieutenanten, „for naar vi kommer op paa Toppen af Bakken, kan De paa den anden Side se mere end Lyng nok. Det er i det Hele et ægte jydsk Landskab.“

Og det havde Præsten Ret i. Neden for Bakken bredte sig en lang, bugtet Dal med et smalt Aaløb, kantet af mørke Ellebuske og paa begge Sider omgivet af frodige Enge, hvor Høet stod i Stakke. Lidt længere borte kom en Mose med sorte Tørveskruer, blinkende Vandhuller og broget Blomsterflor, og bagved den løftede sig som Dalens Begrænsning et langstrakt Bakkedrag, paa sine Steder opdyrket, saaat de firkantede Sædemarker laa som et gulnet Klæde, der var bredt til Tørring paa Skraaningen, men for Størstedelen enten bedækket med lav, purret Kratskov, stynet af Vestenvinden og mørknet før

Tiden, eller kun klædt med Lyngen, der som et elastisk Teppe troligt fulgte Overfladens lunefulde Hævning og gjorde de kuplede Smaahøider endnu blødere i Omrids, bløde og rundede som en Kvindes Barm.

Lieutenanten var henrykt — saadant et Landskab, saa storslaaet og saa vexlende, havde han slet ikke troet fandtes i Danmark — men han var henrykt i Taushed. Møller derimod slog ud med Haanden og talte høie, stærke Ord om Engens grønne Blomsterbed, Fuglesang paa Fædres Grave og vide Syner fra Bakkens Kam. Ret længe fik han imidlertid ikke Lov at tale, for Præsten kom igjen tilbage til sine Plantninger og viste med en Kjenders Glæde sine Ledsagere de forskellige Naaletræer: den aromatiske Balsamgran, den langnaalede østerrikske Fyr, Bjergfyrren og Weymouthsfyrren med de spredte Naaleknipper og den blanke Bark. Lieutenanten saae og hørte med den mest levende Interesse paa Alt — i Øieblikket syntes Træplantning og Landbrug ham noget af det Interessanteste i Verden — og da Præsten kom tilbage fra sin Udflugt, var han accurat lige saa begeistret for sin Gæst, som Jochumsen og den kvindeligø Del af Gaardens Befolkning var. — „Men Møller har megen Sans for Naturen“, sagde han til Jochumsen som Afslutning paa en Lovtale over Lieutenanten.

„Saa?“ sagde Jochumsen gnavent. „Hvor veed Du det fra?“

„Jo, han talte —“

„Ja, det kan jeg begribe: skræppe op, det kan han, men Du maa da ikke tro, at han af sig selv havde hittet paa, Skoven var grøn, hvis han ikke havde læst sig til det! — Knudsen, det er det, jeg altid har sagt: Du mangler aldeles psykologisk Blik!“

— Lieutenanten spiste om Aftenen to Portioner Rødgrød, og dette bragte Præstekonen til Toppunktet af Begeistring; han sang til eget mangelfuldt Accompanement Viserne om den svenske Constabel og Keiseren af Kinesiens Land, som han lige havde lært af Lieutenant Arup, og saa flygtigt, saa let paavirkeligt er Kvindens Sind, at baade Mine, Frederikke og Veninden syntes, at denne Kunstnydelse stod høit over Møllers Foredrag af Holger Danskes Sange, ligesom Oplæsningen af „Gretter den Stærkes Saga“, der dog var standset paa et særlig spændende Sted, nu ikke længer øvede den tidligere Tiltrækning. Og da Lieutenanten Dagen efter spiste af Jochumsens private Stikkelsbærbuske, uden at Besidderen i mindste Maade protesterede, og da han, efter hemmelig Opfordring af Fruen og Døtrene, virkelig fik Præsten til at give Hest og Vogn til en Udflugt til Julianehøi — ja, da kunde Enhver sige sig selv, at Lieutenanten var almægtig i Præstegaarden.

Et Par Aftener efter sade Præsten, Jochumsen, Møller, Fruen og de gamle Tanter nede ved Søen, der kun laa et Par Minuters Gang fra Havelaagen,

og nøde henholdsvis den skønne Solnedgang bag Hedebakkerne, Piben og en Toddy.

— „Ja, det er et fornøieligt Menneske, den Lieutenant“, sagde Præsten. . „Man kan jo blive i godt Humør alene af at høre paa hans Latter!“

„Men er den nu ikke lidt trættende i Længden?“ spurgte Møller.

„Hoho!“ raabte Jochumsen. „De er misundelig, fordi Naturen har nægtet Dem Evne til at le — jeg har da aldrig hørt Dem le, saa De kan formodentlig ikke! Og veed De, hvad min salig Fader sagde, Møller? Han sagde: tag Dig i Agt for de Folk, der aldrig leer men kun smiler, dem er der noget Fordægtigt ved! Og den Leveregel har jeg befundet mig vel ved at følge!“

„Det har saamænd ikke været min Mening at sige noget Nedsættende om Lieutenant Poulsen“, svarede Møller lidt irriteret. „Han kan vist være et meget net ungt Menneske, men om han er et alvorligt Menneske, det lader jeg foreløbigt staa hen, og — ærlig talt — indseer jeg i alt Fald ikke, at der er noget Fremragende ved ham; han er ikke —“

„Aa, maa jeg være fri!“ foer Jochumsen op. „Nei, alvorlig er han, Gud være lovet, ikke, og heldigvis heller ikke begavet — det manglede sgu blot, at vi Allesammen var lige begavede! Det var jo ikke til at holde ud for Kjedsommelighed! — Men veed De, hvad han er? Han er ung, og det har De aldrig været: De er jo født „færdig!““

Præstekonen, der begyndte at blive bange, skyndte sig at sige: „Men det kan komme endnu. Naar Adjunct Møller først bliver gift, saa —“

„Ja, Gud skal vide, om jeg bliver gift“, afbrød Møller hende. „Det er jo for et alvorligt Menneske altid en vanskelig Sag at finde en Kvinde, der er —“

„Begavet nok!“ faldt Jochumsen ham i Talen, og da Møller til Præstekonen roligt fortsatte sin Begrundelse af Vanskelighederne ved at træffe et Valg, hviskede Jochumsen til Præsten: „Du skal se, han tilbringer Resten af sit Liv med at lede efter En, der er ham værdig — men det finder han sgu aldrig!“

Heldigvis blev denne Samtale afbrudt ved, at Lieutenanten kom til med begge Præstedøtre under Armen og fulgt af Veninden.

„Hvor har I været henne, Børn?“ spurgte Fruen.

„Oppe paa Kirkegaarden at høre Solen blive ringet ned“, svarede Lieutenanten.

„Ja, det var rigtignok en halv Time for sent, Mads Klokker ringede“, sagde Mine, „men han havde været til Begravelsesgilde i Satrup og var ikke ganske ædru.“

„Gravøl er altid en meget stærk Drik!“ bemærkede Jochumsen filosofisk.

„Og jeg har seet alle de mere fremragende Mænds Gravstene“, vedblev Lieutenanten. „Ogsaa hans, den Præsts, der her fra Ordrup blev kaldet til at være Hofpræst!“

„Peder Holgersen“, supplerede Præsten. „Ja, kaldet til Hofpræst blev han, men han svarede, at han vilde leve og dø for sin Hjord i Ordrup, og det gjorde han.“

„Det var ærligt og mandigt svaret!“ bemærkede Møller.

„Synes De?“ sagde Jochumsen. „Da vilde jeg sgu ogsaa nødigt være Hofpræst — i alt Fald under de nuværende Forhold!“

— „Er det sandt, at Folk her i Sognet endnu troer paa, at Pastor Holgersen havde gaaet i den sorte Skole og kunde baade mane og vise igjen?“ spurgte Lieutenanten.

„Ja, vist er det sandt!“ svarede Præsten.

„Hvor er det muligt, at en saadan Overtro endnu kan være raadende!“ udbrød Møller. „I vor Tid, da dog saa mange af Ungdommen har været paa Høiskolen og —“

„Ja, det skal fedt hjælpe!“ sagde Jochumsen haanligt.

„Man behøver saamænd ikke at gaa tilbage til Peder Holgersens Tid forat finde en Præst, der har Ord for at kunne Mere end sit Fadervor“, vedblev Præsten. „Det troer man ogsaa om mig!“

„Er det virkelig sandt?“

„Ja, det er det rigtignok! Og jeg kan ogsaa godt sige Dem, hvordan jeg har faaet det Lov paa mig. For en Del Aar siden var der Hedebrand her vesterude, og jeg gik hen forat se paa den. Vinden bar paa, og der var al Udsigt til, at Branden vilde

naa herop. Just som jeg kommer Hundrede Alen fra Ildlinien, mærker jeg, at min Pibe er røget i Bunde, og blæser den ud, men i det Samme vender Vinden sig — det gjør den jo, som bekjendt, tidt netop paa Grund af Branden — og fra den Dag af hed det sig almindeligt, at Præsten kunde vende Vind og gjøre Veir, og da jeg først havde faaet Ord for at kunne den Kunst, saa kom det efterhaanden ganske af sig selv, at man ogsaa tiltroede mig Evne til at kunne mane og vise igjen.“

„Men har De da aldrig gjort Noget forat modsiges Rygtet?“ spurgte Møller ivrigt.

„Nei!“ svarede Præsten og lo. „Det kunde da ikke falde mig ind! Jeg lader naturligvis Folk blive i Troen!“

„Det er brillant!“ erklærede Lieutenanten og lo, saa det rungede ud over den stille Sø.

„Jeg finder det, med Pastorens Tilladelse, høist urigtigt“, sagde Møller. „Hvordan vil De dog kunne forsvare —“

„Ganske simpelt: hverken jeg eller nogen Anden kan i vor Livstid faae Overtroen udryddet, og vil Almuen absolut tro paa, at Enkelte har erhvervet en høiere Visdom i den sorte Skole, saa synes jeg virkelig, det er bedst, de troer det om deres Præst, til hvem de dog i alle Maader bør se op som til den af Gud og Kongen indsatte Øvrighed!“

„Ja, der har vi atter en indirecte Følge af hele det uheldige Forhold med Statskirken!“ sagde Møller, og saa kom han og Præsten ind paa Spørgsmaalet

om Frimenigheder, og Jochumsen gav sit Ord med i Laget og forsvarede paa det Varmeste Statskirken — det var første Gang i sit Liv, han havde forsvaret den! Han blev dog imidlertid snart kjed af den theologiske Vending, Samtalen havde faaet, og spurgte derfor pludseligt Lieutenanten, om han ikke havde sin Trompet med og kunde blæse et Stykke paa den. — Nei, det havde Lieutenanten ikke; han havde forresten helt lagt sit Spil paa Hylden: det blev dog ikke til Noget, for det var alt for svært at faae en ordentlig Embouchure.

— „Hvor kan man begynde paa Noget uden at føre det til Ende!“ sagde Møller.

„Jo, det kan man da nemt“, svarede Lieutenanten. „Man veed jo ikke i Forveien, om det vil more En!“

„Tænker De da ikke i Forveien over, om —“

„Nei“, afbrød Lieutenanten ham, „jeg tænker sommetider over, hvad jeg har gjort, men jeg tænker virkelig ikke paa, hvad jeg vil gjøre!“

Og dermed listede han og Præstedøtrene af og gik en Tur langs Søen.

Da de efter en halv Times Forløb igjen kom tilbage til den lille Bugt, hvor det øvrige Selskab sad, reiste de en Vildand mellem Rørerene; rappende og baskende med Vingerne fløi den op, trak hen over Hovedet paa de Siddende og tegnede sig med den lange, strakte Hals som en sort Silhouet paa den gulgrønne Nordvesthimmel. Den afbrød paa en velkommen Maade Discussionen om Frimenigheder og

Statskirke, Jochumsen reiste sig og saae efter Anden — han kunde forresten Ingenting se — Tanterne, der havde været andægtige Tilhørere, bleve forskrækkede, og Præsten udbrød: „Jeg skulde blot have havt min gamle Bøsse hernede!“

„Er Pastoren Jæger?“ spurgte Lieutenanten.

„Aa, jeg kan vel knap mere fortjene det Navn“, svarede Præsten. „Naturligvis sidder jeg ikke hjemme den tolvte September — naar det da ikke er saa uheldigt, at den falder paa en Søndag — men stort bevendt med min Jagt er det ikke længer. — Er De Jæger?“

„Nei, jeg har desværre ikke hidtil havt Leilighed til at blive det, men Ritmesteren — Ritmester Ravnghjelm — har lovet at tage mig med paa Hønsjagt til Efteraaret.“

„Og det glæder De Dem da til?“

„Ja, umaadeligt! Jæger er Noget af det, jeg allerhelst vil være!“

„Allerhelst?“

„Nei, først og fremmest Lieutenant i Dragonerne!“

„Det er nogle høist mærkelige Passioner begge Dele!“ bemærkede Jochumsen. „Hvad specielt Jagt angaaer, saa er det mig ufatteligt, at voxne Mandspersoner gider tage Livet af uskyldigt Fjerkræ!“

„Aa, fra den Side betragtet kan der vel neppe være Noget at indvende“, bemærkede Møller, „men mon det egentlig er ganske rigtigt, at en Kirkens Mand sees med Bøsse? Kan det strengt taget forenes med —“

„Ja, saamænd kan det saa!“ svarede Præsten.
 „Man kan meget godt være baade en dygtig Præst og en dygtig Jæger — hvormed det ikke skal være sagt, at jeg er nogen af Delene! — og hvis De ikke tager mine Ord for gyldige, Adjunct Møller, saa skal jeg citere vor gamle Biskop!“

„Jeg har virkelig ingen særlig Autoritetstro overfor Biskopper i al Almindelighed“, sagde Møller med et overlegent Smil.

„Men det skal De have!“ buldrede Jochumsen, der i det Hele paa denne Aften blev mere og mere høikirkelig.

„Glem nu ikke, hvad Du vilde fortælle om Bispen, lille Fa'er!“ sagde Fruen.

„Naa, ja, hvad jeg vilde fortælle, var blot, at i de Tider, da jeg endnu var en ivrig Jæger, saa kom Bispen første Gang paa Visitats herude, og jeg prædikede jo for ham, og det gik ganske godt. Men da vi saa var kommen hjem, gik Biskoppen hen og trykkede mig i Haanden og sagde: „Jeg vidste nok, at De var en vældig Esau, Pastor Knudsen, men idag har jeg erfaret, at ogsaa Jacobs Aand er over Dem!“ — Var det nu ikke kjønt sagt af Bispen?“

„Aa, jo, det kan være meget kjønt sagt“, svarede Møller, „men jeg indseer egentlig ikke, at det er noget Argument for, at Jagt sømmer sig for en Præst.“

„Ja, jeg forstaaer mig naturligvis ikke paa det“, tog Lieutenanten stilfærdigt Ordet, „men jeg har

altid tænkt, at naar man gik meget paa Jagt, saa fik man ikke blot Øiet aabnet for mange Ting i Naturen, som man ellers aldrig vilde se, men man vilde tidt føle noget Lignende, som jeg tænker mig en Vedet føler, naar han staaer ganske alene, overladt til sig selv, ude under en klar Stjernehimmel og lytter og speider med anspændt Opmærksomhed. Jeg bilder mig ind, at man under saadanne Omstændigheder ogsaa maa føle, hvor lille og ubetydelig man selv er — ja, jeg kan ikke udtrykke, hvad jeg mener, men jeg troer ogsaa, man let kommer til at fornemme, at man dog ikke er helt alene, at der ligesom er noget Andet og Større bagved og over os — kort sagt, jeg synes, det kan blive en Slags Kirkegang at være alene i Naturen og dog mærke, at der er En over os!“

Lieutenanten var bleven mere og mere forlegen ved sine egne Ord, men Præsten lagde venligt sin Haand paa hans Skulder og sagde: „De har Deres første Trosartikel, min unge Ven, og det er en god Ting at have: Troen paa og Tilliden til Gud, vor Fader. Helst maa De rigtignok se at faae de to andre Troens Artikler med — om De allerede har dem, veed jeg jo ikke — men selv om det ikke skulde lykkes Dem at naa saa vidt — Troen er jo en Naadegave — saa hold blot fast ved, hvad De har: det kan man jo, naar det skal være, baade leve og dø paa!“

„Hm!“ brummede Jochumsen — nu var han ikke længere helt kirkelig.

„Men Hr. Pastor!“ sagde Møller med den dybeste Forbauselse i Stemmen. „Det er jo værre end Rationalisme, det er jo ligefrem ukristelig Tale! Den første Troens Artikel er Intet i og for sig: kun gennem Christus naar man frem til at blive Du's med Vorherre!“

„Aa, vil De ikke gjentage det Sidste“, sagde Jochumsen. „De veed, jeg samler paa Floskler!“

Men Møller gjentog det ikke, han var forarget, inderlig forarget, og det vedblev han med at være i længere Tid. Han tænkte endogsaa paa at ryste Støvet af sine Fødder og tage bort, men da han egentlig ikke havde noget Sted at tage hen, blev han, og hertil bidrog den Omstændighed heller ikke uvæsentligt, at han i den ene af Tanterne fandt en opvakt kvindelig Natur, der efterhaanden naaede til baade at dele hans kirkelige og folkelige Syn og til med levende Interesse at følge Slutningen af Gretter den Stærkes Saga.

I hele tre Dage havde Mine og Frederikke ikke været nede hos Degnekonen — det var aldrig passeret før — og i lige saa lang Tid havde hverken Hans Peter eller de andre Drengene været besværlige inden Døre — det var heller aldrig passeret før, og det var Altsammen Lieutenantens Skyld. Han hjalp de smaa Præstedøtre med at plukke Grønærter og Ribs, spadserede med dem og løb omkap med dem, og alle tre Drengene vare enige om, at de aldrig

havde havt bedre Kamerat end Lieutenanten; snart spillede han Langbold med dem, snart fiskede de Karudser i Andedammen, og tilsidst fandt han paa at lade dem lave en rigtig Fæstning med Volde og Grave, Palissader og Vindebro inde mellem Grænerne i det ene Hjørne af Haven. Lille Jensen, der ellers altid var som et pillet Æg, og som af sin Moder havde faaet de bestemteste Formaninger om ikke at grise sig til og endelig ikke krølle sine hvide Kraver, glemte omsider Alt og kom til at se ud accurat som de Andre — og det var maaske Lieutenantens største Triumf.

— „Vil Du lægge Mærke til een Ting“, sagde Jochumsen i den Anledning til Præsten, „alle Børn og Hunde slutte sig strax til den Lieutenant. Om det saa er det arrige Asen af en Lænkehund, saa hyler den af Glæde, naar den seer ham, og Ungerne nede ved Gadekjæret griner af Fornøjelse, naar han gaaer forbi. Hunde og Børn — Skabninger, jeg forresten ikke nærer nogen særlig Sympathi for — har et fint Instinkt!“

Præstekonen betroede Møller, at Lieutenanten efter hendes Mening var det mest opofrende Menneske, hun kjendte, men Møller kunde ikke ganske dele hendes Opfattelse og erklærede, at det jo var aabenbart, at Lieutenanten kun legede med Drengene, fordi det morede ham selv, og fordi han mellem dem nærmest følte sig som mellem Jevnaldrende — en Udtalelse, der ikke var langt fra at bringe den fredsommelige Præstekone i Harnisk og,

i alt Fald for nogle Timer, bragte hende til at se med lidt mindre venlige Øine end før paa Møller.

Præsten fik voldsomt travlt med Rughøsten, og da man skulde begynde at meie den første Mark, vare Alle derude. Lieutenanten tog en Le fra Forkarlen og prøvede paa at bruge den, men det gik ikke: han førte den keitet og kunde ikke holde sit Skaar. Møller stod lidt og betænkte sig paa, om hans Værdighed overfor Drengene ikke skulde lide, men pludseligt tog han en rask Beslutning: han trak sin Frakke af og hængte den forsigtigt paa en Pil i Gjærdet, og saa greb han den Le, som Lieutenanten havde sluppet. Og da var det let at se, at Møller havde havt en Le i Haanden før — der var jo ogsaa godt Avlsbrug hjemme paa Øen, hvor Faderen var Lods; Rugen faldt for hans kraftige Arm i lange, lige Skaar, og med Straahatten bag ad Nakken over det lyse Haar, og det solbrændte Ansigt perlende af Sved kunde han have været en smuk Model for den Maler, der vilde have fremstillet en Type paa en dansk Høstkarl.

„Det er jo en ren Fornøjelse at se Møller føre en Le!“ sagde Præsten til Jochumsen. „Her kommer Lieutenanten rigtignok tilkort!“

„Bah!“ svarede Jochumsen. „Se ham paa en Hest — et Dyr, jeg forresten ikke har mere Sympathi for end Hunde og Børn — kan Du saa ikke strax mærke, at der er noget ganske anderledes Nobelt, Aristokratisk ved ham! — Du skal se, han er af gammelt Blod!“

„Halvblod dog formodentlig!“ sagde Præsten.

Jochumsen var lige ved at møde med en skarp Imødegaaelse, men saa kom han heldigvis i rette Øieblik til at tænke paa, at Jomfru Ginge dog vel neppe havde sin Stamtavle i Orden, og saa tav han stille og nøiedes med et „Hm!“ der jo kunde betyde Hvadsomhelst.

— „Hvad er det for en Uorden!“ brummede Jochumsen om Aftenen til Lieutenanten inde paa Værelset. „Her ligger et Brev af Deres og flyder!“

„Aa, det er kun fra Lieutenant Arup: der er saamænd ingen Hemmeligheder i!“

„Det er ganske det Samme! Man bør strax tilintetgjøre hver skreven Lap, for man kan aldrig vide, hvad der kan komme ud af den. De veed jo nok, det hedder, at vi Mennesker i et andet Liv skal gjøre Regnskab for hvert Ord vi har talt, men vi skal sgu allerede i dette Liv staa til Ansvar for hvert Ord, vi eller Andre har skrevet — vil De huske det! — Godnat!“

— „De lovede mig for længe siden, at jeg skulde smage rigtig, vesterjydsk Mjød“ sagde Lieutenanten næste Aften til Jochumsen. „Hvor var det nu, De sagde, vi skulde hen?“

„Død og Pine, det har De sgu Ret i! — Det er i Velding Kro. Der maa vi hen imorgen — saa vil jeg fiske Ørreder i Futtrup Aa!“

„Aa, det er jo over to Mil at gaa“, sagde Præsten, „og jeg kan ikke undvære Nogen til at kjøre

for Jer. — Du faaer saamænd heller ingen Ørreder, og hvad Mjøden angaaer, saa —“

„Hvoraft veed Du, at jeg ingen Ørreder faaer? Jeg roser mig ikke af at kunne ret Meget i denne Verden, men er der Noget, jeg forstaaer mig paa, theoretisk og practisk, saa er det Fiskeri!“

„Ja, ja, godt Ord igjen!“ sagde Præsten. „Jeg kunde saamænd selv have Lyst til at tage med — der var i sin Tid et glimrende Bekassinterrain.“

„Ja, gjør det!“

„Nei, jeg kan ikke. For det Første maa jeg se til Høstfolkene, og for det Andet har jeg en Begravelse imorgen Klokken Et.“

— „Er der mange Bekassiner?“ spurgte Lieutenanten.

„Ja, der har i alt Fald været!“

„Maa jeg saa ikke have Lov at laane Pastorens Bøsse?“

„Jo, med største Fornøielse, men det er ikke saadan at skyde Bekassiner — De har jo heller ingen Hund! Vil De imidlertid prøve Lykken alligevel, saa er selvfølgelig min gamle Skyder til Disposition!“

„Det er altsaa en Aftale“, sagde Jochumsen, „at vi To, Lieutenanten og jeg, imorgen tidligt Klokken Syv drager til Velding: Han forat skyde Bekassiner, jeg forat fiske. — Ja, De vil vel ikke med, Møller, for Fisker er De ikke, og Jæger kan De vel ikke godt være?“

„Hvoraft slutter De det?“ spurgte Møller, der strax indtog Dækstillingen.

„Af Deres egen Udtalelse om Jagt forleden, naturligvis!“

„Ja, men jeg er jo ikke Præst i Statskirken! — Bekassiner og saadant Smaakrav, som der ikke er Fugls Føde paa, bryder jeg mig ganske vist ikke om at skyde, men Ænder, Gjæs og Harer, dem har jeg skudt mange af, da jeg var hjemme. Og det er forresten heller ikke alene for Udbyttets Skyld, jeg bryder mig om Jagt: Jagt kan ogsaa løfte Sindet. Man faaer derigjennem Øiet aabnet for mange Enkeltheder i Naturens vise Husholdning, som man ellers gaaer tankeløst forbi, og under Vorherres aabne Himmel føler man sig —“

„Maa jeg være her, eller maa jeg ikke være her!“ raabte Jochumsen. „Det er jo Ord til Andet det, Lieutenant Poulsen sagde forleden Aften!“

„Saa?“ svarede Møller noget forlegent. „Det erindrer jeg virkelig ikke!“

„Ja, men det gør jeg!“

— „Hør nu, lille Børn“, sagde Præsten, der gjerne vilde afbryde den Samtale, som var ved at udvikle sig, „I har ikke saadan uden videre Lov at fiske og jage paa anden Mands Grund, det gaaer ikke an!“

„Bah!“ knurrede Jochumsen og udstødte en stor Røgsky af sin lille Næsevarmer. „*Steh ich im Feld, mein ist die Welt!*“

„Ja, Du kan gjerne komme med saamange tyske Citater, Du vil, men sandt er det alligevel, hvad jeg siger“, vedblev Præsten. „Gaa nu imidlertid

ned til Christen Apotheker; han er godt kjendt ovre ad Velding til og er selv Jæger, maaske kan han give Jer Anvisning!“

Jochumsen fulgte strax Raadet og gik, ledsaget af Lieutenanten, hen til den nævnte Christen, der havde sit Tilnavn af, at hans Fader engang havde tjent hos en Apotheker, og som forresten var Ordrups „Kjøbmand“, i hvilken Egenskab han drev Handel med alt Muligt. En Tjæretønde udenfor Døren kunde opfattes som hans ydre Skilt, og indenfor de smaa, støvede Ruder viste et Par korslagte Leblade og nogle Glas med smeltet Brystsukker, at det Hele var en velassorteret „Colonial- og Producthandel“. Jochumsen og Lieutenanten kom ind i Butiken, hvor der altid lugtede af fugtige Svedsker, og Christen Apotheker blev spurgt, om han mente, der var Noget i Veien for, at de næste Morgen gik til Velding forat fiske og skyde Bekasiner. — Nei, det mente Christen ikke, der kunde være, og skulde Nogen komme efter dem, kunde de blot hilse fra ham. — „Om han da havde Jagtret derovre?“ — Nei, paa det Lav, men han havde været der saa tidt uden Forlov, at Folkene derovre kjendte ham godt og vidste, at det ikke kunde hjælpe at forbyde ham at gaa der.

Med den Besked gik de, og inden man skiltes ad om Aftenen, blev det endeligt vedtaget, at man alligevel næste Morgen skulde drage afsted og se i Mindelighed at faae Lov af de Velding Mænd til at færdes paa deres Enge, hvilket Præsten ogsaa nok

troede vilde lykkes, eftersom Græsset jo maatte være slaaet.

Præcis Klokken Syv drog Trekloveret afsted — Lieutenanten civil, iført Præstens gamle Jagttøj og dito Vandstøvler — og Hver bærende paa en forsvarlig Pakke Smørrebrød, som Mine og Frederikke havde indrettet efter den forskjellige Smag, saaat f. Ex. Lieutenanten næsten udelukkende havde faaet Sigtebrød med den Rullepølse, som han gjentagne Gange havde rost, og Møller overveiende Rugbrød med hjemmelavet Sødmeleksost. Man skridtede godt ud og var snart midt i den rigtige Hede, hvor Veien ikke var Andet end dybe Hjulspor, og hvor den endeløse, brunrøde Flade kun med lange Mellemrum afbrødes af en opdyrket Plet og en Gaard, der uden et Træ ved Siden laa paa den bare Grund. Med Miles Mellemrum kneisede en kullet Kirke af store Granitsten og tækket med Blyplader — synlige Minder om de Tider, da der var Skov og Agerland der, hvor nu kun Ørnebregnen mellem Lyngen vidnede om, at dens Aner engang havde staaet under Træskygger. En Dreng, der vogtede nogle skidne Faar, og en enkelt Pindevogn forspændt med Stude var det eneste Levende, der mødte Karavanen paa dens Vei gennem Ørkenen.

Pludseligt reiste imidlertid en Skikkelse sig op af Lyngen, lettede paa Kaskjetten, nikkede ven-skabeligt og sagde med et Tonefald, der ikke var

til at tage fejl af: „En god Morgen, Hr. Overlærer! Godmorgen, de Herrer!“

Det var Isac, der var ude paa Forretninger og nu tog sig et Hvil med Kramkisten ved Siden. Efterat Jochumsen og han havde udvexlet forskellige Bemærkninger af mere personlig og mindre almindelig Interesse, spurgte Lieutenanten, om man var paa rigtig Vei til Velding.

„Jo, jo, Hr. Lieutenant“, svarede Isac, „det har været den rigtige Vei til Velding, men det er det ikke længer. De kan ikke komme over Aaen, Hr. Lieutenant!“

„Bah! Vist kan vi komme over den!“ erklærede Jochumsen med Overbevisningens Sikkerhed. „Christen Apotheker sagde, at der var et Gangbrædt over den paa den anden Side af Assing!“

„Jo, jo, ganske rigtigt, Hr. Overlærer: der har været et Gangbrædt, men det er der ikke længer, for det er gaaet itu, og der er ikke lagt noget nyt.“

„Kan man da ikke vade over?“ foreslog Møller.

„Jo, jo, Hr. Adjunct, man kan godt vade over — men saa gaaer Vandet over Hovedet, for der er dybt.“

„Hvad gjør vi saa?“ spurgte Jochumsen i meget nedstemt Tone.

„Nu — der er jo en anden Vei!“ svarede Isac.

„Det kunde De jo have sagt strax!“ raabte Jochumsen.

„Jo — men De spurgte jo ikke om det, Hr. Overlærer!“

„Hvor er den Vei!“ spurgte Møller, og saa beskrev Isac, hvordan de blot skulde gaa østen om den store Gaard derhenne og saa styre Kursen efter en halvsløifet Kjæmpehøi; oppe fra den kunde de se Aaen, og naar de kom ned til den, angav en Ellebusk Stedet, hvor der kunde vades over.

Lieutenanten, der i dette Tilfælde ikke var saa sangvinsk som Jochumsen og ikke følte sig ganske beroliget ved Christen Apothekers Opfordring til blot at hilse fra ham, spurgte Isac, om han var kjendt i Velding, og om han ikke kunde anbefale dem til nogen Folk derovre. — Jo, det kunde Isac godt, han havde kjøbt mange Huder der. Der var Christen Olesen og Ole Christensen, det var de to største Lodseiere ved Futtrup Aa ad den Kant, og det var rigtig flinke Folk begge To. — „Men de maa behandles forskjelligt“, vedblev den gamle Jøde med et polisk Blik: „Gaa hen til Ole Christensen, se andægtig ud, som var det Fastetid, og ønsk ham Herrens Velsignelse over hans Høst og hans Kreaturer og hans Familie — saa faaer De strax Lov at gaa, hvor De vil! — Gaa saa hen til Christen Olesen, byd ham en Snaps og en Cigar — saa faaer De ogsaa Lov til at gaa, hvor De vil!“

„Det er brillant!“ raabte Lieutenanten og lo, som der sjeldent blev leet ud over Lyngen, og saa skiltes man fra Isac, fandt uden Vanskelighed den halvsløifede Kjæmpehøi og naaede lykkeligt over Vadestedet ved Ellebusken. Man kom til Velding By, og Lieutenanten afsendtes som Parlamentair til

de to Gaardmænd forat opnaa den ønskede Til-
ladelse. Nogen Forvirring voldte det, at han be-
gyndte med at forvexle Navnene Christen Olesen
og Ole Christensen, saaat han kom til at byde den
Sidste en Snaps og en Cigar i Stedet for at ønske
ham Herrens Velsignelse, men da han af Bondens
Mine strax mærkede sin Feiltagelse og i en Fart
slog om, gik Alt vel, og lidt efter vandrede Jochum-
sen med sin Medestang og Lieutenanten med Præ-
stens Bøsse nede paa Engen, medens Møller fore-
trak at gaa rundt paa egen Haand i Heden og faae
en historisk Luftning oppe paa Kjæmpehøiene.

Aaen skar sig i utallige Krumninger og med
stærk Fart gennem den smalle Engstrimmel, dan-
nende den ene Strømhvirvel og det ene lille Fald efter
det andet og plaskende og boblende som en Skovbæk.
Græsset var slaaet — der stod Stak ved Stak, fyl-
dende Luften med krydret Duft — og den lyse-
grønne Bund dannede en skarp Modsætning til den
brunrøde Hede udenom, hvor kun Klokkelyngen og
Campanula bragte Afvexling i Farven, og hvor Gyvel
og Pors vare ene om at repræsentere Buskene.

Jochumsen havde — mærkeligt nok — ikke Held
med sig; han prøvede det ene for Ørrederne ind-
bydende Sted efter det andet, men lige meget hjalp
det, og saa ivrig var han, at han, følgende Aaen,
snart kom langt udenfor baade Ole Christensens og
Christen Olesens Grund. Med eet saae han da
ogsaa en Bonde i Skjorteærmer og med bart Hoved
hale ned imod sig, men skjøndt Jochumsen nok

kunde tænke sig, at det ikke var for det Gode, han kom, fortsatte han dog roligt sin Fisken og lod, som om han Ingenting saae.

— „Hvem Fanden har givet Dem Lov til at gaa og træde mit Græs ned?“ raabte Bonden i Afstand, men Jochumsen saae ikke op.

Nu blev Bonden vred for Alvor og stod snart foran den skyldige Overlærer. — „Hvem er De?“ sagde han. „De har ingen Ret til at gaa paa min Grund!“

„Nei, ikke en eneste Ørred“, svarede Jochumsen høfligt. „Jeg havde rigtignok Bid før, men den vilde ikke hænge paa.“

„Det spørger jeg ikke om!“ vedblev den Anden. „Jeg siger, at De skal gaa og det strax!“

„Saa? Troer De virkelig, der er bedre længere op ad Aaen?“ spurgte Jochumsen synligt interesseret.

„Vil De gjøre Nar ad mig?“ raabte Bonden ude af sig selv.

„Saa vil jeg saamænd følge Deres Raad!“ svarede Jochumsen og tog Medestangen paa Skulderen.

„Gjorde jeg Dig din Ret, din lange Rækel, saa fik Du Prygl!“ brølede Bonden.

„Ja, nu faaer vi se. Det kan jo gjerne være, der slet ikke er bedre deroppe, men saa kommer jeg tilbage.“

„Aa, reis ad Helvede til, dit døve Asen!“ raabte Bonden og vendte Ryggen til Jochumsen, der ganske

roligt og inderlig fornøiet med sig selv vandrede videre og prøvede Lykken et nyt Sted.

Lieutenanten, der befandt sig paa den anden Side af Aaen, var langt borte. Han havde gjort to Erfaringer paa sin første Bekassinjagt: for det Første havde han mærket, at han maatte være ualmindelig rap paa Fingrene for overhovedet at komme til at afgive sit Skud, naar en af de Langnæbbede lettede, og for det Andet stod det ham sørgelig klart, at naar han virkelig fik skudt, saa syntes dette ikke at afficere Fuglen videre, thi den fortsatte i bedste Velgaaende sin urolige Flugt og smed sig undertiden kun en halvhundrede Alen borte for saa atter at lette, naar han kom i Nærheden af den.

Lieutenanten blev ærgerligere og ærgerligere og ivrigere og ivrigere, og ogsaa han kom tilsidst helt bort fra Ole Christensens og Christen Olesens Grund, men i modsat Retning af Jochumsen. Det gik ham paa lignende Maade som hans Stalbroder, thi pludseligt viste der sig paa den anden Side af Aaen en høi Skikkelse med Bøsse og Hund, og denne Skikkelse syntes aabenbart ikke om Lieutenantens Nærværelse, thi der lød i lang Afstand Noget, der for Lieutenantens Øren tog sig ud som en dundrende Ed, og da den lange Jæger kom nærmere, udtordnede han et: „Hvor Fanden falder det Dem ind at gaa paa min Jagt! Er De gal, Mand!“ Paa samme Tid satte hans Hund over Aaen uden at bryde sig om, at den neppe nok kunde svømme for Strømmen, og den nærmede sig paa en uhyggelig Maade Lieu-

tenanten. Stor blev imidlertid Dennes Overraskelse og Glæde, da Hunden med eet gav sig til at logre og fornøiet gjøende sprang op ad ham med alle Tegn paa Gjenkjendelse. Det var Ritmesterens Juno, og den lange Jæger var selvfølgelig Ritmester Ravn-hjelm selv. Lieutenanten kom med nogen Besvær over til ham og gjorde mange Undskyldninger, men Ritmesteren lo kun og sagde: „Ja, saadan gaaer det: naar man er paa Krybskytteri, maa man være belavet paa Alt! Men gaa De nu med mig: jeg er paa lovlig Grund, for jeg har ærligt og redeligt leiet Jagten, og nu skal De se Juno behandle en Bekassin.“

Efterat have faaet mange Formaninger om ikke at blive hidsig i Skuddet og — om muligt — se at holde lidt foran lykkedes det virkeligt Lieutenanten at nedlægge baade en Tredækker og en dobbelt, og Ritmesteren, der selv havde Tasken fuld, erklærede, at hans Lieutenant aabenbart havde Anlæg til at blive Jæger. — „Men nu maa vi stoppe op!“ sagde han omsider. „Det er ikke til at holde ud længere for Varme, og jeg har bestilt Middag i Velding Kro til Klokken Tre.“

„Det var jo brilliant!“ sagde Lieutenanten. „Der skal jeg ogsaa træffe mit Selskab!“ og en halv Times Tid senere mødtes alle Fire i Kroen. Jochumsen, der havde begyndt at forsone sig med Ritmesteren, og som var i særlig godt Lune, fordi han havde været saa heldig at fange to smaa Ørreder, fandt Intet at erindre mod det tilfældige Møde, og kun Møller, der jo altid var bange for at blive overseet

og derfor altid strammede sig op, var noget kølig og tilbageholdende.

„Det er jo en stolt Diner, Kromanden byder paa idag!“ sagde Ritmesteren. „Kyllingesteg med Grønærter og Agurkesalat — og Rødgrød oven i Købet! Det er ligefrem glimrende!“

Begeistringen tabte sig imidlertid noget, da man mærkede, at Kyllingerne vare brunede i Sukker, og da det lige saa hurtigt opdagedes, at Grønærterne og Agurkesalaten vare tilberedte med alt for rigelige Kvantiteter af samme søde Kryderi, tabte den sig efterhaanden aldeles, og Selskabet var lige ved at faae ondt, da Jochumsen tilbød at tractere med Stedets berømte Mjød. Appetiten gjorde imidlertid, at Middagen dog gled ned, og Møller — der maaske vilde vise, at han nok vidste, hvordan Mad skulde være tillavet — var den Eneste, som ikke kunde tage Sagen gemytligt men erklærede, at det var ham umuligt at faae en Bid ned, og at man maatte have noget Andet. — Ja, Ost og Brød, foreslog En. — Nei, Møller vilde have noget Varmt og foreslog blødkogte Æg med den uimodsigelige Argumentation, „at dem kunde de da ikke lave til med Sukker!“ Det indrømmede de Andre, og Æggene bleve bestilte. Mens man ventede paa dem, undersøgte Jochumsen med megen Interesse Billederne paa Væggen og et gammelt Hængeskab med udskaarne Inscriptioner; Lieutenanten og Møller gjorde det Samme, og kun Ritmesteren blev siddende ved Bordet. Æggene kom, man tog igjen Plads,

og Møller var den Første, der fik Hul paa sit. — „Men hvordan i al Verden gaaer det til!“ udbrød han efterat have taget den første Skefuld. „Æggene er ogsaa søde!“

„Vaas!“ sagde Jochumsen. „Det er Sukkeret fra Kyllingerne og Grønærterne, der endnu sidder Dem i Halsen!“

„Jo, min Sandten er Æggene søde!“ forsikrede nu Lieutenanten, der ogsaa havde smagt paa sit, og et Øieblik efter erklærede Jochumsen, at Møller virkelig havde Ret. Man prøvede et andet og et tredie Æg, men med samme Resultat: de vare og bleve søde som Syltetøi allesammen.

Krokonen blev hentet ind men saae sig ude af Stand til at forklare det hartad overnaturlige Fænomen, og først længe efter betroede Ritmesteren en Aftenstund Lieutenanten, og denne senere igjen Jochumsen, at det mindre skyldtes Hexeri end den Omstændighed, at Ritmesteren, medens de Andre betragtede det gamle Hængeskab, havde tømt Saltkarret og fyldt det med Sukker i Stedet for. Møller derimod fik aldrig nogen Forklaring og anede saaledes ikke, at Sukkeret to Gange i een Sommerferie havde spillet en vis mystisk Rolle i hans Tilværelse og baade fordrevet ham fra hans Værelse og narret ham for hans Middagsmad.

Saa havde Møller desuden den Ærgrelse senere at opdage, at Kromanden havde snydt Selskabet for en Rigsort paa Regningen, og skjøndt dette jo for hans Vedkommende kun dreiede sig om sex Skilling,

kom han oftere tilbage dertil. — „Min Ret vil jeg have“, sagde han, „hverken Mere eller Mindre, og mærker jeg, at man har snydt mig — om det saa kun er for en Halvskilling — saa er min Fornøielse forspildt!“

„Er De født Jyde?“ spurgte Jochumsen.

„Nei, jeg er ikke.“

„Det er Skade — for De fortjente at være det!“

Ud paa Eftermiddagen skiltes man. Ritmesteren travede afsted paa Pluto fulgt af Juno, og de tre Andre vandrede afsted over Heden. — „Naar vi nu blot kunde finde Isacs Vadested“, sagde Jochumsen betænkeligt, men Lieutenanten erklærede, at han altid kunde finde en Vei, som han blot een Gang havde gaaet eller redet, og det viste sig ogsaa at være Tilfældet: de fandt baade Ellebusken og den halvsløifede Kjæmpehøi, og ved Aftensbordet i Præstegaarden mødte de med en glubende Appetit.

— Lieutenants Permission var udløben, og Lieutenanten reiste. Aldrig havde han moret sig som i de otte Dage, han havde tilbragt i Ordrup, og til Trods for den korte Tid havde han selv en Følelse af at være bleven hjemme derude og at have kjendt baade Præstegaarden og dens Beboere i lange Tider, saa at det var med et næsten tungt Hjerte, han tog Afsked. Og gik Afreisen ham nær, saa var der ligefrem Sorg hos de Tilbageblevne. Jochumsen savnede sin unge Ven, hvor han gik og stod; han studerede „Amtstidenden“ igjennem fra Ende til anden, og han gik paa Smaabesøg rundt

i Landsbyen, men lige meget hjalp det, og da det saa faldt ind med Regnveir, var Hundrede og Eet ude: han udstødte den ene Forbandelse efter den anden over vort ustadige Klima, og forgjæves bestræbte Præstekonen sig for at berolige ham. Drenge havde ikke længere Nogen, der kunde føre dem til Storm paa Fæstningen, og enten sade de og hang over de Voxne inde i Stuerne eller ogsaa legede de med Krudt i Haven, Noget, Fruen var meget bange for og tidt havde forbudt, men naturligvis til ingen Nytte; thi Drenge lide som bekjendt af en lige saa uimodstaaelig som ulykkelig Kjærlighed til det sorte Pulver og forstaa — Gud maa vide, hvordan! — altid at skaffe sig det i tilstrækkelige Kvantiteter. Mine og Frederikke savnede deres uniformerede Ledsager i Køkken og Kjælder, paa Loft og i Have, og det var kun en tarvelig Erstatning atter at gaa ned til Degnekonen og høre Nyt fra den store Verden — den store Verden var bleven dem saa lille.

Kun Møller lod til at befinde sig rigtig vel, og da Præsten om Aftenen ved Piben og Toddyen kom til at ytre, at han baade savnede Lieutenantens Latter og hans fornøielige Passiar, kunde Adjuncten ikke dy sig men sagde spydigt, at han i alt Fald ikke kunde forstaa, at Nogen fandt Lieutenantens Samtale underholdende, eftersom han jo om det Meste i Verden indrømmede, at han ikke kjendte det Mindste til det men alligevel fandt det uhyre interessant.

Jochumsen foer op som en Raket og sagde:

„Ja, Gud give, der overhovedet var Noget i denne Verden, som var nyt for Dem, min gode Møller, eller som De havde virkelig Interesse for! — Veed De, hvad det er, der blandt Andet gjør Homer til den Digter, han er? — Nei, det veed De naturligvis ikke, men det er netop det, at han seer paa alt Det, vi kan udenad, som paa Noget, der første Gang møder hans Øie, og at han bliver begeistret for det! Det Samme gjør Lieutenanten — uden at jeg derfor just vil sammenligne ham med Homer!“

„Naa, dog ikke!“

„Nei, men han er heldigvis ikke født „færdig“! — Han fandt det heller ikke under sin Værdighed at laane min „Faust“ — han har den endnu!“

„Troer De, han har læst den?“

„Nei, det veed Gud, jeg ikke troer! — Han har heldigvis Andet at bestille!“

Og med denne Prøve paa „Inkonsekvensens Konsekvens“ sluttede Discussionen.

Den glade Sommerferie var forbi. Dagen før det nye Skoleaar begyndte, var der et eiendommeligt Liv i Byen paa Grund af alle de mange Vogne, der bragte Feriegjæsterne tilbage, og det var en ren Fornøjelse at se Smaafolkenes solbrændte Ansigter og struttende Kinder; selv lille Jensen, der altid var blegnæbbet, havde faaet rigtig Kulør, og Pedelfamilien in pleno havde korset sig over de mange

Huller paa Albuer og Knæer, hvilke han medbragte som et synligt Minde om Sommerglæderne i Ordrup.

For Mange havde Afskeden fra Hjemmet været tung nok, og det er vel et Spørgsmaal, om de moderlige Formaninger og de faderlige Advarsler egentlig gjorde den lettere, men til Trods for den naturlige Nedstemthed over, at Ferien var til Ende, mødte man alligevel med Ungdommens friske Mod og Haab til Fremtiden og med saa mange gode For-sætter, at Veien til Helvede gjerne kunde været brolagt to Gange, skjøndt den jo, som bekjendt, er meget bred. Drengene dreve om i Byen og spurgte hinanden ud om Sommerens Begivenheder — Jacob Leth havde læst alle Marryats Romaner for anden Gang, og Byfogdens Søn havde ude hos Baronens faaet forøget sin Seglsamling med fjorten adelige Segl, hvoraf de to vare grevelige! Man købte de nye Skolebøger, Nogle hos Boghandleren, Andre hos „Bogjøden“, og Alle vare meget omhyggelige med at lægge Papirsbind om dem de første otte Dage.

Rector havde havt en rigtig rar Sommerferie, det vil sige, han havde saa godt som ikke været udenfor sin Havé, som han jo om Sommeren umuligt kunde reise fra, og Lise havde vandet Blomster og syet, seet ud over Plankeværket og drømt; een Gang havde hun ogsaa med sin Fader været ude i Skoven, da Regimentsmusiken spillede — det var en stor Begivenhed, for Rector yndede egentlig ikke Skoven: „Den groer ham alt for uordentligt“, pleiede Jochumsen at sige, „og der er ikke luget mellem Stammerne

— det generer ham naturligvis, den gamle Levkøi-flytter!“ Adjunct Lind havde været lige ved at blive inviteret til Paris og var derfor ikke til at komme nær for lutter Franskhed, og Adjunct Søltoft havde gjort en botanisk Excursion til Bornholm, hvor han havde fundet baade *Asplenium septentrionale* og *Botrychium Lunaria* men i høi Grad savnet „Flyveposten“, der helt syntes at mangle paa Øen.

Henne hos Skomager Andersen var Kasernen igjen belagt, og Marius, der havde kjedet sig gudsjammerligt ved i en hel Maaned ikke at være bleven drillet eller sendt i Byen efter uartige Ord, fik allerede den første Aften sine Tilbøieligheder fuldtud tilfredsstillede. Jørgen Helmer var begyndt at barbære sig, og Aron havde for noget af Onkel Isacs Fluepapir tiltusket sig et Par hvide Mus, af hvis bekjendte Frugtbarhed han lovede sig store Indtægter.

Byen selv saae ellers ud ganske, som den pleiede, og Alt var ogsaa gaaet sin sædvanlige Gang: Oberstinden havde siddet paa sin Forhøining og Obersten i sit Værelse, Kammerherren var gaaet sine sædvanlige Ture og havde udvexlet sine vante Hilsener — først og fremmest med Lise — Barberen havde aareladt den gamle Major to Gange — hans Paroxysmer vare altid værst i Hundedagene — Agent Schou havde roet frem og tilbage i Gaderne, og Trompeter Rubeks Børn vare gaaede ud og ind hos Brændevinsbrænderens ligesom Bertram.

Jochumsen benyttede den sidste Eftermiddag, før Skolen begyndte, til blandt Andet at lade sig

barbere, ved hvilken Leilighed han fik et kort Resumé over den forløbne Maanedes mere geheime Begivenheder; derpaa gik han en Tur ned til Havnen, snakkede med Lodserne og saa, hvem der var med Kjøbenhavnsdamperen, og derpaa gik han hjem Klokken Fem, til hvilken Tid Isac var tilsagt med varme Hveder og „Amtstidenden“. Af ham erfarede Jochumsen blandt Andet, at Franskbager Slambæk var ifærd med at bygge sit Baghus om, og at man ved at rive det gamle ned havde fundet en tilmuret Bue i Kjelderen, som Postmesteren havde ment maatte være Enden af den meget omtalte Løngang. — „Postmesteren!“ udbrød Jochumsen foragteligt. „Han har ikke Begreb om Arkæologi! Saadan en tom Convolut, der ikke engang kan anbringe sine Brevkasser paa rationelle Steder — Idiot! — Men forresten er det naturligvis alligevel Noget af Løngangen, han har fundet — jeg maa strax derhen!“

Og Jochumsen fandt baade Kjelderen og Buen men blev høilig skuffet, for enhver Anden end Postmesteren maatte kunne se, at den Bue kun var en Del af den gamle Kjelderhvælving, og hans Under-søgelse bestyrkede ham derfor end mere i den bestemte Anskuelse, at Postmesteren var og blev en Ignorant paa alle Omraader — „men derfor er han naturligvis ogsaa Medlem af Communalbestyrelsen!“ mumlede han bittert.

Jochumsen havde jo imidlertid sin egen private Løngang foruden den officielle, og det var Lieutenantens Familieforhold. Indgangen mente han jo at

have fundet, men det gjaldt nu om at komme videre, og da Jomfru Ginge stadigt afslog ethvert Angreb, besluttede han endnu en Gang at søge Skuespiller Bertram for om muligt at faae Mere ud af ham. Thi begav han sig en af de første Eftermiddage efter sin Tilbagekomst til Staden hen i Klosteret og spurgte, om Bertram var hjemme. — „Jo“, sagde Portneren, „hjemme var han nok, men han laa ellers i Sengen.“ — Saa var han vel fuld, mente Jochumsen. — „Nei, det var ikke saa vel for ham, det gamle Skind“, forklarede Portneren videre, „men han havde haft rigtig Delirium og ligget og skraalet og spillet Komædie i mange Dage, og nu havde han ikke smagt Brændevin siden, for der blev passet strengt paa, men han var bleven helt skikkelig og omgængelig, saa Overlæreren kunde vist godt gaa ind til ham, om han vilde: han var slet ikke krakilsk eller ondsksfuld, saadan som ellers saa Mange blev, naar Deliriumen tog og rystede dem.“

Jochumsen takkede for god Underretning og skyndte sig ind til Bertram, hvem han fandt meget bleg, meget mager og meget skikkelig. — „Ja, her ligger jeg, Hr. Overlærer“, sagde han med svag men pathetisk Røst. „Hvad er jeg nu? Et Vrag — nei, kun en Vragstump, omtumlet af Livets høie Bølger! En Skygge, der kun erindrer Fortidens Glæder og Triumfer men under sin svære Sygdom helt har tabt Erindringen om de sidste, tunge Fornedrelsens Aar!“

„Ei, ei“, tænkte Jochumsen, „det var jo ellers ganske heldigt!“ og i samme Øieblik havde han sin

Felttogsplan fix og færdig. — „Jeg kommer til Dem, gode Bertram“, begyndte han, „i Anledning af det, De i sin Tid betroede mig om Jomfru Ginge.“

„Jeg!“ udbrød Bertram forbauset. „Jeg har ikke betroet Dem Noget!“

„Jo, husker De ikke —“

„Nei, jeg husker Intet! En Skygge har lagt sig over min Erindring!“

„Det var jo kjedeligt, gode Bertram, men saa skal jeg opfriske den. Jo, seer De, det var angaaende Jomfru Ginges Søn — Lieutenant Poulsen, De veed!“

En springende Bombe kunde ikke have forfærdet den gamle Dranker mere end disse Ord, og Jochumsen blev næsten selv bange for Virkningen, da Bertram reiste sig op i Sengen og med stive Øine stirrede paa ham, mens Haanden famlede ved Teppet. — „Det kan jeg aldrig have sagt!“ stammede han.

„Jo, lille Bertram, hvorfra skulde jeg ellers vide det?“ sagde Jochumsen venligt, og saa overbevisende syntes denne Argumentation den gamle Skuespiller, at han strax resigneret lagde sig ned og med et dybt Suk svarede: „Saa maa jeg ikke have været ædru!“

Jochumsen bekræftede Rigtigheden af denne Hypothese med et bifaldende Nik og vedblev: „Jeg tvivler naturligvis ikke om Sandheden af, hvad De i sin Tid betroede mig, men for en Ordens Skyld vil jeg alligevel gjerne vide, hvorfra De egentlig veed Besked med Familieforholdet, thi fra Stiftelsen kan De jo ikke have faaet nogen Underretning, vel?“

Nu var det Bertrams Tur at nikke, og saa overvældet var han bleven af, at han virkelig tidligere skulde have betroet sig til Jochumsen, at han nu villigt gav Svar paa Alt, hvad Denne spurgte ham om. Af hans Meddelelser fremgik det da, at Jomfru Ginge ikke selv anede, hvad der var blevet af hendes Barn, men at han, Bertram, havde kjendt en Vaagekone paa Stiftelsen — tidligere Paaklæderske ved Didriksens Selskab — og hun havde røbet for ham, at den ubekjendte Fader havde udsat en større Sum for Jomfruens Barn paa Betingelse af, at hun ikke selv maatte vide Noget om dettes senere Skæbne. For Renterne af denne Sum var Drengen paa Foranledning af Stiftelsen bleven opdraget i en nærmere betegnet Sagførers Hus, og da dette stemte aldeles overens baade med Lieutenantens egne og med Barberens Udtalelser, kunde der altsaa ikke være nogensomhelst Tvivl om Rigtigheden af Jochumsens hidtil vundne Resultat, og han gik derfor lige løs paa Paternitetsundersøgelsen ved uden videre Indledning at spørge: „Naa, og Faderen! Hvor har vi saa ham?“

Som en Delinkvent, der vaander sig under Forhørsdommerens inkvisitoriske Øie og mod sin Villie nødes til at fremkomme med sin Tilstaaelse, saaledes vred Bertram sig i Sengen men svarede strax med brusten Stemme og sky Blik: „Han er her i Byen!“

„Hvad for Noget!“ raabte Jochumsen og saae ud over Hornbrillerne med store Øine. „Her i Byen

— er det virkelig sandt! Det er jo storartet! —
 Er det ikke det, jeg altid siger: man træder ligefrem
 paa Hemmeligheder, hvor man gaaer! — Her i
 Byen — hvem er det saa?”

„Ja, det veed jeg ikke!”

„Vaas! Ud med Sproget!”

„Jeg veed, saa sandt jeg er et Vrag, ikke hans
 Navn!”

„Men hvorfra veed De da, han er her i Byen?”

„Værdige Hr. Overlærer, jeg vil sige Dem, hvad
 jeg veed. Da Jomfru Ginge lige var bleven anbragt
 her i Klostret og endnu var nogenlunde ved sin
 engang saa ypperlige Forstands fulde Brug, kom
 hun en Dag helt forstyrret løbende hjem og fortalte
 under Krampegraad og Bæven, at hun havde mødt
 ham, Forføreren, paa Gaden.”

„Ja, men han kan jo have været her paa Be-
 søg?” indvendte Jochumsen.

„Nei, Hr. Overlærer, for jeg veed, hun mødte
 ham flere Gange, og derfor var det, hun anskaffede
 sig Kysen med den store Skygge, og fra den Tid
 var det ogsaa, hun blev helt mandfolkesky og kun
 nødigt viste sig paa Gaden.”

„Høist mærkeligt! — Og De aner ikke, hvem
 Faderen eller Forføreren er?”

„Nei, jeg veed kun, at han er Major.”

„Major!” brølede Jochumsen og var nær ved
 at springe til Loftet. „Men saa er jo Alt klappet
 og klart Mand! Der er jo kun een Major i Byen:
 Major Duseberg!”

„Der er da to!“ indvendte Bertram.

„Død og Pine, det er der ogsaa! Der er jo gamle Major Bruschi — Men saa maa det være een af dem, og det er dog altid nemmere kun at have to Majorer at vælge imellem end at have hele Borgerskabet! — Men hvorfra veed De, at Faderen er Major? Sagde hun det, dengang hun havde mødt ham?“

„Ja, og forresten havde hun alt tilstaaet mig det længe før. — Ak, hvorfor skjule det: Mandkjønnet laa for den skønne Clara Ginges Fødder, hvor hun kom hen, Roser og Lilier strøedes for hende —“

„Ja, det er godt — det med Blomsterne har jeg hørt.“

„Men ogsaa jeg hørte til Mandkjønnet“, vedblev Bertram uden at ænse Afbrydelsen, „og ogsaa jeg laa for hendes Fod haabende engang at blive Den, der skulde være hendes tilkommende Børns legitime Fader. — Ak, Skjæbnen vilde det anderledes! En Aften i November 1841, da hun som Louise i „Kong Salomon og Jørgen Hattemager“ havde begejstret hele Odense Bys mere gentile Publicum —“

„November 41 i Odense: det er rigtigt!“ indskød Jochumsen. „Og „Kong Salomon og Jørgen Hattemager“ var det sidste Stykke, hun optraadte i: det er ogsaa rigtigt!“

— „Et Publicum“, vedblev Bertram, „der ogsaa paa synlig Vis lagde sin Paaskjønnelse for Dagen overfor mit Spil som Jørgen Wadt —“

„Spring det over!“ sagde Jochumsen.

„Nu, hin uforglemmelige Aften erklærede hun under hede Taarer, at hun aldrig mere vilde betræde de Brædder, der betyde Verden, hun betroede mig sin Ulykke og sin Skam, og da jeg fnysende som Othello og mildt bevæget som Axel bebreidede hende hendes Letsindighed — ak, da havde hun intet Andet at undskylde sig med, end at hun var falden for en Major — en virkelig Major, tilføiede hun, altsaa ikke en af dem ved Borgervæbningen. — Ak, forbandede Major —“

„Ja: „Forbandet den Major, hvis Buxer gik itu!““ sagde Jochumsen, „jeg kan ogsaa citere mine danske Klassikere! — Men hvad saa?“

„Hvad saa? — Clara Ginges kunstneriske Løbebane var brat afsluttet, da hun blev Moder; fra nu af tilhørte hendes Navn Privatlivet, og kun begejstrede Amateurer mindes endnu hendes Spil i „Preciosa“ og „Don Cæsar de Bazan“. Ogsaa min kunstneriske Løbebane —“

„Spring den over! Det veed jeg! — Men, Død og Pine, Mand, vi glemmer jo rent een Ting: det var i 41, Jomfru Ginge forlod Scenen — forat udtrykke os discret — og var Majoren dengang Major, saa kan han vel ikke være det endnu, vel?“

„Dengang hun første Gang havde mødt Føreren her i Staden, kaldte hun ham med den oft-nævnte militaire Titel“, svarede Bertram mørkt. „Det kan jeg aldrig glemme!“

„Ja, men det kan have været gammel Vane“,

bemærkede Jochumsen dybsindigt, „hun læser formodentlig ikke til Stadighed „Haandbog for Armeen!“ Derfor kan han godt være Oberst eller General nu! — Skulde det være Obersten! — Nej, han har sgu aldrig havt civile Amouretter! — Sagen er alligevel dunklere, end jeg før troede!“

„Dunkel — og tragisk!“ supplerede Bertram.

„Men jeg holder dog Enden af den Ariadne-traad, der fører ind i Labyrinthen, her i min Haand!“ sagde Jochumsen stolt, bød kort efter Farvel og gik hjem, pønsende paa, hvorledes han bedst skulde begynde sine videre Undersøgelser.

Major Duseberg reflecterede han egentlig ikke paa, men da han næste Aften kom i Klubben, og da det første Menneske, hans Øie mødte, var Majoren, som sad ganske alene i Spisesalen og med Servietten bundet om Halsen nød en Portion stegt Aal med stuede Kartoffler til, saa slog det Jochumsen, at det dog alligevel var et mærkeligt Spil af Skjæbnen, at den Første, han skulde se efter sin Samtale med Bertram, netop var Majoren, og han gik derfor lige løs paa ham med et forholdsvis venligt Godaften.

„Ih, se Gotaften, Gotaften, gode Overlerer!“ sagde Majoren. „Na, hvordan schtoer det til? — Værsaagod at tage Plads! Jeg kan recommandere Dem Aalen iaften, den er fortræffelig!“

„Tak, jeg spiser hverken Aal eller andre Krybdyr“, svarede Jochumsen.

„Men Hummer doch?“ spurgte Majoren næsten forfærdet.

„Ja — men dem regner jeg til Insecterne!“

„Na, ja naturligvis! Man lærte ikke Synderligt af Naturhistorie paa Akademiet i min Tid, saa det maa undskilde mig!“

Denne Replik benyttede Jochumsen behændigt til at lede Samtalen ind paa gamle Dage, men hans Taalmodighed blev sat paa en haard Prøve, da Majoren snart kom ind paa at fortælle Krigserindringer — de allerfleste forresten af meget fredelig Natur og navnlig omhandlende Forpleiningen i de forskjellige Kvarterer.

„Ja, jeg har ogsaa hørt, at Schleppegrell, da han engang laa i Kvarteer —“ begyndte Jochumsen for dog ogsaa at sige Noget.

„Schleppegrell!“ afbrød Majoren ham. „Jeg kan ikke for min Død taale at høre den Karl nævne!“

„Hvad for Noget! Schleppegrell?“

„Ja, just han! — Veet De, hvad han har gjort?“

„Nei — ja, det vil sige, jeg veed nok, hvad —“

„Han commanderede mig i Slaget ved Isted til at gjøre et Choc med en halv Escadron, og der var, Gut forbande mig, den øiensynligste Livsfare forbunden dermed — ja, jeg kan gjerne sige, at det i Grunden er et Mirakel, at jeg i dette hellige Øieblik sidder og spiser schtegt Aal ved Siden af Dem!“

— Kan De saa forstaa, at jeg ikke nærer venskabelige Følelser mod denne Schlepppegrell! — Na, Krig er i det Hele en Veterstyggelighed! Tænk Dem: jeg hafde to Brødre med i Krigen, men paa den forkerte Side! Nu, de var Holstenere som jeg selv, og det var meget vanskeligt dengang at se, hvor den richtige Side var, meget vanskeligt! — Men hvorfor kunde man ikke ochsaa komme hinanden imøde po Halvveien, hvorfor skulde man slaaes — aa, Krig er en Veterstyggelighed!“

Jochumsen indlod sig hverken paa at forsvare Schlepppegrell eller Krigen men spurgte blot: „I 48 var De vel ikke Major?“

„Nei, Gott bewahre! Jeg var lige bleven Ritmester!“

„Saa var De altsaa heller ikke Major i 41!“ sagde Jochumsen med knusende Logik, og hvad Majoren ikke var forbauset, det blev han, da Jochumsen umiddelbart efter brød op og gik sin Vei.

— „Stor Original, den Overlerer!“ tænkte han. „Han spiser ikke schtegt Aal, han spørger, om jeg var Major i 1840, naar han hører, at jeg kun var Ritmester i 48, og han løber fra mig, bedst som vi sidder og discuterer! — Stor Original, men dychtich Lerer i Tysk!“

— Major Brusck, „den gamle Major“, var ikke saa let at faae fat i; for det Første havde Jochumsen kun nogle Gange vexlet et Par Ord med ham, og for det Andet viste Majoren sig aldrig i Klubben, saaat Jochumsen indsaae, at han vilde blive

nødt til enten at søge ham i hans Hjem eller an-
taste ham paa Gaden, og begge Dele forekom ham
dog lidt vel paatrængende. Tilfældet kom ham
imidlertid, her som saa ofte, til Hjælp. Lieutenanten
var hjemme hos Jochumsen til Eftermiddagsthe, Isac
havde anbefalet sig, og Passiaren gik rigtig fornøie-
ligt mellem de nye Venner.

— „Aa, hvor jeg glæder mig til Exerceertiden!“
sagde Lieutenanten.

„Hver Mand sin Lyst!“ svarede Jochumsen.

„Men kan De da ikke forstaa, at Cantonne-
mentsøvelserne er noget helt Andet end den dag-
lige Tjeneste! Tænk blot paa, hvad det vil sige,
en smuk Septembermorgen, naar Solen skinner, og
Duggen blinker, at ride ud af Byen med hele Re-
gimentet — ride fra det Hele, mens Musiken spiller,
og Pigerne kommer til Vinduet!“

„Ja, vel, den Vise kjender vi,“ sagde Jo-
chumsen:

„Kühn ist das Mühen,
Herrlich der Lohn!
Und die Soldaten
Ziehen davon!“

„Alene det, at sidde i Sadlen“, vedblev Lieute-
nanten — „aa, De kjender slet ikke den Fornemmelse,
saadan at føle sig høit hævet over —“

„Over hvem?“

„Over Alle, der ikke er til Hest, naturligvis! —
Og saa det, at man ikke aner, hvor man kommer
til at ligge den Nat og den næste og alle de føl-

gende, det, at man ikke i Forveien kan regne sig til, hvad der vil ske, men at baade det Mulige og Umulige kan ligge og vente paa En — aa, det er mageløst! Og saa selve Øvelserne — det er jo næsten, som det var Krig!“

„Krig er en Vesterstyggelighed!“ citerede Jochumsen.

„Hvem siger det?“

„Det gjør Major Duseberg!“

„Aa, Majoren!“ lo Lieutenanten. „Nei, spørg De min Ritmester, saa faaer De anden Besked! — Men De hader nu engang alt Militairvæsen og kan ikke sætte Dem ind i en Soldats Tankegang!“

„Ikke det!“

„Nei!“

„Hvoraf veed De det saa bestemt?“

„Af Deres egne, stadige Udtalelser!“

„Mine Udtalelser! — Bah! Talen er givet Mennesket, forat det kan skjule sine Tanker!“

„Men kunde De da f. Ex. nogensinde have tænkt Dem selv at blive Soldat?“

„Maaske!“

„Er det muligt?“

„Ja, det er! — Men de Unge kan nu aldrig forstaa, at Jeronimus engang har været Leander! — Paa den anden Side glemmer de Gamle tidt, at Leander tidsnok kan blive Jeronimus!“

„Men har De virkelig nogensinde tænkt — naar var det?“

„Aa, det var naturligvis i 48! Jeg var gal, som

alle de Andre, og meldte mig som Frivillig, men jeg var nærsynet — „utilladelig nærsynet“, sagde en Flab af Overlæge — og saa blev jeg infamt kasseret. — Naa, det var selvfølgelig meget heldigt, at jeg blev forhindret fra videre Dumheder, men dersom De troer, det var morsomt at være Civilist under Krigen, saa tager De fejl!“

Lieutenanten blev, om muligt, endnu mere indtagen i sin faderlige Ven efter dette Skriftemaal og var ikke langt fra at være rørt over at høre, at den gamle Skolemester ogsaa havde havt sin Begeistringens Tid og lidt en Skuffelse, som aabenbart havde mærket ham dybere, end han selv vilde være ved. Ret længe ad Gangen formaaede Lieutenanten imidlertid ikke at være vemodig stemt, og lidt efter sad han igjen og blæste nok saa fornøiet Ringe af Cigarrøgen, mens han snakkede løs om Exerceertidens Herligheder. — „Nu maa jeg gaa!“ sagde han pludseligt efterat have seet paa sit Uhr.

„Bliver De ikke her iaften!“ spurgte Jochumsen skuffet.

„Nei, Tak, jeg har lovet Lieutenant Arup at komme — kjender De ham?“

„Ikke videre.“

„Det er Skade, for han er en brillant Fyr: udmærket Officeer og udmærket Kamerat. — Jeg morer mig altid storartet, naar jeg er sammen med ham!“

„Saa? — Han siger jo Ingenting!“

„Det har jeg ikke lagt Mærke til!“

„Nei, for De sidder naturligvis og snakker hele Tiden, og saa bilder De Dem ind, at det er ham, der er underholdende!“

„Vil De nu lade være med at blive giftig, Onkel! — Lieutenant Arup er en brillant Kamerat, siger jeg Dem, og han kan alt Muligt: det er ham, der har lært mig at blæse Ringe — men han gjør det ti Gange bedre end jeg — og saa skulde De høre ham fløite: han kan fløite en Melodi, saasnart han har hørt den!“

„Den unge Mand synes jo virkelig at være i Besiddelse af flere nette, selskabelige Talenter“, indrømmede Jochumsen, „men selv om De har lovet at tilbringe Aftenen hos ham, behøver De da ikke at gaa endnu!“

„Jo, for jeg skal hen til Major Bruschi paa Veien.“

„Den gamle Major? Kommer De til ham? Hvordan gaaer det til?“

„Jo, han har lige fra Begyndelsen af været saa venlig imod mig — som forresten alle Mennesker her i Byen har været — og for nogen Tid siden tilbød han mig at prøve en ny Candar, som han selv har lavet om paa — det er nemlig hans Specialitet. Den skal jeg efter Aftale hen at hente nu, og saa skal jeg til Lieutenant Arup.“

„Jeg kunde egentlig have Lyst til at følge Dem hen til Majoren!“

„Ja, gjør det! Han vil blive meget glad over Deres Besøg!“

Og saa lagde Jochumsen den lille Pibe fra sig, skjøndt den kun var halvt røget ud — det var et stort Offer — og fulgtes med Lieutenanten hen til Majoren.

De traf ham ude i den lille Gaard iført Tøfler og Kittel og ifærd med at gnide sin Hest af med en Straavisk — han var nemlig lige kommen hjem fra en Ridetur. Trompeter Rubek stod ved Siden af men anbefalede sig skyndsomst — han havde formodentlig opnaaet, hvad han vilde.

„Nei, hvad seer jeg!“ raabte den gamle Major straalende af Glæde over hele det røde Ansigt. „Der har vi jo min egen Lieutenant — og Overlæreren oven i Kjøbet! De skal rigtig have Tak for, at De vil se ind til en gammel Dragon! Velkommen i mit Kvarteer!“

Og Majoren klappede Lieutenanten paa begge Kinderne med sine store Rytternæver, og da han bagefter tog Jochumsens Haand, trykkede han den, saa Eiermanden var lige ved at skrike.

I en Hast fik den Gamle Tøflerne og Kittelen af og førte sine Gjæster ind i Stuen, der mere gjorde Indtryk af et Munderingskammer *en miniature* end af nogetsomhelst Andet. Paa Knager og Bukke langs Væggene hang der ikke blot en Række Uniformer, Hjelme og Vaaben — alle de forskellige Modeller, som han i de lange, skiftende Tider havde benyttet — men ogsaa en hel Mængde Sadler, Ride-tøier, Sporer, Valdrapper og Dækkener, Alt pudset og børstet saaledes, at selv den mest nøieseende

Vagtmesters Øie Intet vilde have fundet at udsætte. Majorens Tid i Hjemmet optoges nemlig omtrent udelukkende af at „gøre Staldtjeneste“ og holde Rideekvipagerne, Munderinger og Armaturen i Orden. Hertil hørte ogsaa, at han selv syede baade paa Lædertøi og Beklædningsgjenstande, og det var ikke mange Minuter om Dagen, han ofrede paa at lave sin Mad, eftersom han i Reglen Morgen, Middag og Aften spiste Grød, der jo omtrent kunde passe sig selv.

Jochumsen formaaede ikke at afvinde Majorens Munderingskammer nogen synderlig Interesse, men Lieutenanten gik fra Knage til Knage, spurgte og fik Forklaring, tog ned og hængte op, og Majoren var henrykt. — „Det Valdrap har jeg i 1815 redet paa fra Rendsborg til Frankrig og tilbage igjen“, sagde han og fik Taarer i Øinene. „Ja, det var de Tider!“

„Er det den Pallask, Majoren huggede Trompeter Rubek ud med?“ spurgte Lieutenanten og trak Klingen ud af Skeden.

„Ja, det er nok saa — men den Historie er der gjort alt for meget Væsen af: jeg gjorde ikke Andet end at give Hesten af Sporerne, og saa huggede jeg løs — det kunde Enhver have gjort! — Men her skal De se: det Par Pistoler fik jeg forærende af Prins Vilhelm af Hessen, da vi kom hjem fra Frankrig — han havde selv kjøbt dem i Paris — prøv de Laase, Kamerat, saa skal de se Fjedre!“

Og Lieutenanten prøvede, og Lieutenanten saae

— tilsidst endte han ude hos gamle Asta i Stalden, fulgt af den glade Major, der gjorde mange Undskyldninger, fordi han imens maatte lade Jochumsen være alene i Stuen.

Omsider erklærede Lieutenanten, at nu maatte han gaa, og Jochumsen gjorde Mine til at ville følge ham men lod sig dog let overtale til at blive.

— „Det er en velsignet Lieutenant!“ sagde Majoren, da han var gaaet. „Det kan formelig gjøre en gammel Dragon godt at se paa ham!“

„Ja“, svarede Jochumsen, „ogsaa en gammel Skolemester!“

„Naturligvis, naturligvis! Jeg mente blot — naa, De tager mig det ikke ilde op, jeg veed jo, at De ogsaa holder af ham og tager Dem af ham, som var det Deres Søn!“

„Ja, Gud skal vide, hvordan man egentlig vilde blive til Mode, hvis man pludseligt fik saadan en voxen Søn!“ svarede Jochumsen, der begyndte at sondere.

„Ja, Gud veed!“ svarede Majoren. — „Der er en Komedie af En, der hedder Heiberg — „De Danske i Paris“ — kjender De den?“

Jo, den kjendte Jochumsen.

„Der er en Major i, som pludseligt faaer en voxen Datter, og han bliver sjæleglad — ikke strax, men bagefter — men det er med sin lovlige Kone, han har Barnet, saa det er jo noget Andet.“

„Ja, det gjør en Forskjel“, indrømmede Jochumsen.

„Ak, ja“, vedblev Majoren og fik igjen Taarer i Øinene, „det var de Tider! Kan De huske — nei, det kan De naturligvis ikke, men vi Gamle, vi kan huske, dengang den smukke Clara Ginge spillede Juliette i „De Danske i Paris“ — det var Spil, og det var Sang!“

„Clara Ginge!“ raabte Jochumsen og foer op i Stolen som stukken af en Bremse. „Har Majoren kjendt hende?“

„Om jeg har kjendt hende! Ja, hvem har ikke kjendt og beundret Clara Ginge! — Jeg har endogsaa i en vis Periode af hendes Liv staaet hende temmelig nær,“ svarede Majoren alvorligt.

„Var De Major dengang?“ spurgte Jochumsen og kunde neppe skjule sin Bevægelse, saa spændt var han paa Svaret.

„Major — ja, det blev jeg allerede i 38 — men De skulde have kjendt Clara Ginge: Nu er hun jo kun en sørgelig Skygge af, hvad hun engang har været — neppe til at kjende igjen, sky og vel næsten sindsforvirret. Herregud, hvor hun er bleven haardt straffet for sit eget og en Andens Feiltrin! Det gjorde et ligefrem rystende Indtryk paa mig, da jeg for nogle Aar siden første Gang mødte hende paa Gaden og tydeligt kunde se, at hun endnu kjendte mig men bleg og skjælvende vendte sig om og skyndte sig bort. — Ak, ja, det er ikke alle Fortidens Minder, som man har Glæde af at mane frem!“

„Men hvorfor er det ogsaa kommet saa vidt

med hende?“ spurgte Jochumsen. „Hvorfor har Den, der forførte hende, fuldstændigt slaaet Haanden af hende og ladet hende ende som —“

„Det har han ikke“, svarede Majoren. „De maa heller ikke dømme ham for haardt. Da han erfarede, at hans Letsind vilde faae Følger, gjorde han, hvad en hæderlig Mand gør: ægte hende kunde han paa Grund af sin Stilling ikke, og han ønskede heller ikke senere i Livet gennem Barnet at mindes om sin Fortid, men han gav, hvad han dengang eiede og havde, til Fødselsstiftelsen i Kjøbenhavn og bad dens Direction sørge for Barnets Opdragelse paa den Betingelse, at hverken Moderen eller han selv senere skulde erfare Noget om Barnet, dets Navn eller dets fremtidige Skjæbne. At det gik Moderen, som det er gaaet, var heller ikke hans Skyld: han har gjort, hvad han kunde, forat mildne hendes Lod, men hun har principmæssigt nægtet at modtage nogensomhelst Understøttelse af ham, og jeg kan forsikre Dem, at havde han anet, at han skulde gjense Den, der engang havde bedaaret hans Sanser, som Lem i Klosteret, saa havde han aldrig taget Ophold her i Byen!“

Den gamle Major var bleven stærkt bevæget og maatte viske Taarerne ud af Øinene, inden han tilføiede: „Naa, jeg har ladet Munden løbe mere overfor Dem, end jeg ellers pleier overfor Andre, men tilgiv mig, hvis jeg har trættet Dem! — Jeg stoler naturligvis ubetinget paa Deres Discretion!“

Jochumsen sad og rokkede frem og tilbage paa

Stolen og vidste ikke rigtigt, hvordan han skulde gaa videre, men omsider bestemte han sig for helt at opgive alle diplomatiske Finesser og sagde derfor: „Jeg forstaaer godt Alt, hvad De der siger, gode Major, undtagen een Ting, og det er, at Faderen kan lade være med at indhente Oplysning om sit Barn!“

„Jeg vil ikke forsvare det“, sagde Majoren, „men Folk er jo forskellige. Der gives Naturer, som for enhver Pris vil købe sig fri for ubehagelige Minder — og Faderen til Clara Ginges Barn har vel ment, at den Sum, han gav, var høi nok til at skaffe ham denne Frihed.“

„Men naar nu En eller Anden vidste, hvor Barnet var — vilde det saa ikke være rimeligt, om han gik til Faderen og sagde det?“

„Nei, det vilde ikke!“ svarede Majoren og lagde sin Haand paa Jochumsens Skulder. „Og har De — som det efter Deres Ord næsten lader — virkelig nogen Viden om den Sag, saa beder jeg Dem indstændigt om ikke at forstyrre en gammel Mands sidste Dage ved paany at stille ham Fortiden for Øie. — Og hvad vilde der opnaaes? Man vilde hverken gjøre Fader eller Barn nogen Tjeneste: de vilde dog aldrig kunne komme i noget naturligt Forhold men være og blive fremmede og forlegne overfor hinanden! — Nei, kjære Overlærer, gjør, som jeg siger — jeg forlanger det ligefrem af Dem: ti fremdeles, hvis De virkelig veed Noget!“

Overfor denne kategoriske Erklæring maatte

selv en Jochumsen føle, at der foreløbigt Intet mere var at gjøre for ham, og lidt efter sagde han da ogsaa Farvel og gik hjem i en underlig afslappet Sindstilstand. Han havde opnaaet, hvad han vilde — lettere og hurtigere end han selv i de vildeste Fantasier havde kunnet haabe det — men han følte sig som en Opdager, der efterat have sat Skibet til er landet i en hidtil ukjendt Verdensdel og nu med Fortvivlelse føler, at hans Opdagelse vil dø med ham, og at det aldrig vil kunne lykkes ham at udbytte den. — „At man virkelig skal være nødt til at respectere en saadan Stædighed!“ sagde han til sig selv. „Der skaffer jeg i Løbet af et Fjerdingaar den lille Lieutenant baade Moder og Fader, men lige megen Fornøjelse har jeg af det, for jeg kan ikke præsentere ham for Familien! — Aa, det er jo ligefrem oprørende!“ Og Jochumsen var saa oprørt, at han et Øieblik endogsaa tænkte paa, helt at slaa Haanden af Lieutenanten, men da han strax efter kom i Tanker om, at Lieutenanten dog virkelig var ganske uskyldig i, at hans Fader ikke vilde vide af ham at sige, afstod han strax fra sit første Forsæt og besluttede kun fra nu af at hellige en Del af sine ledige Timer til en systematisk Eftersporen af den „rigtige“ Løngang.

— Regimentet laa i Cantonnement, men i Latinskolen gik Alt sin rolige, vante Gang. Jørgen Helmer var nu Skolens Dux og Formand i „Heim-

dal“, VI Klasse var paa den ene af de to aarlige botaniske Excursioner med Adjunct Søltoft, og V Klasse holdt for en Tid op med at læse Homer og klemte paa med Herodot, hvilket, mærkeligt nok, havde til Følge, at Bogjøden pludseligt fik sine Hylder fyldte med den gamle Digters Værker. Det lykkedes Doctor Bigum at constatere et forresten temmelig tvivlsomt Tilfælde af Kopper ude i Munkegade, og i den Anledning blev hele Skolen revaccineret, hvad der jo var en uventet og derfor kjærkommen Afvexling i den daglige Ensformighed, saa meget mere som de mest drevne af Drengene — deriblandt naturligvis Hans Peter — sørgede for at blive vaccinerede paa høire Arm, hvilket jo havde den Fordel, at man saa i et Par Dage kunde snyde sig fra alle skriftlige Arbeider.

De moderlige Formaninger og de faderlige Advarsler syntes ikke at have bidt synderligt paa Hans Peter; han havde i sidste Uge faaet tre tg'er og to mdl'er, og Rector havde derfor decreteret, at han foreløbigt havde at læse alle sine Lectier inde i Dagligstuen hos Lise — saa kunde han da i alt Fald ikke tage sig andre Ting for. Med Benene strakte vidt ud fra hinanden, Hænderne bag Nakken og lænende sig utidigt tilbage i Stolen sad han nu henne ved Bordet og gloede op i Luften. Rector var inde i sit Værelse ved Siden af og rettede VII Klasses latinske Stile, mens Lise sad ved Vinduet og skulde passe paa Fætterens Læsning; om Formiddagen havde hun været rundt i Butiker forat

udrette, Gud veed hvormange Commissioner for Mine og Frederikke, saa havde hun havt travlt med Middagen, og nu vilde hun gjerne have lidt Fred til at læse i „Adam Homo“, men Ingen har jo Fred længere end Ens Nabo vil, og da hendes Nabo var Hans Peter, blev Freden ikke af lang Varighed. — „Læs dog nu, Hans Peter!“ sagde hun. „Jeg vil sige Dig, din Onkel var meget vred over det sidste mdl. i Tysk.“

„Ja, hvad kan jeg gjøre for det!“ svarede den studerende Yngling. „Jeg var slet ikke oppe, men Onkel Jochumsen gav mig det, fordi jeg hviskede til Jacob Leth, og vi havde lovet at hjælpe hinanden.“

„Ja, men læs nu! Hører Du!“

„Jeg er færdig.“

„Har Du da ingen Stile?“

„Nei, jeg kan ikke skrive for min Arm — vil Du se mine Kopper, Lise?“

„Nei, Tak! Men læs nu blot din Historie een Gang til igjennem, og lad mig have lidt Fred!“

— „Hvad vil Du give mig for at tatovere et Anker paa din høire Arm, Lise? Det har Jacob Leth, og det seer fjong ud, kan Du tro!“

„Herregud, lad mig nu have Ro, Hans Peter!“

„Ja, men hvad skal jeg bestille?“

„Vil Du have en Morskabsbog?“

„Ja, hvad for en?“

„Her ligger „Hjortens Flugt“, vil Du have den?“

„Er Du gal! — Den er jo paa Vers!“

„Har Du da læst „Ivanhoe“?“

„Er den god?“

„Ja, det er den rigtignok. — Der har Du den, men vær saa stille!“

Hans Peter læste godt og vel i ti Minuter, det vil sige han bladede rundt i Bogen og kigede hist og her i den; saa erklærede han, at den ikke var til at holde ud for Kjedsommelighed.

Lise sukkede resigneret. — „Læs saa din Latin igjennem en Gang til, Hans Peter, det er ogsaa meget bedre!“

„Jeg kan den paa Fingrene“, erklærede han. „Men veed Du, hvad „et Sted“ hedder i Accusativ Enkelttal paa Latin, Lise? Det hedder —“

„Jeg vil ikke høre dine Uartigheder, Hans Peter! Skal jeg kalde paa din Onkel?“

Nei, det ønskede Hans Peter ikke, derimod udbad han sig Oplysning om, hvorvidt der var flere Jødekager i Blikæsken. Det var der ikke, og Lise prøvede atter paa at faae Lov til at læse lidt men afbrødes i næste Nu af det Spørgsmaal, om hun vidste, hvordan det var gaaet Aron. Dette maatte hun, sanddru som hun var, benægte, og hun fik derfor en lang Forklaring om, hvorledes Aron ved en snild Combination af Ligninger og Annuiteter og ved flittig Brug af Logarithmetabellen havde udregnet, hvor mange hvide Mus han med Børn og Børnebørns Børn kunde faae i Løbet af et Aar, og hvilke fabelagtige Summer han derved kunde tjene, naar han solgte Afkommet for otte Skilling Parret, men hvorledes alle Beregninger vare blevne kuldcastede, da

hans Fader, Marchandiseren, i Desperation over, at Musene holdt Frokost paa hans Lager, havde anstillet en formelig Udryddelseskrig imod dem.

Efter denne interessante Meddelelse fulgte en Pause paa nogle Minuter, saa lød det igjen: „Lise! Giv mig en af Onkels Cigarer!“

„Jeg troer, Du vil! Din Onkel er jo inde paa sit Værelse!“

„Maa jeg da gaa hen paa Apotheket og læse Mathematik med Carl?“ spurgte han, og Lise, der naturligvis godt vidste, at det neppe var Mathematik, der vilde blive dyrket paa Apotheket, var nu bragt til et saadant Punkt af Fortvivlelse, at hun skyndsomst svarede: „Ja, saa gaa i Guds Navn!“

„Men jeg vil have fire Skilling til engelsk Lakrits!“ vedblev Hans Peter, der ikke undlod at benytte sig af Situationen og virkelig ogsaa havde den Tilfredsstillelse at se Kusinen betale den forlangte Tribut til Røverstaterne. Firskillingen stak han i Lommen, reiste sig og havde allerede Haanden paa Dørgrebet, da han pludseligt betænkte sig og gik tilbage med de Ord: „Jeg troer alligevel hellere, jeg vil blive; saa køber jeg Wienerbrød for Pengene imorgen.“

„Aa, Herregud, vær nu skikkelig, Hans Peter!“ bad Lise. „Gaa blot din Vei, jeg kan ikke holde Dig ud!“

„Ja, vil Du saa give mig fire Skilling til — saa har jeg lige otte, og saa kan jeg leie mig en Baad i Havnen og ro en Time!“

Dette var Hans Peters Ultimatum, Lise betalte, og han gik.

Rector blev imidlertid meget ængstelig, da han hørte, at Hans Peter var ude paa Fjorden, og bebreidede Lise, at hun havde givet Fætteren Penge til Baaden; Søen var nemlig det, som Rector var allermest bange for i denne Verden — endnu mere end for Undervisningsinspecteuren — og hyppigt citerede han Horats:

Illi robur et aes triplex

Circa pectus erat, qui fragilem truci

Commisit pelago ratem

Primus —

Da det saa begyndte at trække lidt ud over den Tid, da han mente, at Hans Peter maatte være tilbage, begyndte han allerede at tro, at Drengen var druknet og forestillede sig al den Forstyrrelse, det vilde give, naar man fandt hans Lig, og han, Rector, skulde sørge for Begravelsen, tale med Provsten — nei, hans Svoger vilde vel forresten selv forrette Jordspaaakastelsen — men Skolen maatte vel have fri, og — naa, der kom Hans Peter endeligt!

Det var saa heldigt for denne, at Møller omtrent samtidigt kom ind ad Døren paa Aftenbesøg, og saa blev der ikke Leilighed til Formaninger. Efter Bordet bad Rector sin Gæst undskylde ham en halv Times Tid — der var endnu en Del Stile at rette — og saa sad Møller alene i Dagligstuen med Lise.

— „Kommer De aldrig hos Oberstens?“ spurgte han.

„Nei — ja, jeg har været der engang som Barn.“

„Men det Bekjendtskab skulde De ikke forsømme. Det er et Hus med megen aandelig Sans og mange Interesser — det vil sige Oberstinden og Døtrene har meget aandeligt Liv, Obersten ikke.“

„Jeg troede egentlig, Oberstens Damer gik mest op i Selskabelighed og Pynt og Bynyt“, svarede Lise, „men det kan jo godt være, jeg har gjort dem Uret!“

„Det har De!“ sagde Møller med Sikkerhed. „Hver Torsdag forrige Vinter kom vi sammen i Hjørnestuen og læste høit — jeg læste høit — det var meget fornøieligt!“

„Ja, det kan jeg nok forstaa. Hvad læste De?“

„Aa, Forskjelligt: Ingemann's „De sorte Riddere“, Grundtvigs „Christenhedens Syvstjerne“ og en hel Mængde af Bjørnson. — Har De læst Noget af ham? Det er en ægte kristelig og en i Sandhed fædrelandssindet Natur, en helstøbt Karakter, der staaer fast som selve de norske Fjelde!“

„Ja, jeg har læst en Del af ham.“

„Ogsaa „Fiskerjenten“? — Den er storartet!“

„Ja, jeg fik den af Fader til Jul.“

„Er det den, der ligger?“ spurgte Møller og tog en Bog fra Bordet.

„Nei, det er „Aladdin“.“

„Naa — den! — Synes De godt om den?“

„Om jeg synes om „Aladdin“! — Det var da et underligt Spørgsmaal!“

„Ja, den er naturligvis godt skreven — men den er blot ikke dansk!“

„Hvad er den ikke?“ spurgte Lise og saa ganske forbauset op paa Møller, der med sin ene Haand vedblev at holde paa Bogen, og i det Samme fik Lise Øie for, at Møller havde en ualmindelig stor Haand, og hun syntes, at han tog saa underlig plumpt og haardt paa hendes „Aladdin“.

„Den er ikke dansk“, vedblev Møller, „ikke dansk i den Forstand, i hvilken „Fiskerjenten“ er norsk. Det er velske Toner, der her klinger fra Oehlschlägers Harpe, lette overfladiske Melodier, uden Alvor og Dybde! — Har De ikke mærket Sanseligheden og Lefleriet klinge gennem hans Rim?“

„Nei, det veed Gud, jeg ikke har!“ svarede Lise.

„Saa mangler De Øre for det! — Men De maa dog indrømme mig, at Aladdinstypen i og for sig aldeles ikke har noget Tiltalende ved sig: Aladdin er en uvidende, overfladisk Dreng, uden ethisk Bund, uden Alvor til at ville, og det Eneste, han har forud for andre Dødelige, det er Lykken — en ren Hestelykke!“

„Ja, han har da een Ting til“, indvendte Lise.

„Hvad er det?“

„Han har Ungdom!“

Saa tav Møller — han satte kun Pris paa en Discussion, naar han ikke blev modsagt — men da han gik hjem om Aftenen, tænkte han dog med en vis Respect paa den lille Rectordatter, der saadan havde Raad til at have sin egen private Mening og

ikke var bange for at komme frem med den. — „Der sidder hun ganske alene Dag ud og Dag ind“, tænkte han, „om Sommeren i Haven og om Vinteren i Dagligstuen; Ingen seer hun, og Ingen taler hun med — og dog har hun dannet sig en Mening, ganske paa egen Haand!“

Det forbausede altid Møller.

Cantonnementsøvelserne vare endte før Midten af September, og Regimentet rykkede atter ind i sin Garnisonsby, naturligvis ledsaget af den gamle Major Bruschi, der var redet det en Mil i Møde og allerede var bleven rørt ved i lang Afstand at se de blaa Dragoner og høre Musiken spille. Paa Torvet holdt Obersten med sin prægtige, sonore Røst en kort Tale, i hvilken han takkede Regimentet — specielt Escadronscheferne — disse takkede senere mere privat deres Lieutenanter, Standerterne bragtes under Tag, man red tilbage til de forskjellige Kvarterer, og nu gik Byens militaire Liv atter sin rolige, ensformige Gang.

Obersten tog en Maanedes Permission forat reise til et Bad — han havde igjen havt en Mindelse af sin gamle Fjende, Podagraen — Major Duseberg blev fungerende Regimentschef, og Ritmester Ravnhjem glædede sig til under dennes mere patriarkalske og mindre rigoristiske Styrelse at kunne gjøre adskillige Afstikkere paa et Par Dage ad Gangen, nu

da Hønsetiden begyndte, uden at skulle have den Ulempe at søge formel Permission.

Allerede for lang Tid siden havde Ritmesteren jo lovet Lieutenant Poulsen at tage ham med paa Hønejagt, og det var nærmest forat tale herom, at Lieutenanten den 11te September efter Tilsigelse stillede henne i sin Escadronchefs Bopæl. Ritmesteren laa i Gyngestolen, og Juno havde fundet en mere intim end egentlig magelig Stilling ved, staaende med Bagbenene paa Gulvet, at lægge Hoved og Overkrop paa sin Herres Skjød.

„Goddag, Lieutenant! sagde Ritmesteren. „Aa, vær saa god selv at tage Dem en Cigar — jeg kan ikke reise mig for Juno — og sæt Dem ned, hvis De kan finde en Stol. — Naa, nu er man da færdig med den dumme Exerceertid og kan faae lidt Fred igjen. — Hvad synes De saa om at ligge i Cantonnement?“

„Brillant! Jeg har aldrig moret mig som i den Tid!“

„Herregud, kan man endnu finde saadan Tro i Israel, det er jo formelig rørende! Men hvad er det da egentlig, der har moret Dem?“

„Aa, Alting! Marschturene og Sikringstjenesten og de combinerede Øvelser og —“

„Ja, det er sandt: De feirede jo formelig en lille Triumf den Dag, vi opererede mod en markeret Fjende ovre ad Velding til. At blive rost af Obersten er ikke Noget, der overgaaer en Secondlieutenant — og for den Sags Skyld heller ikke en Ritmester —

hver Dag! — Men hvor Pokker hittede de ogsaa paa det Vadested over Futtrup Aa? Det staaer jo ikke angivet paa Kortet!“

„Nei, men jeg havde passeret det en Gang før — den Dag, jeg var paa Krybskytteri paa Ritmesterens Bekassinterrain.“

„Det var sgu meget heldigt, for det var rart, at De fik den Trumf at spille ud til Obersten lige ovenpaa den Historie med Leddet — hvor kunde De ogsaa falde paa den Dumhed!“

„Aa, Lieutenant Arup og jeg kom ridende forbi et lukket Led til Skoven, og saa vilde han sidde af forat aabne det, men saa sagde jeg, at det var jo ingen Nytte til, man kunde jo meget lettere sætte over det.“

„Naa, og saa?“

„Ja, saa satte jeg over.“

„Det var jo tre Alen høit, og der var blød Bund foran — Obersten holdt og saae paa det — Barnagtighed! Men De er jo endnu i den Alder, da man troer, man kan sætte over alle Bomme her i Livet, og De har saa megen Ungdom, at De har Raad til at rutte med den! — Var De slet ikke bange for at —“

„Nei, Hr. Ritmester, der er i Grunden kun een Ting, jeg er bange for.“

„Det er vel Obersten?“

„Nei, ikke saadan —“

„Hvad Fanden er det da?“

„Aa, det lyder saa underligt at sige —“

„Frem med det!“

„Jeg er bange for at blive rigtig forelsket!“

„Nu har jeg hørt det med. Det har jeg sgu aldrig været bange for!“

„Nei, det kan jeg godt forstaa, men det er en anden Sag med mig“, svarede Lieutenanten alvorligt.

„Jeg kan ikke lade være med at tænke paa, at den Kjærlighed, eller hvad man nu vil kalde det, der har ført min Fader og Moder sammen, den har dog vist ikke været til Gavn og Glæde for Nogen af dem, og —“

„Vil De nu bare lade være med at blive høitidelig!“ afbrød Ritmesteren ham. „Lad mig hellere høre, om De var heldig med Kvarteer?“

„Ja, umaadelig!“ svarede Lieutenanten og blev strax oprømt igjen. „Jeg laa to Dage hos en rigtig flink Bonde, derfra kom jeg til Riboltsgave hos Jægermester Scheffel, og senest har jeg været i to Præstegaarde.“

„Var der Præstedøtre?“

„Det var der rigtignok!“

„Ja, Præstegaardene er jo nogle af de frugtbareste Steder i Landet! — Og De var virkelig slet ikke forelsket!“

„Naa—aa, forelsket —“

„Ja, jeg veed ikke, hvad De kalder det, men De har da vel gjort Kur, vil jeg haabe, og til Trods for Deres Principer hævdet Standens Ære?“

„Ja, det har jeg vel nok!“

„Det manglede sgu ogsaa blot, at en Second-

lieutenant i Hans Majestæts lyseblaa Dragoner ikke havde gjort sin Skyldighed i den Retning! — Men, hvad jeg vilde sige: imorgen er det den 12te September, saa gaaer det løs!“

„Vil Ritmesteren virkelig være saa god at have mig med paa Hønseljagt?“

„Ja, men ikke før den 14de: de to første Jagt-dage er jeg altid ude paa Stamhuset hos min Broder, og det duer ikke.“

„Er Jagten ikke god der?“

„Jo, udmærket! — Ellers maa De da ikke tro, jeg tog derud! Men min Broder er, unter uns gesagt, en Snob, der ikke rigtigt respecterer Nogen, som mangler et fint Navn, og jeg kan nu engang ikke lide, at man negligerer mine Lieutenanter. — Men den 14de tager jeg til Langesø, og der mødes vi: hos Baron Rydhauge er Den, jeg tager med, altid velkommen, og der vil De more Dem — det gjør De jo nu forresten alle Steder! — Kom ind!“

Den, der havde banket, var et Bud fra Amtmanden, som medbragte et Brev. — „Saa for Satan!“ udbrød Ritmesteren efterat have læst det. „Nu kan vi da foreløbigt opgive Jagten! Amtmanden meddeler mig, at han lige nu har faaet Meddelelse om, at Hans Majestæti overmorgen fulgt af Grevinden kommer her til Byen paa Gjennemreise til Lilienborg, hvor han et Par Dage vil besøge Greven! Det var ogsaa en Fandens ubeleilig Tid at vælge! Jeg tør nok sige om mig selv, at jeg er en loyal Undersaat, der ikke tillader sig at kritisere Monarkens Handlinger, men

Hans Majestæt kunde dog gjerne lade være med at komme herover, lige som Hønejagten gaaer ind!“

„Men kan Ritmesteren da slet ikke være borte fra Byen, fordi Kongen kommer?“ spurgte Lieutenanten.

„Herregud, saa er jeg jo Regimentschef!“

„Nei, det er da Majoren!“

„Major Duseberg! — Nei, saa kjender De ikke ham ret! Kommer der Nogetsomhelst paa udenfor det ganske Dagligdags, Noget, hvor der kan blive Spørgsmaal om at handle efter Conduite, saa melder han sig strax fra. Jeg vil parere, hvad det skal være, paa, at jeg har hans Sygemelding allerede iaften!“

Og Ritmesteren fik Ret: lidt efter kom en Oppasser med Meddelelsen om, at Majoren desværre ganske pludseligt havde faaet et stærkt Kolikanfald, der nødte ham til at holde Sengen i flere Dage, hvorfor Commandoen over Regimentet tilfaldt Ritmester Ravnghjelm som ældst Officeer, og i denne Egenskab fik han nu nok at gjøre med at conferere med Byens civile Autoriteter om Majestædens Modtagelse.

— Efterretningen om det forestaaende Kongebesøg bredte sig med Lynets Hast over den ganske Stad og satte Sindene i stærk Bevægelse. Communalbestyrelsen holdt Extramøde hele Dagen, Agenten roede afsted mellem Raadhuset og sit Hjem og transpirerede ved det, saa han to Gange maatte

skifte hvid Halsklud, Skomager Andersen maatte lægge Piben og kaste Tøflerne, hvad der naturligvis atter gav ham Anledning til at udtale sig om det evige Slid, som kun syntes at være forbeholdt den næringsdrivende Borger, og inde hos Barbeer Keltelsen kunde man Dagen igjennem høre den musikalske Svend fløite „Vift stolt paa Codans Bølge“, hvilket maatte ansees som et temmelig ubedrageligt Kjendetegn paa, at hans Principal agtede at slaa Harpen til denne lige saa yndede som almindelig bekjendte Melodi. Rector sukkede ved Tanken om, at han vistnok vilde blive nødt til at give Skolen fri idetmindste en halv Dag, men Skolen — baade Lærere og Disciple — jublede af samme Grund, dog med Undtagelse af Jochumsen, der jo sværmede for „den oplyste Enevælde“, og som derfor fingerede, at det Hele var ham uvedkommende.

Endelig blev Programmet til Festligheden fastslaaet. I Henhold til Meddelelse fra Hofmarschallatet vilde hans Majestæt staa Fjorden ind om Formiddagen; efter Ankomsten i Havnen vilde der blive en kort Cour ombord i „Slesvig“ for Honoratiores og stedlige Autoriteter, og derpaa agtedes Reisen strax fortsat til Lilienborg saaledes, at Kongen tilligemed Amtmanden og Grev Lilie kjørte i een Vogn, Grevinden ledsaget af en Hoffrøken og en attacheret Kavaleer i en anden. Communalbestyrelsen nærrede imidlertid Haab om at formaa Hans Majestæt til at forlænge Opholdet i Byen noget, i alt Fald saa længe, at der kunde blive Tid til at præsentere den

nye Fattiggaard og Tilbygningen til Arresthuset — arkitektoniske Værker af indfødte Mestre, som man gik ud fra vilde have betydelig Interesse for Hans Majestæt.

Aftenen før den store Dag blev Lieutenant Poulsen tilsagt til at møde hos Ritmesteren. — „Der er kommet Ordre fra Chefen for Kongens Adjutantstab“, sagde Denne, „at Regimentet vil have at afgive en Halvdeling Dragoner som Escorte herfra til Lilienborg — det følger jo forresten af sig selv. — Nu har jeg tænkt mig at lade Dem føre Escorten.“

Lieutenanten blev rød helt op over Tindingerne og begyndte at takke.

„Ja, selv Tak! Men nu stoler jeg paa Deres Conduite. De har vel hørt, at Hans Majestæt Kongen og Grevinden hver kører i sin Vogn? — Godt! Saa forstaaer De vel ogsaa, at det er Hans Majestæt — og ikke Andre — der skal escorteres! De sørger altsaa for, i det Øieblik Kongen kører frem, at komme lige ind efter hans Vogn, saa tæt op til den som muligt — hvordan, det bliver Deres Sag. — Har De forstaaet mig?“

„Vel, Hr. Ritmester!“

„Ja, Andet var det ikke, jeg vilde Dem!“

Og saa traadte Lieutenanten af.

— Næste Dag var Alt paa Benene fra Morgenstunden. Tepper og Guirlander bleve hængte ud fra Husene, Flagene heistes, og de sidste Blomster sattes fast i den store, granklædte Æreport

nede ved Havnen. Underofficererne saae for tyvende Gang efter, om Dragonerne ogsaa havde pudset ordentligt, Havnefogden commanderede — aldeles umotiveret — to Jagter og Agentens Skonnert til at lægge over ved den søndre Mole men contramanderede — lige saa umotiveret — sin første Ukas, og efterhaanden begyndte det rundt omkring i Gaderne at myldre med Uniformer. Der var i Grunden kun Tre i hele Byen, der ikke mødte i *full dress*, og det var Kammerherren, Major Duseberg og Jochumsen. Kammerherren kunde jo af gode Grunde ikke stille til Couren og foretrak derfor at være syg, men, correct til det Yderste, gik han virkelig i Seng og drak to store Kopper Camillethe. Jochumsen, der vilde vise Verden, at han var hævet over alle Former og Fordomme, beholdt de stortærnede Benklæder og den bredskyggede Straahat paa, men for alligevel ikke at gaa glip af Noget havde han længe før nogen Anden taget Plads oppe i det ene Kvistvindue paa Lodshuset, hvorfra han bevæbnet med en mægtig Kikkert kunde følge Begivenhedernes Gang.

Nu forkyndte Kirkeklokkernes Kimen, at Kongeskibet var i Sigte, og saa stormede Alt, hvad gaa kunde, ned til Havnen. Snart saae man ogsaa herfra Røgen ude paa Fjorden, og Spændingen steg for hvert Minut, der gik. Yderst ude paa Molerne havde de fleste af Latinskolens Disciple Plads rundt omkring Havnefyrene, dels for herfra at kunne se Indseilingen paa første Haand, dels forat være saa

nær som muligt ved de gamle „Kattehoveder“ — en Slags primitive Morterer med Græstørv til Forladning — som her vare opstillede for under Lodsoldermandens Ledelse at afgive den reglementerede Kongesalut.

Inde paa Quaien var en af Dragoner og Borgervæbning afspærret Plads forbeholdt Honorationes, og her saae man mellem Officererne civile Uniformer, der aabenbart ikke havde været knappede ret mange Gange i denne Konges Tid, og sorte Kjoler, der ikke taalte Dagens Lys. Communalbestyrelsen var naturligvis mødt in pleno, Vaabenbrødrene dannede Spalier, og bagved dem holdt Vognene, som skulde befordre Majestæten, Hendes Naade og Følget til Lilienborg, ivrigt og med Ærefrygt betragtede af den profane Hob, som tilbragte den lange Ventetid med at studere Barberens, i Forveien uddelte, Vise omhyggeligt igjennem.

Nu drøede Saluten ude fra Havnehovederne, Drengene raabte Hurra, og i den hvide Kruttdamp gled „Slesvig“ langsomt og fornemt ind mod Bolværket. Nu svaiede den — man saae det hvide Ankerornament paa Hjulkasserne — og medens Kirkeklokkerne kimede, og Musiken spillede, forplantede Hurraraabene derudefra sig langs Molerne ind til Quaien. Da man saa herinde fik Øie paa Kongen selv, der i Admiralsuniform og med Pibe i Munden stod oppe paa Commandobroen, venligt hilsende ind mod Land, ja, saa kjendte Jubelen ingen Grænser, og i nogen Tid overdøvede Hurraraabene

enhver anden Lyd — alene med Undtagelse af Kattehovedernes Drønen, der vedblev en god Stund endnu, eftersom det tog Tid at lade dem Gang efter Gang.

Den med Rødt og Hvidt betrukne Landgangsbro blev skudt frem, et Teppe bredt ud, og saa skyndte Enhver, der havde nogen — om end nok saa ringe — Adkomst dertil, sig ombord i „Slesvig“ forat stedes til Cour — Amtmanden og Ritmester Ravnhjeml forrest, Skomager Andersen og Barberen lige efter. Couren blev af kort Varighed, og Hans Majestæt maatte desværre af Hensyn til Tidens Knaphed renoncere paa Communalbestyrelsens fristende Opfordring til at tage den nye Fattiggaard og Tilbygningen til Arresthuset i nærmere Øiesyn. Der blev givet Kuskene Ordre til at kjøre frem, og efterat Barberens Sang — i hvilken Grevinden var nærmere karakteriseret som „Danmarks Genius“ — var bleven afsunget, steg Kongen og hans Følge til Vogns.

I det Øieblik, Kongens Vogn satte sig i Bevægelse, red Lieutenanten, der hele Tiden havde holdt med trukken Sabel, stiv som et Postament, rask ind mellem den og Grevindens Vogn, fulgt af sin Deling, der sluttede saa tæt op til dens Fører, som det paa nogen Maade var muligt. Men Grevindens Kusk, der formodentlig ogsaa havde sine Instruxer, kjørte hurtig til og styrede de steilende Forløbere midt ind i Escorten; et Par af

Dragonhestene bleve sky og vilde kaste sig ud til Siden, der kom et Øiebliks Forvirring, men saa hjalp Sporerne og de kraftige Schenkler: Lieutenanten og Escorten rede i sluttet Orden efter Hans Majestæts Vogn.

Hvad der efter Ankomsten til Lilienborg passerede, er aldrig bleven rigtig oplyst. Det hed sig almindeligt, at Kongen — efterat være underrettet om Sagen af høiere Vedkommende — skulde have givet Ritmester Ravnhjelm en ordentlig Rivaf, og Barbeer Ketelsen vidste endogsaa næste Dag at fortælle om, at Hans Majestæt havde truet Ritmesteren med at sætte ham paa Munkholmen eller Christiansø, hvor det nu var, men det maa i alt Fald være bleven ved Truslen, for, efterat Kongebesøget var endt, gik den lange Ritmester om i Staden lige saa fri og frank som ellers, og da Majoren atter havde meldt sig til Tjeneste og foreløbigt overtaget Commandoen over Regimentet, red han strax paa Jagt. Paa Veien mødte han Kammerherren, som standsede ham og sagde: „Maa jeg gjøre Dem en oprigtig Compliment, kjære Ritmester, for den Tact, hvormed De under vanskelige Forhold har ledet Modtagelsen af Hans Majestæt, vor allernaadigste Konge! Det var jo ligefrem charmant! Og den unge Lieutenant Poulsen, som jeg strax fra Begyndelsen af har syntes saa godt om, skal jo have baaret sig fortræffelig ad — det skal jeg sandelig ikke glemme ham! — Min oprigtige Compliment!“

Saa hilste Kammerherren, som om det havde været paa Keiseren af Rusland selv, og Ritmesteren red videre.

— Det var blevet Efteraar, rigtigt Efteraar, ikke længer den skønne, stemningsrige Eftersommer med den rene Luft og de rige Farver, men det mørke, triste Efteraar, med lange Aftener og stadig, ensformig Regn. Skoven stod afbladet og mennesketom — Regimentsmusikken var forlængst hørt op at spille derude Lørdag Aften — i Alleerne ved Vandmøllen vadede man i brune, vaade Kastanieblade, og en Morgen laa der Rim paa Nordsiden af Tagene. Rector saa bedrøvet til de sidste Georginer og Asters, og de af Drengene, som ikke hjemmefra fik en Kurv Vintercarviller og en Pose Nødder, brugte en god Del af deres Lommepenge til at købe Frugt hos de langelandske Pæreskipperne. Jochumsen havde Efteraarsrengjøring og var derfor ikke til at komme nær i flere Dage, Obersten havde igjen overtaget sin Commando — i hvilken Anledning Ritmesterens og Lieutenantens Jagtudflugter bleve sjeldnere og kortere — og Kammerherren begyndte for Alvor igjen at tænke paa sit Tarokparti.

Hermed havde det imidlertid sine Vanskeligheder: Toldkassereren var bleven forflyttet, og nu gjaldt det om at finde en ny Fjerdemand — men hvem? Dette Spørgsmaal havde i de sidste Uger beskjæftiget den gamle Kammerherre, og saa op-

tagen var han af at finde en passende Løsning, at han paa en af sine daglige Spadsereture var lige ved at gaa forbi Postmesterens Frue uden at hilse. Feilen blev dog heldigvis redresseret i Tide, og Kammerherren styrede som sædvanligt sin Gang forbi Rectorboligen forat hilse op til Lise, som paa den Tid af Dagen jo regelmæssigt sad ved Vinduet og syede. Lise var imidlertid ikke ved Vinduet, og Kammerherren følte sig skuffet. For det Første holdt han ikke af Uregelmæssigheder — i de otte Aar, han havde boet i Byen, var han nu engang vant til dagligt at se Lise ved det samme Vindue, gennem hvilket han havde fulgt hendes Udvikling fra Barn til Voxen — og for det Andet var det efterhaanden blevet ham en hel lille Fornøjelse at se hendes milde Ansigt og faae hendes venlige Hilsen med paa Veien. Da han derfor lidt efter mødte hende paa Torvet — hun havde været henne hos Manufacturhandler Svendsen for Mine og Frederikke — maatte han nødvendigvis standse hende, spørge til hendes Befindende og sende Rector en Hilsen.

Han stod endnu halvt stille og saae efter hende med et fornøiet Smil, da Ritmesteren kom forbi.

„Godmorgen, kjære Ritmester, Godmorgen!“ — Kammerherren sagde altid „Godmorgen“ lige til Middag. — „Har De ogsaa lagt Mærke til, hvor den lille Frøken Lassen har embelleret sig i det sidste Aar? — Ikke? — Jo, hun er virkelig bleven en complet nydelig Pige. En egen *fraicheur* og

noget Umiddelbart, noget Ubevidst ved Siden af en naturlig, forstandig Optræden — høist tiltalende! Og saa er hun saa venlig og opmærksom mod mig, gamle Kavaleer, der dog for Alderens Skyld gjerne kunde være hendes Bedstefader — ja, det er Noget, man lærer at vurdere, naar man er kommen i min Alder! — Men, jeg vil ikke opholde Dem — naa, De skal samme Vei, saa meget desto bedre: saa følges vi ad! Jeg skal hen at aflægge min Lykønskning hos Geheimeraadinde Reesen; det er hendes Fødselsdag, og jeg veed, hun sætter Pris paa, at man erindrer den. Kjendte De den salig Geheimeraad? — Ikke det! Ak, ja, Tiden gaaer! De første Par Aar, jeg boede her i Byen, spillede vi Tarok sammen; saa døde Geheimeraaden, og Toldkassereren kom i hans Sted, men nu er han bleven forflyttet, og hvem skal nu remplacere ham? — Kunde De ikke have Lyst, gode Ritmester?“

„Nei, kjære Kammerherre, Tarok egner jeg mig ikke for: der er alt for mange Kort at holde sammen paa — og De veed, det ligger desværre ikke for mig, at holde sammen paa Noget! — Men der er jo Doctor Bigum: han skal spille en god Tarok!“

„Aa, ja, han spiller ganske godt — heller ikke mere — men alligevel — nei, ham vil jeg nødigt entrere med. Han har saadanne skrækkelige Manerer; jeg veed ikke, om De har bemærket, at han spiser med Kniven?“

Jo, det havde Ritmesteren bemærket.

„Men saa vil De jo selv indse, at der ikke

godt kan være Tale om ham. Men hvis De kunde nævne mig en Anden, saa —“

„Ja, jeg kan!“ udbrød Ritmesteren som en Mand, der pludseligt faaer en Idee. „Lieutenant Poulsen!“

„Den lille Lieutenant Poulsen! Spiller han Tarok?“

„Nei, han gjør ikke, men han kan lære det, og under en Veiledning som Kammerherrens vil han sikkert lære hurtigt. Han er nemlig perfectibel; jeg veed Pokker ikke, men Alting gaaer for ham: han rider som en gammel Manègerytter, han har skudt rigtig kjønt til Høns i dette Efteraar, skjøndt det er hans første Jagtsaison, han morer sig kongeligt ved Alt i denne Verden, og hvordan det er eller ikke er, saa synes alle Mennesker godt om ham — selv Obersten!“

„Ja, jeg har, som De veed, ogsaa strax lagt Mærke til ham: han seer godt ud og har gode Manerer — og nu hans Optræden, da han førte Escorten — den var jo charmant! — Men troer De nu ogsaa, det unge Menneske vil sætte Pris paa at komme sammen med os Gamle?“

„Om jeg troer? Ja, det vil han rigtignok! Han egner sig lige godt til at færdes mellem Gamle og Unge. Og jeg vilde sætte megen Pris paa, at han kunne opnaa den Lykke at optages i Kammerherrens Kreds. Jeg holder nemlig meget af min Lieutenant og vil gjerne have ham i godt Selskab, men Kammerherren veed bedst selv, at mit Selskab —“

„Alt for beskeden, gode Ritmester, alt for beskeden!“

„Nei, desværre, paa ingen Maade! Hvad kan han lære af mig? At gaa paa Jagt og spille Sex-ogtreds, det er det Hele — og det Sidste vil jeg nu ikke engang lære ham!“

„Ja, jeg skal virkelig tænke over Sagen, og foreløbigt er jeg Dem i alt Fald meget forbunden for Deres gode Anvisning. — En god Morgen, Ritmester Ravnhjem!“

Dermed gik Kammerherren til Geheimeraadinden, men allerede næste Dag havde han truffet sin Bestemmelse, og Lieutenanten blev gennem sin Ritmester spurgt, om han maatte have Lyst til efter forudgaaet nødvendig Undervisning at indtræde i Kammerherrens faste Tarokparti. Det havde Lieutenanten selvfølgelig stor Lyst til — hvad havde han ikke Lyst til! — og saa blev han tilsagt til en Eftermiddag Klokken Fem at møde hos Kammerherren for af ham selv at indvies i Tarokspillet's første Mysterier.

— Allerede en halv Time før den fastsatte Tid var Kammerherren beredt til at modtage sin Gæst og gik ventende op og ned ad Gulvet i sin Dagligstue. Tykke Silkegardiner hang for Vinduerne, et blødt Brüsselerteppe dækkede hele Gulvet, og Møblementet var saa temmelig i gennemført Stil — *style de la régence*. Hvidt og Guld var dominerende i Møblerne, forgyldt var Gitteret, som skjulte Kakkelovnen, og forgyldt den hvide Kakadues Bur; en

Glaslysekrone hang ned fra Loftet, og Kandelabre svarende til den stode paa Consollerne foran Speilene. Paa een Etagère var der en Samling af emaillede Daaser og Hovedvandsæg, paa en anden et Frokoststel i Grønt og Violet af gammelt sachsisk Porcelain, og kun en Samling sølvbeslagne Merskumspiber viste, at det var et Herreværelse og ikke et Dame-Boudoir.

Her, i disse Omgivelser, følte Kammerherren sig saa tilfreds som en gammel Hofmand kan føle sig i et halvt frivilligt Exil, og sjældent eller aldrig faldt Tiden ham lang. Morgentoiletet optog en god Stund — Barberingen ikke at forglemme — saa drak han sin Chokolade, røg en Morgenpibe til „Flyveposten“ og satte sig saa til at besørge sin Correspondance henne ved det store Chatol, hvis udslaaede Klap gjorde Tjeneste som Skrivepult. Kammerherren corresponderede stadigt med to, tre fordums Omgangsvener i Hovedstaden og en halv Snes gamle Damer. Hvert modtaget Brev, som han af en eller anden Grund satte Pris paa, blev omhyggeligt gjemt, efterat først det ubeskrevne Papir var klippet fra — thi Papir var Kammerherren gjerrig paa — men ligegyldige eller ubehagelige Breve bleve strax tilintetgjorte paa den ene eller anden Maade — dog saavidt muligt saaledes, at Papiret kom til Nytte: det var i det Hele Kammerherrens Princip at frigjøre sig for ethvert ubehageligt Indtryk. Hans egne Epistler vare i Reglen lange men, paa Grund af Forholdene, neppe syn-

derlig interessante; for Stilens Vedkommende var selvfølgelig en Mme de Sévigné hans Forbillede, og hvad Brevenes ydre Skikkelse angik, da var det ham en ufravigelig Regel altid at forsegle dem — det Liebau'ske Familievaaben tog sig godt ud — hyppigst med sort Lak, eftersom han af gammel Vane stadigt fulgte den officielle Hofsorg — og Hoffer have jo megen Sorg. Sad han da foran sit Chatol og skrev, kunde det imidlertid tidt hælde, at han lagde Pennen og i halve Timer saae stille frem for sig. — Saadant et gammelt Chatol med sin Uendelighed af Skuffer og Klapper, Speile og Smaadøre, hemmelige Rum og glemte Breve er jo særligt egnet til at sætte Fantasien i Bevægelse og mane Fortiden frem; det gaaer med et saadant Møbel som med et gammelt Nürnbergske Patricierhus: Øiet glider fra Karnap til Kvist, fra Portal til Svaegang, og tilsidst er man med Sind og Sans indenfor, midt inde i Fortiden, og den slipper En ikke saa let. — Kammerherren saae sig selv som Page: i gule Silke-Knæbenklæder stod han paa Frederiksberg Slot, rakte Majestæterne Sølvfadet og fik ved Taffelets Slutning Confect af Dronningens egen Haand; han saae sig selv som Lieutenant i Hestgarden — Maleriet henne over Sofaen viste hans Skikkelse fra dengang — og saa kom de mange Aar, da han stadigt var ved Hove og havde *bouche-en-cour* — det var hans lykkeligste Tid! Der stod den Daase med Louis Philippes Navnetræk, som hans franske Majestæt havde skjænket ham

dengang, det var ham overdraget at notificere Kong Christian den Ottendes Tronbestigelse ved Hoffet i Paris, der laa Etuiet med Brillantringen, som han havde faaet af den russiske Keiser, og fra Skufferne lige foran ham talte Brevene — fortrolige Billetter fra høitstaaende Personer, officielle Aktstykker og intime Minder om galante Eventyr.

Intet Under, at Kammerherren stundom var længe om sin Correspondance, men saa var den Tid gaaet, og han kunde begive sig paa sin daglige Formiddagstur og gjøre sine Visiter. Var han ikke bedt ud, spiste han hjemme paa Slaget Fire, røg sig en Eftermiddagspipe, gik i Klubben til Eftermiddags-Whist eller syslede med huslig Gjerning, hvortil bl. A. hørte, at han med et Par udtjente Glacéhandsker polerede sit Sølvtoi — det betroedes nemlig Tjeneren Jørgen ikke til. Om Aftenen drak han en Kop The, læste „Berlingske Tidende“ og laa i sin Seng inden Elleve.

— Det store Taffeluhr med en forgyldt Statuette af Frederik den Sjette ovenpaa slog Fem, men Lieutenanten var endnu ikke kommen. Kammerherren tog sit Repeteeruhr op af Lommen, holdt det frem for sig og saae paa det, saadan som nu kun en *père noble* gjør det paa Scenen — jo, Klokken var virkelig Fem! — Skulde Lieutenanten have taget feil af Tiden? — Nei, nu ringede det, og Tjeneren gik ud forat lukke op.

Lieutenanten blev meldt, kom ind og bad meget undskyldte, at han mødte et Par Minuter for sent,

men han havde været inde hos Major Brusch forat aflevere en Candar, og da Majoren, der var ifærd med at strigle sin Hest, erklærede, at han netop skulde samme Vei som Lieutenanten, havde Denne maattet vente paa ham og var derved bleven forsinket.

Kammerherren smilede. — „Ja, det er jo en af den gode Majors smaa Eiendommeligheder“, sagde han, „at han altid skal samme Vei som Den, han træffer. Forresten er Major Brusch en af mine ældste Bekjendte — jeg kan sige: Venner — og har navnlig ved een bestemt Leilighed vist mig en virkelig stor Tjeneste. Vilde han dog blot lade være med selv at gjøre Staldtjeneste — det er ham jo umuligt at soignere sine Hænder! Og saa raaber han altid saa høit op, som om han commanderede mindst to Escadroner — det generer mig lidt, navnlig paa Gaden. Men, *enfin*, det er jo Smaating! — Vær saa god at lægge Handskerne! — Nei, tillad mig, min unge Ven: De krænger dem af Haanden og krøller dem sammen, som om det var et Viskeklæde — det maa man aldrig! — Saadan tager man en Handske af! Ja, undskyld, at jeg siger det, men en saa gammel Kavaleer som jeg maa vel nok have Frisprog! — Vær saa god at tage Plads!“

Og saa begyndte Undervisningen. Efter den første Lection var Lieutenanten nærvædt at fortryde, at han overhovedet havde indladt sig paa Tarok, og i Drømme dansede siden de 78 Kort den vildeste Kehraus for ham, medens Navne som *Cavallo*,

Pagaten, *Scatten* og *Escarte* summede ham om Ørene og vare lige ved at bringe ham til Fortvivelse. Men da Undervisningen var bleven fortsat nogle Gange, begyndte det at klare for ham, Kammerherren roste hans Anlæg, og som Tegn paa sin allerhøieste Tilfredsstillelse stoppede han egenhændigt en af Merskumspiberne til sin Gæst — den store med udskaaren Krone, der kaldtes „Prinsen af Ahrensberg“, thi hver Pibe var opkaldt efter Den, der havde foræret Kammerherren den, eller i hvis Eie den tidligere havde været.

Efterhaanden svandt ogsaa den Geneerthed, som Lieutenanten dog i Begyndelsen havde følt lidt af, og snart passiarede og lo han ganske som ellers med Kammerherren, der paa sin Side ogsaa blev mere og mere meddelsom og fandt stor Fornøielse i at have en saa opmærksom Tilhører ved sine Fortællinger om gamle Dage. Kammerherrens Museum af Pretiosa blev forevist og forklaret, og det varede ikke længe, førend Lieutenanten kjendte hver Daases Historie og kunde Nomenclaturen paa Piberne udenad.

— Saa oprandt efter nogle Ugers Forløb den store Dag, da det første Tarokparti skulde spilles, og Kammerherren havde efter Sædvane travlt hele Formiddagen. For det Første var der visse Indkjøb, han selv besørgede, nemlig The og Ost — altid Eidammer Ost: „ikke fordi den egentlig har saa megen Smag“, pleiede han at sige, „men det er saadan en rar, proper Ost“ — og dernæst var

han beskæftiget med at tage Vin frem og temperere den. Kammerherren holdt nemlig Vinkjelder. Han forskrev selv baade Bordeauxvin og Rhinskvin, og gennem sine Bekjendte i Marinen fik han jevnligt en halv Pibe Madeira hjem. Saa tappede han af, etiketterede med Brevstumper og lakkede — det von Liebau'ske Familievaaben blev samvittighedsfuldt trykket øverst i Proppen — og saadanne Dage vare en hel Fest for ham. Men alene det at komme ned i Kjelderen og tage Vin frem til Spillepartierne var ham en stor Fornøjelse, og hernede mellem de støvede Flasker bevægede han sig med en lignende Følelse af Velbehag og stille Nydelse som den, med hvilken Rector puslede i sin Have.

Længe før Tiden var Alt i Orden, og da Gæsterne — Amtmanden, Byfogden og Lieutenanten — paa Slaget Sex meldtes af den livréklædte Jørgen, vare Sølvstagerne tændte paa Spillebordet, og Themaskinen snurrede. Kammerherren skjænkede selv, Jørgen bød om — man drak af gammelt Kjøbenhavnsk Porcelain — og saa begyndte Taro'k'en. Lieutenanten spillede meget anstændigt, og da det een Gang virkelig lykkedes ham helt at vildlede sine Medspillere, saaat de først efter Midten af Spillet opdagede, at han var den Stærke, og at det var umuligt at forhindre ham fra at faae en Konge *Ultimo*, da smilede Kammerherren og nikkede bifaldende, ret som om han vilde sige: „Ja, men hvem har været hans Læremester!“

Aftensmaaltidet var elegant og luxuriøst — i

det Hele sparede Kammerherren kun paa een Ting, og det var paa Papir; der var Hochheimer til Crustaderne og Bourgogne til Harestegen, og da Jørgen tilsidst bød Skaalen med Frugt om, gav hans Herre ham et Vink, hvorpaa han hentede en korthalset, sort Flaske henne paa Buffeten og skjænkede gammel Madeira rundt — det var Noget, der ikke gik paa hver Dag.

Lieutenanten havde naturligvis moret sig storartet og fortalte sine skeptiske Kamerater, at Kammerherrens Tarok rigtignok var noget ganske Andet end deres evige L'hombre og Bassette, og da Kammerherren næste Gang traf Ritmesteren, takkede han ham for den fortræffelige Fjerdemand, som han havde givet Anvisning paa. — „Han passer over al Forventning ind i vor Kreds“, sagde den Gamle. „Han er klædelig utvungen i sin Tale, har aabenbart Anlæg for Spillet og holder elegant paa Kortene — han har nu ogsaa en virkelig smuk Haand. Ja, om det saa var ved Bordet, saa overraskede han mig ligefrem ved endogsaa at have Forstand paa Vinen, for da Jørgen skjænkede et Glas af min Madeira — den, jeg fik hjem med „Bellona“ i 47 — saa var det en ren Fornøielse at se Lieutenant Poulsen nyde det — nyde det med Forstand — det gjør desværre kun de Færreste! — Men jeg opholder Dem, gode Ritmester, og Kongens Tjeneste gaaer jo for Alt! Endnu en Gang Tak for deres gode Raad! — En god Morgen!“

Jochumsen havde — mærkeligt nok — Intet imod, at Lieutenanten kom hos Kammerherren. Naturligvis udstødte han af og til, naar Kammerherrens Navn nævnedes, et overlegent „Bah!“ og brummede halvhøit et „Afdanket Mundskjænk!“ men i Virkeligheden havde han ganske den samme uvilkaarlige Respect for Kammerherren, som hele den øvrige By, og satte derfor ogsaa Pris paa, at hans Protegé kom der i Huset. Der var endogsaa Øieblikke, hvor han, trykket under Vægten af sin Hemmelighed ligesom Kong Midas' Barbeer, tænkte paa at gaa til Kammerherren og betro ham, hvad han vidste om Lieutenantens Familieforhold, men hver Gang det kom til Stykket, manglede han alligevel Courage, eftersom Kammerherrens hele Væsen var af den Natur, at det ligesom holdt alle — selv Jochumsen — tre Skridt fra Livet, baade i al Almindelighed og specielt med Hensyn til at paatvinge ham Andres Hemmeligheder.

Jochumsen tav altsaa stille, og hvor haardt det end faldt ham, søgte han heller ikke oftere at optage Discussionen med den gamle Major men nøiedes med af og til, naar de tilfældigt mødtes, at blinke til ham og smaaanikke til ham paa en høist mystisk Maade — et Frimurersprog, der efter Jochumsens Mening skulde sige saa meget som: „Jeg forstaaer ikke din Stædighed, og jeg respecterer dog din Hemmelighed!“ men som Majoren haardnakket lod, som om han ikke forstod.

Uden at han egentlig selv vidste, hvad han

vilde sige, og hvad han vilde have oplyst, gjorde han ogsaa et Par Gange Forsøg paa atter at nærme sig Jomfru Ginge men uden alt Held: hun blev mere og mere sky, og tilsidst laasede hun sin Dør, naar hun mærkede hans Komme, og var ikke at formaa til at lukke op.

Skuespiller Bertram, som igjen havde reist sig af Sengen, og som derfor dagligt kunde sees i Brændevinsbrænderens Skjænkestue, forfulgte derimod nu Jochumsen og vilde endeligt fortælle og atter fortælle, hvad han vidste, og da Bertram jo for Jochumsen var som en udpresset Citron, af hvilken der ikke kunde faaes en Draabe mere, var denne Fortrolighed efterhaanden temmelig generende og temmelig dyr.

— „Her er otte Skillings, Bertram, gaa saa!“ sagde Jochumsen en Dag til ham, og Bertram tog Pengene, men han gik ikke for det.

„Ak, De skulde have seet hende i „Don Cæsar de Bazan“, Hr. Overlærer!“ blev han ved — „et Stykke, i hvilket ogsaa jeg har feiret beskedne Seire hos et forstaaende Publicum! Ak, hvad er hun nu! Og hvad kunde hun sige til sin Undskyldning? — Intet Andet, end at hun var falden efter en virkelig Major!“

„Vaas, Bertram!“

„For en Major, Hr. Overlærer!“

„Ja, det er godt, Bertram, Farvel!“

Og Jochumsen skyndte sig bort, filosoferende over, hvor underligt Meget dog gik til i denne Verden. — Var det nu for det Første ikke mærkeligt,

at han overhovedet var bleven kastet ind i hele det Spørgsmaal om Lieutenantens Familieforhold! At han skulde komme ind i Klosteret forat spørge Jomfru Ginge om Præstens Pibekraver og der løbe paa Bertram, at han netop skulde sidde i Aalekisten, da Samtalen førtes ovenover, og at den gamle Major skulde skjænke ham sin Fortrolighed! — Ja, den store Hob vilde kalde det Hele tilfældigt, men hvad var i Grunden tilfældigt? Intet! — Alt, selv det Mindste, havde eller fik naturligvis sin bestemte Betydning her i Verden, det gjaldt kun om at faae Øie for Forbindelsen mellem Aarsag og Virkning, se den fine Traad, der knyttede Tilværelsens Momenter sammen. Verden var opfyldt, ikke blot af Løngange og Hemmeligheder, som man for hvert Skridt traadte paa, men ogsaa af utallige, hinanden krydsende Traade; det gik med dem som med den „flyvende Sommer“ ved Efteraarstid: man følte ideligt Spindet, men man saa det sjældent. — Nei, Intet var tilfældigt, Alt var rationelt og lovbundet. — Og hvor var det dog egentlig mærkværdigt, at alle Andre i denne Sag kun havde en stykkevis Viden, og han alene var Den, der her holdt alle Traade i sin Haand! — „Bertram veed, hvem Moderen og Sønnen er, men ikke, hvem Faderen er; Majoren veed, hvem Faderen og Moderen er, men ikke, hvem Sønnen er, og Sønnen — han veed hverken det Ene eller det Andet! Majoren troer ikke, at jeg veed, hvor Sønnen er, Bertram troer ikke, at Majoren veed, at jeg troer — nei, stop! Hvordan er det nu!“

Og Jochumsen var tilsidst lige ved at løbe sur i Problemet om sin egen Viden og de Andres Tro og kom et Kvarteer for sent til Femthe, saaat Hvederne ikke vare fuldt saa varme, som de havde været, i hvilken Anledning Isac ganske uforskyldt fik en Overhaling, som han dog forresten tog temmelig let. Saa blev Jochumsen ærgerlig, og saa begyndte han at drille Isac. — „Det er en smuk Neveu, De har!“ begyndte han.

„Nu, ja, Hr. Overlærer, naar De siger det, saa er han det vel, men jeg har nu aldrig fundet Aron egentlig smuk!“

„Vaas! — De veed sgu meget godt, hvad jeg mener! Troer De, jeg finder ham smuk! — Han er jo baade skjævbenet og rødhaaret! — Nei, men veed De, hvad han er? Han er den durkdrevneste Slyngel, der kan gaa i et Par Gymnastiksko — nu skal De blot høre! Den Klasse, han er i, er ganske flink i Tysk, men i forrige Uge begyndte Karaktererne gennemgaaende at falde ligesom et Barometer mod Storm, og igaar mødte saa godt som hele Banden uforberedt hos mig. Det maatte jo have en Aarsag — Alt i denne Verden har en rationel Aarsag, Isac, det gjælder kun om at faae Øie paa den! — og ved at lirke mig frem og ved at stave og lægge sammen fik jeg da omsider ud, at Deres værdige Neveu havde oprettet et ligefremt Assuranceselskab mod daarlige Karakterer. Deltagerne betalte et Contingent af to Skilling om Ugen, og til Gjengjæld forpligtede saa Selskabet — det vil sige Monsieur

Aron — sig til at udbetale Medlemmerne to Skilling for hvert mdl. og fire Skilling for hvert slet, saaat de altsaa var ganske godt dækkede mod Tab af Karakterpengene hjemme. — Ja, De skal ikke sidde og grine saa fornøiet, Isac, og være saa stolt af Deres Neveu, for han blev narret alligevel: der er Noget, der hedder Nemesis! Veed De nemlig, hvad hans Kamerater gjorde? De besluttede at sprænge Actieselskabet, og i den Anledning mødte de, som sagt, Alle uforberedte hos mig og tog deres slet'er med Anstand. — Tag De nu en Hvede til, Isac!“

Syvende Klasse havde henvendt sig til Rector med Anmodning om at maatte holde Skolebal i Begyndelsen af December, og skjøndt Rector naturligvis altid var fortvivlet, baade naar der skulde være Skolebal og Skoleskovtur, fandt han dog, at det hørte til de nødvendige Onder og gav sit Samtykke; kun stillede han den Betingelse for Ballets Afholdelse, at der inden en vis Frist skulde være tegnet to Trediedele af Skolens Disciple, og stor var derfor den Energi, som nu udfoldedes. En Comite paa Fire af de to ældste Klasser valgtes, Lister bleve lagte frem, og Tegningen begyndte. I de første Dage var det lidt smaat med Deltagelsen, og Rector begyndte allerede at haabe paa, at det kunde gaa overstyr, men saa øvede ældste Klasse en venskabelig Pression paa de Mindre, og Resultatet blev, at det forlangte Antal tegnedes.

Ballet var nu sikret, og Søstre, Kusiner og Veninder, i og udenfor Byen, fik travlt med Stadsen og ventede med Længsel den store Dag. Jochumsen optraadte ved denne, som ved de fleste andre Leiligheder, i Skikkelse af en Slags Over-Rector og bistod paa forskjellig Maade Balcomiteen. Han censorerede de indleverede Viser — de kasseredes forresten alle paa een nær, som Jørgen Helmer havde skrevet — og han gav de to Disciple, der skulde underhandle med Klubværtten, værdifulde Raad. Man pleiede nemlig altid at faae en varm Ret og koldt Bord, men den varme Ret, der kaldtes „Dyrragout“, var efterhaanden kommen i Miscredit, og det var blevet en Tradition, at Ragout'en hvert Aar lavedes paa Værtens gulbrune Køter „Max“, der antoges at være ligesom den Galt Sæhrimner; Jochumsen anbefalede derfor indstændigt at have Opmærksomheden særlig henvendt paa det kolde Bord og tilføiede en Advarsel om endelig ikke at lade sig nøie med „at der laa tre Ansjoser og vrælede til fire overskaarne Æg ved den anden Bordende.“

For Lærerne var Skoleballet naturligvis ikke nogen egentlig Fornøjelse, men de tegnede sig alligevel strax Allesammen med Undtagelse af Adjunct Engel — der een Gang for alle var fritaget for „Extra-tjeneste“ — og Møller, som erklærede, at han var forhindret, da han den Aften havde lovet sig ud til Obersten eller rettere til Oberstinden. Han var i det Hele stærkt optagen af dette Hus, hvor han stadigt opdagede mere og mere aandeligt Liv, og

hvor han i Frøken Minna fandt en moden og ægte Kvinde, som i den Grad delte hans Syn paa Oehenschlägers leflende Sanselighed, at hun endogsaa havde paaapeget forskjellige af ham overseete Steder i „Aladdin“, hvor det Frivole var stærkt fremtrædende. Møller fik imidlertid ingen Fornøjelse af sin Protest, thi Jochumsen sagde ham kort og godt, et det selvfølgelig var enhver Lærers Pligt at være med, og at en Udeblivelse vilde være det Samme som en Skandale — og saa tegnede Møller sig.

De ældre Disciple havde længe i Forveien travlt med at sikre sig de „bedre Damer“. Engagementet gik pr. Commissionair, og der dreves en Slags Tuskhandel, idet A fik Lov af B til at danse Borddans med dennes Søster, imod at B tilsikredes Cotillon med A's Kusine o. s. v. Stor Forskjel gjordes der naturligvis, thi medens Skoleballernes feirede Skjønhed, der var bleven confirmeret sidste Paaske, havde Fjerde Extra besat otte Dage i Forveien, kostede det den stakkels Hans Peter megen Møie at faae Mine og Frederikke anbragte. De havde været med i flere Aar men ikke gjort Lykke — første Gang havde Mine oven i Kjøbet inclineret for en af Leietjenerne, der tilfældigt opholdt sig i Balsalen, og senere motiveret denne Feiltagelse med, „at han havde været saa venlig imod hende ved Bordet“.

— Saa kom endeligt Balaftenen. Byens tre Karether vare i en uafbrudt Bevægelse, og Omnibus'en, der om Sommeren kjørte til Skoven, var ogsaa med, men de Fleste gik dog, ja, enkelte

Smaapiger bleve baarne lige fra Hjemmet til Klubben. Inde i dennes store Forstue tog man Overtøiet af, og alt som Shawler og Cheniller, Galoscher og Pelsstøvler forsvandt, sprang Psyche ud af Puppehammen og bevægede sig med bankende Hjerter ind i Salen, hvor Comiteen stod ved Døren og bukkede.

Paa en Forhøining i Baggrunden sad allerede Musiken — Regimentsmusiken civil — og langs Salens Sider placerede sig Mødre og Tanter; Baldamerne stode nedenfor Tribunen, Disciplene i den modsatte Ende af Salen, og kun enkelte af de største vovede sig forsigtigt over Gulvet hen til Damerne — de saae ud som Parlamentairer, der sendes til en fjendtlig Leir forat opfordre denne til Overgivelse paa ærefulde Vilkaar.

Rectoren stod midt i Salen og saae ulykkelig ud, Lærerne gik rundt og converserede Honorationes blandt Forældrene. Fædrene udgjorde en egen Pariakaste, som i dump Fortvivlelse havde forskanset sig i det ene Hjørne og kun ventede paa det Øieblik, da de kunde kaste de uvante hvide Handsker og trække sig tilbage til en L'hombre i et Sideværelse.

Nu spillede Musiken op, Skolens Dux, Jørgen Helmer, bukkede for Lise, og saa aabnede de To Ballet. Lise saae nydelig ud, ung og frisk, mild og venlig, og hun var maaske den Eneste af alle de voxne og halvvoxne Piger, der slet ikke havde Balfeber. Hun tog nemlig det Hele som Noget, der hørte til og skulde være: hun var jo Rectors Datter og som saadan selvskreven til at aabne Ballet

og til at spille en vis Rolle, men at denne Hyldest, der saaledes vistes hende, kunde gjælde hende personligt, faldt hende ikke et Øieblik ind, og hun dansede og converserede derfor lige saa roligt, som hun bevægede sig hjemme i Dagligstuen, drøftede Skoleanliggender med sine Kavalere og tog sig moderligt af de Smaa.

Mellem Dansene saae man Mødrene ivrigt rette paa Skuldersløiferne af de mindste Pigebørn og trække ned i Kjolerne; af og til kunde man ogsaa se en ubarmhertig Moder komme halende med en lille Søn, der hellere vilde gjøre Sjou ude paa Gangene og drikke Bruslimonade, men som nu var bleven attraperet paa fersk Gjerning og fik bestemt Tilhold om at danse næste Dans. Lærerne promenerede op og ned, Fædrene vare forsvundne, og Musiken fik sig en Hjertestyrkning — Trompeter Rubek flere.

Nu kom Française — den var ikke Mines og Frederikkes stærke Side, men de slap dog igjennem den — og saa gik man til Bords. „Dyreragout'en“ gled ypperlig ned til Trods for alle Vittigheder, den kolde Punsch satte strax Humeuret op, og saa slog det ældste af Comiteens Medlemmer paa Glasset og reiste sig forat udbringe Rectorens Skaal. Almindelig Taushed og forfærdelig Angst hos Talerens kvindelige Paarørende, der følte Øieblikkets Alvor og indsaae, at Familiens Ære stod paa Spil. Taleren var meget bleg, og det var med noget rystende Stemme, han udtalte, at han følte en overordentlig Glæde ved at skulle have den Ære o. s. v., men Talen blev

afleveret uden Standsninger, og man raabte dundrende Hurra for Rector. Det var under Talen virkelig lykkedes Denne at se saa overrasket ud, som det overhovedet er muligt for en Rector ved slige Leiligheder, og nu reiste han sig og talte for Skolen, og saa raabte man igjen Hurra med god Villie og med Lungernes fulde Styrke. Man tog fat paa Kransekagen — Enkelte af de Smaa havde allerede pillet ved den under Rectors Tale — og man sang Jørgen Helmers Vise for Damerne, der gjorde umaa-delig Lykke hos det taknemmelige Publikum og indbragte den beskedne Forfatter en Uendelighed af Complimenter, men de følgende Talere hørte man kun halvt paa, og saa reiste man sig og gik ned til Borddansen.

Som blæst bort var nu al Forlegenhed og Stivhed. Den, der ved Begyndelsen al Ballet knap havde turdet tale til sin Dame, fik nu ordentlig Munden paa Gled, man dansede ganske anderledes freidigt og førte sikkert, og først nu vovede man rigtigt gjennem Inclination og søgende Blikke at vise sine varme Følelser for sit Hjertes Dame. — Der kan være noget Fint og Kjønt over Skoledrengens bly Forelskelse, over hans keitede Stammen og hans altid frugtesløse Forsøg paa at faae de behandskede Hænder anbragte; straalende af Glæde kan hans Blik tindre, naar det møder hendes, og blufærdigt rødmende over sine egne Tanker kan han slaa det ned, naar det et eneste Øieblik kar forvildet sig til

den spæde Fure i hans Udkaarnes Hals — senere i Livet er hverken Blik eller Tanke saa discret.

Saa kom Cotillon'en. Storartet Intrigieren, jublende Stolthed og skuffede Forhaabninger. Det lykkedes Lise — men ikke uden Vanskelighed — at formaa to af de Kavalierer, der havde tiltænkt hende deres Buket, til i Stedet for at lyksaliggjøre Mine og Frederikke med den; selv gav hun sin Sløife til Jørgen Helmer — hun gav den altid til Skolens Dux.

Klokken blev To, og Dansen skulde egentlig høre op. Men saa kom Comiteen og bad Rector, om der ikke maatte dances en eneste Extra-Vals endnu, og Rector gav efter. Den Extra-Vals blev imidlertid trukket ud i det Uendelige; Mødrene kjedede sig med Anstand, men Fædrene, der forlængst havde gjort Beterne op og bagefter drukket det ene Glas Punsch efter det andet, gabede omkap med Musikken oppe paa Tribunen, hvor navnlig Trompeter Rubek, som tracterede Contrabassen, gjorde sig bemærket ved aldeles i Søvn at føre Buen, medens de fede Fingre paa hans venstre Haand udførte de mærkeligste Evolutioner paa Strengene, Evolutioner, der nærmest maatte bibringe en Ukyndig den Forestilling, at han var ifærd med at fange Lopper. — Omsider blev der dog klappet af, og der lød en Fanfare fra Tribunen, og saa gik eller kjørte man hjem i den stjerneklare Frostnat, lyttede efter Taarnvægteren, der raabte Tre, og sagde Godmorgen til hans syngende Collega nede paa Torvet.

— „Gud, hvor Adjunct Møller danser yndigt!“ sagde Mine, da hun og Søsteren vare komne op paa Lises Værelse, og Frederikke supplerede strax denne Bemærkning med et: „Ja, og saa fører han saa deiligt — synes Du ikke, Lise?“

„Det veed jeg saamænd ikke“, svarede Lise, „jeg har ikke danset med ham.“

„Ja, men synes Du da ikke, han tager sig storartet ud?“

„Nei, ærlig talt, jeg synes ikke, det klæder ham at danse.“

„Gud, hvor kan Du sige det, Lise!“ lød det i Kor, og temmelig forargede over Kusinen, der altid skulde være saa kræsen, sov de to smaa Præstedøtre ind og drømte om Møller og et Par af de nettere Disciple.

— Der var En til i Rectorboligen, der drømte, og det var Hans Peter. Da han kom hjem fra Ballet, kunde han først slet ikke blive klog paa, om han var meget glad eller meget bedrøvet — det var helt underligt. Saa blev han dog klar over, at han nærmest var voldsom glad — glad for Lise. Ikke fordi han havde danset med hende — to Gange havde han været lige ved at inclinere for hende, men havde opgivet det, fordi det var saa flout — men i Aften havde han pludseligt faaet Øinene op for, at Lise var det Deiligste og Bedste i denne Verden. — Hun var slet ikke mere hans Kusine — langt fjernere og dog nærmere — men, aa, hvor var hun nydelig og mild og fin! — Han havde været

en rigtig Laban imod hende, havde han, men det skulde blive anderledes: hun skulde se, at han godt kunde være baade flittig og alvorlig — fra imorgen af skulde der ske en Forandring. — Aa, hvor var hun sød! — Men ikke et Ord vilde han sige, før han havde faaet Artium — ikke et Ord!

Og med dette priselige Forsæt sov Hans Peter ind, men da han vaagnede næste Formiddag, kunde han ikke strax besinde sig paa, hvad det var, han følte sig saa glad ved: det var dog kun et Øieblik, saa stod Tanken om Lise igjen for ham i hele sin Herlighed. Og da han lidt efter saae hende selv ved Kaffebordet, blev han rød i Hovedet, og da hun om Eftermiddagen lagde sin Haand paa hans Skulder, foer han sammen, som om han havde trukket en Gnist fra den store Elektriseermaskine.

Om Aftenen laasede han sin Dør og tatoverede et latinsk L paa sin venstre Arm — men Alt det drømte Lise naturligvis ikke om, og i den Grad misforstod hun Fætterens forandrede Væsen, at hun et Par Dage efter blev ganske ængstelig og sagde til Rector: „Blot Hans Peter ikke er daarlig: han sidder ganske stille og læser, og da jeg vilde give ham fire Skilling, sagde han nei Tak!“

„Aa, det gaaer vel nok over“, sagde Rector, der rettede Stile og nødigt vilde forstyrres. „Han har formodentligt spist for megen Frugt og har Ondt i Maven!“

Og det slog da ogsaa Lise sig til Ro med.

— Det var, hvad man her i Byen kaldte Eftermiddag, det vil sige Klokken var henimod Tre. Ritmesteren sad ved sit Vindue, røg en Cigar og saae ud paa Gaden. Han havde som sædvanligt læst alle de Skilte, han kunde øine, baade forfra og bagfra, og havde nu tilbragt det sidste Kvarteer med at betragte Brændevinsbrænderens Gaard ligeoverfor — ikke fordi den i og for sig frembød noget Mærkeligt eller kunde siges at have Nyhedens Interesse, men simpelthen fordi der i Øieblikket ikke var noget-somhelst Andet at se paa. Ritmesteren talte, hvor mange Klukflasker der vare opstillede i Vinduet, og prøvede paa at læse, hvad der stod paa Etiketterne. Det lykkedes ham at dechifrere to af Navnene som „Ratafia“ og „Hippokras“, men de øvrige var det ham end ikke ved Anvendelsen af den vildeste Conjecturalkritik muligt at udtyde; han opgav derfor tilsidst alle videre Forsøg og nøiedes saa med, hver Gang Gadedøren gik, at kaste et Blik ind i den halvmørke Bod, hvor man i Baggrunden skimtede liggende Ankere med blanke Messinghaner, og hvor der paa Disken stod en Række Potte- og Pæglemaal af Kobber med afslidt Fortinning. Nu fyldtes pludseligt Porten med Damp, op under Rendestensbrædtet trængte den, og helt ned ad Gaden bølgede i den skarpe Frostluft de hvide Skyer; Tjenestepiger med pjusket Haar, blaaafrosne Arme og klaprende Tøfler kom som ved et Trylleslag fra alle Sider forat hente varmt Vand — nu var der da Noget at se paa for Ritmesteren — og saa bankede det.

„Kom ind! — Aa, er det Dem, Lieutenant Poulsen! Vær saa god at tage Plads! — Nei, kom først herhen, saa skal De se en flot Tøs! Hun seer sgu formelig godt ud!“

„Hvem mener Ritmesteren?“

„Hende dernede med det brune Skjørt. Hun har ligefrem Facon paa Benene — det seer man ikke hver Dag her til Lands!“

„Aa, fy! Hun har jo Huller paa Strømperne — se, Hælen stikker ud!“

„Ja, hvad saa! Derfor kan hun da gjerne være velskabt!“

„Det kan hun ganske vist, men jeg tilstaaer, at jeg ikke let kan faae Øie for noget Bedaarende, naar jeg seer saadan en rød Hæl grine!“

„Hvor Fanden har De egentlig alle de fine Fornemmelser fra, Lieutenant?“

„Ja, jeg skal ikke kunne sige, om det er fra min Fader eller min Moder!“

„Nei, det er De jo lovlig undskyldt i! — Aa, tag mig en Cigar — Kassen staaer derhenne! — Nei, vent lidt, skynd Dem først herhen, saa skal De se!“

Det Syn, som Ritmesteren nu vilde vise sin Lieutenant var ogsaa nok værd at se. Skraas overfor i Spækhøkerens Vindue laa en mægtig plukket Gaas, og kommende fra hver sin Side vare baade Kammerherren og Major Duseberg uvilkaarligt standsede foran den.

„Det er glimrende!“ raabte Ritmesteren. „At se de To mødes i stille Begeistring for samme Object.“

„Ja“, svarede Lieutenanten, „det gjør de nok, men vil Ritmesteren lægge Mærke til den forskjellige Maade, paa hvilken de beundrer: Majorens Tænder løber i Vand ved Tanken om Kilebenet, og han beregner, hvor meget Fedt Gaasen kan give; Kammerherren derimod tænker sig Dyret ligge smukt brunet paa et Fad af kjøbenhavnsk Porcelain og seer sig selv tranchere det efter alle Kunstens Regler — det er en stor Forskjel!“

„Aa, ja, saagu, der kan være Noget i det! — Men siden vi taler om Major Duseberg, skal De dog høre hans sidste Genistreg. De veed jo nok, at hans — lad mig sige: bedre — Halvdel kjører ham i stramme Liner og navnlig vaager nøie over, at han ikke kommer for sent hjem. Nu sidder jeg imidlertid for et Par Aftener siden i Klubben med ham, og da Klokken bliver halv Elleve, vil han jo bryde op. Men da der ellers ikke var et Menneske, man kunde snakke med, vilde jeg jo nødt af med ham — gaa i Seng paa den Tid af Eftermiddagen kan man sgu dog ikke! — og saa bestilte jeg to Gange stuvede Muslinger, skjøndt jeg egentlig ikke kan udstaa de Skaldyr. Det hjalp: Majoren blev og drak oven i Kjøbet en Arracstoddy bagefter, og Klokken blev Tolv, før han kom afsted. Jeg sidder imidlertid endnu et Kvarteers Tid og kigger i en dum Avis, men da jeg gaaer hjem — det var vel saadan henad Et — og kommer udenfor Majorens Hus, saa hører jeg ganske tydeligt Vægteren raabe Elleve inde i hans Port. Jeg vilde ikke tro mine

egne Øren, men da jeg gaaer den gode Maaløv paa Klingen, tilstaaer han omsider, at det var Majoren, der havde givet ham fire Skilling forat raabe Elleve --- det kan man kalde durkdrevent, hvad! --- Naa, tag Dem nu den Cigar, De ikke fik før, og lad mig høre, hvad De kommer for!”

„Ja, det er egentlig forat bede mig fri imorgen Formiddag — hvis Ritmesteren ikke har Noget imod det, er Lieutenant Arup villig til at tage min Tjeneste.“

„Værsaagod, De har Deres Frihed — men maa jeg saa spørge, hvor De skal hen?”

„Jeg skulde til Kammerherren. Jeg har lovet at hjælpe ham med at tappe en halv Pibe Sherry af, som han lige har faaet hjem.“

„Det var som Pokker! Er De allerede avanceret saa vidt i Kammerherrens Kridthus, at De bliver betroet til at komme i Vinkjelderen! Der kommer jeg sgu aldrig! — Ja, De kan sagtens: De er ung, og De er glad ved det Hele; De tager imod, hvad Livet byder, og forlanger ikke Urimeligheder. — Tænker De endnu paa at ville til Høiskolen?”

„Nei, ærlig talt, jeg troer ikke, at —“

„Hvad sagde jeg! Jeg sagde, at alt det med Energi og lignende Vidtløftigheder, det var en Børnesygdom, som nok vilde gaa over her i Provinsen. — Nu er De da ikke et Haar bedre end vi Andre! — De er egentlig værre, for jeg er dog klar over, at det er et skrækkeligt Liv, man fører, men De er inderlig tilfreds baade med Dem selv og med Tilværelsen! — Naa, kan man være det, er det sgu

ogsaa det Fornuftigste, for man har alligevel ikke Andet end Ærgrelser her i Livet!“

„Har Ritmesteren havt Ærgrelser?“

„Om jeg har! For det Første har Melmandens væmmelige „Bankør“ igjen begyndt at gjøre sig behagelig for „Juno“ — ja, det kan ikke hjælpe, Du slaaer med Halen, gamle Tøs, Du er og bliver upaalidelig og letsindig trods dine ni Aar! — og da jeg naturligvis nødt vil have Familien forøget paa den Maade og heller ikke nænner at lade Dyret ligge her alene, saa sidder jeg den halve Dag hjemme som Dydens Vogter og kjeder mig erbarmeligt. Naa, for det Andet, saa har jeg ogsaa ærgret mig over den Historie paa Danseboden — det bliver rimeligvis til Krigsret!“

„Troer Ritmesteren virkeligt —“

„Ja, De hørte selv, hvad jeg paa given Anledning sagde til Folkene forleden: jeg sagde, jeg haabede, at Ingen af min Escadron nogensinde vilde begynde Klammeri med Civilister inde paa Larsens Dansebod, hvor de søger om Lørdagen, men at jeg paa den anden Side stolede paa, at hvis der blev Klammeri, saa var det Dragonerne, der gav, og Civilisterne, der fik Prygl — det var da en meget kristelig Formaning, ikke sandt! Nu, sidste Lørdag, var der en halv Snes af mine Dragoner henne at danse, men der var nok et halvt Hundrede Civilister; saa drikker En af dem Veilby — De veed ham, den stærke Smed — en Skalle, og Veilby slaaer jo saa en tre, fire Stykker i Gulvet, men det forslog alligevel ikke:

Civilisterne var for mange. Men hvad gjør saa mine Dragøner! De ihukom Deres Ritmesters Ord om, at man hellere maa give end tage, og saa trak de Støvlerne paa Næverne og ryddede Bulen. Det var jo meget fornuftigt i og for sig, men Sporerne skal have givet nogle slemme Smører i de civile Fysiognomier, og der er nok allerede indgivet Klage til Regimentet, saa det kan blive til, hvad det skal være. Det Eneste var naturligvis, om man ikke underhaanden kunde stoppe Munden paa de værste Skraalere — jeg kan nu engang ikke for min Død lide at have Krigsret over nogen af mine egne Folk! — men det gaar heller ikke, for jeg har mere end Ebbe i Kassen, og af Familiesølvtoiet er der sgu vist kun Peberbøssen tilbage!“

„Maa jeg ikke prøve paa at ordne den Sag?“ bad Lieutenanten.

„Jo, Gud velsigne Dem, men hvordan vil De egentlig —“

„Aa, jeg tænker nok, det gaaer, Hr. Ritmester! — Jeg kan heller ikke lide, at min gamle Sidemand, Smeden, skulde straffes!“

— Og saa „ordnede“ Lieutenanten Sagen, men i de følgende Maaneder kneb det lidt for ham med at faae Budgettet til at stemme.

Næste Formiddag Klokken Elleve stillede Lieutenanten hos Kammerherren.

„Det var rigtigt venligt af Dem at ville komme“,

sagde den Gamle. „Jeg kunde naturligvis nok hjælpe mig med Jørgen, men, oprigtig talt, til den Forretning vil man dog helst have en Mand, som man kan tale med, en Mand, der har Interesse for Sagen. — Undskyld mig blot et Øieblik, mens jeg gjør Toilette!“

Lidt efter viste Kammerherren sig, iført en tyk, stukken Silkevams og med rød Fez paa Hovedet, og saa førte han Lieutenanten ned i Kjelderen.

— „Nei, hvor her er megen Plads!“ sagde Lieutenanten. „Og her er jo formelig gamle Hvælvinger!“

„Ja, jeg tilstaaer ogsaa, at det meget var for Kjelderens Skyld, jeg leiede Leiligheden. Værelserne har deres Mangler, men Kjelderen er fortræffelig: lun om Vinteren og kølig om Sommeren.“

„Og hvor Kammerherren dog har megen Vin!“

„Ja, man drikker mig ikke læns i de første Par Aar! — Men forresten kan De tro, gode Lieutenant, at jeg tidt og mange Gange tænker paa, hvordan det vil gaa med min Vinkjelder, naar jeg engang er død og borte! I saadanne Øieblikke kan det næsten gjøre En tung om Hjertet at tænke paa, at man ikke har Nogen at efterlade det Hele — nu kommer det formodentlig paa Auctionsbordet og bliver maaske kjøbt af uvidende Personer, der aldeles ikke skjønner paa, hvad de faaer! — Ak, ja, saadan gaaer det! — Der ligger nu 50 Flasker Rauenthaler. Vil Vorherre unde mig fem Aar endnu, faaer jeg Fornøielse af dem, men hvis ikke — naa, det er nu ikke værd at tænke paa!“

Lieutenanten havde den største Lyst af Verden til at foreslaa Kammerherren, at han skulde testamenterer ham hele Vinkjelderen, men saa gemytlig turde han dog endnu ikke være, og han spurgte derfor, i Stedet for at komme med Forslag, hvad det var for et Par Flasker, der, indpakkede i Halmhylstre, laa for sig selv henne paa en af Hylderne.

„Det er Rosenborg Rhinskvind — Rüdeshimer fra Anno 1598!“ svarede Kammerherren og saae helt ændægtig ud. „Jeg har byttet mig dem til gennem den tidligere Kjeldermester — naa, jeg vil ikke paastaa, at det strengt taget var *per fas*, men, Herregud: det er dog bedre, Vinen ligger her, end om den var drukket op af det Selskab, der nu kommer til Hove!“

„Er den ikke meget sur?“ spurgte Lieutenanten.

„Sur?“ gjentog Kammerherren forarget. „Ja, naturligvis skal en saa gammel Drue omtrent mættes med Sukker, naar man vil nyde den — men dens Smag, dens Aroma, den er uforlignelig! — Ja, jeg troer gjerne, at de Herrer Folkethingsmænd og Skomagere og Skrædere, der nu kommer til Taffels ad Bagtrappen, ikke forstaaer at vurdere den, men det maa man saa finde sig i — man maa jo finde sig i saa Meget! — I det Hele er det forresten forbausende, saa lidt Sans selv ellers vel instruerede Folk har for Rhinskvind — og forresten ogsaa for Moselvin!“

„Det kommer vel ogsaa omtrent ud paa det Samme“, sagde Lieutenanten.

„Kjære, unge Ven, jeg troer, De vil! Rhinskvindrikker man om Vinteren, Moselvin om Sommeren — der er stor Forskjel! Det maa De lære at faae Smag for! — Madeira har De virkelig Sans for!“

„Ja, den fra 47! Det er det Første, jeg nogensinde har smagt!“

„Og dog er den Intet — absolut Intet — imod en Pibe, jeg fik i 38!“ sagde Kammerherren vemedigt. „Mage til Vin har jeg ikke smagt — end ikke ved Hans Majestæts Taffel!“

„Er den da helt drukket op?“

„Formodentlig!“

„Veed Kammerherren det ikke? Jeg troede, De havde nøiagtigt Tal paa —“

„Paa hvad jeg har liggende? Ja, det har jeg! Men den Madeira maatte jeg skille mig ved — eller troede i alt Fald at være nødt til det; jeg skulde bruge en større Sum paa een Gang og realiserede derfor bl. A. ogsaa min daværende, ikke ringe Vinbeholdning. — Ja, det var et uerstatteligt Tab, men skeet er skeet, lad os nu ikke længere fortabe os i Fortiden. — Skal vi tage fat paa Sherryen — Tillader De?“

Dermed hængte Kammerherren et Forklæde over Hovedet paa Lieutenanten, tog selv et lignende om sig, og saa begyndte det store Værk.

Det var et Syn, som den halve By nok vilde have givet Adskilligt for at overvære, saadan at se Kammerherren med Forklæde for og Fez'en paa Hovedet sidde paa en trebenet Skomagerstol og

tappe Vin af. Med en Alvor og en Forsigtighed, som var det Granater, han fyldte, undersøgte han i Forveien omhyggeligt hver eneste Flaske, holdt den op for Lyset forat overbevise sig om, at den var fuldstændig ren, og rakte den saa, naar den var fyldt, over til Lieutenanten, hvis Hverv det var at proppe. Siden lakkedes der, og saa skulde man etikettere. — „Vil De være saa god at klippe Sedler — der kan blive otte af hvert Blad — saa skal jeg skrive“, sagde Kammerherren.

„Men det er jo Breve!“ indvendte Lieutenanten.

„Ja, det gjør ikke Noget; den ene Side er ubeskreven, og De veed, jeg økonomiserer med Papir.“

Saa klippede Lieutenanten, Kammerherren skrev med store, stive Bogstaver: „Sherry. Thetis 1862“, og naar Etiketterne vare færdige, klistrede Lieutenanten dem paa Flaskerne.

„Den Sherry tegner virkelig godt!“ sagde Kammerherren. „Tag et Glas til, gode Lieutenant Poulsen! En Arbejder i Vingaarden er jo sin Løn værd, og det er sandelig koldt nok til, at man kan behøve noget Varmt!“

Det lod Lieutenanten sig ikke sige to Gange men skjænkede atter et stort Glas af den sidst aftappede Flaske, der var lidt uklar, og som derfor heller ikke skulde proppes, men bruges strax.

— „Hvad er det!“ udbrød Kammerherren. „Man kan jo ikke længere se hernede!“

Det lille, høitsiddende Vindue var pludseligt

bleven formørket, og da Lieutenanten stod op paa en Stol for at undersøge, hvad der var Grunden hertil, opdagede han, at det var Jochumsens stortærnede Buxeben. Skjøndt han nu forudsaae, at Kammerherren vilde blive forfærdet, kunde han dog ikke dy sig, men idet han lagde Munden tæt op til Ruden, raabte han, saa høit han kunde: „Kukuk!“

Benene røg i samme Nu til Side, og Lieutenanten paastod senere bestandigt, at Jochumsen ligefrem havde gjort et Hop paa mindst tre Kvarter; Kammerherren udbrød i et misbilligende: „Men, kjære Ven, det gaaer virkelig ikke an!“, Lieutenanten lo, saa han næsten ikke kunde holde op, og et Øieblik efter viste Jochumsens forbausede Ansigt sig i Kjeldervinduet.

„Jeg maa gjøre Dem min Undskyldning, gode Overlærer“, sagde Kammerherren og tog Fez'en af, „paa vor unge Vens Vegne! Det var meget ubetænksomt af ham!“

„Aa, hvad!“ svarede Jochumsen, der strax blev inderlig oplivet ved at se Kammerherren i det Costume. „Det gjør saamænd Ingenting.“

„Jeg veed ikke, om jeg tør bede Dem træde nærmere“, vedblev Kammerherren, „rigtignok er dette ikke Stedet til at —“

„Ja, kom endelig herved!“ raabte Lieutenanten. „Her skal De se en rigtig Vinkjelder med gamle Hvælvinger — det skulde slet ikke undre mig, om Løngangen havde mundet ud her!“

Denne sidste Tilføjelse var afgjørende for Jo-

chumsen, og ledet af Lieutenanten stod han et Par Secunder efter nede hos de Andre. Kammerherren, der imens havde skilt sig af med Forklædet, lettede atter paa Fez'en og gjorde mange Undskyldninger, men Jochumsen brummede først, synlig vel til Mode:

„Im tiefen Keller sitz ich hier
Bei einem Fass voll Reben!“

og udbrød derpaa aldeles imponeret: „Det var da en forskrækkelig Masse Vin!“

„Aa, ja, der er jo en Del — vi har netop været ifærd med at tappe Sherry af, derfor —“

„Ja, og nu etiketterer vi!“ sagde Lieutenanten. „Kammerherren skriver, og jeg klistrer — der kan De se en af Sedlerne!“

Jochumsen saae paa Etiketten, vendte den om og sagde saa: „Men der staaer jo ogsaa Noget paa den anden Side?“

„Ja, det har Intet at sige“, svarede Kammerherren. „Det er kun Stumper af Breve.“

„Breve!“ raabte Jochumsen forfærdet, og hvor stor end hans uvilkaarlige Respect for Kammerherren var, kunde han ikke lade være med at udbrude: „Breve maa man omgaaes endnu varligere end Fyrværkerisager! — Der er en eller anden stor Mand, der har sagt: „Giv mig blot to Ord, som En har skrevet, og jeg skal skaffe ham paa Galeierne!“ og den Mand har Ret!“

Jochumsen skulde lige til at komme med sin Slutningsbemærkning om, at medens man først i et andet Liv skulde staa til Regnskab for, hvad man

havde talt, skulde man allerede i dette Liv staa til Ansvar for, hvad man selv eller hvad Andre havde skrevet, men Lieutenanten stoppede ham ved, henvendt til Kammerherren, at sige: „Overlærer Jochumsen maa da smage?“

„Ja, hvis det blot kan gaa an, paa den Maade at byde en Gæst, som jeg har den Fornøielse første Gang at se —“

„Vist kan det saa!“ raabte Lieutenanten, og dermed trykkede han venskabeligt Jochumsen ned paa den Trebenede og skjænkede for ham.

„Den smager virkelig fortræffeligt!“ erklærede Jochumsen. „Er det Noget, Kammerherren selv har forskrevet?“

„Ja, jeg forskriver al min Vin selv — det er man ligefrem nødt til her i Byen.“

„Saa?“ sagde Jochumsen. „Jeg troede egentlig, Vinhandler Eskildsen havde meget gode Varer? Jeg veed da, Conditor Obel handler hos ham, og jeg kjøber ogsaa sommetider en Flaske Frontignac hos ham — den er rigtig god!“

Kammerherren gjorde en halv umærkelig Grimace, som om han havde faaet Frontignac'en paa Tungen, og svarede derpaa: „Nei, ligefrem anbefale den gode Eskildsen kan man ikke! Jeg mindes i den Anledning en Anecdote, som virkelig er meget god. Hans Datter — en ganske net Pige — blev jo gift for nogle Aar siden, og Agent Schou, Deres Vært, var nok med til Bryllupet. Veed De, hvad han gav i Brudegave? Han sendte Bruden 25 Flasker

Leoville — „forat hun dog engang kunde smage ordentlig Vin!“ — det kan man kalde spydigt! — Aa, drik endelig et Glas til, hvis den smager Dem!“

„Tak — mange Tak, ikke for meget! — Det er ellers prægtige Hvælvinger, upaatvivlelig meget gamle. Skulde der virkelig være nogen Tradition for, at Løngangen har —“

„Ikke mig bekendt. Det er Noget, der maa staa for vor gode Lieutenants egen Regning.“

„Der er rigtignok heller ikke Spor af tilmurede Aabninger“, vedblev Jochumsen, „men det Hele kunde alligevel godt se ud som en lille Kryptkirke, der var overgaaet til profan Brug!“

„Apropos Kryptkirke“, sagde Kammerherren, „det minder mig om den salig Provst Jerrild her i Byen — en Mand, jeg forresten ikke har kjendt personligt: han var død, før jeg kom hertil. Han var en stor Vinkjender og skal have været fortræffeligt forsynet i flere Retninger. Men veed De, hvor han havde sin Vinkjelder? Under sit Studereværelse i den gamle Provstegaard, hvorfra der gik en Lem ned i Dybet, og saa kaldte han Vinkjeldereren, for Kryptkirken — meget godt forresten, ikke sandt? — Men det er for koldt at blive hernede, og vi er færdige med vor Gjerning: jeg haaber da, Overlæreren gaaer med op i min Leilighed?“

Nei, det havde Jochumsen desværre ingen Tid til, men paa Falderebet drak han endnu et Par Glas Sherry, og skjøndt han ellers altid befandt sig ilde, saasnart han drak Noget i Utide, havde han,

mærkeligt nok, ikke Men af det denne Gang. Lieutenanten fremsatte, paa given Anledning, den Hypothese, at det kom af, at Kammerherrens Vin var bedre end den, Jochumsen ellers fik, men Jochumsen selv paastod med Bestemthed, at det alene skyldtes den Omstændighed, at han ikke havde spist bitre Mandler, og saa lod Lieutenanten ham naturligvis blive i Troen.

— Det var kort før Jul. Det frøs, knagfrøs. I Havnen laa Agentens „Neptun“ indefrossen; Lugerne vare skalkede, Capitainen og Mandskabet dyrkede Familielivet, og kun sultne Krager skrege i de stive Vanter. Saalangt Øiet rakte, var Fjorden tillagt; Fiskerne havde hugget Hul paa Isen og pilkede, om Aftenen flokkedes udmattede Ænder og Edderfugle i Vaagerne, og der blev skudt en Del, bl. A. af Møller — det var en Jagt, han forstod.

Dampskibsfarten var forlængst standset, og saa kom der Snefog; i hele tre Dage var Byen uden Forbindelse med Omverdenen, og „Amtstidenden“ maatte derfor i lige saa lang Tid leve af locale Nyheder og hjemmegjorte Artikler, hvilket ogsaa medførte, at et Par tidligere kasserede Digte af Barberen nu bleve tagne til Naade og trykte med skudt Corpus.

Major Duseberg meldte sig syg, og det var ogsaa Kuldens Skyld; hans Skjægfærve, som han altid fik fra Hovedstaden, var sluppen op, og gaa

med violet Knebelsbart kunde han ikke, saa holdt han sig hjemme.

Omsider blev Diligencen kastet igjennem, men Frosten blev ved. Kammerherren viste sig i Astrakans Spadserepels — den eneste, der fandtes i Byen, — og gik forsigtig rundt paa sine Ishæle, Rector var naturligvis bekymret for sine Roser, og selv Skomager Andersen fandt det for koldt at staa i aaben Gadedør og forlagde sin rygende Virksomhed og sin Misfornøielse med Tilværelsen overhovedet til Bagstuen.

Kulden klemte paa. Blækket var frosset, naar Drengene kom i Skole Mandagmorgen, Trompeter Rubeks Børn havde Vanskelighed ved at vedligeholde Faderens indvendige Varme, og Vægterens Sang frøs fast i Halsen paa ham ligesom Tonerne i Münchhausens Jagthorn — det var en forskrækkelig Vinter.

Blandt de Faa, der kunde døie Kulden, var gamle Major Brusch — hans Hoved taalte ikke Varmen — og saa Obersten, der af Princip gik om uden Kappe og frøs med Anstand. Hans Peter havde det ogsaa med Varme: indvendig Varme. Mangen Gang glemte han næsten at spise blot for at se paa Lise; han blev rød i Hovedet, naar hun kom ind paa hans Værelse, mens han skiftede Vest, og i ledige Timer tatoverede han et smukt Hjerte omkring L'et paa den venstre Arm.

— Henne i Latinskolen var der i de sidste Par Dage før Jul altid noget Eiendommeligt i Luften.

Ikke blot mærkede man Feriens Komme derpaa, at selv de samvittighedsfuldeste Lærere i Reglen vare letsindige nok til at lade sig overtale til at „læse op“ i det Halve af Timen, men rundt omkring i de lavere Klasser var der stukket smaa Grangrene ned ved Blækhuse, og i første Klasse havde Drengene oven i Købet efter gammel Tradition pyntet et helt lille Juletræ, hvorpaa der hang Cigarer til Lærerne. Jochumsen forsøgte netop at ryge en af disse paa Veien fra Skolen — det var Dagen før lille Juleaften — da han blev indhentet af Møller, som aabenbart havde Noget at sige ham, for han fulgte med hjem.

— „Ja, jeg er selv meget kjed af det“, begyndte Møller, „men jeg kan desværre ikke tage med ud til Ordrup, som jeg havde lovet.“

„Ikke det!“ svarede Jochumsen forholdsvis fattet.

„Nei, det er desværre bleven mig umuligt, og nu vilde jeg bede Dem paa bedste Maade undskylde min Udeblivelse.“

„Det skal jeg nok!“

„Ja, det er meget kjedeligt, for nu havde Familien jo glædet sig til at —“

„Hvadbehager?“

„Jeg siger, Pastor Knudsen og hans Familie havde jo ventet, at jeg kom.“

„Ja, det havde de vel — men saa faaer Pastor Knudsen og hans Familie finde sig i, at De bliver borte!“

„Jeg skal sige Dem“, vedblev Møller fortroligt, „jeg bliver nødt til at tage hjem til min gamle Fader. De veed, han er Lods — brav og hæderlig, men noget Udbytte af en Samtale med ham har jeg naturligvis ikke. Nu har han imidlertid sat sig i Hovedet, at jeg absolut skal søge et Sognekald, der er ledigt paa en af Nabøerne, for det har altid været hans Kjæphest at ville se mig som Præt, før han dør.“

„Det var ogsaa det, Erasmus Montanus' Fader vilde have!“ bemærkede Jochumsen, men uden at ænse denne litteraire Bemærkning vedblev Møller:

„Derfor maa jeg helst selv tage hjem og gjøre den Gamle begribeligt, at jeg virkelig ikke vil begrave mig og —“

„Mit Pund!“ supplerede Jochumsen.

„Aa, ja, om De vil! Ethvert Menneske troer dog vel paa, at han har nogen Evne, har Noget, han kan virke for — det troer i det mindste jeg!“

„Naa, og det kan De ikke virke for hjemme paa den Ø?“

„I alt Fald ikke saa godt som her, og derfor finder jeg, det er min Pligt at blive paa min Post.“

„Meget opofrende! — Men kan De huske, hvad De sagde til mig en af de allerførste Gange, vi talte sammen? Da udtalte De Deres Frygt for, at De ikke skulde kunne trives her i Provinsen, og fablede Noget om aandeligt Liv og Udvikling og Gud veed hvad — har De glemt det?“

„Nei, jeg har ikke. Men efterhaanden har jeg

indseet, at jeg til en vis Grad havde Uret dengang; jeg har fundet mig en forskjelligartet Virksomhed her, der tiltaler mig selv, og som jeg har al Grund til at tro, at jeg gjør Gavn i: jeg søger efter Evne at udnytte den Indflydelse, jeg har paa Disciplene, jeg holder jevnligt Foredrag i Haandværkerforeningen, og jeg kommer en Del i Huse, som jeg sætter Pris paa, og hvor jeg ogsaa veed, man sætter Pris paa mig. Kort og godt: jeg føler mig i alt Væsentligt fuldkommen tilfreds, hvor jeg er!“

„*Im engen Kreis verengert sich der Sinn!*“ citerede Jochumsen, men da Møller ikke gjorde Mine til at ville forstaa ham, fortsatte han ikke, og et Øieblik efter skiltes de.

— Lille-Juleaften fik Skolen altid fri Klokken Tolv. Først samledes Alle i Gymnastiksalen, Disciplene sang en Psalme, og saa pleiede Rector at ønske Alle en glædelig Fest. Denne Gang blev det imidlertid Jochumsen, der kom til at holde Talen, for Rector var bleven forkølet, og dette havde endvidere til Følge, at hverken han eller Lise toge ud til Ordrup; Forkølelsen kunde jo nemlig blive til Ondt i Halsen, mente Rector, og Ondt i Halsen til Hvadsomhelst, og det var ikke saadan at ligge syg ude paa Landet. Lise, der jo ikke var forvænt med Fornøielser, havde i Maaneder glædet sig til Juleferien, men ikke desto mindre fandt hun det ganske rimeligt, at Faderen og hun nu bleve hjemme, og der var ikke saa meget som Skuffelse at læse i hendes kjønne Ansigt. Det hjalp ikke, at Jochumsen

skjeldte og smeldte og kaldte Rector for en forfrossen Løgvæxt, det havde kun den Virkning, at Lise blev vred og kaldte Jochumsen en styg Onkel, og saa blev Jochumsen afvæbnet.

Hans Peter var indvendig grædefærdig, men det kunde jo heller ikke hjælpe, og saa gav han, inden han tog bort, under megen Stammen og megen Rødmen Lise en lille Pakke, som hun ikke maatte aabne før Juleaften; Pakken indeholdt en Æske, og i Æsken laa et Ravhjerte med Sølvring — det havde han sparet sammen til lige siden Skoleballet.

„Du skal rigtignok have Tak, fordi Du har tænkt paa mig, og fordi Du er saa flittig i den sidste Tid!“ sagde Lise. „Farvel og glædelig Jul!“ Og dermed gav hun ham et Kys — som hun altid havde gjort, naar han tog hjem — men aldrig før havde Hans Peter vidst, hvad et Kys var; det brændte ham paa Kinden og helt ind i Sjælen, syntes han, og endnu om Aftenen kunde han tydeligt mærke, hvor det var, Lises Læber havde berørt ham.

— Hans Peters elegiske Stemning holdt sig forresten ikke ret længe, og da han en Timestid senere sad paa Slæden sammen med Jochumsen og Lieutenanten, dvælede hans Tanker mere ved de forestaaende Glæder end ved den efterladte Sorg, og han raisonnerede sig endogsaa til, at det maaske, naar Alt kom til Alt, var ganske godt, at Lise ikke var med, for vel elskede han Lieutenanten i den Grad,

at han for nogle Uger siden paa Moderens Spørgsmaal om, hvem han helst vilde have med hjem i Julen, uden Betænkning havde svaret: „Lieutenant Poulsen!“ men Enhver var dog sig selv nærmest, mente han, og han vidste jo fra Bøger, at en Uniform er en farlig Ting for unge Piger. Jochumsen converserede underveis efter Sædvane Niels Kusk, der havde tilbragt Formiddagen med at aflevere en Uendelighed af Pølser, Leverposteier og Kleiner til diverse gamle Damer, og Lieutenanten morede sig brillant med at underholde Hans Peter — Jochumsen var ikke fri for at være jaloux.

De tre Mil til Ordrup gik hurtigt. Hestene dampede, Bjelderne klingede, og rundt omkring fra, nærmere og fjernere, hørte man i den klare Frost-aften andre Bjelder, der ligesom svarede hinanden og kimede Høitiden ind. Stjernerne tindrede paa den mørkeblaa Himmel, og fra Gaarde og Huse blinkede Lysene som Ledefyr ud over det vildsomme Snehav — der var Jul i Luften.

— „Hurra!“ — „Velkommen!“ og „Godaften, min egen Dreng!“ lød i blandet Kor, da Slæden gled ind i Præstegaarden, hvor man i den aabne Dør saae baade Fa'er og Mo'er og Mine og Frederikke.

„Men hvor er dog min Broder og Lise!“ udbrød Fruen, da Gjæsterne lykkeligt vare slupne ud af Fodposerne og nu med stive Kinder og frossent Skjæg stode i Forstuen.

„Han er forkølet“, svarede Jochumsen. „Men

jeg synes forresten gjerne, den gamle Omprikler af Hensyn til Lise kunde have opsat det til efter Ferien — nåa, det maa han nu om!“

Fruen blev vred og betroede senere paa Aftenen Jochumsen under fire Øine, at Rectoren var hendes kjødelige Broder, og at hun ikke kunde finde sig i en saadan Omtale af ham, men for Øieblikket var der ikke Tid til at give Vreden Luft: Gjæsterne trængte til Mad, og Aftensbordet ventede.

Præsten fik naturligtvis travlt, men det lykkedes dog forholdsvis hurtigt at faae ham med ind, ind til den „Julehare“, som han selv efter gammel Tradition havde skudt Dagen i Forveien, skjøndt han jo ellers saa temmelig havde lagt Jagten paa Hylden. Fruen havde meget at spørge om — saa Meget, at Præsten mere end een Gang maatte minde hende om, at de Fremmede skulde have Madro — og Fruen havde desuden travlt med at sørge for Gjæsterne: hvert Øieblik foer hun op fra sin Plads og lagde saa et Stykke af Ryggen, saa en Skefuld brunede Kartofler paa Vedkommendes Tallerken, hvilket atter gav hendes Mand Anledning til at bemærke, at nu var Mo'er bleven over de Halvtreds, men endnu hevde hun ikke lært, at en Stol kunde bruges til at sidde paa.

Efter den varme Hare gik man løs paa det kolde Bord, paa „Slagtemaden“, som det hed. Der var Sylte og Ribbenssteg, Grisetær og Leverpølse, og Jochumsen og Lieutenanten overbøde hinanden i god Appetit og drak mere end een Snaps forat

bøde paa det meget Fede. Grisetæerne gjorde især Lykke; det var Jochumsens Livret, og Lieutenanten, der aldrig havde smagt Tæer før, var begeistret. Tilsidst var der kun en halv tilbage, og Fruen, der gjorde mange Undskyldninger for, at hendes Gris kun havde havt fire Ben, var lige ved at faae Lieutenanten overtalt til at tage Restpartiet, da Jochumsen, som over Hornbrillerne havde fulgt Taaen paa dens Vandring fra den anden Bordende, pludseligt udbrød i et forbauset: „Det var da snurrigt!“

„Hvad for Noget?“ spurgte Fruen.

„Med den Taa!“

„Hvad Mærkeligt er der ved den?“

„Aa, ikke Noget!“

„Jo, De skal sige det, Jochumsen!“

„Har De aldrig mærket noget Aparte ved den Gris? — Gik den godt?“

„Ja, hvorfor skulde den ikke have gaaet godt?“

„Aa, jeg mente kun, fordi den, som jeg seer, har lidt af en nedgroet Negl — det maa dog vist have generet den!“

„Værsaagod, Onkel Jochumsen!“ raabte Lieutenanten. „Taaen er Deres! Nu kan jeg ikke!“

Og smilende over hele Ansigtet modtog Jochumsen sit Bytte, som han til Fruens Forargelse nød med tilsyneladende god Samvittighed.

Efter Aftensbordet slog man sig til Ro inde i Dagligstuen. Præsten og Fruen placerede sig i Sofaen, Jochumsen sad i sin egen Stol, og Lieutenanten laa i Gyngestolen dampende paa en Cigar

og blæsende de eleganteste Ringe — nu var han lige saa dygtig som Lieutenant Arup; Mine blandede en Romtoddy til ham, og Frederikke spillede hans Yndlingsvals: han saae ogsaa ud som en Pascha af utallige Hestehaler. Lidt efter forsvandt Damerne — de havde Juletravlhed — og længe varede det ikke, før Jochumsen manede til Opbrud ved at paa-staa, at Lieutenanten var søvnig. Skjøndt Denne protesterede energisk, maatte han dog reise sig, thi det var atter en af Jochumsens mange Eiendommeligheder, at medens han i Byen aldrig kunde gaa i Seng paa denne Side Midnat, holdt han ude paa Landet mest af at komme tidligt til Ro. — „Jeg skal sige Dem en Ting“, sagde han senere forklarende til Lieutenanten, „om Vinteren sætter jeg Pris paa herude at ligge i Sengen og se Ilden i Kakkel-ovnen, naar jeg har slukket Lyset, og derfor kan jeg ikke lide at falde i Søvn strax. — Det maa De ogsaa vænne Dem til! — Ligger De godt?“

„Brillant!“

„Og De fortryder ikke, at De er kommen paa Landet i Julen?“

„Fortryder? — Det har jeg ønsket hele mit Liv! Jeg veed i det Hele taget ikke, hvordan jeg skulde kunne have det bedre, end jeg har det!“

„Hm!“ brummede Jochumsen. „De savner altsaa Ingenting, og De føler Dem tilfreds med Byen?“

„Ja, det gjør jeg rigtignok!“

„Det er unaturligt! Men, som jeg nyligt havde

den Fornøielse at sige til en Anden: „*Im engen Kreis verengert sich der Sinn!*““

„Men De føler Dem jo ogsaa tilfreds, baade med Deres Stilling og med Byen!“

„Ja, jeg — det er en ganske anden Sag! Jeg har Lov til det, for jeg har været utilfreds — baade med det Ene og med det Andet! Troer De, jeg altid har syntes om den sorte Kjole? Troer De, det var morsomt at være Civilist under Krigen? Og Byen — den er egentlig et Hundehul, hvor man maa gaa til Grunde, medmindre man, som jeg, har sine private Interesser, eller ogsaa er forelsket og lignende Vidtløftigheder. — Hvordan i al Verden faaer De egentlig Tiden til at gaa, naar De ikke har Tjeneste?“

„Brillant! Naar jeg ikke er ude, saa ligger jeg og tænker paa min Chaiselongue, eller ogsaa kommer Lieutenant Arup eller en Anden af mine Kamerater og slaar en Passiar af.“

„Bah! Det er vist nogle fede Karle til at føre en Samtale! — Lieutenant Arup siger jo aldrig Noget!“

„Aa, han er maaske ikke saa meget talende, men han er en brilliant Kamerat!“

— „Og hvad læser De? De læser Ingenting!“

„Det gjør De jo heller ikke!“ svarede Lieutenanten, der var Militair nok til at vide, at det altid gjælder om at føre Krigen over paa Fjendens Ene-mærker.

„Hm, aa, ja — men jeg har Lov til at lade

være med det, for jeg har læst i mine Dage, forstaaer De, jeg kan alle de tyske Klassikere udenad! Jeg er kommen paa Høiden af min Tids Dannelse, og videre kan man overhovedet ikke naa. Men med Dem er det en anden Sag. De er i en Alder, hvor De trænger til — hvadbehager? — Naa, saaledes!“

Og Jochumsen, der hele Aftenen havde været lidt piqueret, fordi han syntes, der blev gjort for meget Stads af Lieutenanten, vendte sig fornærmet om, da han opdagede, at Denne sov.

Næste Morgen var imidlertid Vreden glemt, og op ad Formiddagen betroede Jochumsen Lieutenanten, at det ved Udfoldelsen af en uhyre Snedighed var lykkedes ham at komme efter, hvad Mine vilde give sin Moder i Julegave, og hvad Præsten havde tiltænkt Hans Peter; nu skulde han hen til Smeden og barberes, og et Par Steder til, og opfordrede Lieutenanten til at gaa med. Det kunde Lieutenanten imidlertid ikke, for han havde allerede lovet Præsten at gaa ud med ham til „Plantagen“ og hente et Juletræ hjem. Den Expedition vilde Jochumsen ikke med paa, og saa gik han og de to Andre hver sine Veie.

Da de senere atter mødtes i Præstegaarden, havde Jochumsen nok at fortælle; han havde efter Sædvane talt med den halve Landsby og vidste nu lige saa god Besked med den lille Republiks indre Forhold som Degnekonen selv.

— „Ja, fortæl Du nu Lieutenant Poulsen dine Nyheder“, sagde Præsten, „saa gaaer jeg ind i Studereværelset. Det er ikke saa lige en Sag at have to Helligdage ovenpaa hinanden.“

Dermed gik Præsten, og Jochumsen og Lieutenanten vare henviste til hinanden, for Damerne saae man Intet til, de havde alt for travlt.

— „Mine og Frederikke har stillet Juletræet op!“ sagde Jochumsen. „Jeg kigede ind gennem Nøglehullet før — det staaer ved Siden af Klaveret.

— Veed De, hvad vi skal have til Middag?“

Nei, det vidste Lieutenanten naturligvis ikke.

„Ja, men saa maa vi ned i Kjøkkenet og have det at vide!“ erklærede Jochumsen og trak af med ham.

Nede i Kjøkkenet, det store, brolagte Kjøkken, hvor Ilden flammede under alle Huller paa Komfuret, og hvor en blandet Duft af Bagt og Stegt slog En i Møde, vare Mine og Frederikke ifærd med at lægge Deig og skyndte sig uhyre forlegne at smøge Ærmerne ned over de buttede Arme; Fruen piskede Æg, og henne i en Krog sad den gamle Maren, som altid ved Høitiderne kom og gjorde Nytte i Kjøkkenet og i Øieblikket var ivrig sysselsat med at plukke Ænder. Nu blev der Lystighed i Kjøkkenet, da Lieutenanten fik Lov til at prøve paa at piske Æggehvite og anmodedes om at sætte Smag paa de varme Jødekager. Saa lystigt blev der hernede, at Præsten kom ud fra Studerekamret og skulde se, hvad der var iveien, men da han saa opdagede,

at en af Ænderne, som han strax kjendte paa en Klud om Benet, var hans Livandrik, blev han helt betagen og erklærede, at den kunde han umuligt røre en Bid af.

Lidt før Middag, henimod Skumring, fik Jochumsen Lieutenanten med op paa Kirkegaarden at høre den gamle Klokke ringe Festen ind. — „Jeg pleier altid at gaa herop Juleaften“, sagde Jochumsen, „for jeg faaer altid saadan en behagelig Appetit efter den lille Udflugt!“ De hilste paa Mads Klokke; langsomt løste han det blankslidte Reb, tog ligesom halv varligt paa det og trak saa til. Kjönt og festligt klang den ensformige Kimen ud over Eggen, og da den sidste Tone forstummede, og man endnu nogle Øieblikke fjernt vesterude hørte den dæmpede Lyd af en anden Klokke i en anden Kirke, der ringede den samme Fest ind, saae Lieutenanten Jochumsen plire med Øinene under Brillerne og snøfte stærkt, hvoraf han sluttede, at det dog maaske ikke alene var forat faae Appetit, at han Juleaften pleiede at gaa paa Kirkegaarden.

Nu skulde man til Bords, og Præsten var naturligvis ikke til at finde. Han var ude at lægge Julekage til de to Skader, der Vinteren igjennem toge Nattekvarter i den store Rødtjørn midt paa Haveplainen; thi medens han om Sommeren hadede dem og gav dem Skylden for hver Kylling, der forsvandt, betragtede han dem om Vinteren som Husdyr og fodrede dem regelmæssigt med Brød-

skorper. — „Det er Inkonsekvensens Konsekvens!“ sagde Jochumsen.

Omsider kom man til Bords, fik spist og drukket Kaffe. — „Skal vi nu ikke snart ind til Juletræet?“ begyndte Hans Peter.

„Jo, nu kan det ikke vare saa længe“, svarede hans Moder, „men Pigerne maa jo først være færdige baade med at spise og med Opvasken, det veed Du nok.“

Alt i denne Verden faaer en Ende, Ventetiden ogsaa. Niels Kusk og Avlskarlen, Jomfruen, Pigerne og Maren Kone, Alle kom de i deres bedste Puds, og saa gik man ind i den hidtil lukkede Havestue til Juletræet. Frederikke satte sig til Klaveret, og Alle sang de, først „Et Barn er født i Bethlehem“ og derefter „Deilig er Jorden.“

Jochumsen plirede atter med Øinene og brummede: „Skal der engang synges over mig, saa vil jeg nok have den sunget!“ men Præsten slog ham paa Skulderen og sagde: „Saadan en gammel Hedning bliver der slet ikke sunget over, det kan Du da nok begribe!“

„Bah, Hedning!“ svarede Jochumsen. „Jeg har netop uhyre megen Religion! Jeg troer paa, at Alt har sin Betydning; Intet er ligegyldigt, men det ene Led griber ind i det andet. Og jeg troer paa, at Alt er indrettet saa viseligt allerede i denne Verden, at Alle i Virkeligheden har det ens: Du har f. Ex. Kone og Børn, Lassen derimod har ingen Kone, men Lise er baade Moder og Datter for ham; jeg

har ingen Familie, men jeg har Isac, og Lieutenanten har heller ingen Familie, men saa har han mig, det kommer ud paa eet! Og om det saa er de medfødte Gaver, saa er de ligeligt fordelte: En er praktisk og En poetisk, En har religiøs Genialitet og en Anden erotisk Genialitet — det Sidste mangler jeg!“

Efter Fremsættelsen af denne Trosbekjendelse, som Præsten desværre i flere, ikke uvæsentlige, Punkter fandt afvigende fra den Augsburgske, dansede man rundt om Træet, og Alle fik deres Foræringer og desuden en Tallerken med Æbler og Pebernødder. Jochumsen fik, hvad han altid fik: en sort broderet Vest; det Eneste den angaaende, han ikke vidste i Forveien, var, hvilken Farve de smaa Silkestænk i den havde, og derfor undersøgte han strax dette med en lignende Interesse som den, Disciplene lagde for Dagen overfor Examens-Programmernes skiftende Omslag. Jochumsens Foræring til Fruen var ogsaa constant: det var en stor Flaske Eau de Cologne, men skjøndt han jo allerede var kommen efter adskillige af de Andres Gaver, viste det sig dog, at der var forbeholdt ham forskellige Overraskelser, og det var ham saaledes noget aldeles Nyt, at Hans Peter fik et Par Skøiter og Lieutenanten en Weichselrørspibe.

— „Saadan en Juleaften har jeg aldrig havt!“ udbrød Lieutenanten, da han var kommen i Seng.

„Nei, det troer jeg nok!“ svarede Jochumsen.

„Jeg har jo egentlig aldrig vidst, hvad et Hjem vil sige.“

„Naa, ja — hm — men jeg mente, De har jo altid før været i Byen, og Julen burde alle Mennesker tilbringe paa Landet.“

„Ja, i Ordrup Præstegaard!“

„Aa, ja, saamænd!“ svarede Jochumsen. — „Men her i Gjestekamret vil jeg dog ikke have Flere! — Godnat!“

— Saa kom Juledagene: Lieutenanten var stadig begeistret over Alt, begeistret fra Morgen til Aften. Lige fra Dag gry kunde ethvert Menneske blot ved at kaste et Blik ud i Gaarden strax se, at det var Helligdag; Jochumsen paastod endogsaa, at Møddingen dampede festligt, men det var formodentlig en Paradox, som han vilde havt ondt ved at bevise, derimod var det sikkert, at der hvilede en egen, fredelig Stemning over det Hele — man hørte ikke engang de vante, klaprende Træsko, for baade Niels Kusk og Avlskarlen vare paa Støvlerne fra Morgenstunden af: de skulde jo i Kirke som hele det øvrige Hus. Saa kom Degnen, lidt før det begyndte at ringe sammen, bragte sin Julehilsen og fik sin Kaffe, Klokken kimede, og Slædebjelderne klingede — nu var det paa Tide at gaa.

Oppe paa Kirkegaarden ventede de fleste Mænd, kun Kvinderne vare gaaede ind. Nu kom Præsten sammen med sin Familie og sine Gæster, hilste rundt og gav de Nærmeste Haanden, Klokken tav, og man gik ind. I Vaabenhuset stampede man Sneen af Støvlerne, gik med sindige Skridt op ad den smalle Gang mellem Stolestaderne og fandt

med Besvær en Plads. Ruderne vare frosne, saa der var i Begyndelsen halvmørkt, men saa kom Solen og lyste gjennem Ispalmerne, lagde sig i tærnet Mønster over de slidte Gulvfliser og spillede paa den hvide, grønplettede Mur. Julepsalmerne — de gamle Julepsalmer, som Alle, Store og Smaa, kunde synge med, dirrede under det lave Loft, Sindene bleve festligt og modtageligt stemte ved de kjendte Ord og kjendte Toner, og saa talte Præsten om Julens Budskab og Julens Glæde, og hans Menighed syntes, det var en deilig Præken — kjønnere endnu, end den pleiede at være.

— Timerne svandt, og Dagene med. Lieutenanten var paa Tur med Jochumsen rundt omkring i Byen: hos Smeden og hos Sognefogden, hos Degnen og hos Madam Jensen, og intet Sted maatte man jo bære Julen ud, saa det blev anseelige Kvantiteter af Kleiner og Pebernødder, Solbærrom og Kaffepunsch, som de nøde paa en saadan Udflugt.

Lieutenanten fik en gammel Kane frem, de to Brune bleve til deres egen allerhøieste Forundring og under Niels Kusks tause Protest spændte for, den ene bag ved den anden, Mine og Frederikke anbragtes indeni Kanen, og saa kjørte Lieutenanten „Tandem“, op over Funder Bakker og Laasby Dale, henad Chausseen, hvor der var kastet, og ad Markveie, hvor Driverne endnu laa som jomfruelige Bjergtoppe; Mine og Frederikke lo og skrege og skrege og lo, og Lieutenanten knaldede med Pisken og var lige saa glad som Lille Claus, naar

han raabte: „Hyp, alle mine Heste!“ Saa væltede Kanen i Grøften, just som den skulde svinge ud fra Hovedlandeveien, og Degnekonen var heldigvis ved Vinduet og saa det Hele — det var jo yderst fornøieligt Altsammen.

„Lille-Nytaarsaften skal vi til Bal hos Pastor Skyum i Laasby!“ det var noget af det Første, Mine og Frederikke havde fortalt Lieutenanten, og en stor Begivenhed var det jo ogsaa, thi for Mine og Frederikke var en Fest ude i deres egen Egn, i hjemlige Omgivelser og blandt gode Bekjendte, noget Andet og Mere end en hvilkensomhelst Fest inde i Byen.

Lille-Nytaarsaften kom, og Præstefamilien med deres Gjæster kjørte tidligt paa Aftenen afsted. Præsten havde været meget betænkelig ved Tanken om den lange Nattekjørsel ad vildsomme Veie, men Niels Kusk, der ikke havde Noget imod at faae sig et Slag Kort med de andre Kuske i Pastor Skyums Borgestue, havde forsikret, at Maanen vilde være oppe til den Tid, de skulde hjem, og saa havde Præsten som sædvanligt givet efter.

Det var stort Bal hos Pastor Skyum: alle Præstefamilier i to, tre Miles Omkreds vare der, en Del Proprietærfamilier ogsaa, Alt i Alt vistnok en halvhundrede Mennesker. Inde i den store Havestue, hvor alle Møbler undtagen et Speil og en mægtig Dragkiste vare flyttede ud, dansede man til en Violin

og en Klarinet; der var hundekoldt, skjøndt der havde været fyret i fra Morgenstunden af, men det tænkte Ingen paa: man dansede jo, og saa kunde man da sagtens holde Varmen.

Lieutenanten var selvfølgelig Aftenens Løve; en Dragonofficer i Uniform var aldrig før seet paa noget Bal i Egnen, og en Dragonofficer i Uniform er altid uimodstaaelig. Herrerne fandt rigtignok, at han var alt for meget Kurmager og temmelig vigtig, men Damerne svore alle som een til ham, og da den lange Student stilede hen til ham med Mine og Frederikke under Armen og spurgte, om han helst vilde have en Kringle eller en Snaps, og da Lieutenanten hertil svarede, at han jo kunde spise Kringlen først og siden drikke Snapsen, hvorpaa han virkelig først dansede rundt med Mine og strax efter med Frederikke — ja, saa kjendte Beundringen ikke længer nogen Grænse, og i over et halvt Aar efter citerede alle Provstiets Ungmøer Lieutenantens Svar som det ypperste Exempel paa aandfuldt Vid, der var forefaldet i deres Praxis.

Henimod Midnat gik man til Bords, spiste varm Gaasesteg med Rødkaal og drak store Kvantiteter af en gloende hed Punsch, der var blandet af Rødvind og Rom og kogt paa Kaneel — den satte Kronen paa Lystigheden.

Da Borddansen var endt, følte Lieutenanten imidlertid Trang til en Cigar, opgav derfor den følgende Dans og tyede ind i Provst Skyums Studereværelse. Her kunde man neppe se en Haand

for sig, saadan blev der røget, og Jochumsen dampede omkap med Geistligheden. Man var kommen ind paa at fortælle Præstehistorier, og den Ene overhød som sædvanligt den Anden. Pastor Knudsen fortalte om en af sine Formænd, der havde saa stærk en Røst, at Bønderne, naar Kirkedøren om Sommeren stod aaben, kunde sidde inde paa Kroen ligeoverfor og høre hans Præken, hvilket jo baade var opbyggeligt for Menigheden og fordelagtigt for Kromanden; Provsten kunde en Historie om en gammel Præst, der ved et Kongebesøg havde maattet præke for Majestæten, og da Kongen senere spurgte, om dette nu ikke havde generet ham, nok saa freidigt svarede: „Aa, nei, Deres Majestæt! Men Bispen, ha m generer det mig at præke for!“ Selv Lieutenanten bidrog sin Del til den almindelige Underholdning: han refererede Kammerherrens Fortælling om Provsten i Byen, der havde sin private „Kryptkirke“.

Saa gik Lieutenanten igjen ind og dansede og morede sig brillant, og først da Klokken havde slaaet Tre, var man hjemme i Ordrup.

Mine og Frederikke laa længe vaagne, før de faldt i Søvn; der var Meget at fortælle, Meget at drøfte, og en ædel Strid udspandt sig om, hvem af dem Lieutenanten egentlig mest havde udmærket. Mine gjorde opmærksom paa, at han havde inclineret tre Gange i Aftenens Løb for Frederikke og kun to Gange for hende, men Frederikke hævdede, at han havde givet Mine en Sløife, og det var mere værd end tre Inclinationer.

Imens laa den intet anende Lieutenant og røg en Cigar paa Sengen, mens han passiarede med Jochumsen.

— „Er De nu forliebt?“ spurgte Denne.

„Ja, umaadeligt!“

„I hvem?“

„Aa, i Mange!“

„Bah! Det bryder jeg mig ikke om! Men er der ikke en Enkelt, som —“

„Nei, Gudskelov! Saalænge jeg blot kan holde det gaaende med de mange smaa Inclinationer, saa er man garderet mod den store Eros!“

„Hvad er der for En?“

„Aa, det var en af mine Lærere, som i Mythologi altid sondrede skarpt imellem de smaa Eroter og „den store Eros“ — møder man ham paa sin Vei, maa man strax give tabt!“

„Ja, saa giv tabt! — Har man overhovedet den Evne at kunne blive rigtig forelsket — det, jeg kalder erotisk Genialitet — saa skal man naturligvis exploitere den — fremfor Alt i en lille By, for Noget maa man have at pille med, ellers gaaer man i Hundene!“

„Ja, saa maa jeg vist gaa i Hundene, for det Eneste, jeg er bange for, det er at blive rigtig forelsket.“

„Hvad skal det sige?“

„Aa, jeg veed ikke selv!“

„De siger maaske ligesom Heines Mahomet:

„Und mein Stamm sind jene Asra,
Welche sterben, wenn sie lieben!“

„Det var da i alt Fald ikke det Værste!“

„Vaas!“

„En Secondlieutenant har virkelig heller ikke Raad til at forelske sig, og jeg har det jo brillant, som jeg har det — jeg ønsker ingen Forandringer!“

„De er en Filister, Lieutenant! En ung Mand, der ikke drømmer og længes o. s. v., det er en Uting! — Maa jeg spørge, har De nogensinde poetiske Fornemmelser?“

„Ja, hvad forstaaer De egentlig ved poetiske Fornemmelser?“

„Aa, jeg mener f. Ex., om De sommetider morer Dem med at tænke paa Noget, som De selv veed er noget Vaas, men som alligevel har en egen Tiltrækning?“

„Ja, det gjør jeg vel nok.“

„Maa jeg saa ikke spørge, hvad det er for Luftkasteller, De bygger?“

„Aa, det er ikke saadan at sige, men naar jeg f. Ex. en tidlig Morgen rider ud af Byen paa min egen Hest, og alle de røde Tage og de rygende Skorstene ligger bagved mig, og hele Verden foran, og jeg saa tænker mig, at jeg rider væk fra det Hele for ikke at komme tilbage, førend jeg —“

„Førend hvad!“

„Ja, det veed jeg i Grunden ikke!“

„Naa, saaledes! — Det er meget poetisk! — Men, forat komme tilbage til, hvad jeg begyndte med, er De nu slet ikke forelsket i Mine og Frederikke?“

„I dem begge To?“

„Vaas! — Jeg mener i Mine eller Frederikke!
Det er dog et Par nette Piger!“

„Ja, de er rigtig rare — men de har rødsjoldede
Arme!“

„Ja, hvad saa?“

„Saa kan man — „man“ d. v. s. jeg — da
virkelig ikke blive forelsket i dem!“

„Ikke det? — Dansede De med Provstens
Datter?“

„Ja, naturligvis! — Det er en kjøn Pige!“

„Naa, det er det dog! Men hende kan man
maaske heller ikke blive rigtig forelsket i?“

„Nei!“

„Hvorfor ikke, om jeg tør spørge?“

„Hun spiser jo med Kniven!“

„Aa, maa jeg være fri for alle Deres fine For-
nemmelser og Petittesser! Det er Kammerherren, De
har det fra, han fordærver Dem — hører De: han
fordærver Dem — ligesom saa mange Andre for-
resten! Godnat! Nu slukker jeg!“

„Godnat!“

Frosten blev ved, den tog oven i Kjøbet til, og
det var aabenbart, at det nye Aar vilde begynde,
ganske som det gamle endte.

Nytaarsaften gik Lieutenanten hen paa For-
middagen ud med Hans Peter, op mellem et Bakke-
strøg, hvor der var Grøfter, som paa Grund af det

stærke Fald ikke være tillagte, og hvor man derfor efter Sigende kunde træffe Vildænder liggende i Hullerne. Men det var en besværlig Tur: hvert Øieblik sank man i til Knæet eller dybere, faldt jevnligt, saa lang man var, og stak saa Armene i Sneen lige til Albuerne, naar man i Faldet greb for sig. Saa var der ogsaa lumske Vandhuller, hvor Sneen forræderisk dækkede det øverste, tynde Lag Is, og traadte man paa det, splintredes det som klirrende Rudeglas, mens man selv sank i, indtil Foden fik Støtte paa den faste Is nedenunder.

Badede i Sved naaede de op mellem Bakkerne, hvor de aabne Grøfter fandtes — nu skulde Jagten begynde. Men lige med eet lagde der sig en tæt Frosttaage over Eggen; først vældede den ud nede i Dalen, løftede sig høiere og høiere, glidende langs Bakkeskraaningerne som en Hedebrand, og i Løbet af et Par Minuter havde den naaet Toppen, isnende og klam. Solen stod lavt nede og syntes gennem Taagen som et uhyre, fremmed Himmellegeme, der i mat Rødgløden udaandede sin sidste Ild; det var helt underligt, og Hans Peter var stærkt betagen, saa betagen, at han i Øieblikket maatte høre sin Stemme og maatte nævne det Navn, der vel jevnligt var bleven trængt tilbage under Julens Glæder, men som dog ideligt klang for hans Øre, hver Gang Sindet af en eller anden Grund var særlig modtageligt for blidere Stemninger. Saa umotiveret som vel muligt sagde derfor pludseligt Hans Peter:

„Kjender De Lise?“ men blev i det Samme

ligesom bange for sin egen Stemme og for Klangen af Navnet.

„Hvilken Lise?“ spurgte Lieutenanten.

„Min Kusine.“

„Naa, Frøken Lassen! Ja, jeg har seet hende paa Gaden. — Hvorfor spørger Du om det?“

„Aa, ikke for Noget!“

I det Samme hørtes der lige ved dem baskende Vingeslag, og der skimtedes utydelige Omrids af en Fugl, som gennem Taagen antog vældige Dimensioner. Lieutenanten skød, og Fuglen faldt tungt, som det syntes, langt, langt borte.

Da de saa gik efter Lyden, laa der en vingeskudt Vildand neppe tyve Alen fra dem, men det blev ogsaa den eneste, de fik: de reiste vel efterhaanden en halv Snes Stykker rundt omkring, men man hørte dem kun, det var umuligt at øine dem.

Ikke uden Besvær fandt de hjem gennem de vildsomme Bakker, kom en Time for sent til Middag og fik Skjænd af Jochumsen — men en høist fornøielig Tur havde det dog været.

Saa gik den lange Nytaarsaften, og da Klokken slog Tolv, skrev Avlskarlen ude i Borgestuen med Kridt et „1863“ paa Loftsbjælken, medens Niels Kusk slettede „1862“ ud.

— „Ja, Gud raader for, hvad Aaret os skal bringe!“ sagde Præsten næste Dag. „Jeg synes, Alt seer saa truende ud!“

„Aa, ja, saamænd“, svarede Jochumsen, „der kan være Noget i det. — Men foreløbigt er jeg dog

mest nysgjerrig efter at se, hvad Posten bringer — iovermorgen maa vi kunne læse, hvad Napoleon har sagt ved Nytaarscouren!“

Og Posten kom, medbringende „Dagbladet“, „Amtstidenden“ og Breve. — „Hvad er nu det!“ udbrød Jochumsen efterat have aabnet et. „Det er jo fra Lassen! — Hvad i Alverden kan han have at skrive om! — Herregud, gamle Staal, det var da bedrøveligt!“

Gymnastiklæreren, Krigsassessor Staal, var falden i det glatte Føre og havde faaet en Hjernerystelse, Doctor Bigum ansaae hans Tilstand for haabløs, og nu var Rector selvfølgelig høist ulykkelig, ikke blot fordi han mistede en gammel Collega, men omtrent lige saa meget ved Tanken om al den Forstyrrelse, det vilde bringe i Skolen, og Vanskelighederne ved at finde en Efterfølger.

„Men hvordan har min Broder det?“ spurgte Fruen. „Skriver han ikke Noget om det?“

„Bah! Snue, det er ogsaa værd at tale om!“

„Og Lise?“ spurgte Mine og Frederikke — de spurgte helst i Compagni.

„Hun har det naturligvis godt — hvad skulde hun feile! — Herregud, gamle Staal!“

Og Jochumsen pudsede baade Næsen og Brillerne og var taus Resten af Dagen, ja, han gik endogsaa i Seng og slukkede Lyset uden at sige Andet end et kort Godnat.

Lieutenanten sov allerede halvt, da han pludseligt

hørte sin Contubernal reise sig op i Sengen og med Tordenrøst spørge: „Sover De?“

Lieutenanten gav det eneste Svar, der kan gives, naar man overhovedet vil svare paa dette Spørgsmaal, og Jochumsen vedblev: „Veed De, hvad De skal være?“

Nei, det vidste Lieutenanten ikke.

„Det veed jeg! De skal være Gymnastiklærer ved Skolen! — Kan De huske, jeg sagde til Dem forleden Aften, at De endte med at gaa i Hundene, og at De var en Filister, en Driver, som —“

„Jo, jeg erindrer, at Overlæreren flere Gange har været saa venlig, at —“

„Ja, men det er sandt! De har ikke kunnet taale den lille By, De er bleven „*verbauert*“, hvis De veed, hvad det vil sige! — „*Im engen Kreis verengert sich der Sinn!*““

„Ja, det har De citeret een Gang!“

„Men De kjender ikke Slutningen af Citatet! Det lyder saaledes: *Es wächst der Mensch mit seinen grössern Zwecken!*““

„Naa, det er derfor, jeg skal være Gymnastiklærer!“

„Ja, netop! For det Første faaer De Noget at tænke paa, hvad De trænger umaadeligt til — De vil jo ikke forelske Dem! — og for det Andet vil De ved at blive Lærer komme i Berøring med dannede Mennesker — hvad De, om muligt, trænger endnu mere til!“

„Ja, De skal have Tak, fordi De tænker saa venligt paa mig, men alligevel —“

„Ingen men'er! Nu vil jeg sove — De skulde gjøre det Samme!“

„Ja, jeg vil i alt Fald sove paa det!“

— Det gjorde Lieutenanten ogsaa, men naturligvis hjalp der næste Dag hverken Betænkeligheder eller Indvendinger, og Jochumsen erklærede ved Middagsbordet til Hans Peters store Fryd, at nu kunde Lieutenanten gjerne betragte sig som constitueret Gymnastiklærer.

Og saa gik de sidste Dage af Ferien, Helligtrekonger stod for Døren. Hans Peter var ikke rigtig enig med sig selv om, hvorvidt han skulde betragte det som en Lykke at sne inde og derved forlænge Opholdet i Hjemmet, eller om han skulde ønske snarest muligt at komme tilbage og se Lise, men Himlen forskaanede ham for at træffe den vanskelige Afgjørelse, thi det sneede slet ikke, og Dagen før Skolen begyndte, afleverede Niels Kusk alle Feriegjæsterne i god Behold i Byen.

Det var ikke særlig morsomt at komme hjem. Lieutenanten klemte strax paa med Nytaarsvisiterne, og først var han naturligvis hos Obersten. Her bad han om Tilladelse til at maatte overtage Stillingen som Gymnastiklærer ved Latinskolen, og Tilladelsen fik han — naturligvis under Forudsætning af, at

Tjenesten ikke led derunder, og med en Paamindelse om ikke at komme for dybt ind i civile Forhold. Saa førte Obersten Lieutenanten over i Hjørnestuen til Oberstinden og Døtrene, og her maatte han aflægge en saa detailleret Beretning om Alt, hvad han i Julen havde foretaget sig, spist, drukket, tænkt og sagt, at det forekom ham, at han blev afklædt Stykke for Stykke og tilsidst stod som en Værnepligtig for Sessionen. Omsider slap han da fri og gik til Major Duseberg.

Majoren havde forlængst faaet sin Skjægfarve og var meget oprømt; en forhenværende Under-officeer, der nu var bosat paa Landet, havde sendt ham en ualmindelig fed Gaas, og Klubvæerten havde Lille-Nytaarsaften serveret med udmærkede sorte Pølser — det havde været en rigtig rar Jul.

Ritmesteren havde været ude hos sin Broder, Stamhusbesidderen, og kjedet sig forfærdeligt; han undrede sig over, hvordan Lieutenanten havde kunnet holde det ud saa længe i en Præstegaard, og undrede sig endnu mere over, at han vilde være Gymnastiklærer, skjøndt han jo ikke behøvede det for Indtægtens Skyld. — „Jeg troer sgu alligevel, De er energisk!“ sagde han. „Det er meget hæderligt, men det maa være forbandet besværligt!“

Kammerherren havde lige siden Nytaar havt nok at gjøre med sin Correspondance og med at modtage og aflægge Visiter, men han havde dog savnet Lieutenanten og var øiensynlig glad ved at se ham, tracterede med et Glas Madeira og mindedes

med et Suk Aargangen 38, som han jo havde maattet skille sig ved.

— Et Par Dage efter Hjemkomsten tiltraadte Lieutenanten sin nye Stilling ved Latinskolen og blev naturligvis introduceret i Lærerværelset af Jochumsen.

Rector, som havde haft en rar, stille Jul og haft nok at gjøre med at studere i to nye tyske Gartnercataloger fra Erfurt, var inderlig glad over saa let at være kommen til en Lærer og modtog Lieutenanten med forlegen men velment Venlighed. Adjunct Søltoft og Adjunct Lose søgte strax at blive klar over deres nye Collegas politiske Standpunkt men enedes — for en Gangs Skyld — snart om, at han ikke havde noget; Adjunct Lind converserede ham om Napoleons Nytaarstale til de fremmede Gesandter og fik Leilighed til at bemærke, at den for ham jo havde en særlig Interesse, da han selv havde seet Tuilerierne; Tegnelæreren vovede sig halvt ud af sin Krog forat byde Velkommen og viskede omhyggeligt Blyantstøvet af, før han gav Lieutenanten Haanden, og kun Møller, der jo altid var paa sin Post, modtog sin gamle Kjending paa forbeholden, noget overlegen Vis.

— En Uge efterat Skolen var begyndt, blev Jochumsen forkølet, stærkt forkølet, og maatte holde sig inde et Par Dage. Forkølelse og Ildebefindende i det Hele taget betragtede han under ganske samme Synspunkt som daarligt Veir, nemlig som en personlig Krænkelser, for hvilken kun han var udsat, og

Humøret var derfor under Nulpunktet, saa meget mere som ikke engang Riga-Balsam denne Gang syntes at ville hjælpe. Rector og Lise, der kom forat se til ham, fik en saadan Modtagelse, at de skyndsomst fortrak, Lieutenanten erklærede efter et Kvarteers Forløb, at nu tillod hans Constitution ham ikke at høre paa flere Ubehageligheder, og tilsidst var Isac den Eneste, der frivilligt vovede sig ind i Løvens Hule.

Jochumsen sad netop og tænkte paa at skrive et Par fulminante Artikler til „Amtstidenden“, da det bankede, og Isac efter et hæst „Kom ind!“ viste sig med Hvederne og Avisen. — „Hvad Nyt?“ brummede Jochumsen, men Isac vidste ikke Noget at fortælle. — „Ikke Noget at fortælle? Og De kan gaa frit om i Gader og Stræder paa deres skjæve Ben — aa, De maa skamme Dem! De gaaer jo med et Bræt for Panden ligesom Køerne! — Der staaer Thedaasen: to smaa Theskefulde paa — saadan! — Hvad er det for en ny Jomfru, Fransk-bager Slambæk har faaet? — Naa, det veed De ikke engang! Det er mageløst! — De har maaske slet ikke seet hende? Gud, hvor det ligner Dem, Isac! — Der er nu forresten ikke Noget at se ved hende, for alle Bagerjomfruer ligner hinanden: de har Blegsot og seer ud som gammelt Hvedebrød! — Ja, skjænk saa Theen, Isac!“

Theen oplivede Jochumsen saa meget, at han besluttede at prøve paa at ryge en Pibe — det havde han ikke gjort i to Dage — og Isac fik

Ordre til at stoppe ham en, men ikke for fast. Piben blev tændt, men Jochumsen havde ikke gjort ret mange Drag af den, før han fik Hoste og maatte lægge den. — „Det er ogsaa til at blive gal over!“ udbrød han og knibsedde til Piben, saa den faldt paa Gulvet. „Jeg trænger ligefrem til at lugte Tobak — kan De ryge, Isac?“

„Nu, Hr. Overlærer, kunne og kunne er to Ting: jeg har røget lidt tidligere, men det —“

„Aa, naar De har kunnet det, saa kan De det vel ogsaa endnu. Det gaaer med at ryge ligesom med at svømme: man glemmer det ikke, selv om man er kommen ud af Øvelsen. — Tag den Cigar, der ligger henne paa Commoden, og tænd den ved en Fidibus! — Jo, vist saa: jeg siger Dem jo, jeg trænger til at lugte Tobak!“

Isac parerede Ordre, tændte Cigaren og bakkede fort, saa Læberne smaskede, men ret længe varede det alligevel ikke, saa gik den ud.

„Tænd igjen!“ commanderede Jochumsen. „Den er maaske nok lidt fugtig, for den har ligget i Vindueskarmen, men naar De blot suger ordentlig til, maa De sagtens kunne holde Ild i den!“

Atter lystrede Isac, og ved fortvivlede Anstrengelser lykkedes det ham virkelig at holde det gaaende i en ti Minuter, men saa reiste han sig og erklærede, at nu maatte han gaa, for han skulde besørge flere Ærinder for Agenten inden Aften.

„Hvad for Noget!“ foer Jochumsen op. „Troer De, jeg fodrer Dem med Cigarer, forat De skal gaa

og delictere Dem med dem i Enrum! Har jeg ikke sagt Dem, at jeg ikke selv kan taale at ryge og —“

„Nu, Hr. Overlærer“, afbrød Isac ham sagtmodigt, „det kan jeg heller ikke. Jeg er bange, jeg faaer rigtig ondt!“

„Naa, det manglede sgu bare!“ hvæsedes Jochumsen. „Gaa — gaa, elendige Mandfolk, inden De bliver daarlig!“

Det lod Isac sig ikke sige to Gange, og han var allerede halvt ude af Døren, da Jochumsen kaldte ham tilbage forat give ham Ordre til at gaa ind hos Barberen og tilsige Denne til endnu samme Aften — snarest muligt — at komme op til ham.

Denne Bestemmelse skyldtes nu ikke saa meget Trangen til at blive barberet som Trangen til at høre noget Nyt, og stor var derfor Jochumsens Ærgrelse, da, lidt efter, ikke Barbeer Ketelsen selv, men den musikalske Svend traadte ind ad Døren — Svenden var nemlig ikke saa conversabel som Principalen.

— „Hvad vil De?“ spurgte Jochumsen arrigt. „Jeg har ikke havt Bud efter Dem!“

„Beder meget undskyldte“, svarede Svenden, „men Hr. Ketelsen kunde ikke selv komme: han blev hentet til den gamle Major for en lille halv Time siden.“

„Aareladning?“ spurgte Jochumsen.

„Ja, som sædvanligt.“

„Naa, saa tag fat!“ sagde Jochumsen, formildet

over dog at have hørt Noget. „Men stryg Kniven først! — Ellers ikke noget Nyt?“

„Nei, ikke videre.“

„Ingen Slagsmaal?“

„Nei, jeg troer ikke.“

„Heller ingen fulde Folk?“

„Jeg har da ingen seet.“

„Heller ingen Døde?“ spurgte Jochumsen forbitret.

„Jo, det er sandt: gamle Jomfru Ginge i Klosteret døde i Formiddags.“

„Jomfru Ginge!“ raabte Jochumsen og gav et Hop, saa Svenden nær havde skaaret ham. — „Herregud, er hun død!“

„Var Overlæreren maaske i Familie med den salig Afdøde?“

„Vaas! — Barbeer mig, men lad mig være fri for utidig Snak!“

Saa stærkt virkede Efterretningen om Jomfru Ginges Død paa Jochumsen, at Forkølelsen omtrent var forbi med det Samme, og næste Morgen overraskede han Skolen ved uanmeldt at møde til sædvanlig Tid. Den, han imidlertid forbausede mest, var Lieutenanten, thi Jochumsen trykkede med usædvanlig Varme hans Haand, klappede ham paa Skulderen og syntes hele Tiden at have Noget, han vilde sige, uden at han dog fik det sagt. — „Hvad er det dog for en underlig Verden, man lever i!“ tænkte Jochumsen. „Der gaaer Mennesket om og aner ikke, at hans egen kjødelige Moder er død,

og nu skal hun begravnes, uden at Sønnen saa meget som følger hende! — Jeg siger det Hele til ham, lige ud, som det er!“

Men Jochumsen sagde naturtigvis Ingenting alligevel, dels fordi han, naar Alt kom til Alt, fandt det rigtigst at tie, dels fordi han Dagen før Begravelsen fik en Idee. — „Hør, Lieutenant“, sagde han, „De kunde gjøre mig en Tjeneste. Der er død en gammel Pige henne i Klosteret — De har nok hørt hende omtale: Jomfru Ginge. Hun har engang været ung — ligesom De nu — og kjøn og glad, men siden gik det anderledes, end hun havde tænkt. Jeg har kjendt lidt til hende, paa hendes gamle Dage, og nu kan jeg ikke lide, at hun skal puttes i Jorden som et ganske almindeligt Hospitalslem — det er nu saadan en Idee, jeg har faaet — og derfor har jeg og den gamle Major Brusch — han har nemlig ogsaa kjendt hende, i hendes yngre Dage, troer jeg — sørget for, at hun faaer en egemalet Kiste og ikke bliver begravet i Fattigjorden. Og se, Majoren og jeg, vi følger hende, og nu vilde jeg bede Dem om ogsaa at følge hende. Det er, som sagt, saadan en Idee, og De maa gjerne synes, det er underligt, men jeg kunde nok lide, at der ogsaa var en Yngre med — hun har jo, som jeg siger, selv været ung engang — og saa er der een Uniform til ved Begravelsen foruden Majorens — ja, jeg veed ikke, om De forstaaer mig!“ — Det gjorde Lieutenanten ganske vist ikke, men Jochumsen talte saa underlig alvorligt, og Lieutenanten vilde jo gjerne

gjøre sin gamle Ven en Tjeneste, derfor sagde han naturligvis strax ja.

Et Par Dage efter samledes det lille Følge i Hospitalskirken om en egemalet Kiste. Jochumsen, Majoren og Lieutenanten sade i Stol sammen, ellers var der ikke Andre tilstede end Klosterets Beboere, men paa de gamle, rynkede Ansigter, der talte om Livets Skibbrud, var der mere Deltagelse og mere Alvor at læse, end man ellers pleier at møde hos et Ligfølge.

Alle fulgte med ud paa Kirkegaarden, det var kun en ti Minuters Gang. Majoren græd, Jochumsen pudsede sin Næse, og Lieutenanten var helt bevæget ved at se det fattige deltagende Følge samlet om den aabne Grav. — Bertram, der allerede fra Morgenstunden havde søgt at drukne sin Sorg paa vanlig Vis, var ikke helt sikker paa Benene og gik derfor dobbelt stiv — værdigt paraderende som Mollberg ved Korporal Bomans Ligbegængelse. Jochumsen havde hidtil heldigt undgaaet ham, men da Jordspaaastelsen var endt, nærmede den Gamle sig og begyndte med rusten Pathos: „Ak, ja, Hr. Overlærer! Hun faldt for en —“

„Hold Mund!“ hviskede Jochumsen. „Er De gal, Mand!“ Og saa stavrede Bertram videre.

— „Der var tre Kranse“, sagde Jochumsen paa Hjemveien til Majoren. „Jeg har sendt een — men fra hvem var de to andre?“

„Den ene var fra hendes Barns Fader — den havde jeg besørget“, svarede Majoren alvorligt.

„Men den tredie da?“

„Den var fra mig.“

„Fra Dem?“

„Ja!“

„Men er De da ikke —“

„Hvilket?“

Jochumsen saae uhyre dum ud og havde mest Lyst til slet ikke at svare, men svares maatte der jo, og saa foer det ud af ham: „Barnets Fader, naturligvis!“

„Aa, jeg troer, De primer!“ raabte Majoren.
„Jeg!“

„Men har De da ikke selv sagt“ — begyndte Jochumsen inderlig nedstemt.

„Hvad har jeg sagt?“

„At Faderen var her i Byen — og Major er han jo!“

„Jeg har maaske indrømmet, at han har været —“

„Her i Byen!“

„Aa, ja — her i Byen!“

„Naa, saaledes!“ sagde Jochumsen, og dermed faldt hele hans store Hemmelighed paa een Gang i Stumper og Stykker fra hinanden. Et Øieblik tænkte han paa at indlede en Tuskhandel med Majoren og foreslaa Denne, at han skulde rykke ud med Faderens Navn imod at faae at vide, hvor og hvem Barnet var, men et Blik paa Majoren, der mod al Sædvane var uigjennemskuelig som en Sfinx, sagde ham, at det vilde være haabløst, og han opgav strax sin Plan.

Lieutenanten, der havde gaaet nogle Skridt bagved de to Andre, kom nu til og tog Afsked. — „Hvor skal De hen?“ spurgte Jochumsen.

„Jeg skal op at se til Kammerherren. Han maa være upasselig, for jeg har faaet Afbud til Tarok'en iaften“.

„Ja, det veed jeg“, svarede Majoren. „Hils min gamle Ven mange Gange fra mig, og Gud vel-signe Dem, Kamerat!“

Dermed gik Lieutenanten, men Bertram stod i Afstand og saae langt efter dem alle Tre, slog ud med Haanden og sagde:

„Hun kom dog i Jorden med militair Honneur!“

— Kammerherren, der havde skrantet lidt og været i daarligt Humør, begyndte igjen paa sine Tarokpartier. — „Det kan jo ikke hjælpe at blive ved at hænge med Hovedet“, sagde han til Lieutenanten, „man maa ryste de ubehagelige Indtryk af sig og lukke Øine og Øren i for, hvad der ikke behager En — det er min Livsfilosofi!“ Og den syntes Lieutenanten ogsaa at følge, thi han stod stadigt paa den allerbedste Fod med Tilværelsen, haabede blot paa, at Alt maatte blive ved at være, som det var, og saae til den anden Side, naar noget Ubehageligt eller Forstyrrende viste sig i hans Nærhed.

Det havde i Begyndelsen været et haardt Stød

for Jochumsen at maatte opgive gamle Major Bruschs Paternitetsforhold til Lieutenanten — navnlig da han nu ikke mere saae nogen Mulighed for atter at faae den Traad, der var bristet for ham, knyttet sammen igjen — men til alt Held for Jochumsen fik han aldeles uventet en fornyet Interesse for et Par ældre Spørgsmaal, og disse optog i nogen Tid en god Del af hans Tanker. — Det ene var Spørgsmaalet om Brevkasser, som blev actuet derved, at der skulde anbringes tre nye paa forskjellige Steder i Byen, og gennem et Par skarpe Artikler i „Amtstidenden“, ved Intrigieren og Conspirieren lykkedes det ham virkelig at faae sin Krig sat igjennem: en skinnende rød Brevkasse blev anbragt paa Agentens Gaard, og skjøndt Jochumsen ikke skrev to Breve om Maaneden, var dog et af ham dybtfølt Savn nu afhjulpet, og han gik ikke forbi Kassen uden at se paa den med en seiersstolt Mine. — Det andet Spørgsmaal var Løngangen. Ved at lægge Gasrør ned i Munkegade opdagede man tydelige Levninger af en ældgammel Murbue, der meget godt kunde være Noget af en Løngang, og da Jochumsen betalte Arbejderne for at grave sig lidt ind til Siden, fandt de et Par Menneskeben, som efter Jochumsens bestemte Overbevisning meget godt kunde se ud til at være Munkeben — Lieutenanten bød rigtignok paa „Nonneben“, men denne simple Vittighed afvistes med Indignation — og Fundet gav Anledning til Opstillingen af en helt ny Hypothese, i Henhold

til hvilken Løngangen skulde have ført fra den gamle katholske Provstegaard ud til den forlængst nedbrudte St. Kjelds Kirke nord for Byen.

Møller, der jo ikke interesserede sig for Middelalderen, smilede overlegent ad Jochumsens Iver og kom gjentagne Gange med spydige Bemærkninger om, at et „levende“ Menneske hellere end at søge efter døde Ben burde være med i Nutidens store Rørelser, og herved sigtede han særligt til det brændende polske Spørgsmaal, som for Tiden optog ham stærkt, stærkere endogsaa end Rigsraad, holstenske Stænder og Hall'ske Noter. I Lærerværelset og i Klubben dreiede hans Samtaler sig mest herom, og Spørgsmaalet om en fransk-svensk Alliance rettet imod Rusland havde selvfølgelig hans og Adjunct Loses varmeste Sympathi. Ogsaa Lieutenanten, der jo ellers ikke var politisk, blev lutter Fyr og Flamme, var begejstret for Polakkerne og ønskede næsten, at han kunde stille sig i deres Rækker.

— „Bah!“ sagde Jochumsen. „Floskler!“

„Nei, det er ikke Floskler!“ forsikrede Lieutenanten og blev helt rød i Kammen. „De maa da ogsaa selv indrømme, at —“

„Jeg indrømmer aldrig Noget“, afbrød Jochumsen ham, „det er et af mine faa Principer! Men hvad forresten Polakkerne angaaer, saa maa jeg tilstaa, at de simpelthen er mig for langt borte til, at jeg kan blive rigtig interesseret eller rigtig medfølende overfor dem. Begejstringen forholder sig omvendt som Afstandens Kvadrat; brækker Vægteren her

i Gaden Benet, saa gjør det et ulige stærkere Indtryk paa mig, end naar det Samme arriverer Havnevægteren, og hvad der gjælder i det Smaa, gjælder ogsaa i det Store: Krig i Nabolandet sætter mig i en vis Bevægelse, men at de slaaes nede i Polen eller Ungarn, det opfatter jeg nærmest som en ret underholdende Nyhed. I saa Henseende slutter jeg mig ganske til Goethes Spidsborger, der siger:

Nichts Bessres weiss ich mir an Sonn- und Feiertagen,
Als ein Gespräch von Krieg und Kriegsgeschrei,
Wenn hinten, weit, in der Türkei,
Die Völker auf einander schlagen.

— Ja, De har vel faaet „Faust“ læst?“

Og det Spørgsmaal afvæbnede Lieutenanten.

— Henne i Rectorboligen gik Alt sin vante, rolige Gang, kun af og til afbrudt ved et Besøg ude fra Ordrup. Hyacintherne vare afblomstrede, men Tazetterne stode endnu i Flor; Rector længtes efter Foraaret, Lise længtes ogsaa, og Hans Peter delte sig i sin Fritid nogenlunde ligeligt mellem sin stumme Kjærlighed og Kameraternes Selskab.

Ritmesteren havde igjen Hundesorger, og Agenten havde travlt, Trompeter Rubeks Børn kjørte med Glaskareth og Procuratoren i Eenspænder — men det forandrede ikke Byens Fysiognomi.

— Saa kom Marts Maaned. Prinsesse Alexandras Formæling stod for Døren, og det blev besluttet at feire denne med almindelig Illumination og stort Festbal. I Klubbens Sal svang sig da Honorarios og det anseeligere Borgerskab til Regiments-

musikens Toner, men Smaafolk nøiedes med at gaa rundt og se paa Lysene. Fint var der mange Steder: Conditor Obel havde lavet et transparent Sukkertempel med Bogstaverne A og E, og i Manufacturhandler Svendsens Butik var der decoreret med Kjoletøier i de danske og engelske Farver. Størst Opsigt vakte dog maaske Gartner Petersen, thi i hans store Hjørnevindue stod en mægtig Buste af Venus fra Melos, tegnende sine skjønne Omrids paa en Baggrund af levende Planter.

— „Aa, Herregud, er det Dronningen!“ sagde Madam Andersen rørt til sin Mand.

„Snak om en Ting, Kone, vi har jo ingen Dronning!“ brummede Skomageren.

„Det er ogsaa sandt -- ja, saa er det vel Grevinden. Men hvor hun er nedringet!“

„Ja, det er vel saa Brug ved Hove“, svarede Manden. — „Snyd Næsen, Marius!“

Og saa gik Skomagerfamilien videre og endte med at finde sine egne Vinduer kjønne.

— Det begyndte igjen at blive Foraar.

„Lise har allerede plukket en udsprungne Auri-
kel“, sagde Rector.

„Og Drengene spiller Klink“, supplerede Jochumsen.

— „Sneppetrækket er snart forbi“, sagde Ritmesteren.

„Men jeg hørte igoer, de raabte med holstenske Sild i Skolegade“, sagde Major Duseberg — det var nu hans Foraarstegn.

— Den 22 April aabnedes Rigsraadet.

„Naar de nu blot vilde lade være med at stikke op for Holstenerne!“ sagde Adjunct Lose om Aftenen i Klubben. „Vi har alt for længe danset efter deres Pibe.“

„Holstenerne!“ svarede Doctor Bigum. „Det er brave og loyale Folk. Nei, maatte jeg blot faae en Escadron eller to og rydde Forbundsdagen i Frankfurt med, saa fik vi Fred, for derfra stammer alt det Onde!“

„Ja, og saa fra Kiel!“ bemærkede Amtsforvalteren. „De storsnudede Professorer og de rebelske Studenter skulde udryddes med Rode, skulde de!“

„Men først skulde man udrydde vore egne Bondevenner!“ sagde Adjunct Søltoft.

„Aa, ja, saagu“, svarede Ritmesteren, „det kunde ikke være saa galt — navnlig naar man vilde tage de Herrer Nationalliberale med! Nu har vi i tretten Aar vrøvlet og regjeret og filet og kludret, i Steden for, at vi, mens Tid var, skulde have behandlet Slesvig som et erobret Land og uden videre dengang incorporeret det — det havde der da været Mening i! Og hvad hjælper saa alle de Noter, der er skrevet? Ingenting! Enden paa det Hele bliver dog, at vi faaer Krig!“

„Gid det var saa vel!“ udbrød Lieutenanten.

„O, Du hellige Enfold!“ svarede Ritmesteren.

„De troer maaske, det bliver en Gjentagelse af Tre-aarskrigen? Nei, De kan være ganske rolig: Tyskland nøies ikke med næste Gang at sende et Prøvekort herop af sine forskjellige Uniformer! — Men forresten er jeg lige glad: jeg har selvfølgelig i Embeds Medfør Ingenting imod Krig, skjøndt vi naturligvis faaer Prygl efter Noder!“

„Hvorfor skulde vi det?“ spurgte Møller.

„Hvorfor?“ gjentog Ritmesteren. „Simpelthen fordi Een imod Ti eller Tyve, hvad det nu bliver, maa faae Prygl, selv om den Ene saa var Stærk-odder selv!“

„Men hvem siger, at vi kun bliver Een mod Mange?“ vedblev Møller. „Vi kan jo faae Alliancer!“

„Naa, saaledes! Hvem, om jeg tør spørge? Polakkerne eller Tyrken?“

„Først og fremmest vore skandinaviske Stamme-frænder!“

„Ja, vel! Svenskerne rykker maaske ligesom sidst ned paa Fyen — hvis Tyskerne ellers giver dem Lov til at være der — men det skal fedt hjælpe!“

„De overseer aldeles den moralske Virkning, Hr. Ritmester!“ sagde Møller overlegent.

„Ja, undskyld, den glemte jeg! Men det Moralske ligger nu engang ikke rigtig for mig, og jeg sætter forresten ogsaa mere Pris paa een umoralsk Escadron nede i Slesvig end paa to moralske Regimenter ovre paa Fyen!“

Møller blev i høieste Grad indigneret men tvang sig dog til i en rolig, docerende Tone at sige: „Troer De maaske ogsaa, Napoleon, der altid har hævdet Nationalitetsprincippet, vil se ligegyldigt paa, at Danmark —“

„Ja, det veed Gud, jeg troer!“ afbrød Ritmesteren ham, og saa blandede Adjunct Lind sig i Samtalen og udviklede, hvor uimodstaaelig den franske Soldats *élan* var: han havde selv seet Keisergarden udenfor Operaen og havde overværet en Revue ved Longchamps, og det vilde han blot sige, at overfor saadanne Soldater kunde gjerne baade Tysklands og Ruslands forenede Stridskræfter pakke sammen.

— „Krig er og blifer en Vesterstyggelighed!“ sukkede Major Duseberg.

„Ja, det kan man gjerne kalde det“, svarede Ritmesteren, „men pas paa, hvad jeg siger: det knalder løs inden en Maaned!“

Ritmesterens Spaadom slog imidlertid ikke til. Skoven fik endnu en Gang Lov til at springe ud i Fred, og en Dag i Mai stod Lieutenanten i Frikvarteret oppe i et af Klasseværelserne paa første Sal og saae ud ad Vinduet.

„De seer saa dybsindig ud“, sagde Møller, idet han gik forbi, „hvad staaer De og tænker paa?“

„Egentlig ikke paa Noget, men jeg troer, jeg har Foraarsfornemmelser: jeg synes, Skolen og Byen

er saa varm og kvalm, og jeg bilder mig ind, at Verden udenfor maa være saa stor og kjøn idag.“

„Det kommer jo for en væsentlig Del an paa, hvad man forstaaer ved Skjønhed“, svarede Møller.

„Ja, hvad er Skjønhed, det er — men saa se dog derover!“ afbrød Lieutenanten sig selv og greb uvilkaarligt Møller i Armen.

Ovre i Rectorhaven stod Lise under det store, blomstrende Æbletræ. Hun havde en daglig, mørkeblaa Kjole paa og en hvid Krave, der fulgte den trekantede Udskjæring i Halsen. Nu løftede hun begge Hænder op forat bryde en Gren af; de vide Ærmer glede ned og aabenbarede et Par fine, skønne Arme, der formeligt straaede i Solen — straaede som Gerdas, da „Himmel og Hav lyste af dem“. Hovedet lagde hun tilbage, saa det blonde, lokkede Haar faldt ned ad Ryggen, og i det Samme dryssede en Regn af Æbleblomstens jomfrueligt rød-mende Blade ned over hende — det var, som om selve Vaaren havde taget Kvindeskikkelse paa og var skudt op i den gamle Klosterhave, frem af Mulden i Nonnernes Grave.

— „Allerede!“ udbrød Lieutenanten skuffet, da Lise gik ind under Plankeværket og derved skjultes. „Det er Skjønhed!“

„Aa, ja, hun er ganske kjøn“, sagde Møller.

„Ganske kjøn — hun var ligefrem deilig, som hun stod der!“ vedblev Lieutenanten aldeles betagen. — „Men det maa De jo have lagt Mærke

til før idag! Jeg har kun været sammen med Frøken Lassen en eneste Gang — efter Lærermødet — men De, der kjender hende saa godt, hvor har De kunnet undgaa at lægge Mærke til, at —“

„Ja, hun er forresten ogsaa kjøn“, indrømmede Møller — og saa ringede Klokken.

Men i de nærmest følgende Dage saae Lieutenanten, hvor han saa gik og stod, et yndigt, fromt Pigeansigt mellem to hvide, skønne Arme, der ligesom anraabende strakte sig mod Himlen, og et Par Gange maatte han spørge sig selv, hvad det egentlig var, han følte sig saa glad over, og hver Gang kom han til det Resultat, at det var Synet i Rectorhaven, som, uden at han selv rigtig vidste af det, laa som en lys Erindring bagved Alt, hvad der mødte hans Blik.

— „Rectors Lise har virkelig udviklet sig til sin Fordel“, sagde Møller til Jochumsen. „Hun er vist ogsaa en alvorlig og dyb Natur!“

„Troer De?“ svarede Jochumsen — og naar Jochumsen sagde det og med den Betoning, saa vidste Enhver, at en Fortsættelse af Conversationen var haabløs.

Det var atter Grundlovsdag og Grundlovsfest. Oppe paa Torvet samledes Processionen — de samme Mennesker i de samme Klæder, syntes Lieutenanten — og da det netop var faldet i med Varme,

tung, trykkende Varme, gad han ikke spadserere ad den støvede Vei til Skoven men gik i Steden for op til Ritmesteren.

— „Naa, De er heller ikke ude at holde Grundlovsfest, Lieutenant!“ sagde Ritmesteren. — „Aa, tag Dem en Cigar — ja, De seer paa mig, fordi jeg ryger Pibe, men det skal De ikke bryde Dem om: det er en ren Finansoperation. Jeg skal sige Dem, Cigarerne løb saa forbandet op, og saa anskaffede jeg denne Merskumspibe — paa Credit, selvfølgelig — og er nu ifærd med at ryge den til. Den kan naturligvis nok blive røget til, men jeg bliver det sgu vist ikke, er jeg bange for: det kan være meget økonomisk med Pibe, men det smager nederdrægtigt! — Hvad har De ellers tænkt at tage Dem til Resten af Eftermiddagen?“

Ja, Lieutenanten havde ikke tænkt sig noget Bestemt, men han vilde foreslaa at gaa en Tur.

„Gaa en Tur!“ udbrød Ritmesteren. „De faaer mig jo ligefrem til at blive vidtløftig! Jeg kan sige ligesom han, denne Falstaff, siger til Prinsen: „Før jeg kjendte Dig, var jeg uskyldig, men nu er jeg ikke stort bedre end et Mørkhedens Barn!“ — Ja, kom saa, siden det skal være! — Juno, *ici*!“

Og saa gik Ritmesteren og Lieutenanten gennem de uddøde Gader, hvor alle Vinduer stode aabne forat skaffe en Smule Luft, over Torvet, forbi Skolen og ned ad Havnen til. Da de passerede Rectorboligen, sad Lise ved Vinduet og syede; Lieutenanten hilste op.

„Hun er sgu vist egentlig en kjøn Pige“, sagde Ritmesteren.

„Ja, det er hun vist“, svarede Lieutenanten — han havde ikke Lyst at fortælle, hvad han havde seet under Æbletræet.

— „Nei, nu kan jeg sgu ikke mere!“ udbrød Ritmesteren lidt efter. „Lad os sætte os her paa Skyggesiden af Lodshuset.“

„Ja, det er lummert“, indrømmede Lieutenanten, „men det trækker ogsaa op ude over Fjorden sønderpaa.“

„Ja, gu, trækker det op sønderpaa“, svarede Ritmesteren, „og Torden faaer vi, men den pleier at rense Luften, og naar Lynet blot ikke splintrer vort gamle Hus, saa skal jeg ikke klage.“

„Ritmesteren er i daarligt Humør!“

„Ja, hvad Humør skulde jeg ellers være i? Troer De, det kan opmuntre mig at vide, at Deres civile Collega Møller nu staaer ude paa Skovbakken og præker for Borgerskabet om, at Vorherre ikke kan undvære gamle Danmark, og at Holger Danske nok vaagner, naar Tid er o. s. v. — nei, det opmuntrer mig ikke! Der er talt nok her i Landet, men handlet — nei! Har vi sat Lynafleder paa Huset, siden Uveiret sidst gik hen over Landet? Nei, vi har hvilet paa Laurbærrene, har vi, og det er nok et blødt men ogsaa et farligt Leie. — Troer De, vi er blot nogenlunde forberedt paa Krig? Nei, gu, er vi ikke nei! Og dog længes jeg næsten efter Tordenen — jeg kan ikke i Længden leve

med en Sky over Hovedet. — Har De aldrig ønsket, at der maatte komme saadan en rigtig Pest, Lieutenant? Ikke Kolera — nei, fy! — men saadant Noget i Familie med den sorte Pest, hvor man malede Kors paa Portene, og hvor hele Byer døde ud. Det vilde give Avancement, og De kan tro, Den, der blev sparet, han havde Fornemmelsen af, at han levede!“

„Aa, jeg synes da ellers ogsaa nok, jeg kan mærke, jeg lever!“ indvendte Lieutenanten.

„Ja, saa længe De er ung, gaaer det endnu an, men vent blot, til De bliver saa gammel som jeg, og lev saa i en lille By i et lille Land uden egentlig at have Noget at leve for, uden Kone og Børn — saa skal De se, De vil sande mine Ord!“

„Der har vi Tordenen!“ sagde Lieutenanten, da en fjern Drønen hørtes ude fra Fjorden.

Men det var ikke Torden — Uveiret var foreløbigt trukket om ad en anden Kant — det var en dansk Corvet, der stod Fjorden ind og sendte et Signalskud, formodentlig for at varsko efter Lods. Inden Aften laa Orlogsmanden til Ankers en Fjerdingvei udenfor Byen, og næste Eftermiddag — samtidigt med, at man fik Underretning om, at Prins Vilhelm havde modtaget Valget som græsk Konge — vidste Alle, at den vilde manøvrere nogle Uger paa Fjorden.

— Corvetten gav Liv i Byen. Man flokkedes nede ved Havnen, naar et af Orlogsmandens Fartøier kom roende, man kjendte i lang Afstand

Chefens Gig, og man vidste i Forveien, om Kongens eller Dronningens Kvarteer den Eftermiddag vilde faae Landlov. Pynte paa Fjorden gjorde Corvetten ogsaa; Skroget havde smukkere Linier end nogen Koffardimand, Ræerne vare brasede saa pænt firkant, som om de vare rettede med en Passer, og Splitflaget vaiede i bløde, værdige Folder under Gaffelen. Inde fra Land kunde man ogsaa saa nogenlunde følge med, hvad der foregik ombord; snart saae man Folkene gaa tilveirs og have Seilmanøvre, snart hang der Tøi til Tørring efter Stovvask, og naar man imellem saae en hvid Sky fulgt af et rullende Drøn, eller en stille Aften hørte Musiken derude spille „Kong Christian stod ved høien Mast“, mens Flaget haledes ned — ja, saa bankede Hjertet uvilkaarligt med lidt stærkere Slag hos de gode Kjøbstadsfolk, og selv Jochumsen blev patriotisk stemt — maaske dog kun forat hædre Marinen paa Landetatens Bekostning.

Chefen aflagde sine Besøg hos Obersten og Amtmanden, Obersten og Amtmanden gjorde Middag, men der maatte gjøres Mere, og saa besluttede Garnisonens Officerer at gjøre Skovbal for Corvettens Officerer. Da man imidlertid var bange for at blive for Faa, bestemtes det, at ogsaa enkelte Civile kunde deltage, naar de tegnedes ved en Militair, men Obersten formanede sine yngre Officerer til at være meget nøieregnende med, hvem de tegnede, og til under ingen Omstændigheder at gaa udenfor Embedsstanden og dennes Paarørende.

— „Og Kammerherren har tegnet sig med Dame!“ sagde Lieutenanten Dagen før Ballet.

„Ja, min unge Ven, hvad synes De!“ svarede Kammerherren smilende. „Jeg hørte, at man manglede Damer, og saa fandt jeg, at det var en gammel Kavaleers Pligt at gjøre Sit til at afhjælpe Mangelen, saa meget mere, som jeg tillige overordentlig gjerne vil skaffe den unge Dame en Adspredelse.

„Men jeg aner slet ikke, hvem der er Kammerherrens Dame!“

„Jeg beder meget at undskylde: jeg troede, at jeg havde sagt det. — Det er Frøken Lassen.“

„Rectorens Datter?“

„Ja, netop. De veed jo nok, at hun i lange Tider har været min — om jeg saa tør sige — Veninde paa Afstand; vi har dagligt nikket til hinanden i de sidste otte Aar, sommetider ogsaa vexlet et Par Ord, og saadant et venligt Smil af en ung, smuk Pige, det kan gjøre en gammel Kavaleer varm om Hjertet, selv om han er et Stykke over de Halvfjers.“

„Men har Kammerherren da været oppe at invitere Frøkenen?“

„Selvfølgelig. Hun havde først mange Betæneligheder og var yderst forlegen, men jeg troer alligevel nok, hun har Lyst til engang at se et Glimt af Verden.“

„Og Rector! Gav han Tilladelse?“

„Han lod ganske vist til at blive meget forbauset, den brave Mand, men om et Afslag paa en

Indbydelse fra mig kunde der jo ikke godt være Tale. — Nu vilde jeg bede Dem danse første Vals med Frøken Lassen, thi paa Andet end en Polonaise tør jeg ikke indlade mig. De skal se, De faaer en smuk Dame, thi det har altid anet mig, at Frøken Lassen, naar hun er i *full dress* — decolleteret og med bare Arme — vil vise sig ikke blot at have et nydeligt Ansigt men ogsaa en særdeles smuk Figur.“

„Ja, det har hun!“ udbrød Lieutenanten uvilkaarligt og blev i det Samme rød i Hovedet, men det mærkede Kammerherren ikke, og saa skiltes de efter at have gjort nærmere Aftale om, naar de skulde mødes næste Aften.

— Saa kom Ballet. Ude i Skoven tæt ved Stranden, laa „Pavillonen“, en temmelig stor, grundmuret, hvid Bygning, hvor Byens Folk altid pleiede at holde deres Sommerfester. Henimod Ottetiden kom Vogn efter Vogn kjørende — de færreste vare lukkede — men de fleste af Herrerne gik. Obersten, stiv og correct, fungerede som Vært og modtog Gjæsterne, Oberstinden med Strudsfjer paa Hovedet sad paa en Forhøining, der var forbeholdt de ikke dansende Damer, mønstrede de Ankommende gennem sin Lorgnet og hviskede hvert Øieblt med sine Døtre, der gave Gjæsteroller som Ingénu'er og efter Evne bestræbte sig for at se bly og forventningsfulde ud.

Lieutenanten var mødt paa Slaget og foer ideligt ud forat se, om ikke Kammerherrens Vogn var der

— jo, endeligt! Og ind traadte Kammerherren, civil men med Kommandørkorset om Halsen og to fremmede Storkorsstjerner paa Brystet, værdigt førende Lise, der i sin lyserøde Tylls Kjole neppe vovede at løfte Øinene. — „Nei, hvor hun er nydelig!“ lød det halvhøit rundtomkring, og Kammerherren hvi-skede med hele en Faders Stolthed til Lieutenanten:

„Havde jeg ikke Ret? Hun er jo charmant!“

Saa begyndte Dansen. Festligt klang Regimentsmusiken, og ihærdigt arbeidede Trompeter Rubeks Bue paa Basfiolens Strenge, festligt straaledede de dryppende Stearinlys ned over flagrende Lokker og hvide Skuldre, over Sølv- og Guldepauletter, over Lyseblaat og Mørkeblaat, over glade Smil og blussende Kinder.

Lieutenanten dansede med Lise. Første Gang, de dansede ud, var det hende, som om hun kastede sig ud i et oprørt, hvirvlende Hav, hun saae ikke, hun hørte ikke, og det var, som Bølgerne lukkede sig over hende; men saa mærkede hun, at en kraftig Arm holdt hende oppe, støttede hende og førte hende, og hun fik omsider Mod til at se op. Da mødte hendes Øie Lieutenantens glade, ungdomsfriske Blik, der ufravendt hvilede paa hende, og hun havde en Fornemmelse af, at han saae hende lige ind i Sjælen — ikke en Fold i hendes Hjerte var der, som hun kunde skjule for ham. — Og hvad saa? Saa talte de sammen og dansede sammen, og da de i anden Vals skiltes og gik hver sine Veie, havde de Begge en bestemt Følelse af, at der

dog var Noget, noget Usynligt, Uforklarligt, der hele Tiden ligesom knyttede dem sammen; saae Lise ned, kunde hun alligevel mærke paa sig selv, at Lieutenantens Blik hvilede paa hende, og ganske den samme Følelse havde han. Mødtes deres Blikke et kort Nu, skiltes de lige saa hurtigt sky ad, men Forstaaelsen var der, den havde været der, og den havde sat sit Spor.

Ud paa Aftenen, efter Souper'en, bad Corvetchefen Damer og Herrer om at gjøre en kort Pause og gaa de Par Minuters Gang ad Skovstien ned til Stranden. I næste Nu tændtes der en Række Blaalys langs Orlogsmandens Skanseklædning, Ildkugler og Raketter hvislede i Luften — den vagthavende Officeer ombord skulde dog ogsaa have nogen Fornøielse af Ballet.

Lieutenanten stod ved Siden af Lise, og de bleve staaende et Øieblik, efterat de Andre vare gaaede tilbage. — „Aa, hvor Verden alligevel er stor og deilig!“ sagde Lise med straalende Blik, men Lieutenanten, der ellers aldrig manglede Ord, blev helt stum; han saae paa hende, og han hørte paa hendes Tale som paa Musik — men han sagde Ingenting: Alt, hvad han tænkte paa at sige, var saa dumt, syntes han, og saa tav han. Han følte ogsaa ved sig selv, at et eneste Ord sagt nu, vugget af Skovensomhedens og de svage Bølgeslags Stemning, baaret af Tonernes og de lyse Nætters Poesi, kunde faae en afgjørende, uberegnelig Virkning — en Virkning, som han var halvt bange for.

Han følte den mest ubetvingelige Lyst til at bøie sig ned over hende, der ligesom selve den unge Bøgeskov var sprungen ud i en eneste Nat, frisk og jomfruelig, straalende og fin, bøie sig over hende og kysse hende paa den rene, hvide Pande — men han betvang sig. Havde det været enhver anden Kvinde, saa havde han gjort det, men overfor hende — nei!

Og saa vendte de om, gik ad den smalle Skovsti, hvor Grenene søgte at holde dem tilbage, hvor Stammerne ligesom traadte dem i Veien, og hvor Foden saa let kunde snuble i den bløde Bund.

Pludseligt lød der inde imellem Træerne som stærke Vingeslag. Lises Arm skjælvede uvilkaarligt i Lieutenantens, men han brød Tausheden og hviskede: „Hørte de Vingeslagene? — Hvad om det nu var den store Eros, der fløi os forbi?“

Han blev bange for sin egen Stemme og forstærkede Gangen; et Minut efter vare de udenfor Pavillonen. Og saa gik de ind og dansede videre, hun straalende af Lykke og indvendigt jublende, han som beruset — men om det var af Glæde eller Vemod, vidste han ikke selv.

Kort efter tog Kammerherren bort med Lise. — „Tak for iaften!“ sagde Lieutenanten med dæmpet Røst, da hun sad i Vognen, og saa kjørte den.

Han gik igjen ind i Salen men dansede ikke mere; lidt efter brød han op og gik ganske alene hjemad gennem Skoven.

Det begyndte at dages, da han kom hjem, men det var ham umuligt at gaa i Seng. Saa gik han hen til Stalden, lod Staldvagten sadle en Hest og red ud ad Landet til paa Lykke og Fromme, red i susende Galop — bort, langt bort fra det Hele!

Omsider standsede han og saae sig om. Malkepigen gik med sin Spand gennem den duggede Eng, Lærken dirrede syngende oppe i Luften, og over Mosen lettede en Vildand — det var høilys Dag.

Saa red Lieutenanten hjemad i Skridt.

Corvetten var igjen ude af Fjorden, og var dette ikke godt for Andet, saa var det dog godt for Latinskolens Disciple, hvis Examenslæsning var bleven betydelig forstyrret af Orlogsmandens Nærværelse. Noget dybtfølt Savn blandt Garnisonens Officerer kunde den heller ikke siges at have efterladt, thi til Trods for Skovballet, Fester iland og Fester ombord fandt de lyseblaa Dragoner gennemgaaende, at deres mørkeblaa Vaabenfæller vare temmelig arrogante, og disse fandt til Gjengjæld Landkrabberne noget bornerte. Den gjensidige Sympathi var saaledes ikke stor, og i al Stilhed ønskede Søofficererne nok at se de hjulbenede Cavalerister ombord under en trerebet Mersseils Kuling, medens disse paa deres Side ikke nærede stor Tillid til Søjlenes Ridekunst.

— Møller vidste naturligvis, at Lise havde været paa Ballet, vidste, hvordan hun var kommen der,

og med hvem hun havde danset, kort sagt: han vidste Alt undtagen det Væsentlige. Og Møller var slet ikke glad ved det Hele. Lieutenanten havde Ret: hun var virkelig ikke nogen almindelig Pige, og paa Ballet havde hun naturligvis seet dobbelt godt ud, var bleven feteret og smigret, og Sligt kan let gjøre større Indtryk, end det i og for sig fortjener, paa en ung Pige, der ikke kjender Verden og dens Fristelser. Lieutenanten var naturligvis i og for sig en temmelig ubetydelig Personlighed, men godt saae han jo ud og havde, hvad Folk kaldte en vindende Fremtræden; det var slet ikke umuligt, at han kunde have gjort Kur til Lise — det gjorde han formodentlig til Alle — og hvor let kunde saa ikke hun — jo, det var bedst, han gik hen til Rectoren en Aften, ganske tilfældigt, og sonderede Forholdene.

Og Møller gik derhen; Rector var alene i Haven. — „Min Datter kommer strax“, sagde han, „nu skal De imens se paa Roserne.“

„Har hun det godt efter Ballet?“ spurgte Møller.

„Jo, Tak, hun har saamænd været saa oprømt efter det, som jeg aldrig har seet hende før; hun synger og leer hele Dagen igjennem, og igaar Aftes glemte hun helt at vande Levkøierne — det har hun aldrig gjort før!“

„Ja, undskyld, at jeg siger det, Rector Lassen“, vedblev Møller, „men var det ogsaa rigtigt af Dem at lade Deres Datter tage paa det Bal?“

„Ja, hvorfor ikke?“ spurgte Rector ganske forskrækket.

„Aa, jeg mener kun, om det er rigtig passende at lade en ung Pige tage alene afsted med en Mand som Kammerherren — hans Vandel har neppe været aldeles ulastelig!“

„Naa—aa, ja — for den Sags Skyld —“ svarede Rector øiensynligt lettet.

„Ja, men desuden er et Bal altid en farlig Ting“, fortsatte Møller. „Det er dog Øinenes Lyst og Kjødets Lyst og Livets Hoffærdighed, der dyrkes — ikke sandt?“

„Aa, ja, naar man endelig vil tage det saadan — men det har jeg saamænd aldrig tænkt paa!“

I det Samme kom Lise, og i det Øieblik, hun traadte ind ad Laagen, slog det Møller, at hun ligesom var bleven et Par Aar yngre eller rettere: at hun pludseligt var bleven ung. Hendes Gang var helt anderledes end før — let og sikker — hun bar Hovedet frit og høit, og der straaledede ud fra hendes Øine en Glans, som de aldrig tidligere havde havt. Møller blev helt underlig ved det, og da han saa bød Godaften, og hun gav ham Haanden, saa var det ikke mere en udtryksløs Barnehaand, der hvilede i hans, det var en ung Kvindes varme Haandtryk, han fornemte, og han blev selv varm ved det.

„Naa, De var nok paa Bal forleden“, sagde han saa ligegyldigt som muligt, men han havde selv en Fornemmelse af, at hans Stemme vibrerede

ganske lidt. „Og De dansede vel med vor militaire Collega, Lieutenant Poulsen?“

„Ja, det gjorde jeg“, svarede Lise.

„Danse kan han formodentligt“, henkastede Møller, og ved disse Ord skød der et eneste Nu et Lyn, forbitret og stolt, fra Lises Øine; det var ikke længer det fromme Dueblik — men Møller saae det ikke.

Lidt efter kom Jochumsen; han havde været ude at fiske — nede i Baghullet — havde Ingenting faaet og var derfor i mindre godt Humør. Men ikke saasnart var han kommen ind i Haven, før Lise foer ham imøde, tog ham om Livet, snurrede ham rundt og sagde: „Aa, Du gamle, stygge Onkel Jochumsen, jeg har møret mig saa deiligt paa Ballet, aa, saa deiligt, at Du skal have et Kys for det!“ Og saa var Jochumsen afvæbnet, medens Møller og Hans Peter, der nu ogsaa var kommen ned i Haven, saae til med noget blandede Følelser.

Efter Theen røg Herrerne en Pibe og drøftede Udsigterne for den forestaaende Examen, men Møller syntes mod Sædvane ikke oplagt til at give sit Besyv med i Laget og var adspredt og faamælt, henvendte jevnligt en kort Bemærkning til Lise og gjorde sig et Ærinde hen til hende, naar hun fjernede sig fra Selskabet.

Aftenen faldt paa. Henne fra Torvet hørtes Retraiten; Lise sad alene oppe paa den lille Høj, legede med en blegrød Rose og plukkede i Tanker dens Blade fra hinanden.

„Forstyrrer jeg Dem, Frøken Lise?“ spurgte Møller, der stod nedenfor Høien.

„Hvori?“

„I Deres Tanker.“

„Aa, dem trænger en Anden dog aldrig ind i!“

„Nei, det er sandt — medmindre der lukkes op for En!“

— „De træder i Onkels Aurikler!“ sagde Hans Peter, der med Jalousiens stigende Forbitrelse havde været Vidne til Møllers Tilnærmelser, og dermed var Samtalen afbrudt, men næste Dag fik Hans Peter rigtignok mdl. i Historie af Møller og et skarpt Tilhold om at tænke mere paa Examen.

Lidt efter brøde Jochumsen og Møller op og fulgtes ad hen til Torvet. — „Frøken Lise er bleven saa livlig og ungdommelig, synes De ikke?“ sagde Møller.

„Jo. — Jeg troer sgu, hun gaaer i Barndom!“ svarede Jochumsen. „Men det klæder hende forresten.“

I det Samme mødte de Ritmesteren og Lieutenanten, og de to Par hilstes og standsede. — „Det er forskrækkeligt med den Lieutenant“, sagde Ritmesteren, „jeg troer, han gaaer hen og bliver Alvorsmand!“

„Det vil jeg da ikke haabe!“ svarede Jochumsen.

„Ja, nu kan De selv dømme“, vedblev Ritmesteren. „Der er kommen fire fordomsfrie tyske Mamseller paa „Hôtel Cimbria“, som slaaer Harpen og synger til, og saa foreslaaer jeg naturligvis min

Lieutenant, at vi skal gaa hen og høre paa Synge-pigerne; men han vil ikke — hvad synes De? Han svarer mig, at han ikke bryder sig om Harpeduft! Er det nu ikke gyseligt, allerede i saa ung Alder at miste sine Interesser!“

Lieutenanten smilede, og Jochumsen vilde lige til at hævde Moralen og give et hvast Svar, da der i det Samme hørtes en Tuden oppe fra Kirketaarnet; en Lygte blev hængt ud, og faa Sekunder efter skingrede Piber fra to forskjellige Sider.

„Hvor er Ilden, Maaløv?“ spurgte Jochumsen den tililende Vægter.

„Jeg veed det ikke bestemt, Hr. Overlærer, men det maa vist være henne i Løngangsstræde.“ Og dermed var Vægteren borte.

I Løbet af fem Minuter kom hele Byen paa Benene. Vægterne peb, og Trompeterne blæste, Dragonerne kom løbende i Kitler, Borgerskabet mødte i Uniform, og Brandmajoren fik Sprøiterne commanderet ud. Saa kom der den ene rødmaalede „Sluffe“ — Slæder med en Vandtønde paa — efter den anden, trukken af en steilende Hest, Gadedrenge groede op af Brostenene, der kom Folk i Vinduerne — i dybt Negligé for det Meste — og overalt hørtes Spørgsmaalet: „Hvor er Ilden?“ Snart vidste man ogsaa, at det var hos Vinhandler Eskildsen, og Firkløveret styrede naturligvis derhen. Det var i Bagbygningen, hvor Lageret fandtes, at Ilden var opstaaet, men, takket være Brandcorpsets, Dragonernes og Borgervæbningens forenede Anstrengelser, blev man

aareladt, men det havde ikke hjulpet, og i Morges sagde de paa Apotheket, at Doctor Bigum havde ordineret Moskuspulver, og saa var han død.“

Jochumsen sagde ikke Mere, han sad stille hensunken i Betragtninger. Men en Time efter vidste hele Byen, at Majoren var død, og hvordan han var død. Han havde sendt Bud efter Provst Schmidt, sagt Denne Besked om, hvor man kunde finde hans sidste Villie, og bedt ham læse et Fader-vor. Da det var skeet, havde den Gamle rakt ham Haanden, sagt Tak og tilføiet et: „Nu kan der for mig gjerne blæses til hurtig Udrykning, naar det skal være!“ hvorpaa han vendte sig om til Væggen og var død faa Øieblikke efter.

Barberen skrev et velment Digt i „Amtstidenden“, og Ugedagen efter blev den gamle Major begravet — selvfølgelig med fuld militair Honneur og under stor, almindelig Deltagelse. — „Han var en Hædersmand af den gamle Skole“, sagde Kammerherren bevæget til Lieutenanten. „Brav og nobelttænkende, trofast og discret!“ — „Mig har han altid været saa venlig og god imod“, svarede Lieutenanten og søgte at skjule en Taare.

I Majorens Testamente stod blandt Andet, at hans gamle Hest skulde skydes; det private Munderingskammer var bestemt til Forskjellige — Lieutenanten fik Prinsen af Hessens Pistoler — og endelig var der tilføiet en Anmodning til Obersten om paa Aftenen efter Begravelsen at give samtlige Regimentets Underofficerer varm Punsch paa Boets Regning —

en Anmodning, som Obersten naturligvis efterkom, dog ikke uden store Betænkeligheder ved det lidet Tjenstmæssige i Arrangementet.

— „Se, det kalder jeg at komme i Jorden med militair Honneur!“ sagde Trompeter Rubek om Aftenen ved Gravøllet — og der var Ingen, der mod-sagde ham.

— Hvad var det dog for en magnetisk Kraft, der drev Lieutenanten til i Frikvartererne at søge at fange et Glimt af Lise inde i Rectorhaven og til om Eftermiddagen regelmæssigt at ride hjem ad Skolegade blot forat se hende sidde ved Vinduet og sy! — Og Lise! Hvad var det, der drev hende Blodet op i Kinderne, saasnart hun kun hørte Hovslaget af en Hest i Nærheden, og hvorfor bankede hendes Hjerter dobbelt stærkt, naar Skoleklokken ringede Elleve, og Gymnastiktimerne begyndte! — Ja, hvad var der i det Hele taget i Veien med Lieutenanten og Lise: Ingen af dem var som før! Ritmesteren kaldte Lieutenanten en Stivstikker og havde ham lumske mistænkt for igjen at tænke paa at blive energisk, og Kammerherren fandt, at hans unge Ven aldrig tidligere havde været saa distrahit ved Tarok'en, der endnu ikke var ophørt. Rector klagede over, at Lise ikke havde den Interesse for Skolen — og specielt for Examen — som før, og Hans Peter lagde med Beundring Mærke til, at Lise havde den deiligste Stemme: nu gik hun nemlig altid og smaa-

nynnede, medens Ingen nogensinde tidligere havde hørt hende synge — det var høist mærkeligt!

En Dag i Slutningen af Juni sad Lieutenanten hjemme i sit Værelse; Formiddagstjenesten var forbi, og Gymnastiktimer havde han ikke paa Grund af Examen. Han læste en halv Snes Sider i en Bog — det var ikke til at holde ud; han tændte en Cigar — den smagte ham ikke; han besluttede at gaa hen til Lieutenant Arup, men blev alligevel hjemme og lagde sig paa Sofaen. Sove kunde han heller ikke, og i Fortvivlelse gav han sig da til at reflectere — Noget, han ellers ikke indlod sig paa med sin gode Villie — og skjøndt han begyndte sine Reflectioner med det faste Forsæt at ville gaa udenom alle alvorlige Sager, varede det alligevel ikke to Minuter, før alle hans Tanker dreiede sig om Lise. — Een Ting var han allerede forlængst paa det Rene med: det hjalp ikke at „ride fra det Hele“ — som han udtrykte sig — for hun fulgte med ligesom Nissen i Tønden. — Men hvad var saa i Grunden det Hele, naar Alt kom til Alt! Herregud, han havde jo været, hvad Folk kaldte forelsket, før, hvorfor skulde det saa ikke gaa over nu! — Aa, Rekruttiden, det var egentlig en lykkelig Tid: ikke en Tanke havde man dengang, som gik udenfor Kaserneporten, de Andre tænkte for En, man var uden Ansvar og uden Forpligtelser! — Det var ogsaa tosset, at den Corvet skulde komme paa Fjorden, og at der skulde gjøres Skovbal for de vigtige Søofficerer! Og hvorfor i al Verden havde Kammerherren fundet paa at bede

Dame med! — Men bedaarende havde hun været i den lyserøde Kjole, og da de stode ene nede ved Stranden, og da de gik ad den mørke Skovsti — hvad mon det egentlig havde været for en stor Fugl, de skræmmede op! Dumt Tøi var det, han havde sagt om den, det huskede han godt, men alligevel: underligt havde det lydt — og da hun saae op paa ham: saadan saae andre unge Piger ikke! — Een Ting var sikker: han burde saa vidt muligt undgaa at komme sammen med hende — allerbedst var det maaske i Grunden at søge Forsættelse til en anden Garnison — for det var Synd for hende, om Folk skulde begynde at tale — tænk blot, om Oberstinden fik Færten af det! — Og blive til Noget kunde det jo dog aldrig! Nei, ingen rigtig Forelskelse! Hans Gage og Kvartalstilskud fra den ubekjendte Fader strakte lige til, saa han kunde leve et sorgfrit Liv, men ud over det — nei! For renoncere paa alle Livets smaa Behageligheder, det vilde dog være for haardt. — Kammerherren havde ogsaa fuldstændig Ret: man skulde nyde sin Ungdom, nyde sin Frihed! Og Obersten sagde jo desuden ogsaa altid, at en ung Officeer burde være ubunden, uafhængig af Andre — og nu, da alle Mennesker sagde, at det saae ud til Krig — nei!

Og Lieutenanten tog en kraftig Beslutning, og da han lidt efter gik ud, lod han være med at gaa om ad Skolegade, skjøndt han var temmelig sikker paa, at Lise sad ved Vinduet.

Udenfor Klubben mødte han imidlertid Rector,

der var paa Vei ned til Dampskibet forat modtage en Professor fra Kjøbenhavn, der skulde være Censor. — „Man seer Dem slet ikke i denne Tid, Lieutenant Poulsen“, sagde Rector. „Kommer De ikke hjem iaften og drikker en Kop The i Haven — det er jo deiligt Veir, og jeg tænker, Professoren kommer med.“

Og Lieutenanten fornam et elektrisk Stød og svarede uden mindste Betænkning, at det vilde han saa meget gjerne — det var, hvad Jochumsen kaldte „Inkonsekvensens Konsekvens“. Da Rector var gaaet, fortrød Lieutenanten rigtignok, at han havde sagt Ja, og tænkte paa at melde Forfald, men det blev ved Tanken, og hele Eftermiddagen havde han saadan en underlig Uro om sig.

„Professoren og Lieutenant Poulsen kommer og drikker The iaften“, sagde Rector ved Middagsbordet til Lise, og fra det Øieblik af var Lise som forvandlet: foer ud og ind ad Døre, nynnede og lo, kyssede uden mindste ydre Grund sin Fader og roste Hans Peters Flid.

— „Hvor er Lise?“ spurgte Rectoren ud paa Eftermiddagen Pigen.

„Frøkenen klæder sig om“, svarede Pigen.

„Men, Herregud, det pleier hun jo ellers aldrig at være en halv Time om!“ sagde Rector og gik, rystende paa Hovedet, hen til Lises Dør.

Inde i det tarvelige Jomfrubur stod Lise foran Speilet og satte sit Haar — idag vilde det slet ikke sidde. Tilsidst havde hun dog omtrent faaet det, som hun vilde, da hørte hun Faderen standse udenfor

og sige: „Er Du ikke snart færdig, lille Lise? Du behøver saamænd ikke at pynte Dig for Professoren!“

Lise blev blodrød, skjøndt Ingen saae hende, skyndte sig at tage Kjolen paa og gik ned i Haven. Der rev hun Gangene og klippede de visne Roser af, og da det var gjort, saae hun sig om efter en lyserød Rose til at sætte i Brystet. Men det var paa Hellingen med Roserne — endelig fandt hun dog een. — „Lise, dog!“ sagde Rector bebreidende. „Det var den sidste *Louise Odier*!“

„Du maa ikke være vred, lille Fader“, svarede Lise og lagde Armen om hans Skulder, „men har Du ikke meget mere Fornøjelse af at se den paa mig end at se den visne paa sin Stilk?“

„Jo, aa, jo — men det var rigtignok den sidste!“ sagde Rector, og saa gik Laagen.

Det var kun Professoren fra Kjøbenhavn, der kom, men et Øieblik efter viste Lieutenanten sig — Lise havde strax kjendt hans Skridt udenfor paa Pladsen.

Det faldt jo ganske af sig selv, at Rector lagde Beslag paa Professoren, og saa lagde Lieutenanten ganske naturligt Beslag paa Lise, og Lise paa ham. Lige forlegne vare de i Grunden begge To, og derfor talte de tilsyneladende saa naturligt sammen; Ingen af dem vidste, hvad de egentlig skulde sige, og dog gik Samtalen uden nogen Standsning, bevægende sig om almindelige Emner, men saaledes, at baade han og hun hele Tiden underforstod noget Andet end det, der blev sagt, og lagde en anden, indholdsrigere Text under Ordenes Melodi.

Lieutenanten hjalp Lise med at vande — baade Levkøier og Asters og Verbenerne — og det tog lang Tid, for Lise maatte samtidigt vise ham alle Havens Herligheder og forklare dens Mærkværdigheder: der stod det store Morbærtræ, som Sagnet vilde skulde have staaet der fra Nonnernes Tid, den Rose havde Rector selv oculeret, strax da han var kommen her, og eet Aar havde det gamle Spaliertræ henne ved Plankeværket baaret en moden Fersken — det var en stor Begivenhed.

Og Lieutenanten lyttede og lyttede — han kunde være bleven ved at høre paa hende i det Uendelige, syntes han; hun var i det Hele den Talende, og jo mere hun talte, des mere taus blev han, for Alt, hvad han havde paa Munden at sige, forekom ham saa flout og dumt, og sagde han engang imellem Noget, var det altid med dæmpet Røst — han kunde ligefrem ikke faae sig til at tale saa høit, at Andre hørte det, og det uagtet Alt, hvad han sagde, gjerne kunde have været hørt af Alverden.

— „De holder ogsaa mest af lyserøde Roser!“ sagde han, da man ud paa Aftenen brød op. „Det er min Yndlingsblomst!“

„Vil De have den?“ spurgte hun men fortrød det i det Samme og lagde til som en Slags Undskyldning: „Det er den sidste *Louise Odier*!“

Og Lieutenanten greb efter Rosen og greb ogsaa et Øieblik Haanden, der rakte ham den, som vilde han holde paa den for ikke mere at slippe den — men han slap den alligevel, og da han stod udenfor

den fortryllede Have, var han paa een Gang saa umaadelig glad og saa underlig forstemt — ganske som han havde været Morgenens efter Ballet. — „Hvor jeg har været dum iaften“, tænkte han ved sig selv, „dum og kjedelig! Gud veed, hvad hun egentlig maa tro om mig!“

Og Lise sad paa sit Værelse, lukkede Vinduet op og saa ud over Fjorden — aldrig havde den været saa smuk som iaften. — „Blot jeg ikke har talt alt for barnagtigt“, tænkte hun, „men Alt, hvad jeg egentlig havde Lyst at sige, det turde jeg ikke sige!“ Og saa gjentog hun for sig selv hvert Ord, han havde sagt, og naar hun lukkede Øinene, kunde hun høre Klangen af hans Stemme.

— „Det er rigtig et rart Menneske, den Lieutenant Poulsen“, sagde Rector næste Formiddag til Møller. „Han gik saamænd og hjalp Lise med at vande i Haven!“ Og dette havde til Følge, at Rector mindst hveranden Aften havde mandlig Hjælp ved Havens Pasning, for fra nu af kom Møller troligt, bar Vand og var elskværdig.

— „Lise!“ sagde Hans Peter. „Møller gjør Kur til Dig!“

„Aa, Møller!“ svarede hun blot — og den Betoning trøstede foreløbigt Hans Peter.

Examen var forbi, Translocationen med, og de nye Studenter havde faaet Vin, Cigarer og Formaninger inde i Rectorhaven.

Dagen efter reiste Rector og Lise ud til Ordrup. Det var ellers Noget, Rector ikke indlod sig paa, saaledes i den bedste Tid at forlade sin Have, men baade hans Søster og hans Svoger havde i veltalende Ord forestillet ham, at da han havde narret dem for Juleferien ved uden mindste Anledning at gaa hen og blive forkølet, saa skyldte han dem ligefrem Revanche i Sommerferien, og da de desuden havde gjort gjældende, at Lise virkelig nok kunde trænge til at komme ud paa Landet og være mellem Mennesker, saa havde han bøiet sig, skjøndt Lise, mærkeligt nok, iaar slet ikke syntes at være ivrig efter at komme afsted.

Møller reiste otte Dage over til sin Fader, Lieutenanten erklærede, at han desværre neppe kunde faae nogen længere Permission men nok haabede at kunne ride ud til Præstegaarden og blive en Dag eller to, og Jochumsen endeligt vilde først være lidt i Ro i Byen, saa skulde han skrive efter Vogn, naar han vilde have den.

Hvad Jochumsen egentligt vilde i Byen — foruden at lægge Schema — stod ham igrunden ikke ganske klart, men han handlede jo i det Hele jevnligt efter Indskydelser og befandt sig vel herved, og nu havde han besluttet at slaa et Slag og se paa en eller anden Maade at rykke Kammerherren nærmere paa Livet.

Jochumsen sad en Eftermiddag hjemme og røg af sin stumpede Pibe, blæste Røgskyer ud af Munden med et Smeld og mediterede. — Det var jo egentlig

forbausende saa nær han egentlig var ved at rede alle Lieutenantens Familieforhold ud fra hinanden, og dog havde han en Fornemmelse af, at en Jurist ikke ubetinget vilde have taget hans Indicier for noget afgjørende Bevis. Saa recapitulerede han sine Indicier — det gjorde han jevnligt for ikke selv at løbe sur i dem.

Først var det altsaa, at Barbeer Ketelsen havde fortalt ham, at Lieutenanten var født paa Stiftelsen.

Saa havde Bertram henne i Klosteret rost sig af, at han kunde have været gift med Jomfru Ginge, hvis han havde villet sælge sin Ære, og kort efter havde han under Møllebroen hørt samme Bertram fortælle en Klosterbroder, at han kunde have været Lieutenantens Stedfader — *ergo* var Jomfru Ginge Lieutenantens Moder.

Dernæst havde han paa anden Maade faaet oplyst, dels at Lieutenanten virkelig var født paa Stiftelsen i 1842, dels at Jomfru Ginge allerede i 1841 havde maattet forlade det Didriksenske Selskab og ikke senere var optraadt.

Senere havde han saa narret Bertram til at fortælle, dels at han fra en Vaagekone vidste, at Jomfru Ginges Søn virkelig var bleven anbragt hos den allerede af Barberen nævnte Sagfører, dels at Faderen var Major og var — eller dog havde været — her i Byen.

Saa havde han endelig, væsentlig støttende sig til den gamle Major Bruschi's egne Udtalelser, slaaet sig til Ro med, at Denne var Faderen, indtil Majoren

selv ved Jomfru Ginges Begravelse berøvede ham alle Illusioner om at være paa rette Spor.

Men da han saa næsten havde opgivet Haabet om atter at faae Traaden i Hænde, havde Lieutenanten selv givet ham den ved hin Nat efter Ildebranden at oplyse ham om, at Kammerherren var gaaet af fra Hestgarden som Major.

— Ja, naturligvis, det var jo soleklart: Kammerherren var Majoren, og Majoren var Kammerherren. Der var slet ingen Tvivl om det, men alligevel — han var paa en vis Maade lige nær, for den Eneste, han havde kunnet tale til om Sagen, den gamle Major, var jo nu død og borte. — Men Kammerherren selv! Ja, der var jo det Ubehagelige ved det, at Kammerherren saa fortræffeligt forstod at holde Folk mindst fire Skridt fra Livet, og selv Jochumsen, der ellers ikke var bange forat gaa paa, forstod han uvilkaarligt at intimidere. Desuden maatte Jochumsen jo indrømme, at han egentlig ingen Ret havde til at trænge ind i Andres Fortrolighed — Major Brusch havde ogsaa bestemt fraaadt ham det. — Men nærme sig Kammerherren, det kunde da Ingen forbyde ham, og Tilfældet kom ham atter til Hjælp. — „Vi lever jo paa Tilfældigheder!“ sagde han.

Jochumsen sad nemlig næste Formiddag i Klubben og spillede Schak, og da han gik derfra, kom han til at følge med Kammerherren og Lieutenanten. — — „Vil De Herrer ikke gaa op til mig og drikke et Glas Madeira?“ spurgte Kammerherren, da de

standsede udenfor hans Port. Jo, det vilde Lieutenanten gjerne, og Jochumsen, der ikke brød sig om Madeira og aldrig drak om Formiddagen, tog ogsaa strax mod Tilbudet, smagte med Kjendermine paa Vinen og udbrød i et troværdigt: „Ah — fortræffelig!“

„Ja, men den er dog Ingenting mod Aargangen 38!“ sagde Lieutenanten smilende.

„Vor unge Ven harcellerer med mig“, sagde Kammerherren. „Jeg skal sige Dem, gode Overlærer, jeg fik virkelig i 38 en Madeira hjem med „Bellona“, som jeg aldrig før eller senere har smagt Mage til — men den har jeg desværre ikke mere af!“

„Nei, det er rimeligt!“ sagde Jochumsen. „Den er naturligvis drukket!“

„Ja, formodentligt!“ svarede Kammerherren med et Suk. — „Men ikke af mig!“

„Ikke det?“

„Nei, jeg havde i 1842 Brug for en større Sum paa een Gang og realiserede derfor Mangt og Meget, som jeg nu fortryder, for jeg kunde naturligvis ogsaa paa anden Maade have reist Summen.“

„I 1842!“ raabte Jochumsen med stive Øine.

„Ja, hvorfor undrer det Dem, gode Overlærer?“

„Aa, jeg mente kun — dengang — Conjuncturerne — det er saa længe siden o. s. v.“ stammede Jochumsen.

„Ja — det er længe siden!“ gjentog Kammerherren. „Men De kan tro, jeg husker det endnu

— og ikke blot for Madeiraens Skyld! — Naa, lad os tale om andre Ting! Man skal vende det døve Øre til, naar ubehagelige Minder blive for paatrængende. Deres Velgaaende, mine Herrer!“

Med en Mine som en Triumfator gik Jochumsen ned ad Gaden. Nu var al Tvivl jo forbi. Kammerherren havde selv sagt, at han i 1842 havde havt Brug for en større Sum: det var altsaa den gang, han udsatte en Livrente for Jomfru Ginges Barn.

Næste Dag tog Jochumsen til Ordrup.

Ude paa Landet gik Sommerferien fredeligt men ensformigt. Rector puslede i Præstegaardshaven og røg en Masse Piber, saae pligtskyldigst interesseret paa Sæden, gik adstadige Spadsereture i lang, sort Frakke og hvidt Halstørklæde, var en taalmodig Gjenstand for sin Søsters Fortrolighed og arbeidede, naar det var Regnveir, videre paa Fordanskelsen af *Georgica*.

„Lise er bleven saa kjøn!“ sagde Præstekonen gjentagne Gange. „Der er kommet saa meget Udtryk i hendes Øine.“ Og det indrømmede Mine og Frederikke ogsaa villigt, men de fandt paa den anden Side, at hun var bleven saa underlig — ja, hvordan kunde de ikke sige, men der var kommet ligesom noget Fremmed i Forholdet imellem dem: der var ingen Fortrolighed, ingen fælles Interesser;

Lise brød sig ikke engang om at gaa med til Degnekonen ved Hovedlandeveien og høre Nyt.

Da Møller kom, mente imidlertid Præstedøtrene at have fundet Nøglen til Lises forandrede Væsen, thi een Ting var sikker: Møller gjorde paa sin Maade stormende Kur til hende. Gik Lise i Haven, var han der, satte hun sig hen forat læse, gjorde han det Samme, og ved Bordet sørgede han altid for at komme til at sidde ved Siden af hende, ja tilsidst gik det saa vidt, at hun for at faae Fred maatte smutte ud ad Kjøkkendøren og endda i Forveien speide efter, om hendes Tilbøder ikke laa i Baghold et eller andet Sted.

„Du er rigtignok lykkelig, min Pige!“ sagde Kusinerne i Kor, og kom Møller til, naar de Tre gik sammen, forsvandt Mine og Frederikke i Reglen strax med en undertrykt Fnisen og en halvhøi Bemærkning om, at de ikke vilde være til Uleilighed.

Hans Peter og Jochumsen ærgrede sig. Hans Peter paa Grund af nagende Skinsyge, Jochumsen ved den blotte Tanke om, at Lise skulde kunne lade sig bedaare af Møller, og utallige vare derfor de Maader, paa hvilke disse to stiltiende Allierede — til Lises inderlige Glæde — søgte at forhindre Møller fra at være ene sammen med hende.

Jochumsen var i det Hele gnaven. Han ærgrede sig over Møller og savnede Lieutenanten. Naturligvis foretog han sig sine regelmæssige Recognosceringer i Landsbyen og dens nærmeste Omegn, men Humøret blev ikke bedre for det, og

da Hans Peter en Dag optraadte som hemmelig Angiver og paaviste Aftrykket af et Par usædvanlig store Fødder — der kun kunde være Møllers — inde under de private Stikkelsbærbuske, skjældte Jochumsen sin Collega ud, som om Denne havde været Discipel i en af Forberedelsesklasserne.

— En Søndag havde Møller lovet at præke. Det havde han aldrig før villet, men nu havde han selv tilbudt det, og hele Præstegaarden med Undertagelse af den gamle Hedning Jochumsen var naturligvis i Kirke. Freidigt og med godt Foredrag talte Møller, men delte Meninger kunde der naturligvis være om hans Præken. Mine og Frederikke vare henrykte, Præsten havde sine smaa Forbehold, Mo'er syntes i al Uskyldighed, at Fa'er alligevel talte meget kjønnere, Hans Peter fandt Talen utiladelig lang, og Rector nikkede betænksomt — det kunde betyde, hvad det skulde være.

„De siger slet Ingenting, Frøken Lise“, sagde Møller — han irriterede hende stadigt ved ganske familiært at bruge Fornavnet. „Har De slet ingen Indvendinger?“

„Jo, jeg har“, svarede Lise roligt, „og siden De spørger mig, vil jeg ogsaa svare. De talte saa meget om de faa Benaadede og Udvalgte — mig idetmindste støder det altid, naar man hører en Prædikant fremstille sig selv som en af de Faa — det gjør Onkel aldrig!“

„Nei — det gjør han ikke!“ indrømmede Møller med en let sarcastisk Betoning. „Jeg skal imidlertid

tænke over Deres Kritik, og i hvert Tilfælde er jeg Dem taknemmelig, fordi De viser mig den Tillid at udtale den. — Een Ting skylder jeg forresten at sige Dem“, vedblev han og sænkede Stemmen. „Søren Kierkegaard skrev for den Enkelte — idag har jeg talt for den Enkelte!“

„Men det synes jeg slet ikke, De har Lov til“, svarede Lise koldt. „Den, der staaer i Kirken og forkynder Guds Ord, maa aldrig glemme, at han taler til en Menighed.“

Dermed reiste hun sig og gik ud i Haven, og lidt efter kørte Præsten til Annexkirken — Møller vilde nemlig ikke holde sin Præken to Gange.

— „Hvor er din Kusine henne?“ spurgte Møller et Par Timer efter Hans Peter.

„Det veed jeg virkelig ikke. Jeg render ikke i Hælene paa hende!“

„Har De heller ikke seet Frøken Lise?“ spurgte han Jochumsen.

„Jo — ved Frokostbordet!“

Saa gik Møller ud i Kjøkkenet og spurgte Mine og Frederikke — nei, de havde heller ikke seet hende i de sidste Par Timer, men efter Frokost var hun gaaet op paa Kirkegaarden, maaske sad hun der. — Det var dog mærkeligt“, tænkte Møller. „Igaar og i Forgaars forsvandt hun ogsaa pludseligt — hvor kan hun være henne!“ Saa tog han Hat og Stok og gik ud af Præstegaarden.

Alt aandede Søndagsfred og Søndagsstilhed. Kun henne ved Gadekjæret, hvor et Par hvide

Andedun svømmede paa den sortbrune Flade, var der stiltfærdig Lystighed: en halv Snes Karle i Støvler og brogede Veste, med nye Kaskjetter og Pibe i Munden, sloge Kegler — hjemmegjorte Kegler, som Hjulmanden havde lavet — Drengene fik Lov at reise dem, og Smeden, der var søndagsvasket og pyntet, stod udenfor den mørke Smedie og saae interesseret til.

„Har De seet Fruens Broderdatter?“ spurgte Møller og nikkede nedladende.

„Nei — jo, for et Par Timer siden gik hun op paa Kirkegaarden“, svarede Smeden.

Atter Kirkegaarden! Saa gik Møller ind ad den hvidmalede Laage og op ad Kirkegaardsbakken med de mange toppede Grave; Trækors og falmede Tøiblomster vare den almindeligste Pynt, men der var dog ogsaa en hel, duftende Underskov af Buskneliker og brandgule Morgenfruer — hver Landsbykirkegaard har jo i Regelen sin Flora.

Møller saae sig om — nei, her var heller ingen Lise, og saa lod han uvilkaarligt Blikket glide ud over Egnen. Pludseligt hørte han i den anden Ende af Byen Hovslaget af en travende Hest; Selskabet ved Gadekjæret standsede midt i Spillet, vendte som paa Commando Hovederne om og hilste: det var Lieutenanten, som kom ridende — nu dreiede han om ved Kroen og red langs Kirkegaardsmuren.

Inden Møller blev rigtig klar over, hvor ubehageligt dette Syn var ham, skete der imidlertid Noget. Lieutenanten saae op, op ad Kirkegaarden

til, og pludseligt var det, som gik der et elektrisk Stød gennem hele hans Skikkelse, hans Ansigt skiftede Udtryk, som naar et Solblink glider hen over en Hedesø, og han standsede i samme Nu sin Hest — man skulde næsten tro, at den havde fornemmet Stødet samtidigt med dens Herre — hilste op, op til Kirkegaarden, men over Hovedet paa Møller, hvem han slet ikke syntes at se.

Møller vendte sig om og saae tilveirs — nu var han ikke længer i Tvivl om, hvad der gik for sig: oppe i det ene Glæmhul paa Klokketaarnet stod Lise, støttende sig med begge Hænder til den brede Murkarm; i sin hvide Kjole og med de lyse Lokker saae hun ud som en Alfebrud, der ellers Dagen igjennem sover under den store Klokke, men nu pludseligt har faaet Lyst til at se, hvordan Verden tager sig ud i Solskin — og Solskin var der over hende, men om det nærmest kom udefra eller indefra, det blev Møller ikke klog paa, for i det Samme var Synet forsvundet. Han hørte lette, rappe Trin paa Stigen inde i Taarnet, og i næste Øieblik saae han Lise med en Bog i Haanden løbe ned ad Kirkegaarden, ud paa Veien og hen til Lieutenanten.

„Velkommen til Ordrup!“ sagde hun.

„Og at De skulde være den Første, jeg saae!“ svarede han.

Saa hørte Møller ikke Mere, for Lieutenanten red, med Lise ved Siden, ganske langsomt ind i Præstegaarden.

— „I Klokketaarnet!“ tænkte Møller, mens han

sindigt gik bagefter. „Saa har hun formodentlig ogsaa været der de foregaaende Dage. Se, se!“

Og Møllers Hypothese var ganske rigtig: deroppe havde Lise fundet et Fristed for sin paa-trængende Beiler, og deroppe havde hun med en Bog i Haanden kunnet lade Blikket glide videre ud, ud over rødmende Hedebakker, blaanende Skove og blinkende Søer — men helst havde hun dog seet ud ad det østre Glamhul, lyttet og speidet, drømt og haabet — ventet, som det hedder i Folkesagnet, paa „en Ridder i blaa Kappe“ — og nu var han endeligt kommen.

Ja, endeligt! Det havde saamænd ogsaa holdt haardt nok! Den stakkels Lieutenant var begyndt med at bilde sig selv ind, at han følte sig helt lettet, da Lise var taget fra Byen: nu kunde han uden Frygt og uden Hjertebanken gaa forbi Rectorboligen og se op til det Vindue, hvor hun pleiede at sidde, nu kunde han igjen faae Ro i Sindet, skyde alle alvorlige Tanker fra sig og nyde sin Ungdom, som Kammerherren sagde. Men da der var gaaet otte Dage, fornam Lieutenanten en Længsel efter igjen at se blot et Glimt af hende, en Længsel, som ikke var til at holde ud, og saa havde han allerede ladet Hesten sadle, da det, som han selv kaldte den sunde Fornuft, igjen fik Overtaget, og Hesten blev trukken i Stald igjen. Saa gik der igjen nogen Tid, i hvilken han troede at være sikker paa sig selv, men tilsidst saae han Ordrup Præstegaard og Lise, hvor han vendte sig hen, og en Søndag For-

middag red han virkelig derud. — „Det var jo, naar Alt kom til Alt, slet ikke alene for hendes Skyld“, sagde han til sig selv — han løi brillant — „men han skyldte jo ligefrem Familien derude ikke at lade hele Sommerferien gaa uden at aflægge et Besøg.“ Saa forsigtigt havde han ogsaa indrettet sig, at han nødvendigvis skulde møde til Tjeneste næste Morgen, for ikke at lade sig friste til at ligge over om Natten, og han havde besluttet at ride ganske smaat for ikke at komme derud før om Eftermiddagen, men da han først sad paa sin Brune, lod han den rigtignok strække ud, og han havde ikke været mere end syv Kvarteer om de tre Mil.

Naa, hvor der blev Glæde i Præstegaarden over Lieutenantens Komme! Jochumsen levede strax op, spurgte om Nyt fra Byen — særligt om Kammerherren — og vilde helst have beholdt den feterede Gjæst ganske for sig selv; Rector forlod Oversættelsen af *Georgica* og satte Piben fra sig, Mine og Frederikke pillede ved Forklæderne og lo over hele Ansigtet, Fruen fik travlt med at viske imaginært Støv af Kommoden, Hans Peter jublede, Møller var forbeholden, og Lise — ja, Lise saae ud som Solen Pintsemorgen. Det var ikke, fordi hun og Lieutenanten talte saa meget sammen — tvertimod: Møller undrede sig ligefrem over, at han ikke søgte hende mere, end han gjorde — men, saa underligt det lyder, havde hun en bestemt Følelse af, at Alt, hvad han sagde til de Andre, egentlig var sagt til

hende, til hende alene, og paa den Maade gik deres Samtale jo aldrig istaa.

Nu kom Præsten hjem fra Annexkirken — han blev ogsaa rigtig glad for Lieutenanten — saa spiste man Kyllingesteg og Rødgrød, og saa sade Herterne en halv Timestid alene og røg til Kaffen inde i Studerekammeret.

Imens gik Hans Peter ud i Stalden for at se til Lieutenantens Lotte. Han havde lumske Planer om at ville lægge Faderens gamle Trense paa den — Lieutenantens Candar forstod han sig ikke paa — og saa i al Hemmelighed tage sig en Tur op til Hovedlandeveien, men just som han havde faaet Tensen ned, hørte han Nogen komme udenfor og smuttede derfor i en Fart ind bag Hakkelsekisten. Der var En, som forsigtigt lettede paa Klinken, Døren gik op, og i Lysningen stod Lise.

Hun saae sig om, men da hun ikke opdagede Nogen, gik hun hen og tog et Fjerdingkar Havre, gik op med det til Lotte, kjælede for Hesten og talte til den, og tilsidst slog hun Armene om Bringen og hviskede Noget ind i Øret paa den.

Nu kunde Hans Peter ikke længer dy sig. Frem styrtede han saa pludseligt, at han nær havde kyst Livet baade af Lotte og Kusinen, greb hende om Haandleddet og sagde: „Lise! Det er ham, Du er forelsket i!“

Og det Mærkelige hændte, at skjøndt Hans Peter jo slet ikke havde nævnt „ham“ ved Navn, saa blev dog Lise blussende rød, lagde Armen over

hans Skulder og sagde: „Fy, Hans Peter, hvor kan Du dog sige saadant Noget! Men Du gaaer da ikke hen og sladrer til Andre, vel? — Ikke fordi det er sandt, men fordi — Du er jo en god Dreng, ikke?“ Og saa bøiede Lise sig ned, kyssede ham paa Kinden og var borte med det Samme.

Hans Peter satte sig bag Hakkelsekisten og græd, men da han havde grædt en Stund, var det, som om han alligevel følte sig lettet. Lise var tabt for ham, det var han paa det Rene med, men det var altsaa dog ikke Møller, der blev den Lykkelige: det var Lieutenanten, som han holdt saa meget af — ham kunde man da forstaa, at en Pige for-elskede sig i! — og saa følte Hans Peter tillige en vis kildrende, vemodig Stolthed over, at han, han alene var hendes Fortrolige. De havde en Hemmelighed sammen, og ingen Anden maatte kjende den. — Ja, hun kunde stole paa, at han skulde bevare hendes Tillid og vise sig den fuldtud værdig! Taus skulde han være og, om fornødent, tage Løndommen med sig i Graven! — Og med nogenlunde tilkjæmpet Fatning gik Hans Peter efter et Kvarteers Forløb atter ud af Stalden og blandede sig med det øvrige Selskab.

Om Aftenen samledes Alle nede ved Søen, nede ved den lille Bugt, og saa Solen gaa ned bag de skaldede Bakker paa den anden Bred; det var blikstille, ikke engang Sivene hviskede, og kun en fjern, gjøende Hund, en Fisk, der slog, og en trækkende Fugl brød imellem den dybe, fredsæle Stilhed.

-- „Nu maa jeg bort“, sagde Lieutenanten henvendt til Lise.

„Allerede!“ svarede hun.

Og saa brød han op. Niels Kusk, der selv havde været Dragon i Krigens Tid, lagde Tøiet paa Lotte, og et Øieblik efter var Lieutenanten marschfærdig. — „Farvel, og Tak for idag!“ — „Ja, selv Tak! Kom snart igjen!“

— „Farvel, Frøken — og Tak for idag!“ sagde han halv sagte til Lise, da han sad i Sadlen.

— „Tak, fordi De kom!“ svarede hun hviskende. Og saa red han — i fri Trav gennem Landsbyen men Fod for Fod hjemad den øvrige Vei.

— „Hun er en Guds Engel!“ sagde han til sig selv. „Og jeg er kun en ganske almindelig Lieutenant i Dragonerne!“

Og med det Raisonnement lykkedes det ham for en Tid at slaa sig til Ro.

— „Hvad Fanden er det egentlig, der er iveien med Dem?“ spurgte Ritmesteren Lieutenanten en Dag i August. „De kommer aldrig mere herop i min Hule af Dem selv — naa, jeg kan naturligvis undvære Dem, men Juno, det gamle Liv, savner Dem formeligt — og kommer De endelig en Gang, saa er De saa umaneerlig kjedelig, at De lige saa gjerne kunde blive borte!“

„Jeg har i den senere Tid tænkt en Del paa

at se at blive forsat til et andet Regiment — helst i Hertugdømmerne“, svarede Lieutenanten alvorligt.

„Har De faaet en mere end almindelig alvorlig Røffel af Obersten?“ spurgte Ritmesteren. — „Ikke? Ja, saa har De Tømmermænd! Det kjender jeg godt fra gamle Dage: har man Tømmermænd, vil man altid skifte Garnison. — Lieutenant Arup klager forresten ogsaa over Dem: han siger, at De er bleven helt taus, og naar De Ingenting siger, saa maa sgu Conversationen gaa istaa, for han forsnakker sig ikke! — Jeg vil da haabe, De bliver livligere, naar vi nu skal til Troppesamling i Slesvig, for ellers skal jeg se at anvende min Indflydelse paa at faae Dem forsat — til en anden Escadron end fjerde!“

— Jochumsen beklagede sig ogsaa over Lieutenanten. — „Her sidder jeg, Dag ud og Dag ind, ved mit enlige Thepottvand uden andet Selskab end Isac! — Isac kan være god for sig, men man trænger dog i Længden til, hvad jeg vil kalde et fornuftigt Kristenmenneske. Naa, vil De ikke komme, saa bliv bare borte — De maa da ikke tro, jeg savner Dem!“

Og hvor var saa egentlig Lieutenanten, og hvad tog han sig saa til? Ja, han passede sin Tjeneste, d. v. s. han passede den, som han aldrig havde gjort før: han inspicerede i Stalden og i Kvartererne paa de mest umulige Tider, han udarbeidede til Folkenes Fortvivlelse de mest combinerede Suppositioner til Brug ved Undervisningen i theoretisk

Felttjeneste, og han fik pludselig umaadelig travlt med at ride en vanskelig Remonte til, saaat det virkelig lykkedes ham at faae omtrent hele sin Dag besat.

Men alligevel gik det ikke ganske, som han vilde, for han kunde ikke vænne sig af med at tænke. Allerbedst som han gik eller stod, red eller laa, dukkede pludseligt Lise frem for ham. Snart saa han hende løfte Armene under Æbletræet, snart stod hun med Shawlet over den lyserøde Baldragt nede ved Stranden, og snart lyste hendes Skikkelse frem af det hvide Kirketaarns mørke Glamhul. — Og naar det saa endda blot havde været en beskeden, discret Vision — et Madonnabillede, som han kunde tage frem, naar han ønskede, og gemme i sit hemmelige Rum, naar han havde seet tilstrækkeligt paa det! Men, nei, Lise var hverken beskeden eller discret: det var ligefrem umuligt at blive hende kvit, naar hun først engang fik Foden indenfor hans Tanker — ligefrem umuligt! — Og hvad skulde det Hele blive til? Til Ingenting! Giftermaal — det kunde der jo ikke være Tale om — og lange Forlovelser — huha! Gud give, han aldrig havde seet hende! — Sludder, Lieutenant! Det mener Du jo slet ikke! — Der var netop det Mærkelige ved det, at han alligevel blev saa forunderlig glad, hver Gang han tænkte paa hende. — At man ikke ogsaa kunde nøies med at have hende som en fin Nipsgjenstand inde i sine allerhemmeligste Tanker og tage hende frem om

Aftenen og om Søndagen og se paa hende og — ja, det var jo i Grunden complet latterligt, men han vænnede sig efterhaanden til ligesom at forelægge hende Alt, hvad han foretog sig: „Hvad vilde hun sige til det?“ eller „Hvad vilde hun gjøre?“ spurgte han sig selv, og naar han saa havde svaret paa hendes Vegne, saa lystrede han Svaret som en Regimentsbefaling og var glad til.

Gik han over Skolegaarden ind i Gymnastiksalen, saa vidste han, at hun sad ved Vinduet i Rectorgaarden, og han bestemte derfor hver Dag, at han vilde lade være at se derop — men det blev naturligvis ved det gode Forsæt; og paa samme Maade gik det med den lige saa bestemte Beslutning, ikke at aflægge noget Aftenbesøg i Rectorhaven, før han blev formeligt inviteret: han kom naturligvis alligevel af sig selv, og det baade een og to Gange, men Ingen skulde forresten have mærket noget Usædvanligt paa de Besøg, og hele Verden kunde gjerne have hørt hvert Ord, han sagde til hende — d. v. s. Ordene, for Klangen vilde maaske nok være forekommen en mere lydhør Iagttager end Rector noget mistænkelig.

— „Synes Du ikke, Lise er bleven saa forandret i den senere Tid?“ spurgte Rector en Dag Jochumsen.

„Nei, hvad skulde hun være forandret for?“

„Jo, hun er ikke som i gamle Dage. Snart er hun rød og snart bleg, sommetider synger hun, og forleden havde hun grædt.“

„Det er Blegsot!“ erklærede Jochumsen med Sikkerhed.

„Ja, men troer Du saa ikke, jeg skulde tale med Doctor Bigum?“

„Doctor Bigum! Den Kopsætter! Hvad forstaaer han sig paa Blegsot! Det er saadant Noget, som unge Piger har. Vil Du endelig give hende Noget for det, saa lad hende tage femogtyve Draaber Riga-Balsam!“

„Ja, men Lise er ogsaa bleven saa underlig sikker.“

„Sikker?“

„Ja, hun siger mig sommetider imod!“

„Det var som Fanden! — Ja, hun er ikke tabt bag af en Vogn!“

„Og saa har hun saadan sine egne Ideer. Som nu f. Ex. forleden, saa vilde hun ud i Skoven og høre Regimentsmusiken spille, og jeg maatte gaa med. Og hun havde en ny Hat paa — jeg vidste slet ikke, at hun havde kjøbt den.“

„Bah! — Det er Blegsot Altsammen!“

„Troer Du?“

„Ja, ubetinget!“

Men det var dog nok tvivlsomt, om Jochumsen havde Ret i sin Diagnose. Gjerne muligt, at Doctor Bigum ogsaa havde erklæret det for Blegsot og ordineret Jern — men hjulpet havde det vist neppe. Tingen var nemlig, at ogsaa Lise var begyndt at tænke — ligesom Lieutenanten. I Begyndelsen havde hun været jublende og glad, saa barnlig forbauset

over det Væld af Følelser, der strømmede ud fra hendes eget Indre, at al anden Tanke næsten havde været udelukket, og i Bevidstheden om sin egen rige Kjærlighed faldt det hende ikke et Øieblik ind at tvivle paa hans — han maatte jo føle som hun, det var umuligt Andet! — Saa mødtes hun med ham Gang efter Gang, og han talte som ingen Anden, var ogsaa mod hende saaledes, som hun instinktmæssigt følte, at han ikke var eller kunde være mod nogen Anden. Men hvad var det da or en underlig Skyhed, der pludseligt kom over ham midt under Samtalen, netop i de Øieblikke, hvor hun helt og holdent havde kunnet give sig hen til ham! Det var, som han lige paa een Gang talte med Sordine, som om de gik hen ad en aaben Vei og saae Maalet — men saa dreiede han pludseligt af, ind ad en Sidevei, hvor Sporet tabte sig og ingensteds førte hen. — Var det hendes egen Skyld? Var hun maaske for kølig, for lidt imødekommende? Men han maatte jo dog kunne mærke, at hun kun levede og aandede for ham! Hun kunde jo dog ikke selv — ja, hvorfor i Grunden ikke? Det var kun en taabelig Fordom! — Nei, nei! Og det behøvedes heller ikke, han maatte jo engang finde det forløsende Ord, og saa —! Ja, men hvis han nu alligevel aldrig —! Og naar Lise var kommen til det Punkt i sine Betragtninger, græd hun, men kun et Øieblik: saa fik Haabet og Fortrøstningen igjen Overtaget.

— Først i September marscherede Regimentet til Troppesamling i Slesvig. Der blev saa underlig tomt i Byen, og det føltes af Alle, selv af Jochumsen, skjøndt han officielt erklærede, at det var ham en stor Tilfredsstillelse at kunne gaa i Gaderne uden hvert Øieblik at løbe paa en lyseblaa Mundering.

Den Eneste, der ubetinget trak Veiret lettere, var Møller, men han vilde ikke rigtig indrømme det for sig selv. Lige saa lidt som han huskede — eller i alt Fald vilde huske — at det oprindeligt var Lieutenanten, der havde vakt hans Opmærksomhed for Lise, lige saa lidt vilde han være ved, at samme Lieutenant nu kunde være ham en farlig Rival — hvem kunde i og for sig være ham farlig! Men alligevel var han ikke ganske rolig. Lieutenanten selv kunde han ikke blive klog paa — hans Tilbageholdenhed var og blev ham uforklarlig — men han var dog nærmest tilbøielig til at betragte ham som temmelig uskadelig. Derimod nærede han — navnlig siden den Scene, han havde været Vidne til paa Ordrup Kirkegaard — visse Betænkeligheder med Hensyn til Lise: unge Kvinders Følelsesliv var jo tidt saa underlig uklart, og saalænge hun dagligt havde Lieutenanten for Øie — nei, det var godt, han var borte, nu skulde der ske en Afgjørelse imens.

Og til Lises Kval og Hans Peters Forbitrelse kom nu Møller tidligt og sildigt i Rectorboligen og Rectorhaven, benyttede sig af enhver Leilighed til

paa næsten demonstrativ Vis at tale alene med Lise og forfulgte hende overalt med sit Blik, som hun ligefrem vaandede sig under. En Kvinde, der ikke er koket, har jo imidlertid en eiendommelig Evne til at holde den Mand, hvis Følelser hun ikke gengjælder, i en vis Afstand, og navnlig en instinktmæssig Evne til i det afgjørende Øieblik at forhindre den afgjørende Tilstaaelse.

Gang efter Gang maatte Møller trække sig tilbage med uforrettet Sag, uden at det havde været ham muligt at faae sagt det, han vilde, og de allerfleste Andre vilde vistnok have forstaaet, at dette ikke skyldtes Tilfældigheder, og derfor have resigneret i Tide. Men en saadan Selvopgivelse laa Møller fjern; havde han besluttet sig til Noget, skulde det føres igjennem, og en skjønne Dag huggede han da ogsaa hensynsløst gjennem alle Lises Parader, forfulgte den Vigende og trængte hende i bogstaveligste Forstand ind i en Krog af Haven, hvorfra det var hende umuligt at slippe bort. I varme Ord -- og i mange Ord -- tolkede han hende sin Kjærlighed, forsikrede, at hun og ingen Anden var Den, der skulde gjøre ham lykkelig, og betroede hende, at det lige fra den Dag, da han saa hende staa som Ydun under det blomstrende Æbletræ, havde været ham klart, at hun var bestemt til at bringe hans Liv en evig Ungdom.

Lige til det Sidste havde Lise værget sig mod Tilstaaelsen, men da den alligevel kom, bevarede hun dog en Fatning, som hun senere selv undrede

sig over, og med tilsyneladende fuldkommen Sindsro svarede hun ham — saa venligt som muligt og saa kort som muligt.

Slaget var næsten overvældende for Møller. Til Trods for den Tvivl, han af og til havde næret, var det dog intet Øieblik for Alvor faldet ham ind, at hun — eller nogen Anden — kunde give ham et Afslag, og halvt ude af sig selv, dirrende af krænkethed, sagde han: „Saa er det altsaa dog Tilfældet, hvad jeg stundom har tænkt men aldrig villet tro: De har en Anden i Tankerne, En, som —“

„De er i alt Fald ikke berettiget til at trænge Dem ind i min Fortrolighed, Adjunct Møller!“ afbrød Lise ham med blussende Kinder og tindrende Øine.

„Jo, jeg er!“ raabte Møller. „Det er min Pligt at advare Dem, naar han, som De tænker paa, kun vil holde Dem for Nar!“

„Fy, De maa skamme Dem! — Gaa Deres Vei!“ svarede Lise med rystende Stemme og med en Haandbevægelse, der Intet lod tilbage at ønske i Retning af Tydelighed — og Møller gik.

Forbi var det nu med Lises tilkjæmpede Fatning og Overlegenhed: hun sank sammen paa Bænken i Lysthuset, skjulte Ansigtet i sine Hænder og hulkede som et Barn.

Lidt efter kom Hans Peter. — „Men, Herregud, Lise, hvad er der iveien?“

„Ingenting!“

„Jo, sig mig det! Er der skeet en Ulykke?“

„Han har friet til mig, Hans Peter!“

„Det er da ingen Ulykke — tvertimod!“

„Det er Møller, der har friet!“

„Møller! — Men Du har da vel sagt Nei?“

„Ja, naturligvis!“

„Saa kan det jo være lige meget! — Jeg troede forresten, det var Lieutenant Poulsen, der havde skrevet!“

— Medens Lise saaledes talte med sin eneste Fortrolige, gik Møller som en slagen Mand, dybt saaret over at være bleven vraget og forbitret over de Ord, der vare blevne sagte til ham. — Til ham, der i Følelsen af sin Pligt søgte at aabne hendes forblindede Øine, vovede hun at sige „Fy!“ Klangen deraf lød endnu for hans Øren, lød som et Piske-slag, der ramte ham i Ansigtet og satte sit Mærke. — Var det virkelig den blide, stilfærdige Lise, der havde talt saaledes og seet saaledes ud — hun lignede jo en kampblussende Skjoldmø, der værger sin Elskede! — Aa, hvor var hun forblindet! Aa, hvor var det oprørende!

Møller maatte tale med et Menneske, og saa gik han hen til Jochumsen. Hvordan han egentlig begyndte, vidste han knap selv bagefter, men pludseligt var han midt inde i det og sagde: „Der er ingen Tvivl om det: Frøken Lise er forelsket i denne Lieutenant Poulsen!“

Jochumsen var nærsynet, baade paa den ene og den anden Maade, men der var den Eiendomme-

lighed ved hans Nærsynethed, at han godt kunde opdage de fjerntliggende Tildragelser, medens han aldeles oversaae, hvad der foregik lige for hans Øine. Han havde derfor heller aldrig mærket, at der laa Noget i Luften mellem Lise og Lieutenanten, men ved Møllers Ord faldt det som Skjæl fra hans Øine, og han udbød i et inderlig fornøiet: „Jeg Fæ! Ja, naturligvis! Det er udmærket! — Hun har Fanden ikke Blegsot!“

„Kalder De det udmærket?“ raabte Møller.

„Ja, det veed Gud, jeg gjør!“

„Men hvor er det muligt, at en Pige som hun — er da Kjærligheden altid blind?“

„Ja“, svarede Jochumsen med Sikkerhed, „det er den! — Men hvad kommer det Hele forresten Dem ved? De har jo ikke —“

„Jo, jeg har“, svarede Møller roligt.

„Friet?“ spurgte Jochumsen.

„Jeg har sagt Frøken Lassen, at jeg havde bestemt at tage hende til Hustru, og ikke desto mindre har hun —“

„Foretrukket Lieutenanten? — Ja, det —“

„Ja, det er ufatteligt!“

„Naa, ufatteligt, det er nu et temmelig stærkt Udtryk. Men veed De, hvad jeg troer? — Jeg troer, De mangler erotisk Genialitet!“

„Hvad skal det sige?“

„Ja, De skal ikke blive fornærmet: jeg har den samme Mangel!“

Men Møller var alligevel fornærmet, og lidt efter

sagde han Farvel. I Døren vendte han sig dog om og sagde ligesom spørgende: „Imorgen veed naturligvis hele Byen, at jeg er vraget!“

„Hvor skulde Byen vide det fra?“ svarede Jochumsen. „Jeg er født discret!“

„Ja, men —“

„Lise? — Hun siger sgu Ingenting, det kan De stole paa!“

„Troer De virkelig?“

„Ja, ubetinget!“

Og det trøstede Møller meget.

Det blev October. Regimentet var igjen hjemme i Garnisonen, Ritmesteren gik paa Jagt, Kammerherren fik sin Tarok igang, og Jochumsen havde nu een Grund mere til at interessere sig for Lieutenanten: nu var der jo Noget at passe paa, naar han og Lise vare sammen. Men medens Jochumsen med sit psykologiske Skarpblik snart var paa det Rene med Lises Følelser, saa gik det ham overfor Lieutenanten paa samme Maade, som det var gaaet Møller: Lieutenanten var ikke til at blive klog paa. — „Herregud“, tænkte da Jochumsen, „hvor er det dog uheldigt her i Livet, at man ikke kan tale, naar man vil! Hvorfor kan jeg nu ikke sige til Lieutenanten: „Deroppe i Vestergade sidder en gammel Kammerherre, som er din Fader, og henne i Rectorboligen sidder en lille Pige, som gjerne vil være din Kjæreste! —“

Man drukner jo formeligt i Hemmeligheder, man træder paa Løngange, hvor man gaaer — men den rigtige Løngang finder man alligevel ikke!“

Forgjæves kom Jochumsen med mere eller mindre tydelige Allusioner til Lieutenanten — han forstod dem ikke eller lod i alt Fald, som han ikke forstod dem. Forgjæves blinkede han opmuntrende og forstaaende til Lise, rømmede sig og nikkede — heller ikke hun vilde forstaa ham.

— „Det er rent galt med Lise i den sidste Tid“, sagde Rector til Jochumsen. „Jeg kan slet ikke mere forstaa hende, og Riga-Balsam vil hun ikke tage. Jeg troer alligevel, jeg taler til Doctor Bigum om den Blegsot!“

„Bah! Blegsot! — Hun har ikke mere Blegsot end Du!“

„Men, Herregud, Jochumsen, Du sagde jo selv —“

„Ja, vist sagde jeg — men jeg har faaet andre Aabenbaringer siden! — Kan Du tie?“

Jo, det mente Rector.

„Møller, det historiske Udgangsøg, har friet til hende, og saadant Noget tager altid paa et kvindeligt Gemyt!“

„Friet! Til Lise?“ udbrød Rector. „Ih, Gud forbarme sig, det er jo forskrækkeligt! Hvor kan dog Nogen falde paa at fri til min Lise! — Hun har da vel sagt Nei?“

„Ja, naturligvis! Hvad skulde hun ellers have sagt? — Men Du maa derfor ikke tro, at hun siger

Nei til Alle: naar den Rigtige kommer, siger hun sgu Ja!“

Rector rystede forfærdet paa Hovedet. — „Men hvor veed Du alt det fra, Jochumsen?“

„Det er min Hemmelighed --- een af mine mange Hemmeligheder! Jeg veed Alt: baade det, der er sket, og det, der vil ske!“

„Ja, det lader næsten til det!“ svarede Rector og saae helt betænkelig ud.

— Henne i Klubben var der usædvanlig livligt om Aftenen; der kom dobbelt saa mange Medlemmer som ellers, men Spillepartierne vare faa: man politiserede. Helstat og Eidermonarki, Fællesforfatning og Skandinavisme, Rigsraad, Forbundsdag, Alliancer og Ministerskifter, det var Ord, som ideligt summede En om Ørene, og utallige vare de Standpunkter, der hævdedes, varme de Debatter, som leveredes. Møller var nu den Ivrigste af de Ivrigte, forsømte ingen Leilighed til at høre sig selv tale, tordnede mod alle halve Forholdsregler og utidig Forsagthed, kastede sig ind i Strid, saasart den bødes, og optraadte med en egen bidsk Fanatisme, som han ikke før havde vist.

— Saa kom hine mørke Novemberdage, da det rygtedes, at Kongen laa syg paa Glücksborg. Bulletinerne løde beroligende, men der var Uro i Luften, Uro i Sindene — pludseligt blev man angst. Og saa fik man Angsten bekræftet: nu vidste man, der var Fare, overhængende Fare. Hele Folket ligesom lyttede efter den dødssyge Konges Aande-

drag nede i det gamle danske Grænseland —: „Hvad vil der ske, naar han lukker sine Øine?“

Ritmesteren og Lieutenanten fulgtes om Eftermiddagen ad til Klubben, men sloge først et Slag om ad Havnen forat faae en Mundfuld frisk Luft. Veiret var raat, Blæsten fæg om Toldkammerbygningen, ruskede i de nøgne Kastanietræer og tog fat i Farverens sortblaa Sørgefane henne paa Hjørnet, som om den vilde rive den af Stangen. — „Hør, hvor det synger oppe i Traadene!“ sagde Lieutenanten, da de gik forbi en Telegrafpæl.

„Ja, Gud veed, hvad det synger!“ svarede Ritmesteren. „Maaske er det en Konges Ligsang!“

Og saa gik de i Klubben.

Her var fuldt af Folk, men Stemningen var mere end trykket. — Lieutenanten saae i en Avis, Ritmesteren satte sig til at spille Sexogtreds med Apothekeren. — Pludseligt hørte man Døren til Vestibulen gaa — Alle saae op, men førend den Mand, som kom ind, havde faaet sagt: „Kongen er død!“ vidste man det allerede. Alle fore op, Ritmesteren smed Kortene, og saa læste man atter og atter Telegrammets lakoniske Ord, som om der var Mere at faae ud af Ordene end det, de sagde.

Den Aften var der ikke et Menneske, der talte høit i Klubben — ikke engang Møller gjorde det.

Henad Midnat gik Ritmesteren og Lieutenanten hjem. Oppe paa Torvet mødte de Vægteren, og Ritmesteren gav ham en Mark: „For nu vil der

nok gaa nogen Tid, hvor vi ikke sees, Maaløv!“ tilføiede han som Forklaring.

„Troer De da, det bliver Krig?“ spurgte Lieutenanten.

„Ja, naturligvis! — Hvad skulde det ellers blive? Der maa jo ogsaa en Ende paa det, det kan ikke være Andet. — Naar blot ikke Obersten laa af Podagra, for det manglede sgu blot, at Majoren skulde føre Regimentet under Feltforhold!“

Pludseligt standsede Ritmesteren og lyttede efter en blød, syngende Fløiten høit oppe i Luften.

„Hvad er det?“ spurgte Lieutenanten.

„Kan De ikke høre: det er Regnsøverne, som trækker. De gaaer sønderpaa — ligesom vi!“ Og et Øieblik efter tilføiede Ritmesteren: „Hvordan er det, det hedder:

Lær mig, o, lille Trækfugl, Du,
At svinge mig med freidig Hu
Til ubekjendte Strande!

— Ja, det er nok egentlig det, det kommer an paa, men for saadan en løs Fugl, som jeg har været, kan det blive svært nok! — Godnat, Lieutenant!“

Nu var der Landesorg. Klokkerne kimedede, dumpt og ensformigt, og gennem Sørgeklangen lød der andre, varslende Toner — Dødstid, Graadstid, Uaar og Sorg. Der kom uafbrudt nye, modstridende Beretninger, saa blev Fællesforfatningen underskrevet,

og en Uge efter Kongens Død indkaldtes der Mand-
skab og udrustedes Skibe — nu saae det ud til Alvor.

— „Ach, min Gut!“ sagde Majoren. „Krig er
doch en Veterstyggelighed!“

— „Ja, og den gaaer altid mest ud over den
simple, næringsdrivende Borger!“ brummede Sko-
mager Andersen.

— „Og saa giver det saadan Uro og Forstyr-
relse!“ klagede Rector.

— „Men nu har vi igjen et Hof!“ sagde Kam-
merherren og blev tre Tommer høiere.

Hele Byen politiserede, og Ritmesteren klagede
over, at det næsten ikke var muligt at faae Nogen
at spille med i Klubben — i alt Fald ikke, naar
Møller var der, og han var der saa godt som altid.

— „Nu er det en Folkekamp, der skal ud-
kjæmpes!“ sagde Møller en Aften. „Det er vor
Arvefjende, det gjælder om!“

„Tør jeg spørge, hvad De mener med Arve-
fjenden?“ spurgte Ritmesteren. „Den, der erklærer
Hans Majestæt Kongen Krig — hvem det saa ellers
er — han er vor Fjende, det er klart, men jeg vil
blot tillade mig at bemærke, at jeg for min Part
hellere vil klø løs paa Englænderne end paa Ty-
skerne. Det er naturligtvis en Smagssag, men jeg
har ikke glemt dem 1807, og skal der være Tale
om politisk Gemeenhed blandt Nationerne, saa vinder
sgu Englænderne Prisen!“

„Englænderne er vore Stammefrænder!“ sagde
Møller.

„Ja, Frænde er Frænde værst!“ svarede Ritmesteren.

— „Vi skulde heller ikke have sat os paa den høie Hest!“ henkastede Adjunct Søtoft. „Vi kunde i Tide have lempet os lidt efter Tyskland, og en Helstat —“

„Nei, hør nu, gode Adjunct“, sagde Ritmesteren, „maa vi være her! Lade sig sparke kan man sgu dog ikke — saa hellere tage sine Prygl!“

„Men hvem siger, at vi skal ligge under!“ raabte Møller. „Naar vi blot ikke opgiver os selv, saa vil Europa —“

„Ja, Napoleon!“ secunderede Adjunct Lind. „Naar han sender 100,000 røde Buxer —“

„Og Sverige-Norge!“ supplerede Møller.

„Svenskerne har ingen Buxer at putte deres Ben i“, sagde Ritmesteren. „Vi har nok Buxer, men hos os er det Benene, det kniber med!“

„Aa, det er jo ikke muligt at faae en alvorlig Discussion med Dem!“ indvendte Møller forbitret.

„Nei, det er det ikke!“ indrømmede Ritmesteren. „Jeg vil ogsaa meget hellere have mig en Sexogtreds — man veed jo ikke, hvor mange Slag Kort man endnu faaer!“

Maanedsdagen efter Kongens Død skulde Regimentet forlade Garnisonen. Jochumsen havde, som alle Andre, i den sidste Tid været saa optagen af det Store, der foregik og forberedtes, at han kun

havde skjænket sine private Interesser ringe Opmærksomhed, men Dagen før Dragonerne skulde afmarschere, mødte han Lieutenanten og spurgte da med usædvanlig Alvor, om han havde sagt Farvel, „hvor han skulde“. Lieutenanten blev umotiveret rød i Hovedet og svarede, at han endnu ikke havde været alle Steder. — „Har De været hos Kammerherren og hos Rectors?“ — Nei, det havde Lieutenanten opsat til allersidst. — „Det er maaske ogsaa det Rigtigste“, svarede Jochumsen but og gik sin Vei.

Oppe hos Kammerherren drak Lieutenanten et Glas Madeira, og skjøndt den gamle Herre aabenbart ikke vilde lade sig mærke med Noget, var det dog tydeligt, at han var bevæget ved at tage Afsked med sin unge Ven. — „Vorherre være med Dem!“ sagde han. „Og tænk imellem paa den gamle Kammerherre!“

Saa gik Lieutenanten hen til Rector; paa Veien mødte han Ritmesteren. — „Har De hørt, at Obersten er paa Benene!“ raabte Denne allerede i Afstand. „Se det har jeg Respect for: han vil føre sit Regiment, og saa rider han fra Podagra og det Hele! — Hvor skal De forresten hen?“

Ja, Lieutenanten var ude at sige Farvel til forskjellige Venner og Bekjendte — han nævnede Ingen.

„Jeg kan sgu næsten misunde Dem at have Nogen at sige Farvel til“, sagde Ritmesteren. „Jeg har kun Visiter at gjøre! — Naa, vi sees jo imorgen Klokken Ni!“

Saa gik Lieutenanten ind i Rectorboligen.

Lise var bleg og bevæget, Rector beklagede sig over Vanskeligheden ved at faae Gymnastikundervisningen forsvarligt besørget. Samtalen slæbte sig hen, truede stundom med helt at dø ud — Ingen af de To kunde tale om, hvad de tænkte paa! Lige til det Sidste havde Lise haabet paa en Afgjørelse — kunde han virkelig gaa i Krigen uden at sige hende det, hun ventede paa! Faldt han, skulde hun saa ikke engang have Ret til aabenlyst at bære Sorg for ham! Nei, han maatte dog tale! — Men han tav, reiste sig og sagde det sidste Farvel. Lise fulgte ham ud paa Trappen.

„Farvel, Frøken!“ sagde han — Stemmen dirrede — tog hendes Haand og beholdt den lidt i sin. — „Vil De engang imellem — om Aftenen — sende mig en venlig Tanke, saa —“

„Det behøver De ikke at bede mig om, Lieutenant Poulsen“, svarede hun, og hendes Øine fyldtes med Taarer.

Saa slap han Haanden og skyndte sig bort — han turde ikke engang gjentage sit Farvel. Men Lise satte sig paa Trappen og sagde for sig selv atter og atter hans sidste Ord, og dem levede hun paa Vinteren igjennem, den lange, tunge Vinter.

— Næste Morgen Klokken henad Ni i Halvmørke og Regn, holdt Regimentet feltmæssigt opmarscheret paa Torvet; Majoren saae saa betænkelig ud ved det Hele, som om han lige paa Stedet skulde gjentage sit famøse Choc fra Slaget ved Isted, Ritmesteren var gal i Hovedet over Veiret, Trompeter Rubek

lod et af sine mange Børn springe hen og faae Feltflasken fyldt — han sagde, det var bleven glemt den foregaaende Aften — og den stærke Smed holdt som høre Fløimand i Lieutenantens Deling. Obersten kom ridende, rank og elegant, som var der ikke Podagra til, og hilste paa de tilstedeværende Honorarios. Borgmesteren holdt en kort Tale, ønskede Soldaterne alt Godt og udbragte et Leve for Regimentet; Obersten takkede og sluttede med et Leve for Byen — saa commanderedes der Marsch, og med fuld Musik som til en Parade trak Dragonerne gennem Byen. Rundt omkring fra vinkedes der og hilstes, hist og her saaes et forgrædt Ansigt bag en dugget Rude, hørtes vel ogsaa en Afskedshilsen med brudt Røst, men det overdøvedes af Musiken og Hestenes Hovslag — snart var Têten af Regimentet udenfor Byen.

Herude, paa Møllebakken, stode de, der vilde give Dragonerne den sidste Hilsen med. Her var en stor Flok Dreng, her var Tjenestepiger, der stjal sig til at gjøre en Afstikker med Kurven paa Armen, Slægtninge, Venner og en Del Smaaborgere, blandt hvilke Barbeer Ketelsen og Skomager Andersen; Barberen var ude forat hente Motiver til det Digt, der næste Dag prydede „Amtstidenden“, Skomageren var nærmest paa Støvlerne forat faae Anledning til atter at udtale sin Misbilligelse af det pecuniaire Tab, han som næringsdrivende Borger vilde lide ved at savne sine militaire Kunder.

Men der var ogsaa enkelte Andre. Paa Toppen

af Skraaningen, lige under Møllen, stode saaledes Lise og Hans Peter. Hun havde ikke faaet Blund i Øinene den Nat, og efter længe at have kjæmpet med sig selv og vaklet frem og tilbage havde hun tilsidst sat alle Hensyn til Side og spurgt Hans Peter, om han vilde følge hende — hun maatte sige Farvel endnu en Gang, syntes hun, om det end blev paa Afstand.

Og saa svingede Regimentet ud paa Chausséen nedenfor Møllebakken. Der kom første Escadron, der kom anden — tredie — endeligt saae hun ham! Som gjaldt det Livet at blive seet, vinkede og vinkede Lise med sin lille Muffe — nu opdagede han hende! Der gled et Solglimt over hans Ansigt ganske som hin Sommerdag, da han saae hende staa i Kirke-taarnet, og nu var han ikke længer Herre over sig selv: han vendte sin Hest til Siden, gav den et Par Schenkler, satte over Chausségrøften og var, tydeligt nok, ifærd med at ride op ad Skraaningen til Møllen, da der i det Samme blev blæst „Trav“. Bøiende sig for den høiere Ordre hilste han op med Sablen, satte tilbage over Grøften og var atter paa sin Plads, men om det skulde have kostet Lieutenanten hans Charge, vilde han ikke have været istand til at afgjøre, om han nærmest var glad eller bedrøvet over, at Obersten havde ladet blæse Trav i det Øieblik. — Endnu et Par Minuter, saa vare de sidste blaa Kapper forsvundne bag Sønderskoven. — „Herregud, er Du ogsaa her, lille Lise!“ sagde Jochumsen, der pludseligt dukkede frem af Mængden, og hans Stemme

klang saa mildt og blødt, som hun aldrig før havde hørt det. — „Ja, det er første Gang, Du seer Soldaterne gaa i Krig, min Pige — jeg har seet de Andre rykke ud tre Gange før og har altid selv maattet blive hjemme ligesom nu — det er ærgerligt nok at være saa nærsynet!“

Og Jochumsen pudsede Næsen og klappede opmuntrende Lise paa Skulderen.

Det var en underlig tung, trykkende Tid, den, der gik forud for Krigens Udbrud — dobbelt tung og trykkende for dem, der sade hjemme men havde alle deres Tanker i Slesvig.

Jochumsen kunde selvfølgelig ikke være ledig, og det hjalp svært paa hans Humør, da han fik organiseret en Indsamling af Tobak, Spirituosa, Ost o. L. til Regimentet; mellem Jul og Nytaar afgik en hel Fragtvogn under Isacs Commando, og Kammerherren sendte ved samme Leilighed Lieutenanten fire Flasker af sin næstbedste Madeira.

Lieutenanten skrev forresten jævnligt — skiftevis til Kammerherren og Jochumsen — og det var en stor Glæde for hans to faderlige Venner, naar der kom et Brev fra ham; Den, der havde faaet det, gik da regelmæssigt hen til den Anden med det, og Kammerherren og Jochumsen bleve ligefrem intime. — „Det er en Fornøjelse at læse Lieutenant Poulsens Breve“, sagde Kammerherren, „han skriver og raisonnerer helt igjennem som Officeer!“ — „Det

vil vel egentlig nærmest sige, at han ikke raisonerer!“ bemærkede Jochumsen, og Kammerherren modsagde ham ikke.

Brevene til Jochumsen indeholdt stadigt en Slutningspassus saalydende: „Hils Alle, der maatte bryde sig om en Hilsen fra mig“, og denne Anmodning opfattede og opfyldte Jochumsen paa den Maade, at han hver Gang sagde til Lise: „Jeg skal hilse Dig fra Danevirke. Alt vel!“ og Lise betragtede efterhaanden stiltiende Jochumsen som en Slags Fortrolig, nikkede mildt til ham og sendte ham et taknemmeligt Blik. — „Skal jeg hilse, naar jeg skriver?“ spurgte Jochumsen — han nævnede ikke noget Navn. — „Ja, Tak, vil Du det!“ Og den tause Aftenhilsen, Lieutenanten havde bedt Lise sende ham, glemte hun aldrig, og da hun i Aviserne læste om, hvor meget Soldaterne døde af Kulden i de halvfærdige Barakker, afskaffede hun sin Dyne og laa og frøs under et Teppe — saa delte hun dog Noget med ham, syntes hun.

— De første Skud faldt. Efterretningen om den ærefulde Kamp ved Mysunde vakte Jubel og Stolthed — de Ældre mindedes Seiersbudskaberne og Stemningen fra Treaarskrigen — men saa kom der samtidigt en Efterretning, som vakte Alvor: Ritmester Ravnhjelm var falden. Hans Escadron havde været paa Recognoscering i Retning af Kokkendorf, og paa Hjemveien var han bleven ramt af en fjendtlig Granat — død paa Stedet i Lieutenantens Arme. Byen følte stærkt, at En af dens Egne var

gaaet bort — den høie, karakteristiske Skikkelse hørte nu engang med til Byens Fysiognomi. Vægteren paa Torvet græd, Jochumsen glemte helt, at han nogensinde havde kaldt Ritmesteren en Vagtmesternatur, og Isac mindedes ham med Vemod: „Han saae ud som en Judas Maccabæus“, sagde han, „og han kjendte mig paa Gaden og nikkede mildt til den gamle Jøde — Israels Gud være ham naadig!“

Lise, der aldrig havde talt tre Ord med Ritmesteren, blev aldeles overvældet, da Jochumsen fortalte om hans Død; hun brast i Graad og udbrød uvilkaarligt: „Du, gode Gud, saa nær! Saa kunde jo ogsaa —“

„Ja, min Pige“, svarede Jochumsen, „nogen Risiko er der nu altid forbunden med at gaa i Krig! Men Du faaer trøste Dig med, hvad der staaer i den gamle Vise:

— „Eine jede Kugel, die trifft ja nicht;
Denn träf' jede Kugel apart ihren Mann,
Wo kriegten die Koenige Soldaten dann?“

— Saa kom Efterretningen om Danevirkestillingens Opgivelse. Mange vilde ikke tro paa den, Nogle raabte paa Feighed, Enkelte paa Forræderi; i Ketelsens Barbeerstue hed det, at hele Armeen var opreven — man gik som i en Fortvivlelsens Rus.

Møller kom ude af sig selv styrtende ind i Rectorboligen — der havde han ikke sat sin Fod i Maaneder — og her var han den Første, som

bragte det knugende Budskab. Rector satte Piben fra sig og rystede modfaldent paa Hovedet, Lise græd, og Møller tordnede i en Flom af Ord mod Selvopgivelse og Forsagthed, rasede mod Overcommandoen og haanede i al Almindelighed Officererne, hvem han alle som een erklærede for uduelige og blottede for sand Fædrelandskjærlighed. Nogle Øieblikke lykkedes det Lise at tvinge sig til at tie, men da Møller ligesom udfordrende saae hen til hende ved de sidste Ord, reiste hun sig op og sagde: „Jeg synes blot ikke, Den, der selv sidder hjemme, har Lov til at tale, som De gjør!“

Det gav et Sæt i Møller — han havde aabenbart hidtil kun tænkt paa at virke for sit Land ved det levende Ord — men den Haan, der klang gennem Lises Ord, kunde han ikke bære: han tog i samme Nu sin Beslutning og — som var det Noget, han længe havde tænkt paa — svarede han roligt og overlegent: „Jeg agter heller ikke at blive siddende hjemme, Frøken Lise. Jeg gaaer med, skjøndt jeg har stillet for mig. — Vil De give mig Haanden til Farvel?“

Og det var første og sidste Gang, Møller følte Lise gjengjælde hans Haandtryk.

Han forlangte og fik sin Afsked fra Skolen, tog til Kjøbenhavn og kom strax i Trøien.

— „Man maa dog virkelig have Respect for den Adjunct Møller“, sagde Kammerherren til Jochumsen. „Jeg har ikke yndet hans mange Taler, men, *enfin*, saa staaer der dog en Mand bagved Ordene!“

„Ja, naturligvis maa man have en vis Respect for ham“, svarede Jochumsen, „men han er jo heller ikke nærsynet! Jeg skal forresten sige Dem, hvad jeg troer: han har raisonneret sig til, at det er hans Pligt at gaa med — og det kan jo være meget hæderligt — men jeg kan nu alligevel bedre lide Den, der uden at raisonnere møder under Fanen, fordi han ligesom Morten Luther siger: „Her staaer jeg; jeg kan, Gud hjælpe mig, ikke Andet! Amen!“

Og dermed var Møller foreløbigt ude af Byens Saga.

— Krigen gik sin kjendte, sørgelige Gang. Længere og længere nordpaa trak den sig, nærmere og nærmere syntes den at rykke En paa Livet. Af og til kunde man ved at lægge Øret til Jorden høre en svag Gjenlyd af Kanontorden sønderpaa — det var Østerrigerne, der havde cerneret Fredericia — vigende danske Tropper kom gennem Byen, Rygter om Sammenstød med fjendtlige Patrouiller opfyldte Luften, og en Dag kom fire af vore Husarer ridende over Torvet med en fangen østerrigsk Kyradseer.

Saa fik alle Skibe i Havnen Ordre til at staa ud af Fjorden, Toldkassereren og Amtsforvalteren sendte deres Kassebeholdninger nordpaa, de sidste danske Tropper forlode Byen, og hvert Øieblik ventede man at se Fjenden.

Nu blev der med dette for Øie dannet en hel Mængde Comiteer: en for Indkvartering, en for Pro-

viant o. s. v., og Agenten var naturligvis Medlem af dem alle. Taarnvægteren speidede Dagen igjennem sydpaa, og beredne Stafetter bragte modsigende Efterretninger: snart hed det sig, at Fjenden allerede stod i Vensløv, snart at han var slaaet tilbage ved Eiby.

Saa en Søndag midt i Marts, just som det ringede til Høimesse, opskræmmedes Kirkegjængerne af et uvant Syn: tre ungarske Husarer kom susende gjennem Gaderne med spændt Pistol, rede ud ad Nørreport, vendte om igjen, gjorde en Afstikker ned til Havnen og forsvandt. Nu saae det da ud til Alvor. Trommeslageren gik rundt og indskjærpede Politimesterens tidligere givne Advarsel mod Sammenstimlen af Nysgjerrige, Øvrigheden og Comiteerne samledes paa Raadhuset, og Rector satte Krog paa Havelaagen. — „Han gaaer naturligvis ud fra, at de Allierede vil respectere hans Plankeværk“, sagde Jochumsen.

Et Par Timer efterat de tre Husarer havde vist sig, rykkede to Tusend Mand ind i Byen med fuld Musik; Gaderne vare som uddøde, der saaes Ingen ved Vinduerne, og selv Oberstinden havde ladet Gardinet gaa ned for „Lidskjalf“.

Det var et broget Skue, da alle Tropperne vare samlede paa Torvet, en Blanding af alle Vaabenarter og af de forskjelligste Uniformer, som om det gjaldt en Parade for en fyrstelig Person. Der var een Escadron af de nævnte ungarske Husarer, graa bøhmiske Jægere med sortgrønne Fjedre i Hatten,

hvide brandenburgske Kyradserer, østerrigske Windisch-Grätz Dragoner og et preussisk Halvbatteri. Poster bleve udstillede paa alle Gadehjørner, og en Feltvagt fremskudt Nord for Byen, men Ingen bleve indkvarterede, der camperedes paa Torvet. Den Øverstcommanderende sendte Bud op paa Raadhuset og lod Øvrigheden og Centralcomiteen hente, og saa erfarede man, at det endnu ikke dreiede sig om nogen Occupation af Byen men kun om Rekvisition af Levnetsmidler og Fodtøi, en Rekvisition, der imidlertid var saa overdreven stor, at Byen umuligt kunde udrede den, hvilket Borgmesteren ogsaa strax erklærede. Den Øverstcommanderende gjorde høfligt opmærksom paa, at her aldeles ikke var Spørgsmaal om at kunne men om at skulle, og at Byen og D'Hrr. Comiterede maatte tage Ansvaret paa sig, hvis man ikke opfyldte hans Forlangende. Saa fulgte der en kort Parlamenteren, og det lykkedes at blive enig: næste Eftermiddag skulde Alt leveres i Virum, to Mil sydpaa.

Der blev givet Ordre til Afmarsch; Officererne, der havde levet høit inde paa „Petersens Hôtel“, kom igjen til Syne, Husarerne og Dragonerne sade op, Jægerne toge deres Geværer, og saa drog Fjenden igjen afsted. Men til Sikkerhed for den rigtige Levering af Rekvisitionerne medtoges som Gidsler Borgmesteren og to Medlemmer af Communalbestyrelsen, nemlig Agenten og Skomager Andersen. — „Ja, græd nu, Marius“, sagde Madamen, „nu har Du Grund til det! Du seer aldrig mere din stræbsomme

Fader mere i dette Liv!“ — Heldigvis slog Madamens Spaadom dog ikke til, for næste Dag arriverede baade Marius' Fader og de andre Gidsler i god Behold. Fjenden drog sig længere sydpaa, Postdampskidet kom igjen fra Sjælland, danske Patrouiller saaes atter i Byen, og en Tidlang trak man Veiret saa nogenlunde frit.

— Jochumsen havde faaet en Firskillingsubscription igang forat hjælpe lidt paa de Familier, hvis Forsørgere vare i Felten, og det gav jo ham og Isac en Del at bestille. Ellers kneb det med at faae Tiden til at gaa for ham; i Klubben kom der Ingen, for man fik jo kun høist uregelmæssigt Aviser, og nu var han oven i Kjøbet helt uden Efterretninger fra Lieutenanten. Skjøndt han og Kammerherren altsaa egentlig ikke mere havde noget fælles Berøringspunkt, søgte de dog regelmæssigt hinanden, ja Forholdet blev efterhaanden saa intimt, at Kammerherren selv stoppede „General Ansbach“ til sin Gjæst og fortalte ham Historier om sine Sølvdasere og sit gamle Porcelain. Ingen af dem sagde det just rent ud, men det var alligevel i Tanken om Lieutenanten, de mødtes, og havde der været en Pause, eller havde de talt om andre Ting, saa feilede det ikke, at En af dem pludseligt førte Talen hen paa ham, som de dog Begge sade og tænkte paa. — „Ak, ja“, kunde Kammerherren saa sige, „med min Tarok er det forbi!“

„Ja, og hvor er han?“ sagde Jochumsen. „Maaske i dette Øieblik skudt ligesom hans Ritmester.

Blive hugget ned, det maa en Dragonofficeer vel sagtens finde sig i at blive, men disse lumske Granater, det er en djævelsk Opfindelse!”

„Ganske vist, gode Overlærer, men eet Gode er det dog, at vor Lieutenant hverken har en Kjæreste eller et Par gamle Forældre, der sidder hjemme og græder for ham.“

„Hm!“ brummede Jochumsen. „Hvem siger, at der ikke kan være en lille Pige, som — naa, og en Fader har han maaske ogsaa — det gjælder kun om at finde ham!“

„Ja“, svarede Kammerherren, „og saa er det vel et stort Spørgsmaal, om det vilde være til Glæde for nogen af Parterne, om Fader og Søn fandt hinanden!“

— Henne i Rectorboligen kom Jochumsen naturligtvis ogsaa jevnligt, og hans Besøg var Lises eneste Opmuntring. Hun følte instinktmæssigt, at Jochumsen kjendte hendes Hemmelighed, men som hendes Kjærlighed var stum, saaledes ogsaa hendes Fortrolighed: Jochumsen klappede hende paa Skulderen og nikkede deltagende, hun svarede med et vemodigt Smil — det var det Hele. — „Det er underligt med Lise“, sagde Rector, „hun sluger formeligt Aviserne, og hun sender strax Hans Peter over til Raadhuset, naar hun oppe fra Vinduet kan se, at der er slaaet en ny Depesche op — man skulde saamænd tro, hun havde En af sine Nærmeste med i Krigen!“

„Det har hun maaske ogsaa!“ svarede Jochumsen.

„Ja — Møller ligger jo nu ved Dybbøl, men Du sagde selv, at hun —“

„Bah! Møller! Hvem tænker paa Møller! — Men Du mangler ikke blot erotisk Genialitet, Lassen, Du mangler ogsaa aldeles Forstaaelse af et kvindeligt Gemyt!“

Og med et Suk indrømmede Rector disse sine Mangler.

Nu kom Paasken — det var sidst i Marts — og Jochumsen tog til Ordrup. — „Jeg indseer nemlig ikke, hvorfor jeg skulde lade være med det!“ sagde han, og det Samme mente Niels Kusk, der paa Veien underholdt Jochumsen og Hans Peter med Fortællinger om al den Indkvartering, Præstegaarden i den sidste Tid havde havt. — „Saalænge det endda er vore Egne“, sagde han, „saa kan det endda gaa, men naar vi først skal til at tyskes, saa bliver det værre — uha!“

Jochumsen blev naturligvis modtaget med aabne Arme, og han og Præsten vare strax inde i en ivrig Samtale om Krig og Politik, der optog hele den første Aften; Præsten spurgte om Møller, og Jochumsen svarede med at tale om Lieutenanten.

Næste Dag, mens Mine og Frederikke vare nede hos Degnekonen forat faae at vide, om der nyligt var kommen Soldater ad Hovedlandeveien, gik Jochumsen sin Runde, besøgte Smeden og fik udførlig Underretning om, hvem der her fra Sognet

var med i Krigen, hvilke Efterretninger man havde om dem, og hvad Andet, der trængte til hurtig Meddelelse.

Jochumsen var paa Hjemveien og vexlede just et Par spøgefulde Ord med Madam Jensen om det Opsving, hendes Forretning kunde antages at faae ved den megen Indkvartering, da der pludseligt viste sig en kjendt Skikkelse. Det var Isac, der med sin Kasse paa Ryggen vandrede henad Landeveien, tog den laadne Kabuds af og sagde: „Godmorgen, Hr. Overlærer!“

„Hvad Fanden bestiller De her?“ spurgte Jochumsen. „Spionerer De?“

„Nu, Hr. Overlærer, hvad jeg bestiller? Jeg bestiller, hvad jeg pleier. Jeg sælger Rosenmelk og Haarolie til Pigerne og Barbeersæbe til Karlene, og er der Huder at faae til rimelig Pris, saa kjøber jeg dem. Men det er daarlige Tider, Hr. Overlærer!“

„Ja, kom De nu med mig og faae lidt Varme i Livet. Men De maa ikke sælge Noget af Deres Skjønhedsmelk, eller hvad det Djævelskab hedder, til Maren Stuepige, for jeg vil ikke have hendes kjønne Ansigt spoleret — hører De!“

Og saa fulgtes Jochumsen og Isac ad ind i Præstegaarden, hvor den gamle Jøde i Reglen kom et Par Gange om Aaret og altid blev godt behandlet.

— „De maa ikke gaa videre nu, Isac“, sagde Præsten om Aftenen, „Det er jo et Hundeveir!“ Og saa blev Isac.

Tidligt næste Morgen, inden Jochumsen endnu

var kommen rigtigt i Tøiet, gave alle Landsbyens Hunde pludseligt Hals, der hørtes Hestetrampen ude paa Veien, og en Rytter kom ind i Præstegaarden — det var Lieutenanten. Lidt medtagen og forvaaget saae han ud, lidt ældre var han maaske ogsaa bleven paa de faa Maaneder, men det klædte ham godt, og freidigt og støt sad han i Sadlen.

Nei, hvor Præstefamilien blev glad ved at se ham, og Jochumsen allermest! Der blev en Spørgen og en Fortællen, men megen Tid var der ikke; Lieutenanten skulde strax videre vesterpaa med sin Deling. Han havde været paa en langt udgaaende Recognoscering, Fjenden stod et Par Mil sydpaa, og et Sammenstød med en fjendtlig Feltvagt havde fundet Sted ved Daggry.

„Hvor skal De nu hen?“ spurgte Jochumsen.

„Til Futtrup. Der bivouakerer vi inat — om vi ellers faaer Lov til det for Østerrigerne: De kan vist vente en Escadron om et Par Timer!“

„Futtrup!“ gjentog Jochumsen. „Herregud, det var der, Ritmesteren og De gik paa Bekassinjagt, mens jeg fiskede Ørreder!“

„Ja, det var dengang! Nu er min Ritmester selv gaaet til „ubekjendte Strande“, som han sagde om Trækfuglene!“

„Kan De og Folkene ikke komme ind og faae lidt Varmt?“ spurgte Præstekonen.

„Nei, Tak, Frue! Det bliver der ikke Tid til denne Gang. De faaer ogsaa snart nok at gjøre med at forpleie Østerrigerne! Men hvis De vil give

min Hest en Skive Brød — Tak! — Farvel og Levvel!“

„Gud være med Dem!“ sagde Præsten.

„Hvem skal jeg hilse fra Dem inde i Byen?“ spurgte Jochumsen og gik tæt hen til Lieutenanten, skjøndt han ikke følte sig ganske tryk ved Hestens Nærhed.

„Tak, vil De hilse Alle i Almindelighed!“

„Ja, men hvem i Særdeleshed?“ spurgte Jochumsen med sit inkvisitoriske Blik.

„Vil De hilse Kammerherren!“

„Det skal jeg!“

„Farvel da!“ Og dermed hilste Lieutenanten og red til, men i Porten vendte han sig om paa Hesten og sagde til Jochumsen: „Hvis De troer, at Frøken Lassen —“

„Ja, vist troer jeg saa!“ svarede Jochumsen, og saa red Lieutenanten for Alvor.

Præstekonen, Mine og Frederikke fik ordentlig travlt! De fore ud og ind ad Døre og slæbte med Dynner og Tepper, ovre i Loen blev der bredt frisk Halm, og til allersidst kom vor Mo'er med et stort, sammenbundet Klæde og tog Veien ud mod Haven fulgt af Niels Kusk, der bar en Spade. — „Hvor skal Du hen?“ spurgte Præsten. „Og hvad er det, Du har i Klædet?“

„Det er Sølvtoiet og Børnenes Guldstads. Jeg vil lade Niels grave det ned under Valnødtræet, nu da vi hvert Øieblik kan vente —“

„Aa, gaa Du blot ind med det igjen, Mo'er! Vi lever jo da ikke paa Trediveaarskrigens Tid!“

„Troer De heller ikke, det er nødvendigt, Jochumsen?“ spurgte Fruen.

„Nei, det troer jeg ikke — men hvis De kunde grave Mine og Frederikke ned, saa —“

I det Samme fik Discussionen en brat Ende derved, at den gamle Mads Klokke, som havde været posteret oppe i Kirketaarnet, kom halende ind og fortalte, at der var fremmede Krigsfolk paa Hovedlandeveien, og ti Minuter efter holdt en Deling østerrigske Husarer under Commando af en Lieutenant ude i Gaarden. — Lieutenanten, en pur ung Officeer, hilste belevent paa Præsten, præsenterede sig selv som Grev Czernitz og beklagede høfligt, at han dels maatte volde Uleilighed med Indkvartering, dels var i den ubehagelige Nødvendighed at maatte forbyde alle Beboere i Byen — altsaa ogsaa Præstegaardens — at forlade deres Bolig forat sikre sig imod, at der bragtes Efterretninger til de danske Tropper. I den Anledning blev der strax holdt Mandtal i Præstegaarden, Poster bleve udsatte, og først derefter bleve Husarerne indkvarterede.

Efter Middag kom der mere Ro i Tingene; Hestene bleve afsadlede, Husarerne slentrede rundt i Byen, Hans Peter sad ovre i Loen og legede med Vagtmesterens Pistoler, og Grev Czernitz dyrkede Familielivet. — „Han er jo et rent Barn“, sagde Jochumsen om ham til Præsten, „men meget forekommende af en Husarofficeer at være, og saa taler

han smukt Tysk — det er Noget, man ikke kan beskyldte alle hans Landsmænd for! — Naa, der er han igjen!”

Greven tændte sig en frisk Cigaret, og saa lod han Munden løbe: han fortalte om sin Faders Gods hjemme i Steyermark og om Kampen ved Oversø, roste de Danske og bandede Preusserne, var paa een Gang ungdommelig-overmodig og barnlig-beskylden, og lod sig af Præsten villigt belære om dansk-tysk Politik.

— „Hvormange Mand har De nu egentlig med Dem?” spurgte Jochumsen i Samtalens Løb.

„Fyrretyve!”

„Er De slet ikke bange for at blive overfaldet af de Danske?”

„Bange!” lo Greven. „Nei, det er jeg dog ikke! Det vilde selvfølgelig kun være mig en Fornøjelse at maale Klinge med dansk Rytteri, men det vover sig desværre ikke saa langt sydpaa! Imorgen tidligt gaaer jeg nordpaa — saa kan jeg maaske have Lykken med mig!”

Jochumsen sad lidt og speculerede, men da Hans Peter i Mørkningen kom ind fra Loen, tog han ham hen til sig og spurgte, om Isac havde været med, dengang der blev holdt Mantal, for han syntes ikke, han havde seet ham.

„Nei, det var rimeligt nok”, forklarede Hans Peter, „for Isac havde heller ikke været med.”

„Hvor han da havde været?”

Ja, Hans Peter blev rød i Hovedet og svarede, at det kunde han ikke godt sige.

„Naa, saaledes!“ sagde Jochumsen, kjendeligt oplivet. „Og hvor er han nu?“

„Han ligger paa Stænget, for han er bange for, at Østerrigerne skal tage hans Kramkiste!“

„Godt, meget godt!“ sagde Jochumsen, og med en Mine og et Tonefald som Napoleon, da han gav sine Dispositioner før Slaget ved Austerlitz, vedblev han: „Du kryber op paa Stænget, uden at Nogen seer Dig. Saa siger Du til Isac, at han med Forsigtighed lader sig dumpe ned i Høsehuset, og der bliver han, til jeg kommer. Men Du lukker selvfølgelig ikke Munden op til noget Menneske om, hvad jeg her siger Dig — hører Du!“

„Men vil Du da tale med ham i Høsehuset, Onkel Jochumsen?“

„Nei, jeg vil ikke — det vilde jo strax blive opdaget. Jeg gaaer ind paa — naa, derind, hvor Isac var, dengang de holdt Mandtal: Bagvæggen der vender jo ind til Høsehuset, og jeg kan mangeligt tale gennem en Sprække. — Om fem Minuter kommer jeg!“

Ud gik Hans Peter, og lidt efter reiste Jochumsen sig; han forsvandt i Gaarden, men en Husar fulgte i Hælene paa ham og posterede sig i kort Afstand udenfor. — „Er De der, Isac?“ hviskede Jochumsen.

„Jo, jo, Hr. Overlærer, jeg er her!“

„Godt! De lister Dem ud af Gaarden — oppe

fra Stænget kan De lade Dem glide ned paa Kirkegaarden. Saa tager De Benene paa Nakken og kiler paa, alt hvad De kan, til Futtrup — De kan vel nok finde Vadestedet i Mørke?”

„Jo, jo, Hr. Overlærer, det kan jeg nok, men —“

„Ja, Vandet er koldt, mener De, Isac, men det maa De finde Dem i — saa faaer De Benene skyllet med det Samme! I Futtrup ligger Lieutenant Poulsen med tredive Mand. Ham faaer De fat paa og siger til ham fra mig, at vi har fyrretyve Østerrigere i Kvarteer, og at Lieutenanten ligger inde hos mig — i Lieutenant Poulsens gamle Seng. Men han maa ikke gjøre ham Fortræd, for Østerrigere er en pæn Mand, der taler ualmindelig smukt Tysk og desuden er sine Forældres eneste Barn. Det maa De ikke glemme at sige. — Jeg troer ikke, der staaer nogen Post oppe ad Plantagen til, saa det er bedst, han kommer ind i Byen ad den Kant. — Naa, bær Dem nu fornuftig ad, gamle Isac, og Lykke paa Reisen!”

„Nu, Hr. Overlærer, det er meget smukt af Dem at ønske mig Lykke paa Reisen: jeg kan ogsaa have den haardt nødig, for bliver jeg seet, saa bliver jeg skudt!”

„Det er slet ikke sagt, Isac: De bliver rimeligvis kun hængt, men jeg bliver skudt, for jeg er kongelig dansk Embedsmand! — Men nu maa jeg gaa, ellers mærker den Gripomenus herudenfor Uraad! Gaaer Alt vel, faaer De fem Daler!”

„Vil De fornærme mig, Hr. Overlærer! Troer De, man gjør saadant Noget for Penge? Enten gjør

man det gratis eller ogsaa gjør man det slet ikke! Troer De, Judas Maccabæus —“

„Tys! Lad blot være med at skraale op! — De har Ret, har De! Jeg beholder mine fem Daler, og De beholder Honneuren! — Farvel Isac!“

Et Øieblik efter kom Jochumsen igjen ind til Præsten og Officeren, og Denne udbrød leende: „De seer mig saa mistænkelig ud, Hr. Overlærer, som om De havde været ude paa Spioneri! Tag Dem i Agt: Krigsartiklerne er ikke til at spøge med!“

„Nei, det er de nok ikke“, svarede Jochumsen uden at fortrække en Mine, og saa gik Passiaren Resten af Aftenen rigtig godt. Greven blev saa fidel, at Mo'er var lige ved at trække ham afsides og betro ham, at Østerrigerne vare bedre end deres Rygte, Mine og Frederikke vare hensunkne i taus Beundring og beklagede i deres stille Sind, at den ubudne Gjæst allerede næste Morgen skulde reise, Præsten kunde ikke forstaa, at en saa oplyst Mand virkelig var Katholik, og da Hans Peter fik en hel Pakke „K. K.“ Cigaretter, følte han med Ruelse, at hans Patriotisme stod i Fare for at blive kølnet.

Man brød tidligt op. Greven begyndte at gabe, og samtidigt erklærede Jochumsen, at ogsaa han var meget søvnig. — „De maa finde Dem i at have mig til Contubernal“, sagde han, „for i det blaa Gjæsteværelse ligger der tre Underofficerer.“

„Det er jo fortræffeligt!“ svarede Greven. „For det Første nyder jeg godt af Deres behagelige Selskab, og for det Andet kan jeg saa passe desto

bedre paa Dem — De veed jo, jeg finder Dem temmelig mistænkelig!“

„Bah! — Jeg mistænkelig! De er virkelig alt for artig!“

Inde i Gjæsteværelset straaledede den unge Officers Øine formeligt ved at se den indbydende Seng. — „Jeg har ikke været ordentligt af Klæderne i fjorten Dage!“ sagde han.

„Ja, saa sover De ogsaa nok sødeligt inat!“ bemærkede Jochumsen.

„Forhaabentligt! Men dog ikke fastere, end at jeg vaagner ved den mindste Lyd! Og mine Pistoler ligger ladte og spændte paa Natbordet, saa jeg vil ikke haabe — hverken for Deres eller for min egen Skyld — at der skulde ske Noget!“

„Aa, det gjør der saamænd heller ikke“, svarede Jochumsen gabende. „Det er jo et infamt Veir! — Godnat, Hr. Greve!“

„Godnat, Hr. Overlærer!“

Et Øieblik efter hørte Greven Jochumsen snorke, men saasnart Greven gjorde det Samme, holdt Jochumsen op, og Søvn fik han ikke den Nat. — Nei, hvor Tiden gik langsomt! Først laa Jochumsen og regnede og regnede: naar Isac kunde være ved Aaen, naar han kunde være i Futtrup, og naar Lieutenanten kunde være her med sine Dragoner, men tilsidst var det ham umuligt at holde nogen Control med Tiden: han syntes, der var gaaet mange, mange Timer, og tænde en Svovlstik og se paa Uhret turde han ikke. Inde fra Værelset ved

Siden af hørte han de to Underofficerers dybe, takt-faste Aandedrag; imellem vendte en af dem sig i Sengen, og saa gav det uvilkaarligt et Sæt i Jochumsen. — Derhenne paa Bordet laa de to ladte Pistoler; Jochumsen bildte sig ind, at han kunde se dem. Naar nu Greven vaagnede — og han vaagnede jo ved den mindste Lyd, sagde han selv — saa tog han naturligvis en i hver Haand og saa — hvad var det! Lød der ikke Hestetrampen ude ad Plantagen til! — Nei, det var Ingenting! — Men disse væmmelige Pistoler — Pistoler vare i Grunden et lumsk Vaaben! — naar man blot kunde bringe dem vel ud af Verden! — Naa, det maatte nu gaa, som det kunde: der var jo saa mange Andre end han, der i denne Tid satte Livet i Vove! — Naar blot Lieutenanten vilde komme, Ventetiden var næsten ikke til at holde ud! — Nu faldt der et Skud — eet til! Og der blev Støi nede ad Sognefogdens til — Stemmer løde mellem hinanden paa Dansk og Tysk! Jochumsen turde neppe trække Veiret af Frygt for at vække sin Stuekammerat, men Gud velsigne den gode Seng: han sov de Retfærdiges Søvn! — Nu blev der Spektakel i Værelset ved Siden af, man hørte Sabler klirre — og saa gik Døren op. I Aabningen stod Lieutenanten, den stærke Smed med en Lygte bagved.

„Overgiv Dem, Hr. Kamerat!“ raabte Lieutenanten, og Greven foer op og greb efter sine Pistoler, men i det Samme trak Jochumsen med Sengehesten, som han forinden havde listet ud paa Gulvet,

stærkt til i det ene Ben paa Natbordet; det faldt om, og Pistolerne rullede ind under Sengen. Saa fik Greven Sablen trukket og sprang rask fremad, men i et Nu var han omringet og afvæbnet.

— „Hvad er dette!“ sagde Jochumsen og gned ganske troværdigt Øinene, som om han lige var vaagnet.

„Det er Krigens Gang!“ svarede Lieutenanten, men hans Fange saae spørgende paa Jochumsen og gav ham et talende Nik.

Hele Præstegaarden kom paa Benene, og nu erfarede man, hvad der var skeet: Posten vesterpaa ved Plantagen — der havde dog været en — var bleven omringet men havde givet Ild, og En af Vore var falden. Saa hurtigt som muligt havde man da skyndt sig ind i Byen til de af Isac nærmere betegnede Gaarde, og paa et enkelt Sted nær, hvor der havde været en kortvarig Modstand, vare Alle blevne overraskede i Sengene; to Dobbelt-Poster havde overgivet sig, men en Enkelt var undkommen, og det gjaldt derfor at skynde sig bort med Fangerne.

Lieutenanten var straalende af Lykke, men Jochumsen gav ham strax ved Tegn at forstaa, at han af visse Grunde ikke ønskede sin Del i Affairen omtalt, og saa nøiedes Lieutenanten med at trykke ham i Haanden og sige: „Det var rart, man kjendte det Vadested over Aaen!“

Østerrigerne fik Ordre til at komme i Klæderne i en Fart, men just som Dragonerne og deres Fanger skulde til at sidde op, tog Lieutenanten en

rask Beslutning og bad Jochumsen om Papir og Blæk.

„Skal De skrive Rapport strax?“ spurgte Præsten.

„Aa, ja, det kan man jo gjerne kalde det!“ svarede Lieutenanten, og saa skrev han i flyvende Fart nogle Linier, lukkede Convoluten og gav Jochumsen den. — „Hvis der skulde tilstøde mig Noget“, sagde han, „vil De saa aabne dette Brev og besørge —“

„Bah! Tilstøde —“

„Ja, det kan jo ske! Vil De love mig —“

„Ja, naturligvis!“

„Naa, saa Farvel! — Og Tak, tusind Tak!“ hviskede Lieutenanten til Jochumsen.

Fem Minuter efter vare Venner og Fjender forsvundne i den mørke Nat.

— „Skrev Lieutenanten mere end eet Brev?“ spurgte Præsten.

„Nei! Det er det, jeg har“, svarede Jochumsen.

„Hvorfor spørger Du om det?“

„Jo, for han brugte to Convoluter!“

„Er Du vis paa det?“

„Ja, jeg er!“

Og de to Convoluter gave senere Jochumsen Meget at tænke paa.

Jochumsen og Hans Peter kom da velbeholdne tilbage til Byen, men forinden havde Jochumsen endnu en Gang indskjærpet denne sin Fortrolige,

at han ikke til noget Menneske maatte lade falde Antydninger af de nærmere Omstændigheder ved Affairen i Ordrup, og som Hans Peter havde holdt ren Mund hjemme i Præstegaarden, saaledes gjorde han det ogsaa i Byen, hvor Overfaldet strax rygtedes og selvfølgelig overdreves saaledes, at der endogsaa inde paa Ketelsens Barbeerstue taltes om to fangne østerrigske Escadroner.

End ikke Lise, der var jublende glad og stolt, kunde faae Andet ud af Hans Peter, end hvad hun vidste andetsteds fra, og da hun trængte ind paa Jochumsen forat erfare Mere, svarede heller ikke han Andet, end at Lieutenanten havde haft Lykken med sig. Den Besked lod hun sig dog ikke nøie med men spurgte videre, hvordan i al Verden Lieutenanten da havde kunnet vide, at Østerrigerne overnattede i Præstegaarden, og hertil svarede Jochumsen meget roligt, at han havde formodentligt haft sine Spioner ude — det havde man altid i Krigstid. Noget Mistænkeligt maa der imidlertid alligevel have været ved Jochumsen, for Lise blev blussende rød i Hovedet, betænkte sig et Øieblik og gav ham saa et rigtig hjerteligt Kys paa Panden med de Ord: „Du er dog en sød Onkel Jochumsen! Tænkte jeg det ikke nok!“

Jochumsen blev consterneret og svarede: „Tys! ikke et Ord! Ellers er jeg forloren!“

Og saadan gik det til, at Lise ganske stiltiende blev Jochumsens Fortrolige, som han allerede længe havde været hendes.

— Isac hørte man foreløbigt ikke Noget til, og Jochumsen begyndte at blive urolig, men saa viste den Gamle sig pludseligt i bedste Velgaaende, og som to Augurer sade da Thevandsfællerne og udvexlede i dybeste Hemmelighedsfuldhed deres krigerske Oplevelser. Isac havde ganske rigtigt truffet Lieutenanten i Futtrup — Overgangen over Aaen havde forresten været noget kølig — og efterat have givet ham de nødvendige Oplysninger var han gaaet nordpaa og havde gjort en længere Rundreise paa Hudernes Vegne. — „Veed De, hvad De er?“ sagde Jochumsen til ham efter aflagt Rapport. „De er en hæderlig gammel Mosait, er De! Og Courage har De ogsaa! — Jeg var et Asen, at jeg kunde byde Dem Penge for det Stykke Arbeide! Men nu skal De ogsaa drikke et Glas Vin — Vaas, Isac! Naar jeg byder Dem det af et godt Hjerte, skal De drikke det, hvad enten De kan taale det eller ei — jeg kan heller ikke taale at drikke i Utide! — Skaal, Isac! De fortjente at hedde Maccabæus til Efternavn, for De er bestemt af Familien!“

Og Isac var baade rørt og stolt, men han skar rigtignok nogle slemme Ansigter, da han maatte skylle Eskildsens Frontignac ned.

— Forresten levede man jo som paa en Vulcan. Tunge, trykkende Meddelelser om Savn og Lidelser, Udholdenhed og Tab kom fra Dybbøl; om vore Tropper i Jylland vidste man Lidet eller Intet, men hver Dag ventede man Fjenden, og Rygter om hans Nærmelse surrede gennem Luften. — „Skjøn paa,

Du har en Fader, saalænge Du har ham!“ sagde Skomagerkonen til Marius. „Kommer Tyskerne igjen, tager de ham strax!“ — Hun nærede aabenbart den Forestilling, at dette maatte være den vigtigste Opgave for enhver fjendtlig General.

— „Vor gode Lieutenant Poulsen har baaret sig fortræffeligt ad!“ sagde Kammerherren til Jochumsen. „Vist Bravour og Conduite — ganske som dengang, han escorterede Høiselig Kong Frederik den Syvende! Charmant! — Hvad sagde han ellers efter Affairen?“

„Jeg skulde hilse Kammerherren specielt, det var det Sidste — Noget af det Sidste, han sagde, før han red bort!“

Og saa opfyldtes Jochumsen atter af det, der i den sidste Tid havde fængslet hans fleste Tanker: Lieutenantens Brev. — Hvad kunde det indeholde? Testamente? — Pokker heller! Nei, det var naturligvis en eller anden confidentiel Meddelelse, som Lieutenanten kun i Tilfælde af sin Død vilde have frem. — Skulde det være en Tilstaaelse om, at han til Trods for sin Taushed alligevel kjendte sine Familieforhold, og vilde han nu sende Kammerherren — Vaas, Jochumsen! — Men hvad var det da? — Brevet brændte ham paa Sjælen, og han bandede sin ublide Skjæbne, der altid lod ham indvies i Hemmeligheder, som han ikke maatte aabenbare, eller gjorde ham til Fortrolig uden Ret til at udtale sig. — Hundrede Gange havde han Brevet fremme, følte paa det og holdt det op for Lyset — nei, der

var Intet at erfare paa den Maade, ikke et Skriftræk kunde han se. — Præsten havde jo ogsaa sagt, at Lieutenanten brugte to Convoluter — det kunde ogsaa passe med Tykkelsen: altsaa laa der indeni hans et Brev adresseret til en Anden — men til hvem? Det var ikke til at holde ud!

— Først den 19de April — Dagen efter Katastrophen — fik man Efterretning om Dybbøls Fald. Forberedt derpaa havde man jo været, og Dag efter Dag havde man ventet det, men da Krigsministeriets Meddelelse blev slaaet op paa Raadhusporten, og man læste om den haabløse Kamp mod Overmagten og de mange, tunge Tab — ja, saa ramte Slaget alligevel knusende og overvældende; det hjalp ikke, at man havde bildt sig selv ind at være forberedt paa det Værste, man segnede næsten under Sorgen. Henne foran Raadhuset afløste den ene Gruppe den anden; Folk, som i Afstand kunde se, at der maatte være hændet Noget, skyndte sig over Torvet, trængte sig frem, hørte, hvad de Nærmeststaaende halvhøit læste op, og naaede saa omsider langt nok til med egne Øine at faae den sørgelige Vished. Rundtom i de mange Hjem var der ikke blot Landsorg men Angst for de Kjære; et Par Dage efter kom Tabslisterne — de lange, lange Lister — og med dem Afgjørelsen.

Møller var blandt de Saarede — saaret og fangen.

En Uge efter rykkede Fjenden ind i Byen. Nu var det Preussere alene, der kom, og denne Gang var det ikke en kort Visit: Alt tydede paa, at de ubudne Gjæster indrettede sig for længere Tid. Den gamle, halvforfaldne Provstegaard, der stod ledig, blev paa Grund af Beliggenheden gjort til Hovedvagt, nede ved Fjorden opkastedes der Smaaskanser, som armeredes med et Batteri riflede Bagladepiecer, og hele Byen fik naturligvis Indkvartering. Kammerherren maatte modtage en General med sin Adjutant, Jochumsen fik en Hauptmann, der irriterede ham forfærdeligt ved paa godt Berlinsk at sige „*Juten Morjen!*“ og selv i den lille Pedelbolig, hvor det i Forveien var knebent nok med Pladsen, maatte Madam Jensen døie den Tort at se to Artillerister med snavsede Ridestøvler spanke om paa hendes hvide Gulve.

Man vænner sig jo imidlertid saa nogenlunde til Alt, og Byen vænnede sig da ogsaa efterhaanden til sin Indkvartering. Noget Overmod, nogen Smaalighed blev der jo vist af Preusserne, men i det Væsentlige opførte Folkene sig vistnok saa godt, som man kan vente det af seirende Tropper i et fjendtligt Land, og da der var gaaet en Ugestid, saae det Hele i det Ydre temmelig fredeligt ud. Militairmusikken spillede regelmæssigt paa Torvet — dog uden andre Tilhørere end Tyskerne selv — Officererne spadserede til Skoven, og Soldaterne laa og dreve nede ved Havnen, spyttede i det salte Vand og købte tørrede Søstjerner af Drengene.

Kun naar der udenfor Fjordmundingen viste sig Røgen af en fjern Damper, kom der Liv i Byen: Generalmarschen lød, og en Deling Artilleri besatte Strandskanserne, hvor der ellers kun fandtes et Par Skildvagter. Naar Røgstriben saa igjen var forsvunden, og man altsaa havde faaet Sikkerhed for, at det ikke var „Rolf Krake“, der var under Opseiling, trak Artilleristerne hjem til deres Kvarteer, og Byen fik igjen sit forrige, fredelige Udseende. Letsindige Tjenestepiger lode sig efterhaanden kurtisere af Fjenden, Skomagerkonen begyndte at tvivle om, at Generalen virkelig havde isinde at forlange hendes Mand som Gidsel, og Marius fik Lov til at fingerere ved den Indkvarteredes mærkværdige Zündnadelgevær. Noget af det, som dagligt — næst efter de mange uvante Uniformer — mindede En mest om, at man levede under Krigsforhold, var „Amtstidenden“. Den udkom nu kun hveranden Dag og i Reglen kun i halvt Format, og saa var endda det Meste af Indholdet Bekjendtgjørelser paa Tysk og Dansk fra den Høistcommanderende om, hvorledes Indvaanerne havde at forholde sig i forskjellige Henseender; Barberen fik naturligvis en Del flere Digte optagne end ellers, men det kneb med Versefødderne, for den musikalske Svend var borte — ogsaa han var indkaldt.

En Søndag sidst i Mai vidste Jochumsen ikke, hvad han skulde gjøre af sig selv. Om Formid-

dagen havde han først været henne i Rectorhaven, hvor han dels havde blinket til Lise, dels pligt-skyldigst beundret Tulipanfloret; saa var han gaaet op til Kammerherren, havde røget af „General Ansbach“ og drukket Madeira, og om Eftermiddagen havde han og Isac for tyvende Gang drøftet deres Bedrift og ærgret sig over, at Ordrup til Straf for Overfaldet havde faaet en Extra-Indkvartering af to Escadroner i otte Dage. Men da Isac var gaaet, saa kom det Øieblik, da Jochumsen ikke vidste, hvad han skulde tage sig til — gaa i Klubben kunde han ikke engang: Klubbens Localer vare tagne til Lazareth. Efter nogen Tænken frem og tilbage blev Isac kaldt op og fik Ordre til at skaffe Orme, men da Jochumsen med Straahat paa Hovedet og Medestang paa Nakken kom hen til Baghullet ved Møllen, var der saa fuldt op af tyske Soldater, at det ikke var muligt at komme til, og arrig vendte han Kursen hjemad, satte Medestangen fra sig og tog sin Spanskrørsstok i Stedet, og saa gik han af Desperation en Tur — hvorhen vidste han ikke selv.

Udenfor den fjendtlige Hovedvagt kom han imidlertid ganske tilfældigt til at støde Stokken haardt mod Brostenene, og det forekom ham, at det lød underlig hult. — „Hvorfor skulde Løngangen ikke kunne være her underneden!“ tænkte han. „Den gamle Provstebolig har i fordums Dage været et katholsk Helligaandshus, og lige bagved ligger Kaniegade — naturligvis er det Løngangen!“ Og

Jochumsen blev saa ivrig, at han gjentagne Gange stødte Stokken mod Stenbroen og opmærksomt lyttede efter.

Der var imidlertid Een til, som med Interesse fulgte Jochumsens Evolutioner, og det var den Lieutenant, der var Vagtcommandeur, og som i Øieblikket laa i Provsteboligens Vinduer og kjedede sig gudsjammerligt. Han blev strax mistænksom — det bliver man saa let, naar man kjeder sig — og drømte om hemmelig aftalte Tegn med Gud veed hvem, hvorfor han ogsaa strax kaldte paa en Under-officeer og gav Denne Ordre til, uden at lade sig mærke med Noget, at følge den mistænkelige Indfødte og give nøie Agt paa, hvad Videre han maatte foretage sig.

Jochumsen tog Veien ned mod den tomme Havn, vexlede nogle Ord med de ufrivilligt ferierende Lodser, og gik saa hen mod Strandbatteriet. Her var, som sædvanligt, kun et Par enlige Skildvagter, og da disse i Øieblikket vare helt henne ved den længst fjernede Kanon paa venstre Fløi, indsaae Jochumsen ikke, hvorfor han skulde lade være med at gaa hen og se paa den ham nærmeste Kanon paa høire Fløi — det kunde jo være ganske morsomt at undersøge saadan en Tingest noget nærmere. Som tænkt saa gjort: Jochumsen naaede Kanonen, og da Skildvagterne opdagede ham og vilde skynde sig hen og jage ham bort, gav Under-officeren dem et Vink, saaat Jochumsen uforstyrret kunde anstille sine Undersøgelser. Han gik rundt

om Kanonen og kigede under Lavetten, han sigtede ud ad Løbet og pirrede ved Baglademekanismen — det var meget interessant det Hele, syntes han.

Men brat blev han udreven af sine artilleristiske Betragtninger, idet en kraftig Haand ublidt tog ham i Kraven og med Ordene: „*Himmelsdonnerwetter, Kerl! Was macht er hier?*“ dreiede ham om og skubbede ham foran sig op ad Byen til.

„*Kerl!*“ gjentog Jochumsen indigneret. „Jeg er Overlærer ved den kongelige Latinskole!“

„Naa, saa det er Du!“ svarede Underofficeren. „Ja, vent Du blot, til Du kommer for Krigsretten, saa skal vi nok faae det pillet ud af Dig!“ Og uden at ville indlade sig paa videre Parlamenteren vendte den brave Underofficeer triumferende tilbage til Hovedvagten med sin farlige Fange; Lieutenanten fik en kort Beretning om Jochumsens Undersøgelse af den riflede Bagladekanon, erklærede ham derefter strax for Arrestant og skrev en lang Rapport til den Høistcommanderende, og saa blev Jochumsen puttet i Hullet.

„Hullet“ var forsaavidt et meget ordentligt Værelse — det havde i gamle Dage været Provstens Studerekammer — men da Jochumsen havde spanket nogle Hundrede Gange op og ned i det, var det ham umuligt at fatte, hvordan han skulde faae Resten af Aftenen til at gaa. Pludseligt blev hans Opmærksomhed imidlertid fængslet, han reiste sig op, lagde sig ned paa Gulvet og begyndte at føle paa Brædderne. Tingen var, at han i det ene

Hjørne af det gamle, slidte Gulv havde opdaget en Firkant, aabenbart fremkommen ved, at en oprindelig Lem var sømmet til, og saasnart han havde gjort denne Opdagelse, dukkede strax Historien om den gamle Provsts „Kryptkirke“ frem for hans Erindring, og han tvivlede intet Øieblik om at staa ved den Lem, der havde dækket over Nedgangen.

Megen Tid til sine Undersøgelser fik han imidlertid ikke, thi Skildvagten, der stod med ladt Gevær udenfor Døren, havde gennem Ruden i denne opdaget Jochumsens underlige Adfærd, og da Skildvagten var tilbørligt instrueret om, at det var en yderst farlig og snedig Fange, han passede paa, commanderede han barsk Jochumsea op fra Gulvet og posterede fra nu af sig selv inde i Stuen. Saa gik Jochumsen i Seng og sov, til Trods for de uvante Omgivelser, fortræffeligt.

— Næste Formiddag kom han i Krigsforhør. Der var en Oberst til Præses, en Auditeur og to Officerer, og som Vidner mødte den Lieutenant, der havde været Vagtcommandeur, og Underofficeren, som havde arresteret ham.

„Forstaaer De Tysk?“ begyndte Auditeuren — og det glemte Jochumsen ham aldrig.

„Om jeg forstaaer Tysk?“ gjentog han dirrende af Harme. „Jeg har i enogtyve Aar undervist i dette Sprog, taler det complet — vel at mærke uden nogen Jargon — og kan citere alle de store Klassikere!“

Naa, at Jochumsen forstod Tysk, det kunde

Krigsretten da høre, og saa blev der sendt Bud efter Rector, forat han kunde bekræfte Arrestantens Identitet.

Den, der havde seet Rector i Krigsforhøret, vilde intet Øieblik have været i Tvivl om, at det var ham, der var overbevist om at være Hovedmand i en Sammensværgelse, thi medens Jochumsen kneiste, rank og freidig, som et Billede af den krænkede Uskyld, stod Rector og hakkede i det og trippede uroligt paa Fødderne, som om han havde Ærter i Støvlerne.

Rectors Udsagn blev nu strax taget for gyldigt, og skjøndt Underofficeren stadigt i sit stille Sind bandte paa, at det var Løgn, gik Krigsforhørets Medlemmer dog nu ud fra, at Jochumsen virkeligt var Overlærer.

Saa kom man til den egentlige Sag. „Hvorfor havde Arrestanten stampet med Stokken i Stenbroen, og hvad havde han at bestille nede ved Strandbatteriet?“

Jochumsen svarede, hvad sandt var: han interesserede sig levende for den formentlige Løngang, og da Ingen havde forhindret ham fra at røre ved Kanonen — som ogsaa interesserede ham — saa havde han ikke troet, der var noget Ondt i det.

Obersten saae noget skeptisk ud ved den Forklaring og spurgte, om Arrestanten kjendte Noget til nyere Skydevaaben.

„Ne—i“, svarede Jochumsen langtrukket, „ikke i Detaillerne, men —“, han holdt jo aldrig af at

tilstaa, at der var Noget, han ikke forstod sig paa.

Men saa bad Rector pludseligt om Tilladelse til at tale, og havde han aldrig været veltalende før, saa blev han det nu. Han erklærede det uden Videre for Vigtigmageri af Jochumsen, naar han svarede, at han ikke kjendte „Detaillerne“ ved de nyere Vaaben. — „Han kjender dem saamænd ikke mere end jeg!“ sagde han. „Men hans Ulykke er, at han er saa nysgjerrig som et Fruentimmer, og saa er han desuden en uforbederlig Pilfinger, der ikke kan se Noget uden at skulle hen og røre ved det. Jeg har ogsaa tidt sagt til ham, at det endte galt — for man skal ikke blande sig i det, der ikke kommer En ved — men han har aldrig villet høre mig!“

Officererne lo, men Jochumsen var rasende og sagde paa Dansk til Rector: „Tak, skal Du have, Lassen! Det er en smuk Maade, Du taler min Sag paa!“

Imidlertid fandt Krigsforhøret Defensionen tilfredsstillende, Rector blev dimitteret, og til Underofficerens Sorg var man lige ved at lade Jochumsen slippe med en alvorlig Advarsel mod nogensinde oftere at fingerere ved de allierede Magters Krigsmateriel, da Obersten pludseligt blev kaldt ud af en Ordonnants men et Øieblik efter kom tilbage.

„Aa, bliv lidt!“ sagde han til Jochumsen. „Der er en Herre, som vil hilse paa Dem!“

Og ind traadte Grev Czernitz, gik lige hen til

Jochumsen, saae ham stivt ind i Øinene og sagde: „De ventede formodentligt ikke at se mig saa snart?“

„Nei“, svarede Jochumsen koldblodigt, „jeg troede, ærlig talt, De var nordpaa eller paa Fyen — eller maaske i Kjøbenhavn!“

„Jeg er bleven udvexlet“, vedblev Greven. „Jeg kan hilse Dem fra Deres specielle Ven, Lieutenant von Poulsen!“

„Tak! — Han har det godt?“

„Han befandt sig særdeles vel, da jeg skiltes fra ham. — Tillader Obersten, at jeg retter nogle Spørgsmaal til Arrestanten?“

Tilladelsen blev givet, og Greven vedblev: „Jeg gaaer selvfølgelig ud fra, at den Deling danske Dragoner, der overfaldt mig og mine Folk i Ordrup, har faaet Underretning om, at vi overnattede der.“

„Det er høist rimeligt“, indrømmede Jochumsen.

„Godt! Jeg gaaer endvidere ud fra, at Efterretningen er kommen fra Ordrup og, nøiere bestemt, fra Præstegaarden.“

„Det er høist usandsynligt!“ indvendte Jochumsen. „De holdt jo Mandtal over Præstegaardens Beboere, da De kom, og De holdt Mandtal, før De gik til Ro — saa vidt jeg veed, manglede der Ingen!“

„Det gjorde der ganske vist ikke, men det kom af, at der var En i Præstegaarden, som vi ikke talte med, fordi vi ikke saae ham — En, der havde skjult sig.“

„Tænk! Har der været En skjult!“ udbrød Jochumsen. „Hvem kan det have været?“

„Det skal De strax faae at vide: der er sendt Bud efter ham!“

„Men tør jeg spørge, hvordan —“

„Ganske simpelt! Oppe paa Høstænget i Præstegaarden er der senere fundet en Kiste indeholdende en hel Mængde Giftstoffer — rimeligvis har man næret den forbryderiske Plan, at forgifte Brøndene i Byen — og i denne Kiste findes et Forretningsbrev til en vis Isac Meyer her i Staden — naa, der er han!“

Ind traadte Isac, escorteret af to Preussere, og Jochumsen tilstod senere, at dette var det eneste Øieblik, han havde været nær ved at tabe Fatningen.

„Er De Isac Meyer?“ spurgte Auditeuren. — Jo, det var ham. — „Om han havde været i Ordrup Præstegaard den 26 Marts?“ — Jo, det havde sin Rigtighed.

Grev Czernitz saae triumferende til Jochumsen, og Denne var ikke fri for at blive hed om Ørene.

„Naar havde bemeldte Isac Meyer forladt Præstegaarden?“ — Om Formiddagen. — Jochumsen aandede atter.

„Hvorfor havde han efterladt en Kasse med Gift oppe paa Stænget!“

„Gift!“ udbrød Isac næsten lige saa indigneret som Jochumsen, da han blev spurgt, om han kunde Tysk. — „Det var ikke Gift“, forklarede han, „men Mavebitter og Rosenmelk og lignende Sager.“

Naa, det oplystes da ogsaa, at det var en Flaske med Rosenmelk, som en af de tyske Husarer havde drukket af i den Tro, at det var Likør, og da dette Skjønhedsmiddel jo var beregnet paa udvortes Brug, kunde det billigvis ikke lægges Isac til Last, at Nydelsen deraf havde foraarsaget en heftig Opkastning.

„Men hvorfor havde Isac efterladt Kramkisten?“

„Fordi han var bange for Tyskerne, og da han hørte, at man kunde vente dem, vilde han hellere lade sine Varer i Stikken og salvere sig.“

Grev Czernitz rystede paa Hovedet og smilte haanligt. — „Nu skal jeg sige Dem Noget“, henvendte han sig til Jochumsen. „Jeg er overbevist om, at De og ingen Anden har sendt Jøden afsted med Underretning til Futtrup!“

„Jeg!“ svarede Jochumsen. „Naar skulde det have været? Vi var jo sammen hele Dagen!“

„Nei, De var ude om Aftenen!“

„Hr. Greve, *naturalia sunt necessaria* — naa, De kan maaske ikke Latin, men —“

„Spar Deres Latin til en bedre Leilighed! Dengang De var ude — Klokken var henved Ni, jeg husker det bestemt — har De givet Jøden Besked og sendt ham til Futtrup!“

„Klokken Ni?“ sagde Isac. „Er det tilladt at spørge, naar de danske Dragoner kom til Ordrup?“

„Omtrent Klokken Tolv“, svarede Greven arrigt.

„Nu, Ni fra Tolv, det er tre Timer, og vilde jeg gaa fra Ordrup til Futtrup — det er tre Mil —“

saa maatte jeg da idetmindste bruge fire Timer dertil — og hvordan skulde saa de danske Dragoner kunne være i Ordrup Klokken Tolv?“

„Det er Udflugter!“ erklærede Greven. — „Det er naturligvis ogsaa Løgn, at der er tre Mil mellem de to Steder!“

Der kom et Kort frem, Obersten fik en Passer og maalte. — „Der er jo kun halvanden Mil!“ sagde han.

„Nu, Hr. General“, sagde Isac, „naar De siger det, saa er der kun halvanden Mil — men det er i lige Linie, ikke ad Landeveien, og hvor kunde jeg —“

„Jo, Du har lange Jødeben“, afbrød Greven ham, „Du har mageligt kunnet trave gennem Lyngen!“

„Nu, ja, lad mig saa have kunnet trave — men Futtrup Aa ligger imellem!“

„Er der ingen Bro?“

„Jo, Hr. General, ved Ny-Mølle, hvor Landeveien gaaer igjennem, der er en Bro — men saa bliver det de tre Mil!“

Obersten saae igjen paa Kortet: det havde sin Rigtighed med Broen.

„Han er vadet over!“ foreslog Greven.

„Nei“, bemærkede en af Officererne, der selv havde været paa den Kant, „vade over kan man ikke: Aaen er dyb og har stærk Strøm.“

„Saa har han svømmet!“ sagde den utrættelige Greve.

„*Gott im Himmel, schwimme!*“ udbød Isac og rystede formeligt af Vandskræk.

Obersten, der strax fra Begyndelsen af havde faaet det Indtryk, at Jochumsen var en ganske ufarlig Person, og som havde faaet dette Indtryk bestyrket ved Rectors Vidnesbyrd, var nærmest tilbøielig til at slutte Sagen eller i alt Fald udsætte den, til nøiere Oplysninger kunde faaes, men den østerrigske Greve, som jo havde sine gode Grunde til at være ublidt stemt, gav ikke saa let tabt og sagde: „Der bestaaer et intimt Venskabsforhold — og formodentlig ogsaa andre Forhold — mellem denne Overlærer og den danske Lieutenant, som tog mig til Fange. Efter Overrumplingen skrev Lieutenant von Poulsen en vigtig Depesche, som han bad Arrestanten besørge.“

„En Depesche?“ gjentog Jochumsen.

„Ja, jeg hørte Ordet „Rapport“ blive nævnt — det har formodentligt været til den danske Overcommando — hvem besørgede De den til!“

„Jeg har aldeles ikke besørget den!“

„Hvor er den da?“

„Den ligger hjemme i mit Skrivebord!“

„Til hvem er den da?“

„Ja, det veed jeg virkelig ikke!“

„Veed De ikke, til hvem den er!“

„Nei! Lieutenant Poulsen har kun bedt mig aabne Brevet, hvis der skulde tilstøde ham Noget og saa —“

„Det Document maa selvfølgelig fremlægges i

Krigsforhøret“, erklærede Præses, og ledsaget af to Grenaderer med skarpladte Zündnadelgeværer — mindre kunde ikke gjøre det — maatte Jochumsen spadserere hjem og hente Brevet.

„Vil De saa behage at aabne det“, sagde Obersten.

„Ja, men det var jo kun, hvis —“

„Vil De øieblikkeligt behage at parere Ordre!“

Den Følelse, der i dette Øieblik nærmest beherskede Jochumsen, var saa langt fra at være Uvillie, at den snarere maatte karakteriseres som forventningsfuld Glæde: Brevet havde jo længe brændt ham paa Sjælen, og nu — han kunde da ikke gjøre ved, at han blev nødt til at aabne det!

Convoluten blev klippet op, og indeni laa der, som Jochumsen ganske rigtigt havde forudseet, en anden — den havde Udskriften: „Frøken Lise Lassen.“

„Det var som Fanden!“ udbrød Jochumsen uvilkaarligt. — „Det havde jeg nu slet ikke tænkt mig!“

„Behag at aabne videre!“ sagde Præses.

„Men, Hr. Oberst“, indvendte Jochumsen, „dette er et Brev fra en dansk Officeer til en ung Dame her i Byen — vedkommer det Krigsretten?“

„Nei“, svarede Obersten hurtigt, „det gjør det ikke. — Hvem er den unge Dame?“

„Det er en Datter af Rectoren — Broderdatter af Præstefruen i Ordrup!“

„Med Hr. Oberstens Tilladelse“, bemærkede

Greven, „forekommer det mig alligevel mistænkeligt. Man kan jo meget godt give et Brev en Adresse og alligevel —“

„Greven har Ret!“ erklærede Auditeuren. „Brevet maa aabnes!“

„Ja, jeg indlader mig ikke paa at aabne Andres Breve!“ sagde Jochumsen.

„Det Korrektteste vil vel ogsaa være at anmode vedkommende unge Dame om selv at gjøre det“, svarede Obersten, og et Kvarteer efter kom Lise, mere end forbauset over det Hele, ind i Salen, ledsaget af en Lieutenant.

„Undskyld, at vi uleiliger Dem, min Frøken“, begyndte Obersten høfligt, „men her er et Brev, adresseret til Dem, med hvis Indhold vi for alle Eventualiteters Skyld maa være bekjendt, og jeg beder Dem derfor aabne det og læse det i vort Paasyn.“

Jochumsen rømmede sig og forsøgte at blinke opmuntrende til Lise, men det undgik aldeles hendes Opmærksomhed, og med rystende Hænder aabnede hun Brevet. Neppe havde hun læst de faa Linier, før hun blev blussende rød, Taarerne stode hende i Øinene, og hun maatte støtte sig til en Stol for ikke at segne om.

„Tør man vide, hvad det er, der sætter Dem i en saa stærk Bevægelse, Frøken?“ spurgte Obersten og reiste sig. „Vil det være indiscret at bede Dem oversætte Brevet for mig?“

Lise brast i Graad. — „Det kan jeg ikke, Hr. Oberst! Det maa De ikke forlange af mig!“

„Men Indholdet da?“

Og hulkende stammede Lise: „Det er kun nogle Linier fra en dansk Officeer — han skriver, at hvis han falder, saa gjælder hans sidste Tanker mig. Det har jeg vidst — eller haabet — men han har aldrig sagt mig det før!“ Hun skjulte Ansigtet med den ene Haand og rakte med den anden Obersten Brevet.

„Nei, mit Barn“, sagde han og fik selv Taarer i Øinene, „jeg kan ikke Dansk, og kunde jeg det, saa vilde jeg dog ikke formaste mig til at læse det Brev — det er kun bestemt for Een! Deres Sprog forstaaer jeg, som sagt, ikke, men hvad jeg forstaaer, det er, at en dansk Officeer kan være glad ved at sende Dem sine Tanker! Jeg ønsker baade ham og Dem til Lykke!“

Obersten gav en Besked, og saa kom der Vin. Med Glasset i Haanden klinkede han og Krigsforhørets øvrige Medlemmer med Lise, der var mere død end levende, og Greven bragte hende en temmelig frisk Hilsen fra Lieutenanten.

Saaledes gik det til, at Lises Forlovelse paa en Maade blev declareret i den preussiske Krigsret.

Jochumsen og Isac bleve dimitterede — den Første med en alvorlig Advarsel — men hele Byen vidste selvfølgelig, at Jochumsen var bleven arresteret den foregaaende Dag; senere havde man seet ham

trække gennem Gaderne med de to Grenaderer, og de vildeste Rygter krydsede hinanden. Henne paa Barbeerstuen fortaltes det, at han var greben i nede ved Strandbatteriet at give Signaler til den danske Flaade, og at Isac, der havde været hans Fortrolige, var bleven opsnappet med vigtige Depescher til Hegermann Lindencrone; Enkelte mente ogsaa at vide, at han allerede næste Morgen ganske tidligt skulde skydes oppe paa Galgebakken, men det vandt alligevel ingen rigtig Tiltro, hvorimod Disciplene i Latinskolen — skjøndt de gennemgaaende holdt meget af Onkel Jochumsen — haabede paa en længere Arrestation og allerede anstillede Beregninger over, hvormange Tysktimer man kunde vente at slippe for. Hvad Rector skulde i Krigsretten, kunde man derimod slet ikke tænke sig, thi ham tiltroede Ingen Deltagelse i nogen Conspiracy, og da det erfarede, at ogsaa Lise havde været med — ja, saa var man lige ved at opgive al Speculeringen, indtil et lyst Hoved udfandt, at hun kun havde skullet sige Farvel til sin Gudsfarer, inden Denne sendtes til Spandau eller Ollmütz, hvor det nu blev. — „Aa, ja, Herregud!“ sagde Skomager Andersen til sin bedre Halvdel. „Nu seer vi aldrig Overlæreren mere! Han havde sine Feil — som de fleste Mennesker — og han var vanskelig at gjøre tilpas med Skaftestøvler, men det var dog en Stadsmand! — Naa, det er saa Krigens Gang, og han kunde jo havt sine Fingre fra, hvad der ikke kom ham ved! Værre havde det jo ogsaa været for ham, om han

var næringsdrivende Borger og Familiefader, men alligevel — det er dog een fast Kunde mindre!“

Medens denne Ligtale holdtes, sad Jochumsen selv ganske roligt hjemme i sin Stue og drak The med Isac. — „Jeg maa atter complimentere Dem“, sagde Jochumsen. „De klarede Dem brillant! De løi, og De benægtede, og De saae afvexlende uskyldig og ulykkelig ud, accurat som om De havde været en gammel Practicus, der var brudt ud af Rasphuset flere Gange! — Det Vadested, Isac, det har vi virkelig haft Fornøielse af! De har min Agtelse! — Men hvorfor seer De saa ynkelig ud, og hvad er det, De sidder og mumler om? — At De ikke kan taale Vin og blev daarlig af den, De fik forleden? — Hvem har tænkt paa at byde Dem Vin, Isac? Ikke jeg! Jeg complimenterer Dem i Thevand! Skaal! — Naa, vi blev jo forresten meget pænt behandlede i Krigsretten. Obersten var en rigtig net Mand — han havde ogsaa en ualmindeelig god Udtale — og Grev Czernitz kan jeg ligefrem godt lide, skjøndt han aabenbart ikke har noget godt Øie til mig — men Auditeuren, det var en Flab! Veed De, hvad han gjorde, før De kom, Isac? Han spurgte, om jeg var det tyske Sprog mægtig! Jeg veed ikke, hvad De synes! — Naa, men hvad jeg vilde sige, der forefaldt Noget med et Brev oppe i Krigsretten — Noget, der angik Frøken Lassen — og som De forresten ikke forstod.“

„Undskyld, Hr. Overlærer, jeg forstaaer ikke rigtigt: forstod jeg ikke —“

„Nei, De gjorde ikke! Men jeg vil blot anbefale Dem alligevel at holde ren Mund — forstaaer De!“

„Jo, det forstaaer jeg!“

„Naa, ja, saa var der ikke Videre. Farvel, Isac!“ og da Isac var vel ude af Døren, lagde Jochumsen sig tilbage i Gyngestolen, dampede paa Piben og blæste Røgen ud med velbehagelige Smæk.

Ret længe fik han imidlertid ikke Lov at meditere, for lidt efter bankede det, og Lise traadte ind.

„Goddag, min Pige! Læg din Hat, og sid ned! Vil Du have en Kop The? — Naa, ikke! Ja, den er vist forresten ogsaa kold!“

„Du kan jo nok begribe, hvorfor jeg kommer?“ begyndte Lise.

„Nei, saa Skam, om jeg kan!“ svarede Jochumsen og saa meget troværdig ud.

„Jeg kommer forat give Dig dette tilbage“, vedblev hun og rakte Jochumsen Lieutenantens Brev.

„Hvad for Noget! Vil Du nu ikke —“

„Beholde et Brev, som jeg ikke skulde have havt? Nei, det kan Du da nok begribe!“

„Men, Herregud, Lise, det er jo til Dig! Din Adresse staaer da tydeligt nok udenpaa!“

„Hør nu, Onkel Jochumsen, jeg er ikke længer noget Barn. Du har jo selv sagt, at han — Lieutenant Poulsen — bad Dig besørge dette Brev, hvis han faldt, ikke sandt?“

„Jo—o!“

„Men han er jo, saa vidt vi da veed, ikke falden, vel?“

„Ne—i! — Ja, det kan jo da forresten gjerne være!“ tilføiede Jochumsen opmuntrende, men uden at ænse denne Bemærkning vedblev Lise:

„Du maa jo dog kunne forstaa, Onkel Jochumsen, at jeg hverken kan eller vil beholde et Brev, som kun var bestemt for mig under visse Omstændigheder, der — heldigvis — ikke er indtrufne. — Lieutenant Poulsen vil jo, naar han engang, med Guds Hjælp, kommer tilbage, kræve det Brev af Dig, ikke sandt?“

„Jo, formodentlig, men saa siger jeg naturligvis, at Du —“

„Ja, det vilde være smukt!“ udbrød Lise med blussende Kinder. „Han skulde efter det altsaa ligefrem være nødt til — aa fy!“

„Bah! Nødt til! Han skriver jo selv, at —“

„Ja, men hvad han skrev i et enkelt, stærkt bevæget Øiebliks Stemning, det kan han have fortrudt mange Gange. — Nei, der kan ikke være Tale om Andet: Du maa tage Brevet tilbage!“

Jochumsen, der om Formiddagen havde syntes, at det Hele tog saadan en usædvanlig heldig Vending, blev meget nedslaaet; nu var Alting klappet og klart, og saa blev hun stædig! Pludseligt fik han imidlertid en lys Idée og udbrød næsten triumferende: „Hvad hjælper det, jeg giver ham Brevet? Han kan jo se, det har været aabnet!“

Denne Indvending havde Lise aabenbart slet ikke tænkt sig Muligheden af, og hun blev i første Øieblik helt slaaet af den og helt taus. Jochumsen

lagde sig tilbage i Stolen, dampede, smækkede og nød sin Overlegenhed, men af denne behagelige Situation blev han brat udreven, da Lise, efterat have tænkt sig om, resolut sagde: „Du maa sige, at Du har brudt Brevet!“

„Jeg!“ brølede Jochumsen og foer halvt op i Sædet. „Bryde betroede Breve! Umuligt! Hvad maa han tro om mig!“

„Ikke Andet, end hvad han veed! Du behøver jo blot at sige, at Du var saa nysgjerrig efter at erfare Brevets Indhold, at Du ikke kunde lade være med at aabne det — Lieutenant Poulsen veed jo lige saa godt som jeg, hvor nysgjerrig Du er, ikke sandt?“

„Hm!“

„Vær nu en rigtig god Onkel Jochumsen!“ vedblev Lise og lagde begge sine Arme paa Skuldrene af ham. „Du maa gjøre det for min Skyld, hører Du! Jeg vilde blive saa ulykkelig, at jeg aldrig kunde se noget Menneske i Øinene mere, naar jeg vidste, at han — hører Du, Onkel Jochumsen! — Saa lover Du mig det altsaa? — Aa, tusind Tak, det skal jeg aldrig glemme Dig!“

„Det er meget ubehageligt“, sagde Jochumsen, der forlængst havde givet Kjøb. „Meget ubehageligt! Jeg, hvis Specialitet, om jeg saa maa sige, er at være discret, jeg, der hvis jeg vilde tale, kunde bringe den halve Del af Byen i Forbedringshuset og gjøre den anden halve Del mere eller mindre umulig i social Henseende, jeg skal faae

Udseende af at være upaalidelig — det er meget ubehageligt!“

„Og een Ting endnu, kjære Onkel Jochumsen“, sagde Lise, der lod, som om hun overhørte de sidste Bemærkninger, „Du maa endelig ikke sige Noget om det til Fader! Han veed jo slet Ingenting, og han egner sig ikke til at —“

„Betroes Hemmeligheder!“ afbrød Jochumsen hende. „Nei, det skal Guderne vide, han ikke gjør! Din Fader, den gamle Mistbænk, er en skikkelig Mand, Lise, og jeg vil ikke frakjende ham en vis Indsigt i Havevæsen og tildels ogsaa i Skolevæsen, men til at være Fortrolig og til offentlig Optræden egner han sig rigtignok mindst af Alt! — Han prostituerede sig da ogsaa grundigt i Krigsretten imorges!“

Jochumsen følte sig aabenbart midt i sin Skuffelse lettet ved saaledes at kunne kaste sig over den fraværende Rector, og Lise følte i Øieblikket saa megen Taknemmelighed overfor sin Gudfader, at hun mod Sædvane ikke blev fornærmet over den respectstridige Omtale af Faderen men indskrænkede sig til et temmelig uinteresseret „Saa?“

„Ja, han prostituerede sig forfærdeligt!“ vedblev Jochumsen. „Jeg gider ikke engang gjentage alt det Vaas, han kom med til Obersten — Du skal heller ikke hentyde til det, for han ærgrer sig naturligvis bagefter. Hører Du?“

Og efterat have lovet at tie gik Lise, efterladende Brevet paa Bordet og Jochumsen i dyb-

sindige Betragtninger over, hvad egentlig Vorherres Mening kunde have været med at skabe en saa underlig Race som Kvinderne.

Der blev sluttet Vaabenstilstand, forat Conferencen kunde samles i London. Samtidigt med Vaabenstilstandens Indtræden fik man Efterretning om Slaget ved Helgoland, men skjøndt man fik den gennem Preusserne, var det dog, som om man ikke ret turde tro paa Seiren — man var jo saa uvant med at seire, at man næsten ikke kunde faae sig selv til at tro, at

„det var os, som turde jage,
det var dem, som maatte fly!“

men da Visheden var der, da Ingen længere kunde tvivle, saa trak man Veiret lettere og reiste Hovedet — man syntes, at man nu, bedre end før, kunde se Fjenden i Øinene.

Nu kom man da ogsaa i Berøring med Omverdenen: Dampskibsfarten paa Sjælland reableredes, og man fik Breve og Aviser. Jochumsen overraskedes med strax en af de første Dage at faae et langt Brev fra Lieutenanten. Han havde det godt og meddelte, at han som Paaskjønnelse af sit Forhold ved Affairen i Ordrup var bleven Ridder; „men det var rigtignok Dem, der skulde have havt Korset“, skrev han. Saa tilføiedes et Par Ord om Kammerherren, og som Postscriptum stod der rent

ud: „Vil De bringe Frøken Lassen min ærbødige Hilsen.“

„Jeg veed sgu ikke, hvordan man overbringer en „ærbødig“ Hilsen“, tænkte Jochumsen. „Saadan en er ikke før forefalden i min Praxis, men naar jeg hilser hende, er det vel ogsaa godt — det er da Meningen!“ Og Jochumsen hilste fra Lieutenanten, blinkede med det ene Øie — det havde han ligefrem faaet Færdighed i — og nikkede saa skjelmsk som muligt, men Lise sagde ikke Andet end Tak og lod fuldkommen rolig.

Næste Dag vilde Jochumsen op til Kammerherren med Lieutenantens Brev, men han kom ikke ind. Paa Trappen mødte han Doctor Bigum, som netop gik derfra, og af ham erfarede han da, at Kammerherren om Formiddagen havde haft et lettere apoplectisk Anfald. — „Men kan han da ikke komme sig?“ spurgte Jochumsen helt rystet. — „Ja, komme sig og komme sig er to Ting“, svarede Doctoren og trak paa Skuldrene. „Det kan gjerne være, vi faaer ham stablet paa Benene igjen, men saa gaaer det ham alligevel ligesom hans eget gamle Porcelain: det af det, der er klinket, taaler ikke mange Stød! Naa, han har jo ogsaa levet et bevæget Liv i sine Dage og sagtens spist flere Trøfler, end sundt er! — Farvel, Overlærer, jeg skal videre!“

Jochumsen var virkelig bevæget, og hertil kom noget Andet, som gjorde ham helt nervøs. — „Ligger han nu og dør for mig“, tænkte Jochumsen, „saa arver en eller anden gammel Hofdame eller Lakaiernes

Understøttelsesforening hele Klatten, og hans egen, kjødelige Søn faaer ikke en Hvid! Det er ligefrem oprørende!”

Men Kammerherren døde ikke den Gang. Efter et Par Dages Forløb var han betydelig bedre, og da der var gaaet en Ugestid, sad han ved Vinduet og røg en Cigar. — „Nu kan De godt gaa op og se til ham“, sagde Doctoren til Jochumsen. „Han har det saamænd efter Omstændighederne rigtig godt. Igaar gjorde han lovformeligt Testamente, og det, veed De nok, gjør Folk i Reglen kun, naar de befinder sig vel!”

„Testamente!” udbrød Jochumsen som ramt af Lynet.

„Ja, Testamente! Amtmanden og jeg var Vitterlighedsvidner.”

„Jeg vil strax derop!”

„Ja, gjør det! Men det er for sent at komme ind mellem Legatarierne! — Farvel, Overlærer!”

Fem Minuter efter var Jochumsen hos Kammerherren. — „Naa, hvordan gaaer det?” spurgte han.

„Aa, jo Tak, saamænd, jeg maa jo ikke klage, det gaaer dog smaat fremad. Hvad der for Øieblikket mest generer mig, er i Grunden, at jeg endnu ikke kan barbere mig selv: det er saa ubehageligt at have fremmede Fingre i Ansigtet! — Og veed De, hvad jeg næsten har savnet allermest i den Tid, jeg laa? Det er Frøken Lassen! Nu har jeg jo i de sidste otte Aar seet hende hver

Dag, naar hun ikke var paa Landet, hilst paa hende og faaet et venligt Nik til Gjengjæld, saa det var helt underligt at savne hendes kjønne, milde Ansigt. — Men veed De saa, hvordan det gik mig igaar? Jeg sad ved Vinduet og saae ned paa Gaden, saa kommer virkelig den lille Frøken her forbi og nikker nok saa venligt op til mig, gamle Kavaleer. — Ja, det er en nydelig Pige! De gjør Dem ikke Begreb om, hvor hun saae charmant ud paa Skovballet ifjor!“

„Saa?“ sagde Jochumsen temmelig ligegyldigt — det var jo ikke Lise, han var kommen forat tale om. Saa tog han Lieutenantens Brev frem, og da det var læst, og da Kammerherren havde udtalt sin Glæde over Decorationen, gik Jochumsen lige løs paa Sagen ved ganske naivt at sige: „Og jeg hører, at Kammerherren har gjort Testamente! Men De er jo rask og rørig igjen!“

„Aa, ja, saa nogenlunde, men den Slags Ting skal man jo ogsaa besørge, inden det er for sent!“

„Ja, det er sandt nok. Man vil naturligvis helst se sine Efterladenskaber paa de rette Hænder!“ sagde Jochumsen med særligt Eftertryk paa „rette“.

„Ganske vist. Der er nu f. Ex. de to Frugtskaale henne paa Buffetten: det er ægte Wedgewood, og Geheimeraadinde Reesen har et næsten complet Stel af samme Slags, saa det vilde bedrøve mig, om hun ikke efter min Død skulde faae dem.“

„Naa, ja — aa, ja“, brummede Jochumsen — han interesserede sig ikke for gammelt Wedgewood.

„Saa er der den emailleerede Daase fra høiselig Kong Ludvig den Attende — den gaaer naturligvis til Rosenborg“, veddlev Kammerherren.

„Ja, vel“, svarede Jochumsen lige saa uinteresset — han foragtede emailleerede Daaser. „Men jeg mente egentlig nærmest, at det maatte være af Interesse for Kammerherren at disponere over —“

„Aa, jeg veed, hvad De vil sige!“ afbrød Kammerherren ham smilende. „De mener min Vinkjelder! Ja, skjøndt jeg ganske vist ikke efterlader mig noget saa Kosteligt som den gamle Madeira fra Anno 38, saa vilde det dog unægteligt skjære mig i Hjertet at vide, at de gode Sager, jeg endnu har, skulde sælges ved Auction og bydes op af Den og Den — eller maaske ende hos Vinhandler Eskildsen! — Men ogsaa over min Vin har jeg disponeret — kan De tie?“

Jo, var der Noget, Jochumsen kunde, saa var det at tie.

„Godt! Saa skal jeg betro Dem mine Dispositioner for dette Punkts Vedkommende: vor gode Lieutenant Poulsen arver al min Vin. Han har virkelig udviklet sig til at have en fin Tunge, og jeg veed, at han jevnligt vil skjænke den gamle Kammerherre en venlig Tanke, naar han tømmer et Glas af min Madeira!“

Nu var det Jochumsen umuligt at tie længer. — „Men, bedste Hr. Kammerherre“, udbrød han, „det er godt nok at træffe sine Bestemmelser om Frugtskaale og Daaser og Vin, men det Væsentlige

er og bliver dog den efterladte Formue, og den — “

„Ogsaa over den har jeg selvfølgelig disponeret“, svarede Kammerherren roligt, „og da jeg ikke har Slægtninge, vil jo Ingensomhelst være berettiget til at affordre mig nogen Forklaring i saa Henseende — vel, gode Overlærer?“

Kammerherrens Ord vare ikke til at tage feil af, og Jochumsen var da ogsaa strax afvæbnet: han svarede ikke et Ord. Hvad hjalp det ham nu, at han, lige fra han traadte ind ad Døren, havde staaet i Færdigstilling, parat til at falde ud: inden han var naaet saa vidt, havde Kammerherren svippet ham Kaarden af Haanden, og han gik lige saa klog, som han var kommen.

— „Ja, det er afgjort“, sagde han til sig selv paa Hjemveien, „han har oprettet et Legat for derangede Kammerjunkere eller trængende Hei-dukker, og Lieutenanten — han faaer Vinkjelderen! — Man kan nok holde Bryllup paa den, men gifte sig paa den kan man sgu ikke!“

Londonerconferencen førte ikke til noget Resultat, Krigen begyndte igjen, og de sidste, ulykkelige Kampe udkjæmpedes. Man var ligesom træt og sløv af al den Ulykke, der strømmede ind, træt af at høre om Nederlag og Tab, sløv overfor Tanken om den endelige Afgjørelse. Og da den saa kom, den usalige Fred, saa trak man ikke

Veiret lettere ved at være naaet til en Afslutning men gik rundt som bedøvet af Slaget og søgte at give hinanden Skylden.

Tyskerne droge da bort — det sidste Regiment forsvandt paa Chausseen bag Sønderskoven — men eet synligt Minde efterlode de sig, thi et Par Nætter forinden havde de ved Uforsigtighed stukket Ild paa den gamle Provstegaard, hvor de havde Hovedvagt, og den nøgne, forkullede Brandtomt laa nu som et Billede paa Krigens Følger.

— Først i Begyndelsen af December kom Regimentet tilbage, men forinden var Lise taget ud til Ordrup paa et længere Besøg: hun trængte til Landluft, havde hun sagt til Faderen, og de Tider vare jo forbi, da Rectors Villie var ene afgjørende.

Stilfærdigt — næsten ubemærket — rykkede Regimentet ind i sin gamle Garnisonsby. Ganske vist kom Soldaterne ikke hjem fra et seirrigt Felttog, saa der var ingen Anledning til Æreporte og Kanonsalut, men for Folk, der havde døiet Ondt, vovet deres Liv og gjort deres Pligt, var der dog noget ualmindelig Nedtrykkende ved den Modtagelse, de fik: det var, som om man knap lagde Mærke til dem eller ikke vilde være dem bekendt.

Lieutenantens første Gang var til Jochumsen. — „Kjære, gamle Ven!“ raabte han og straaledede over hele Ansigtet. „Tak for alt Godt — og først og fremmest for Ridderkorset! Ja, som jeg skrev, det var Dem, der skulde have havt det, men — “

„Bah!“ brummede Jochumsen og plirede med

Øinene. „Troer De, jeg bryder mig om Knaphulspynt! Men kom nu, og sæt Dem ned!“

Og Lieutenanten satte sig, og Jochumsen spurgte ud, alt imens han glædede sig over, at hans Protegé var bleven en helt mandig Skikkelse. — „Men nu maa De op til Kammerherren!“ sagde Jochumsen pludseligt. „Han har ordentligt længtes efter Dem, kan De tro!“

„Ja, jeg maa dog først et andet Sted hen“, svarede Lieutenanten smilende.

„Skal De melde Dem hos Obersten?“

„Nei — men i Rectorboligen!“

Jochumsen blev paa een Gang behageligt og ubehageligt overrasket: nu vilde Lieutenanten formentligt spørge efter Brevet, og saa maatte Jochumsen jo holde sit Løfte og sige, at han havde aabnet det — det var meget ubehageligt!

Men Lieutenanten spurgte ikke efter Brevet, for da Jochumsen ganske ligegyldigt henkastede en Bemærkning om, at Lise var i Ordrup, foer Lieutenanten op og sagde:

„I Ordrup! — Saa rider jeg derud imorgen!“

„Imorgen!“ gjentog Jochumsen. „Kan De ikke vente med at tage derud til Juleferien, saa følges vi ad?“

Nei, det kunde Lieutenanten rigtignok ikke, og da han lidt efter tog Afsked for saa at gaa op til Kammerherren, efterlod han Jochumsen som et Bytte for den mest rasende Nysgjerrighed. — „Hvad vil nu Lieutenanten?“ tænkte han. „Vil han fri eller

vil han ikke fri? Her skal man sidde i Byen og ikke ane, hvad der foregaaer, ikke faae Noget at vide før Mandag — det holder jeg ikke ud!“

Og Jochumsen holdt det heller ikke ud, for næste Eftermiddag — det var Lørdag — fik han fat i en Bonde fra Ordrup og kørte hjem med ham. Det var en lang Tur og en kold Tur: først henimod Ottetiden kom han til Præstegaarden og gik lige ind i Dagligstuen, hvor Fruen nær havde faaet et Tilfælde ved saadan at se ham komme anstigende. Hvad der var foregaaet, behøvede Jochumsen imidlertid ikke at spørge om, for henne i Hjørnesofaen sad Lieutenanten og Lise — og den Situation var ikke til at tage fejl af. — „Saa maa man vel altsaa gratulere?“ sagde Jochumsen.

„Ja, det maa De, kjære Overlærer!“ svarede Lieutenanten og sprang op.

„Men maa jeg saa spørge, om —“

„Nei, det maa Du ikke, Onkel Jochumsen! faldt Lise ham i Talen. „Men vil Du, saasnart Du kommer til Byen, give mig det Brev, Du veed nok — nu vil jeg gjerne have det!“

„Skal jeg sige, at det er mig, der har —“

„Nei, det behøves ikke: jeg har fortalt det Hele!“

Skjøndt Lise havde forbudt Jochumsen at spørge, følger det dog af sig selv, at han ikke ret længe holdt sig dette Forbud efterretteligt, og ud paa Aftenen, da det lykkelige Par, Præsten, Fruen, Mine og Frederikke Alle sad om det runde Bord i Dagligstuen, busede Jochumsen pludseligt ud med et:

„Nu vil jeg alligevel have ren Besked, Lieutenant, hvad saa end Lise siger! Hvorfor gik De og saae og saae paa hende og gjorde Ingenting ved det? Og hvorfor faldt De saa den Nat paa at skrive det Brev?“

Lieutenanten var ikke fri for at blive noget rød i Hovedet, og det varede lidt, inden han svarede: „Jeg veed det knap selv — og nu forstaaer jeg det slet ikke. Jeg vilde, og jeg vilde ikke! Hundrede Gange har jeg været ved at tage Mod til mig, men saa kom Betænkelighederne: jeg havde mangen Gang Foden i Stigbøilen, men jeg lod dog være med at sidde op! — Saa den Nat, da jeg var saa uendelig lykkelig, saa kunde jeg ikke lade være med at skrive — jeg syntes dog i alt Fald, jeg maatte faae Lise sendt en Hilsen for det Tilfælde, at jeg ikke mere kom igjen!“

— „Tænk dog paa, min Pige“, sagde Fruen noget efter, „at din egen Fader sidder hjemme i Byen og ikke aner, hvad der er skeet!“

„Bah!“ brummede Jochumsen. „Det vil ikke interessere ham nær saa meget, som hvis en sjelden Løgvæxt kom i Blomst!“

„Nei, hør nu“, sagde Fruen, „nu bliver det for galt, Jochumsen. De glemmer, at det er min Broder og Pigebarnets Fader, De taler om! De glemmer, at —“

„Nei, jeg gjør ikke, jeg har fuldstændigt Rede paa Familieforholdet. Derimod kan jeg vanskeligt glemme, hvordan Deres Broder og Pigebarnets Fader

opførte sig i den preussiske Krigsret. De veed ikke, hvor han prostituerede sig!“

Nu lagde Præsten sig imellem, Striden blev bilagt, og først langt ud paa Aftenen gik man til Ro. — „Veed De, hvad jeg har været?“ sagde Lieutenanten til Jochumsen, da de vare ene.

„Ja, jeg veed!“

„Jeg har været blind og dum og egoistisk og —“

„Ja, det er ganske rigtigt!“

„Men veed De, hvad De er? De er en Perle, og jeg kan aldrig være dem taknemmelig nok!“

„Nei, det kan De ikke — men nu vil jeg gjerne sove. Godnat!“

— Næste Formiddag gik Mine og Frederikke ned til Degnekonen, og Jochumsen til Smeden, og dermed var Forlovelsen notificeret baade i Sognet og i Annexet.

Om Aftenen kørte de alle Tre tilbage til Byen.

Rector blev naturligvis mere end forbauset over, hvad der var skeet: saadant Noget havde han slet ikke tænkt sig Muligheden af kunde passere med hans Lise, men da Forbauselsen havde sat sig lidt, og da Jochumsen havde forklaret ham, at det ikke var Andet end hans forbandede Skyldighed at være rigtig glad, saa blev Rector virkelig ogsaa saa glad, som man med Billighed kunde forlange, og da ældste Klasse næste Dag var fræk nok til at bede om Extra-Maanedslov i Anledning af den store Begi-

venhed, fik de mod al Forventning deres Ønske opfyldt. Hans Peter var nu fuldstændigt forsonet med Lieutenanten, og inde i Pedelboligen græd hele Familien af Rørelse — det var jo accurat, som om de selv havde faaet en Datter forsørget.

— Huha, nu begyndte Forlovelsesvisiterne! Først vare Lieutenanten og Lise naturligvis hos Oberstens. Obersten betragtede Forlovelse og Ægteskab som nødvendige civile Onder, men Oberstinden betragtede det som en personlig Krænkelse, hver Gang en af Garnisonens Officerer gik hen og forlovede sig med en anden Gjenstand end en af hendes Døtre, og Modtagelsen her var derfor ikke overdrevent hjertelig eller oplivende.

Det var den derimod hos Kammerherren. Han omfavnede Lieutenanten og kyssede Lise baade paa Haanden og paa Panden, og Taarerne stode ham i Øinene — han var nok alligevel svagere, end han selv vilde indrømme.

„Isac vil jeg besøge!“ havde Lieutenanten sagt, og en skønne Dag overraskede Lise og han hele Agentens Personale, lige fra Fuldmægtigen til Staldkarlen, ved at gaa over Gaarden og ind i Isacs Laboratorium, hvor de fandt den Gamle ifærd med at ælte Røgelsemænd. — „Det er min Forlovede“, sagde Lieutenanten. „Hun og jeg vil gjerne takke Dem for, hvad De gjorde den Nat ifjor!“

„Ja, det vil jeg!“ sagde Lise. — „Gud veed, om Du nogensinde havde taget Mod til Dig, hvis ikke —“

„Nu, Hr. Lieutenant“, afbrød Isac hende, „hvad har jeg gjort? Bragt en Besked, som en Anden jo ogsaa kunde have bragt! Faaet mine Fødder vaade — men jeg blev ikke forkølet!“

„Ja, lad nu det være godt, Isac!“ sagde Lieutenanten. „Jeg vil være Dem taknemmelig hele mit Liv, men paaskjønne Dem efter Fortjeneste, det kan jeg ikke, det maa en anden og høiere Autoritet gjøre, og det vil formodentlig ogsaa nok ske!“

„Nu, ja, det troer jeg selv“, svarede Isac troskyldigt. „Israels Gud vil ikke dømme mig, fordi jeg ikke talte ganske sandt i den preussiske Krigsret!“

„Nei, De løi nok glimrende!“

„Nu — vi var jo To om det!“

„Men De gratulerer os slet ikke! Blev De ikke forbauset over, at —“

„Forbauset? Nei, det kan jeg dog ikke sige. — Jeg var jo tilstede, da den tyske Oberst declarerede Forlovelsen!“

Lise blev rød i Hovedet, Lieutenanten lo, og lidt efter gik de.

— Om Aftenen, da Jochumsen og Rector sade og røg en Fredspibe, medens Lise og Lieutenanten talte sammen i den for Forlovede eiendommelige *mezza voce*, ringede det paa Porten; Hans Peter gik ned forat lukke op, og et Øieblik efter stod Møller i Stuen. Lidt afpillet saae han ud, men det store Fuldskjæg klædte ham godt, og hele Skikkelsen havde faaet ligesom mere Pli over sig: han lignede en smuk, kraftig Forvalter, der lige er bleven permitteret.

Møller var kommen til Byen samme Dag og havde ikke taget i Betænkning strax at gaa op i Rectorboligen, ja, neppe engang følt nogen Hjertebanken, da han ringede, og det skjøndt han allerede ovre i Kjøbenhavn havde hørt om Forlovelsen. Tingen var, at Møller jo gennem Lises Afslag mente at have faaet godtgjort, at han havde taget feil i sin Tro paa, at hun var ham værdig, og desuden havde Tiden paa forskjellig Vis lært ham at resignere. Han var gaaet i Krigen dels af Pligtfølelse, dels af Desperation — det Sidste havde han rigtignok aldrig indrømmet for sig selv — men Forholdene lærte ham snart, at hverken det Ene eller det Andet gik, som han havde tænkt sig det. Den Art af Begeistring, han kunde føle, lykkedes det ham ikke at meddele Soldaterne, og prøvede han paa under Marschen og ude i Stillingen at synge sine stærke Psalmer, saa overdøvedes de saa hurtigt af Kameraternes mere verdslige Sange, at han tav og resignerede. Ved Dybbøl havde han under alle Forhold vist sig lige rolig og uforfærdet, og da Skanserne stormedes, havde han kjæmpet som en Løve; den første fjendtlige Fane, der plantedes paa Brystvænet, rev han ned, brugte Bajonet og Kolbe, indtil han saaredes, og saa — ja, saa kom Fangenskabets og Lazarethlivets tunge Tid. Han var glemt — glemt i Rapporterne og glemt her i Byen — men han følte ingen Bitterhed, vidste han ved sig selv, for dels havde han sin egen Selvbevidsthed, som Ingen kunde tage fra ham, og dels havde han resigneret.

Det gaaer jo imidlertid ofte med Resignation saadan, som det efter Sagnene gik med Kirkebygninger i svundne Tider: Dag efter Dag lægges der Sten paa Sten, Murene høines, og man troer sig allerede sikker indenfor dem, men saa reise Mørkets Aander pludseligt deres Hoved, styrte Murene og sprede Stenene rundt paa Heden. Og saadan gik det ogsaa Møller den Aften i Rectorboligen: han havde følt sig saa sikker, men da han saa Lise og Lieutenanten sidde sammen med Lykken straalende ud af Øinene, saa styrtede hele hans møisommeligt opbyggede Resignation sammen, og han glemte i Øieblikket helt, at Lise ikke var ham værdig.

— „Nei, Godaften!“ lød det i Kor. „Godaften, Møller! Og Velkommen!“ Og saa blev der en Spørgen fra Alle, undtagen fra Lise; hun følte instinktmæssigt, at Møller ikke havde glemt hende, og naar en Kvinde, der elsker, føler sig som Gjenstand for en anden Mands Tanker, lægger dette jo altid et Tryk over hende.

„Kommer De nu tilbage til Skolen?“ spurgte Rector.

„Nei, jeg er kun herovre forat ordne det Nødvendige, inden jeg tager hjem“, svarede Møller. „Jeg vil være Præst!“

„Præst?“ gjentog Jochumsen. „I den danske Folkekirke?“

„Ja, jeg søger Kaldet paa den Ø, hvor min Fader er Lods, og da jeg er eneste Ansøger, faaer jeg det vel nok. — Jeg søger tilbage til mit Udspring!“

— „Og De har jo ligefrem vist Bravour den 18de, veed jeg“, sagde Lieutenanten lidt efter.

„Aa, jeg gjorde kun min Pligt“, svarede Møller.
„Men De har nok ogsaa —“

„Ja, havt Lykken med mig!“

„De er nok i det Hele et Lykkebarn!“ svarede Møller med et lidt spydigt Smil. „En ren Aladdin-natur!“

„Det er nok ellers ikke nogen Compliment i Deres Mund“, bemærkede Lise. „Jeg husker fra gamle Dage, at De ikke har synderlig Sympathi for Aladdin!“

„Aa, jo — i alt Fald ikke Antipathi. Men Aladdin interesserer mig ikke — maaske navnlig, fordi jeg aldrig har forstaaet, hvormed den gode Aladdin har fortjent sin Lykke, eller hvad der er det Tiltrækkende ved Skikkelsen!“

„Ungdom!“ brummede Jochumsen.

„Og Galskab!“ supplerede Lieutenanten.

„Ja, maaske!“ svarede Møller.

Samtalen slæbte sig hen, man var bleven fremmed for hinanden, og da Møller reiste sig forat gaa, føltes det som en Lettelse.

„Gid De nu maa føle Dem tilfreds i Deres nye Stilling!“ sagde Rector.

„Tak, det haaber jeg.“

„Blot det nu ikke maa være for smaa Forhold!“ sagde Jochumsen — han kunde ikke dy sig.

Men ved disse Ord var det, som om hele den gamle Adam atter kom op i Møller. Han saae

overlegent og selvsikkert op, smilede let og svarede: „Forhold er aldrig for smaa, naar man føler, at man kan udrette Noget, og har Vorherre sparet mig Livet, saa har han vel Brug for mig! — Levvel!“

Dermed gik Møller, og dermed var han for bestandigt ude af Byens Saga.

Men da Rector og Jochumsen senere paa Aftenen sade alene sammen, sagde Rector: „Herregud, Møller har rigtignok ikke danset paa Roser her i Livet!“

„Det kommer ganske an paa, hvad man forstaaer ved Roser!“ indvendte Jochumsen. „Alle Mennesker har ganske det samme Maal af timelige Goder — det er min Overbevisning — de er blot forskellige. Se nu f. Ex. din Svigersøn: han har faaet baade Ridderkorset og Lise, men han føler sig egentlig uværdig baade til det Ene og det Andet. Møller derimod har hverken faaet Ridderkors eller Lise, men han føler til Gjengjæld i sin Samvittighed, at han har fortjent begge Dele og Mere end det, og Du kan bande paa, at den Fornemmelse vilde han ikke bytte bort for nogetsomhelst Andet i denne Verden! — Han er saamænd paa sin Vis lige saa lykkelig som Lieutenanten, det er Hip som Hap!“

„Ja, jeg har nu aldrig kunnet blive rigtig klog paa Møller“, bemærkede Rector.

„Det er, fordi Du ikke er Psykolog!“ svarede Jochumsen resolut. „Du kjender kun usammensatte Karakterer — saadan som Du selv og Knudsen og Adjunct Lind, den franske Sprællemænd! — men overfor en sammensat Karakter som Møller, der

maa Du strax erklære dig renonce. Jeg derimod, som selv er en Blandingsnatur — i Virkeligheden en uhyre sammensat Karakter — jeg har strax opfattet Møller som Den, han er!“

„Ja, hvad er han da egentlig!“ spurgte Rector.

„Hvad han er? Det var sgu da et snurrigt Spørgsmaal! Troer Du, det er saadan at sige! Det er kun i Bøgerne, at Folk løber om med deres aandelige Skudsmaalsbog, som De faaer paategnet af Forfatteren selv, men i Livet — nei, min Ven! — Ja, naar Du endelig vil have det, kan jeg forresten gjerne sige Dig, hvad Møller er — det vil sige, jeg kan give Dig en Antydning, men Du forstaaer den formodentlig ikke! Han er en jevn Natur, jevnt begavet og plebeiisk anlagt — baade i god og ond Betydning — og var han bleven hjemme paa sin Ø, saa havde han vist været en udmærket Lods. Han er imidlertid gaaet udenfor den Kreds, der var ham anvist — og det straffer sig altid, naar man ikke er anlagt paa det — men nu, da han, som han selv sagde, vender tilbage til sit Udspring, nu skal Du se, han bliver en meget præsentabel Hyrde for den Menighed!“

„Ja, gid han maa!“ sagde Rector. „Men jeg er aldeles forbauset over, at Du saadan kan —“

„Bah! Det er, fordi jeg er Psykolog, og fordi jeg har tilbragt min Fritid med Andet end med at prikke Levkøier over! Men skal Du bedømme Mennesker eller optræde mellem Mennesker, Lassen,

saa prostituerer Du Dig — saadan som Du f. Ex. gjorde i Krigsretten. Det glemmer jeg aldrig!”

„Men, Herregud, Jochumsen“, indvendte Rector sagtnodigt, „havde jeg ikke sagt, hvad jeg sagde, saa havde Du jo —“

„Aa, ja, saagu, det kan der være Noget i!“ brummede Jochumsen — og det var første og sidste Gang, han gav Rector Ret.

Lieutenantens gjentagne, mere eller mindre forblommede Ytringer til Jochumsen og Isac om, at en Anerkjendelse af deres Færd ikke vilde udeblive, fik da omsider en Bekræftelse. Lieutenanten havde naturligvis i sin Tid givet Rapport til Regimentet, Regimentet havde rapporteret til Brigadechefen, Brigadechefen til Krigsministeriet, og en skønne Dag indeholdt „Berlingske Tidende“ Meddelelse om, at det paa sidstnævnte Ministeriums allerunderdanigste Indstilling allernaadigst havde behaget Hans Majestæt Kongen at udnævne Overlærer Jochumsen til Ridder af Danebrog og Handelsmand Isac Meyer til Danebrogsmænd.

„Amtstidenden“ aftrykte Meddelelsen forrest i Bladet tilligemed en Beretning om den hele Ordrup-Affaire, og Byen følte pludseligt, at den havde en stor Mand — eller rettere: to store Mænd — i sin Midte. Obersten fandt undtagelsesvis, at en Civil denne Gang var bleven decoreret med Rette, Kammerherren kom selv op for at overbringe Jo-

chumsen sin Lykønskning, og Drengene raabte Hurra for ham paa Pladsen — Jochumsen var ikke langt fra at være bleven en Sagnfigur, om hvem der efter Døden kunde dannes Legender. Communalbestyrelsen tænkte for ramme Alvor paa ved forestaaende Vacance at stille ham til Valg, og Klubben — ja, Klubben følte, at der maatte gjøres „Noget“. En foreslog at lade Jochumsen male til Ophængning i Conversationsstuen, en Anden talte om Festmaaltid, og en Tredie om Noget i Retning af Sølvdrikkehorn, men da alle disse Forslag — som Skomager Andersen saa træffende udtrykte det — vilde stille Krav til den næringsdrivende Borgers Pung, vedtog man omsider efter en lang Debat — men enstemmigt — at optage Jochumsen som Æresmedlem — det kostede jo ikke Noget. Bestyrelsen *in pleno* overbragte Udnævnelsen, og Jochumsen var glad bevæget, saa bevæget, at det først bagefter gik op for ham, at han som Æresmedlem var afskaaren fra nogensinde oftere at opponere paa Klubbens Generalforsamlinger — en Omstændighed, som efter Skumleres Sigende heller ikke skulde have været helt uden Indflydelse paa Bestyrelsens Forslag.

— „De maa forresten ikke tro, at jeg i og for sig lægger nogen overdreven Vægt paa en Decoration“, sagde Jochumsen til Klubbens Formand. „Men har det behaget Hans Majestæt Kongen at tildele mig den, saa finder jeg mig forpligtet til overfor Drengene at bære den: Ungdommen maa opdrages til Loyalitet og Respect for Autoriteten!“

— Og saa samvittighedsfuldt opfyldte Jochumsen sin pædagogiske Pligt, at han fra nu af altid bar Baand i Knaphullet, selv paa den graa Frakke; men naar Postmesteren paastod, at han ogsaa havde det syet paa Natskjorten, saa var dette selvfølgelig kun et Udslag af gammel Animositet og brandgul Misundelse.

Et Par Dage efter — det var i Marts Maaned — sade Ridderen Jochumsen og Danebrogsmanden Isac og nøde deres Eftermiddagsthe. — „Naa, De gamle decorerede Rabbiner“, sagde Jochumsen venligt, „nu skal Skildvagten skuldre for Dem!“

„Nei, Hr. Overlærer, med Deres Tilladelse, det skal han ikke!“

„Jo, gu skal han saa — at sige, naar De har Korset paa!“

„Jo, jo, Hr. Overlærer, det veed jeg. — Men jeg har ikke Korset paa.“

„Nei, ikke nu, men —“

„Ja, men jeg kan ikke bære det, Hr. Overlærer!“

„Vaas! Nu er De for beskeden. Har De maaske ikke fortjent Korset lige saa godt som f. Ex. denne Trompeter Rubek? Han har ganske vist drukket til Guldmedaillen, men han fik sgu Korset!“

„Nu, naar Overlæreren siger det, saa har jeg fortjent det, men et Kors kan jeg ikke bære.“

„Hvad skal det sige?“

„Nu, ja, naar Overlæreren ikke vil forstaa mig: min Religion og Korset — nei, det passer ikke sammen!“

„Aa, De er godt gal, Isac!“ brølede Jochumsen, men et Øieblik efter tilføiede han: „Naa, jeg respec-terer naturligvis alligevel Deres Fordom. De har min Agtelse — hører De: jeg sagde Agtelse!“

„Jo, jeg hører det, Hr. Overlærer, men der var en Ting, jeg gjerne vilde spørge om.“

„Spørg væk! *Wer viel fragt, kriegt viel Antwort!*“

„Kunde jeg ikke gaa med Baandet alene — for det strider ikke mod min Religion?“

„Jo, gaa De blot med Baandet, Isac!“

„Mange Tak, Hr. Overlærer!“

„Ja, ikke Noget at takke for. Farvel, Isac!“

Og Isac gik, men da han var kommen vel ud af Døren, bankede han igjen paa og kom ind med et: „Undskyld, Hr. Overlærer, men skal Skildvagten ogsaa skuldre for Baandet?“

„Nei, gu skal han ikke nei!“

„Mange Tak, Hr. Overlærer, det vilde jeg ogsaa helst være fri for! Farvel!“

Og saa gik Isac for anden Gang.

— Jochumsen sad netop hensunken i Betragtninger over sin Ven Lieutenantens Fremtid og lange Giftermaalsudsigter, da det atter bankede, og Lieutenanten viste sig. — „Hr. Ridder, Hr. Ridder, stat op!“ nynnede han.

„Hvorfor det?“ spurgte Jochumsen. „Jeg sidder saa rart!“

„Fordi De skal med ud!“

„Saa?“

„Ja, De skal!“

„Men naar jeg nu ikke vil?“

„Ja, men det vil De! Jeg behøver blot at sige et eneste Ord for at faae Dem med!“

„Det var meget! Hvad er det for et Ord?“

„Løngangen!“

„Død og Pine! Hvad er der med den?“ raabte Jochumsen og foer op.

„Ikke Andet, end at den rimeligvis er fundet.“

„Hvor?“

„Ja, tag nu Tøiet paa, saa skal De faae fornøden Meddelelse underveis.“

To Minuter efter vare de nede paa Gaden, og Lieutenanten fortalte, hvad han vidste: man gravede Grunden ud paa Brandtomten, hvor den gamle Provstegaard havde ligget, og der havde Arbeiderne ved at rydde Grus og Murbrokker til Side opdaget en smal, steil Stentrappe, der førte ned til et underjordisk Rum, som ikke stod i nogen Forbindelse med Kjelderen, og som nok kunde se ud som Begyndelsen af en Løngang. Lieutenanten havde anmodet Den, der ledede Arbeidet, om ikke at foretage videre Undersøgelser, førend Jochumsen kom, thi fortjente Nogen at opdage Løngangen, saa maatte det være ham, syntes Lieutenanten.

Jochumsen blev da ogsaa strax Fyr og Flamme, han mere løb end gik, og da de kom hen til Provstegaardens Rudera, foer han paa Hovedet ned ad Trappen. — „Kom med herved, Lieutenant!“ raabte han. „Har De Svovlstikker?“

Jo, det havde Lieutenanten, og han strøg strax en af.

„Det er soleklart!“ udbrød Jochumsen extatisk.

„Det er Løngangen! Vil De se Tøndehvælvingen!“

„Ja, men her er rigtignok Enden paa den“, indvendte Lieutenanten. „Det er kun et Kjelderrum!“

„Kjelderrum!“ gjentog Jochumsen indigneret.

„Lad mig komme til! — Ja, man kan rigtignok ikke komme længere — men saa er den muret til! Der er naturligvis Løngang paa den anden Side! — Kan De høre, hvor det lyder hult, naar jeg banker paa Muren?“

„Nei, oprigtig talt, det kan jeg ikke!“

„Saa er det, fordi De mangler Øre!“

„Maaske! — Men hvad er det!“ Lieutenanten strøg en ny Svovlstik af, og fra en Niche i den ene Væg, mellem frønnet Træ og Grus, tog han en mørk Gjenstand frem.

„Det er jo en Flaske!“ udbrød Jochumsen.

„Er der Noget i?“

„Ja, den er fuld!“

„Lad mig se! — Der er jo Etikette paa! Kan De læse, hvad der staaer?“

„Nei — der har været skrevet Noget med Blæk, men det er slettet ud af Alder og Fugtighed. — Men det er aabenbart Vin: vil De se, hvor omhyggeligt Flasken er lakket!“

„Oho!“ sagde Jochumsen. „Nu har jeg det: det er ikke Løngangen — det er Kryptkirken!“

„Hvad for en Kryptkirke?“

„Den gamle Provsts — ham med Vinkjelderen under Studereværelset! Nu husker jeg jo ogsaa, at jeg, dengang jeg sad arresteret her ovenover, tydeligt saa Lemmen, som har lukket over Nedgangen til Trappen, men den var spigret fast, saa jeg kunde ikke faae den op. — Saa var det alligevel ikke Løngangen!“ tilføiede Jochumsen skuffet og gik igjen op til Dagslyset, hvorpaa han betænksomt saa ned i Dybet og ikke uden en vis Pathos declamerede:

„Es freue sich,
Wer da athmet im rosigen Licht!
Da unten aber ist's fürchterlich,
Und der Mensch versuche die Götter nicht
Und begehre nimmer und nimmer zu schauen,
Was sie gnädig bedecken mit Nacht und Grauen!“

„Ja, det var nu ganske snurrigt alligevel“, sagde Lieutenanten, „og, veed De hvad: maa jeg have Flasken, saa gaaer jeg endnu iaften op og forærer Kammerherren den. Det vil mere ham at faae Vin fra Kryptkirken, for det var nok ikke Kirkevin, den gode Provst holdt!“

Jochumsen svarede ikke strax, for han var i høieste Grad optaget af noget helt Andet. Etiketten havde løsnet sig i det ene Hjørne, og Jochumsen pillede den forsigtigt af Flasken; han saa paa Bagsiden: der stod Noget skrevet, og hans Øine bleve større og større, han saa helt ud over Brillerne og syntes at sluge den lille Seddel.

„Skal jeg saa ikke gaa op til Kammerherren med Flasken?“ vedblev Lieutenanten.

„Jo, gaa De blot til Kammerherren“, svarede Jochumsen underlig aandsfraværende. „Det kan være, jeg kommer bagefter!“

Dermed puttede Jochumsen Etiketten ind i sin Tegnebog, og Lieutenanten gik sporenstregs til Kammerherren.

Jochumsen havde imidlertid ikke været mere end en lille halv Time hjemme, før ogsaa han gik til Kammerherren, og ved sin Indtræden fandt han den Gamle og Lieutenanten siddende med Glas og Flaske foran sig.

„Kjære Overlærer, De kommer, som De var kaldet!“ sagde Kammerherren.

„Ja, Gud veed, hvad jeg gjør!“ svarede Jochumsen forbeholdent, men uden at lægge Mærke til Tonefaldet vedblev Kammerherren:

„Jo, De skal virkelig sætte Dem ned og faae et Glas med! — Aa, vil De være saa god at tage et Glas, Lieutenant Poulsen — af de gamle venetianske — Tak! — Naa, hvad troer De saa, det er, De drikker, kjære Overlærer?“

„Det veed jeg saamænd ikke“, svarede Jochumsen; „jeg har ikke saa fin en Tunge, at jeg tør afgjøre det!“

„Ja, er det nu ikke, som om Fortiden reiste sig af Graven for mig!“ sagde Kammerherren og saae helt høitideligt paa sit Glas. „Det er den sidste

Flaske af min Madeira fra Anno 38, vi her drikker.
Nyd den med Andagt, gode Overlærer:

In ganz Europa, ihr Herren Zecher,
Ist solch ein Wein nicht mehr!

— Ja, De seer, jeg gaaer Dem i Næringen og citerer Tysk!“

„Men er Kammerherren ogsaa vis paa det?“ spurgte Jochumsen spændt. „Ganske vis paa, at —“

„Troer De, jeg kunde tage feil af den?“ svarede Kammerherren mildt bebreidende. „Nei, den Vin tager man overhovedet ikke feil af! Den salig Provst Jerrild, som jo skal have været en stor Kjender, maa i sin Tid have faaet et Parti af Madeiraen, og han har heldigvis holdt saa godt Hus med den, at han efterlod sig denne Flaske. — Gud være lovet, at den ikke er falden mellem Røvere men mellem Folk, der forstaaer at goutere den! — Er den ikke charmant?“

„Jo, den smager rigtig behageligt“, indrømmede Jochumsen, „men er Kammerherren nu ogsaa aldeles vis paa —“

„Saa vis paa det som paa, at jeg sidder i min egen Stol! Desuden kan man endnu tydeligt se Aftrykket af mit Signet i Lakken — behag selv at overbevise Dem derom! Var ikke Etiketten gaaet af, vilde De have kunnet se min egen Skrift paa den!“

„Men der var jo ogsaa en Etikette udenpaa!“ sagde Lieutenanten.

„Død og Pine!“ udbrød Jochumsen. „Jeg

glemmer rent, at jeg mødte Lise paa Veien herhen! Hun bad Dem komme hjem snarest muligt, for der var Noget, hun endeligt maatte tale med Dem om!“

„Det var da mærkeligt!“ svarede Lieutenanten.

„Ja, Damernes Tjeneste gaaer for al anden Tjeneste!“ sagde Kammerherren. „Gaa De blot! Jeg er jo paa dobbelt Maade i bedste Selskab alligevel!“

Og saa gik Lieutenanten.

Neppe var han ude af Døren, før Jochumsen ligesom tog Tilløb til det afgjørende Spring, og før han rigtigt selv vidste af det, havde han Seddelen ude af Tegnebogen, lagde den paa Bordet og sagde: „Den sad paa Flasken!“

„Herregud, gjorde den det!“ svarede Kammerherren og saae næsten andægtigt paa den brunede Papirslap. „Men Skriften er nok gaaet ud!“

„Ja, paa Forsiden — men paa Bagsiden har den heldigvis holdt sig rigtig godt!“

Kammerherren vendte Seddelen om, og neppe havde han kastet et Blik paa den, før han ligefrem forfærdet skjød den fra sig, lagde sig tilbage i Stolen og saae spørgende paa Jochumsen.

„Ja, det staaer noget utydeligt“, sagde Denne roligt, „og det er jo kun et Brudstykke af to Linier, men man kan dog nok saa nogenlunde finde ud af, hvad Meningen er:

„ . . . født Dig en Søn.

Clara.“

— det er ikke til at tage fejl af! — Ja, Kammerherren maa undskylde, at jeg som Uvedkommende læser Deres gamle Breve, men for det første anede jeg jo ikke, dengang jeg tog Etiketten af Flasken, at det var et af Deres Breve, og for det Andet —“

„Jeg veed heller ikke, hvorfor De nu antager, at det Brev har været stilet til mig!“ sagde Kammerherren med nogenlunde Fatning og Forsøg paa et Smil.

„Jo, det tør jeg dog vist gaa ud fra. Kammerherren er jo intet Øieblik i Tvivl om, at denne Flaske indeholder den gamle Madeira fra 38; De har selv aftappet den, selv forsegleet den og selv etiketteret den — saa er Sandsynligheden da ogsaa for, at det Brev, som De har benyttet en Stump af til Etiketten, har været stilet til Dem, saa meget mere, som jeg veed, at Clara Ginge var Moder til Deres Søn.“

„De veed —“

„Ja, jeg veed mere end det!“ svarede Jochumsen, og saa fortalte han — men uden at nævne Lieutenantens Navn — hvordan han, dels tilfældigt, dels ved at forfølge Sporet, i lang Tid havde været vidende om, at Jomfru Ginge paa Fødselsstiftelsen havde født ham en Søn, og hvorledes Kammerherren havde sørget for Denne men uden at ville vide Noget om hans senere Skjæbne.

Kammerherren blev stærkt rystet, men da Jochumsen havde endt sin foreløbige Redegjørelse, tog han Ordet og sagde fuldkomment fattet: „Ja,

kjære Overlærer, dengang De kom ind til mig for en halv Time siden og saa mig sidde med den gamle Flaske foran mig, saa sagde jeg, at det var, som Fortiden reiste sig af Graven for mig, men jeg anede ganske vist ikke, at dette skulde blive Tilfældet i den Grad og paa den Maade, som nu er skeet. Det har altid været en Skjødesynd hos mig at økonomisere med Papir, og De vil sagtens finde det mere end besynderligt af mig at benytte et saadant Brev paa en saadan Maade, men, uden at jeg nu er istand til bestemt at mindes det, har jeg formodentligt ogsaa tænkt, at de ituklippede Stykker vare godt gjemte udenpaa Flaskerne.“

„Ja, man skal være meget forsigtig med Breve!“ bemærkede Jochumsen. — „Men inden jeg gaaer videre, turde jeg maaske spørge Kammerherren om een Ting: De fik Madeiraen i 38, og det Brev, hvormom her er Tale, kan ikke være skrevet før i 42, hvordan gaaer det til?“

„Ganske simpelt, kjære Overlærer: jeg etiketterede ikke strax Vinen, for i 38 havde jeg ikke anden Madeira, saa jeg kunde ikke tage fejl af Flaskerne. I 42 fik jeg imidlertid en ny Pibe, og saa satte jeg ogsaa Etiketter paa Aargangen 38 — forresten kun for at skille mig ved den kort efter. — Men De har Ret: man kan ikke omgaaes Breve forsigtigt nok, og jeg beklager dybt, at —“

„Men det skal De ikke, kjære Kammerherre!“ sagde Jochumsen opmuntrende. „Tvertimod! Deres Søn lever, og han —“

„Forskaan mig for at høre Mere!“ afbrød Kammerherren ham. „Jeg ønsker ikke at erfare Noget, der nu kan paalægge mig nye Forpligtelser, som jeg ikke er istand til at opfylde. Jeg har i sin Tid søgt at gjøre Noget af min Uret god igjen ved at sørge for mit Barn — at jeg ikke kunde hjælpe Moderen var ikke min Skyld — men nu begynde paa at optræde som Fader og kræve og yde Følelser, der maa være baade ham og mig fremmede, det kan jeg ikke, og det maa De ikke forlange af mig!“

„Kjære Kammerherre“, svarede Jochumsen, „de Følelser, som De taler om, har baade De selv og Lieutenant Poulsen længe næret for hinanden.“

„Lieutenant Poulsen!“ udbød Kammerherren og reiste sig op. „Lieutenant Poulsen min —“

„Ja, netop!“ Og paa een Gang stolt og rørt gjorde Jochumsen nu udførligt Rede for Alt, lod Kammerherren Skridt for Skridt følge de Opdagelser, han havde gjort, og de Beviser, han havde samlet, og da han omsider var færdig, trykkede Kammerherren med Taarer i Øinene hans Haand og sagde:

„Jeg tvivler ikke mere. — Herregud, at jeg paa mine gamle Dage skulde faae en Søn, som jeg kun kan være stolt af! Det er mere, end jeg har fortjent! Men, Gud være lovet, det gaaer jo ikke altid efter vor Fortjeneste i denne Verden — og forhaabentlig heller ikke i den anden! — Jeg er Dem inderlig taknemmelig, baade fordi De nu har talt, og fordi De saa længe har tiet — men det

Sidste beder jeg Dem, som De vil kunne forstaa, vedblive med fremdeles.“

„Hvadbehager!“ udbrød Jochumsen. „Skal Lieutenanten ikke engang have at vide, at —“

„Nei, han skal ikke! Jeg vil kunne se ham frit i Øinene den Tid, jeg har tilbage at leve, og det vilde jeg ikke kunne, naar han vidste, i hvilket Forhold vi stod til hinanden. Naar jeg er død og borte, saa kan De betro ham, eller, om De vil, maaske først hans elskværdige Hustru —“

„Hustru! Det har det lange Udsigter med!“

„Nei, det skal det ikke have lange Udsigter med“, svarede Kammerherren. „Men, hvorom Alting er, saa stoler jeg paa Deres prøvede Discretion.“

„Ja, discret er jeg! Jeg tør nok sige, at hvis jeg vilde tale, saa — men lad nu det være godt! — Der er noget Andet, som jeg synes, jeg maa sige — ja, undskyld, at jeg blander mig i uvedkommende Sager, men —“

„Tal blot, gode Ven!“

„Jeg veed, at Kammerherren gjorde Testamente for nogen Tid siden — nu var det maaske rigtigst at faae det forandret?“

„Der er Intet at forandre“, svarede Kammerherren.

„Ja, undskyld, at jeg siger det, men det forekommer mig, at Kammerherren i sin Tid betroede mig, at Lieutenant Poulsen — at Deres Søn — kun skulde arve Vinkjeldereren?“

„Ganske rigtigt.“

„Og alligevel finder De ikke Anledning til nu —“

„At forandre Testamentet? Nei — tvertimod!“
svarede Kammerherren med et Smil og en Grandezza, der fuldstændigt slog Jochumsen af Marken.
— „Men tilgiv mig, at jeg siger det rent ud: Sindsbevægelsen har afficeret mig en Del, og jeg trænger til at være alene. Tillader De, jeg skjænker Dem et Glas — saa vil vi To i den gamle Madeira drikke paa min Søns og hans indtagende Bruds Vel! — Paa snarligt Gjensyn, Hr. Overlærer! Farvel og Tak for Alt!“

Næste Morgen fandt Tjeneren Jørgen Kammerherren liggende død i sin Seng. Lieutenanten var dybt bevæget over at have mistet sin faderlige Ven, men Jochumsen tænkte foreløbigt mest paa Testamentet. — „Hvad sagde jeg?“ spurgte Doctor Bigum triumferende. „Jeg sagde, at Kammerherren taalte ikke mange Stød!“ — „Det var een fast Kunde til, der gik bort!“ sukkede Skomageren, og Barberen, der atter havde sin musikalske Svend, slog Sørgeharpen i „Amtstidenden“.

Saa kom Begravelsen: hele Byen fulgte, Jochumsen luftede sit Ridderkors, og Isac havde to Tommer Baand i Knaphullet.

Og saa blev Testamentet aabnet. Først stod nævnt forskjellige Legater — den gamle Jørgen var

der sørget rigeligt for, „Klosteret“ fik Tusind Daler — saa kom Bestemmelserne om Daaser, Porcelain og Piber — Jochumsen fik „General Ansbach“ — — derpaa en Passus om Vinbeholdningen, og saa kom det Egentlige. „Alt, hvad jeg maatte efterlade mig,“ stod der, „skal med Undtagelse af det Nævnte, tilfalde Frøken Lise Lassen, Datter af Rector ved den herværende Latinskole, som en Tak for den Glæde, hendes milde Ansigt og venlige Smil i mange Aar har forskaffet en gammel Kavaleer.“

— „Naa, det var derfor, han ikke behøvede at gjøre Testamentet om!“ tænkte Jochumsen. „Ja, en Stadsmand var han!“

— „Men hvor kunde dog Kammerherren falde paa at efterlade min Lise alle sine Penge!“ udbrød Rector forbauset.

„Fordi han, som han selv skriver, var en gammel Kavaleer!“ svarede Jochumsen og fik travlt med at pudse sine Brillen.

— „Nu kan vi holde Bryllup!“ sagde Lieutenanten, og Bryllup blev der.

Alle de i Sagen Interesserede vilde helst have det saa stiltfærdigt som muligt, og da Pastor Knudsen naturligvis skulde vie Brudeparret, tog man med Tak imod Præstefamiliens Tilbud om at lade Brylluppet staa i Ordrup. — „Den Eneste, det gjør mig

ondt for, er Oberstinden“, sagde Jochumsen, „for saa kan hun ikke faae Stadsen at se!“ men det Hensyn satte man sig dog ud over, og sidst i Juni oprandt den store Dag.

Aldrig i sit Liv havde Præstekonen havt saa travlt, aldrig havde hun havt saa Meget at betrosine Medmennesker. Mine og Frederikke tilbragte hele Formiddagen med at fare ud og ind ad alle Døre, kyssede hvert Øieblik Lise, græd ganske umotiveret og vare saa undseelige og røde i Hovedet, som om det var dem selv, der skulde gaa til Brudeskamlen.

Jochumsen var værdig og overlegen — han var Forlover — og Rector vandrede med en udgaaet Pibe op og ned i Nøddegangen og memorerede.

Smeden stod søndagsvasket nede ved Gadekjæret, Degnekonen pyntede op i Kirken, og Madam Jensens Mand fik af sin practiserende Halvdel Ordre til at heise Flaget.

Nu viste der sig en Støvskey nede paa Landeveien, og et Par Minuter efter kørte Niels Kusk ind i Præstegaarden med Brudgommen og Lieutenant Arup. En Time senere gik Brudeskaren op ad Kirkegaarden; Lieutenanten saae til Glamhullet — han syntes, han kunde se Lise staa deroppe endnu!

— Vielsen var forbi, Middagen var forbi. Brud og Brudgom havde hele Tiden seet saa straalende lykkelige ud, at der laa som et Gjenskin af deres

Ungdom og Livsmod over det hele Selskab, Rector var kommen godt fra Talen, Mine og Frederikke vare fuldstændigt bedaarede af Lieutenant Arup, der aldrig i sit Liv havde været saa underholdende som idag, og Præstekonen begyndte at trække Veiret.

Man gik ud i Haven; Par og Grupper saaes rundt omkring, lyse Kjoler streifede en Busk, Latter og glade Stemmer løde overalt.

Inde i Lysthuset sade de tre Gamle: Rector, Jochumsen og Præsten.

— „Det var det!“ sagde Jochumsen. „Nu fik vi de To forsørgede!“

„Ja“, svarede Rector høitideligt, og saa tilføiede han for sin egen Fornøjelse:

*„Vivite felices, quibus est fortuna peracta
Jam sua!“*

„Du har din Have, Lassen“, vedblev Jochumsen, „jeg har mine communale og sociale Interesser, og nu har Lieutenanten en Kone — Noget maa man have at leve for i en Provinsby!“

„Ja, nu er første Kapitel af deres Livs Roman afsluttet“, sagde Præsten.

„Første Kapitel?“ gjentog Jochumsen.

„Ja, forhaabentligt ligger der jo et langt Liv foran dem!“

„Naa, ja, paa den Maade — men det interesserer mig nu ikke saa meget!“

„Hvad vil det sige?“

„Simpelthen, at Ægteskabet efter min Mening kun er bestemt til Familielæsning — hvis det da ellers falder heldigt ud:

Ach, des Lebens schönste Feier
Endigt auch den Lebensmai.
Mit dem Gürtel, mit dem Schleier
Reisst der schöne Wahn entzwei.

Naar jeg læser en Roman, holder jeg ogsaa kun sjeldent ud efter Forlovelsen og aldrig længer end til Bryllupet!“

— „Tør man spørge, hvad her debatteres?“ spurgte Lieutenanten, der kom forbi med Lise under Armen.

„Statens Vel!“ svarede Jochumsen. „Vi taler om, hvad der er at gjøre forat læge Krigens Saar og skabe Landets Fremtid.“

„Vi maa først og fremmest være bedre forberedt paa den næste Krig, end vi var sidst!“ sagde Lieutenanten.

„Aa, ja, det kan være“, sagde Præsten. „Men foreløbigt synes jeg, vi skulde se at vinde vort eget Land tilbage fra Lyngen — den Fjende kjæmper jeg imod!“

„Naar vi blot kunde forliges med os selv!“ sagde Rector. „Det er saamænd det Vigtigste!“

„Bah!“ brummede Jochumsen. „Det Vigtigste er at have Interesser, der gaaer udenfor Ens eget Plankeværk, og at bruge sine Øine og sin Forstand. Saa seer man, at Alt i denne Verden har eller faaer sin Betydning, og at Intet er tilfældigt. Og saa

ledes man fra den ene overraskende Opdagelse til den anden, for man træder paa Hemmeligheder, hvor man gaaer.“

„Men Løngangen fandt Du dog ikke, Onkel Jochumsen!“ sagde Lise smilende.

„Nei, ikke den egentlige, min Pige, men adskillige andre. — Jeg skal sige Dig, der er Masser af Løngange — selv under de bedste Huse!“

